דניאל
עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS
EZRAE ET NEHEMIAE.

Bible, O.T. Daniel.

כתובים

דניאל עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS EZRAE ET NEHEMIAE

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME EXPRESSIT
E FONTIBUS MASORAE CODICUMQUE VARIE ILLUSTRAVIT
ADUMBRATIONEM CHALDAISMI BIBLICI ADJECIT

S. BAER.

CUM PRAEFATIONE FRANCISCI DELITZSCH
ET GLOSSIS BABYLONICIS FRIDERICI DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1882.

35101

PRAEFATIO.

Editio nova eaque critica Danielis atque Ezrae cum Nehemia erat res tam difficilis quam necessaria. Textus enim horum trium duorumve librorum magis quam alius cujusquam fluctuat. Si quampiam editionum vulgatarum codicis sacri evolveris, videbis, quanta sit his in libris varietas lectionis in margine adnotata, praesertim in chaldaica[1] quae dicitur eorum parte. Neque tamen quisquam exstitit, qui post Jedidjam Norzi (in commentario critico מנחת שי qui 1740—42 Mantuae editus est) textum translaticium denuo critice tentaverit et mendis inveteratis[2] purgaverit. Non solum Danielis et Ezrae interpretes, sed etiam qui grammaticam chaldaismi biblici tractant textum receptum assumserunt in eoque acquieverunt, quamquam proprietates chaldaismi illius accurate cognosci describique non possunt, nisi prius genuina textus species explorata sit. Id ipsum vero non parvi momenti est. Etenim libri Danielis et Ezrae sunt antiquissima literarum aramaicarum monumenta quae ad nos pervenerunt. Nativum aramaici sermonis colorem non dilutum esse praeter alia indicia inde apparet, quod peculiari vocabulorum collocatione dictionumque constructione ab hebraico sermone

---

[1] Consulto non abstinemus hoc nomine, quoniam in ipsa Masora Targumi Onkelosiani, quam A. Berliner 1877 edidit, aramaicus Scripturae Sacrae sermo לישנא דכסדאי appellatur, ceterum vide commentationem Th. Noeldekii *Die Namen der aramäischen Nation und Sprache* in DMZ XXV p. 113 ss.

[2] Exemplum falsarum scriptionum est התקְנַת Dan. 4, 33 pro הָתְקְנֵת (restitutus sum), atque etiam הַשְׁכַּחַת 2, 25 pro הַשְׁכַּחֵת sive הַשְׁכְּחֵת (inveni), quamquam Baerius hoc mutare non ausus est, obstante codicum quotquot conferre ei contigit ad unum omnium auctoritate. Fortasse principio scriptum erat הַשְׁכַּחַתְּ (invenisti, quod in ore aulici idem quod ecce tibi).

Textum masoreticum omnino certam chaldaismi illius imaginem exhibere, quamvis immunes servili traditionis veneratione, credere debemus, nisi traditam imaginem cum arbitraria commutare velimus, atque etiam credere possumus, siquidem hebraicus quoque textus, qualem vocalibus et punctis instructum ante nos habemus, etsi non ubique indubius, tamen omnino adeo mirabiliter fidus est, ut grammatica linguae tractatio cum fiducia in eo innitatur. Si Masoram Targumi Onkelosiani, quam A. Berlinerus e Cod. Parmensi in lucem protraxit, cum Masora Codicis sacri contuleris, quanto illa proles serotina hominis literati Babylonici[1] et aetate et legum linguae scientia inferior est! Cavendum est igitur, ne quoties aramaicus librorum Danielis et Ezrae sermo a targumico et syriaco discedit errorem punctationis subesse suspicemur, praesertim quum constet, nullam dialectum semiticam luxuriosa formarum varietate adaequare aramaicam.

Codices quibus Baerius ad textum vere masoreticum restituendum usus est, in libris Danielis et Ezrae partim iidem sunt, quos in praefationibus librorum hucusque editorum (Genesis 1869, Jesaiae 1872, Iobi 1875, Psalmorum et Duodecim Prophetarum 1880) recensuimus. Quare satis habemus, enumerare eos, qui in hac Danielis et Ezrae editione adornanda recens accesserunt.

1) R = Codex Reuchlini No. 521 Bibliothecae Magni Ducatus Publicae Caroliruhensis (apud Bernardum de Rossi No. 155).

2) Br = Codex Musei Britannici Addit. 21161, quem Guilelmus Wickius promptissimo amici animo in ejus usum contulit, vide quae ipse de hoc codice antiquitate insigni disseruit in eximio libello *Treatise on the Accentuation of the three so called Poetical Books of the Old Testament* (Oxonii 1881) p. VII not. 2.

3) D = Codex Dessaviensis, apud de Rossi No. 606.

4) M = Codex, quem Ruben Margolis Hierosolymitanus mense Novembri ai. 1881 misit Lehmanno Rabbino Moguntino, viro clarissimo, ut eum vel emeret vel venderet, membranaceus, hispanico scripturae genere exaratus, totam Scripturam S. V. T. continens cum magna et parva Masora, vix superiori aetate quam exeunte saec. XIV. scriptus, sed non sine quadam critica auctoritate. Obiter adnotamus, ibi ubique בֵּיתְאֵל uno vocabulo scriptum esse. Titulus, quem recentior manus addidit, hic est:

---

[1] Assentimus sententiae quam J. Barthius de illo opere utique notabili tulit in DMZ XXX p. 193 s.

differt et quod adeo sermo Ezrae aliquatenus diversus est a Danielitico. Multa, quae vulgo pro hebraismis habentur ad indolem hujus antiqui aramaismi referri oportet, quem primus Samuel David Luzzatto in libello quem *Elementi Grammaticali del Caldeo Biblico* etc. (Paduae 1865. germanice a M. S. Krueger Vratislaviae 1873) inscripsit seorsum tractare conatus est eoque multis, quibus parum animi erat ad Targumica et Talmudica studia, aditum ad libros Danielis et Ezrae patefecit.

Hoc Luzzatti consilium longius prosecuti exemplumque Roedigeri in Chrestomathia Syriaca (1838. 68) imitati textui librorum Danielis et Ezrae tabulas grammaticas praemisimus, quibus in conficiendis ita versati sumus, ut nusquam, spatio vacuo relicto, inchoatae vel indicatae flexionis continuationem ad ipsos discentes deferremus, sed quodque paradigma ab initio per omnes formas ad finem perduceremus, hac ratione, ut experti novimus, melius utilitati commodoque discentium inserrituri. Etsi non omnes formae ex chaldaica Danielis et Ezrae parte exemplis probari possunt, plurimae tamen quales fuerint ex iis quae exstant sine ulla dubitatione concludere licet; aliae assumto targumico et syriaco sermone decerni poterant velut in nomine עִדָּנֵךְ (fem.), עִדָּנָנָא (Luzzatto falso: עִדָּנֶנָא), עִדָּנְכֵין; עִדָּנַיִךְ (plur. fem.), עִדָּנֵיכֵין, עִדָּנֵיהֵין (Luzz. ־הֵן). Pro עִדָּנָהּ (ὁ καιρὸς αὐτῆς) Luzzatti scribendum esse עִדָּנַהּ e formis velut Dan. 2, 11 (יְחַוִּנַּהּ) et 7, 4 (לַהּ) apparet (cf. catalogum פתחין בא"סף et praeceptum masoreticum ad Dan. 2, 11); עִדָּנַיִךְ ejusdem secundum 5, 10 (רַעְיוֹנָךְ, זִיוָךְ) ad codicum fidem kamezari oportet, de forma vero עִדָּנַיהּ (οἱ καιροὶ αὐτῆς) Luzzatto contra Baerium, qui עִדָּנַיַּהּ (targumice עִדָּנָהָא) scribendum esse arbitratur, assentio; Jod sicut in עֲלַיהּ et קֳדָמַיהּ tantummodo scribitur, non pronuntiatur pariter atque in plurali עִדָּנַיָּא qui a singulari עִדָּנָנָא sola scriptione, non lectione discrepat. Conjugationem verbi nonnisi leviter attingentes adnotamus, 3 fem. sing. perf. esse קְטַלַה si a קְטַלוּ (quod communiter usurpari potest) distinguatur (Dan. 7, 20) et 2 masc. sing. perf. nonnisi apud accentus distinctivos sonare רְשַׁמְתָּ (6, 13 apud Rebia; 6, 14 apud Athnach); itaque fallitur Luzzatto primum locum formae קְטַלְתָּ, secundum formae קְטַלְתְּ assignans.

Luce clarius est, chaldaismi biblici elementa accurate describi non posse, nisi substructo fundamento talis textus qui Masorae auctoritate librorumque optimorum fide confirmetur.

Collationem codicum sub no. 3. 4. 5 recensitorum Baerius nactus est quum textum Danielis jam perlustravisset. Supplemus igitur nonnullas lectiones, quibus ibi testimonium perhibent.

Dan. 3, 8. קַרְצֵיהוֹן (frusta eorum). Etiam D. scribit קֻרְצֵיהוֹן cum Schurek primae.

3, 19. אִשְׁתַּנִּי (mutavit se). Sic etiam D. cum Chirek praeformativi, atque M. adeo אִישְׁתַּנִּי, falso quidem, sed tanto evidentius.

4, 24. עֲנָיִן (afflictos). Etiam M. accentum in ultima ponit, quamquam non Athnach, sed Sakeph, hocce modo accentus digerens: וַחֲטָיָךְ בְּצִדְקָה פְרֻק וַעֲוָיָתָךְ בְּמִחַן עֲנָיִן.

5, 8. Prima manus in M. scripserat חכימי בבל, quod posterius recte in מַלְכָּא mutatum est.

7, 7. וּמַדֱּקָה (comminuens). Sic et M. Item 7, 23 וְתַדֱּקִנַּהּ, utrumque cum Chateph-Segol. Sic etiam tres Britannici ex Arabia.

7, 8. אִתְעֲקַרוּ (evulsa sunt). Aleph chirekatum in D. quoque et M.

7, 9. כָּרְסְיֵהּ (solium ejus). Sic (non כָּרְסֵיהּ) etiam D. et tres Britannici.

7, 11. מְמַלֱּלָא (locutum). Sic cum Chateph-Segol mediae etiam M.

7, 19. שַׁנְיָא (diversa). Sic M. quoque cum Pathach primae, sed cum He secundae: שַׁנְיָה.

Etiam ingens splendidumque Christiani D. Ginsburgi opus inscriptum *The Massorah compiled from Manuscripts alphabetically and lexically arranged*, cujus vol. I abhinc biennium prodiit (Londini 1880 Fol. Imper.), Baerius quamquam ipse ab ineunte adolescentia studiis masoreticis imbutus consulere non neglexit, attamen pauca invenit, quae in Danielis Ezrae Nehemiae textu recensendo in usum suum convertere posset, neque deerant, in quibus offenderet. Differentias Orientalium et Occidentalium enumerans Ginsburgius ait, Orientales בֵּיתְאֵל tanquam unum vocabulum scribere, Occidentales separatim בֵּית אֵל. Quaeritur, ubinam sic eos discrepare invenerit. Eadem quaestio suboritur in vocabulis חצרמות, כדרלעמר, גלעד. Etiamsi verum sit, extare in his utrorumque differentiam, subit tamen suspicio, eum auctoritates permutavisse. Nam Codex Babylonicus, qui auctoritatem Orientalium sequitur, non בֵּיתְאֵל scribit, sed בֵּית אֵל

זה ספר כתר תורה והוא ספר
ארבעה ועשרים
כתוב בכתב יושר על דוכסוסטוס[1] עם מסרה
גדלה וקטנה והוא מעזרא בן שריה הסופר
בשנת ג' א' ת' ליצירה
זכרה לי אלדי לטובה
בירושלם.

Hic titulus a fraudatore fictus est, ut pretium libri carius faciat, sed quis tam stolidus est qui in tali visco inhaerescat!

5) Praeterea Reinhartus Hoerning, familiarissimus noster, qui dum Lipsiae commorabatur Inscriptionem Prismatis Sanheribi transscriptam translatamque edidit (1878) et nunc unus est de eis quibus provincia Codicum Ms. Musei Britannici demandata est, Codices tres a W. M. Schapira ex Arabia allatos de aliquot lectionibus in usum nostrum consuluit.

Oriental 2374. Vellum, consisting of 180 leaves. Small folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of about the XIII. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

The Hagiographa (Kethubim): Text provided with the superlinear punctuation and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum. Scanty Massora Parva.

The MS. contains Daniel as far ch. 6, 25; Ezra and Nehemia, likewise accompanied by an Arabic version, are complete.

Oriental 2377. Paper, consisting of 225 leaves. 4°. Square-character. Oriental hand of about the XIV. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation.

The books of Daniel (with Arab. version) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

Oriental 2375. Paper, consisting of 316 leaves. Folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of the XV. Cent. Slightly imperfect at the end.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation. Massora Magna and Parva.

The books of Daniel (with Arab. vers.) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

---

[1] h. e. διξεστα membranae utrimque levigatae, vide J. Levy, *Neuhebräisches Wörterbuch* I p. 382.

fere valet quod Gen. 41, 32 נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים. Rex hoc sibi vult, verbum quod ab ipso profectum sit serium (severum) sive firmum atque immutabile esse. Quo cum אַזְדָּא si אַדְרַזְדָּא libri Ezrae contuleris, ibi sententia haec est, quidquid ex decreto Dei coelestis faciendum sit, ‚valde strenue‘ fieri debere. Persuasum est mihi, verbum אזד ejusdem fere potestatis esse cum כון, namque licet casu eveniat, ut assyriaco *kânu* כון accadicum *zida* respondeat, sunt tamen alia quoque indicia, ex quibus collegeris, semitico אזד vim firmitatis inesse. Scriptio אַזְדָּא ponit, hanc formam participium act. fem. verbi אֲזַד esse, quod in Gemara nonnunquam vim abeundi habet. At participium minime aptum est in v. 8 ubi potius אָזְדָּה (sicut תְּקִפָה 5, 20) exspectaveris, quare Luzzatto aliique אַזְדָּא ex אַזְדָּה apocopatum esse censent sicut כְּנֵמָא libri Ezrae 4, 8 et crebro, at hoc a babylonico *amû* (loqui, dicere) derivandum esse ostendit Paul. Hauptius in libello *Der keilinschriftliche Sintfluthbericht* (1881) p. 29.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Dan. IX, 1. Ezr. IV, 6. Forma nominis, quam inscriptiones Babylonicae exhibent, est *Ḫiši'arši(a)*.

אָסְנַפַּר Ezr. IV, 10. Hoc esse nomen summi ducis sive Assyriaci sive Babylonici exercitus a fide abhorret. Annales regum Assyriae nonnunquam nomen, quod *turtanu* sive *rabšâkê* h. e. summus exercitus dux gerebat, commemorant, velut Salamanassar II. nomen turtani Dân-Ašûr, Samsi-Raman III. nomen rabsakis Mušakkil-Ašûr. At 1) totarum tribuum translatio nunquam ducibus commissa fuit; ubique rex ipse hoc sibi sumit, se hanc illamve gentem ex ipsorum patria expulisse. Accedit 2) quod attributum רַבָּא וְיַקִּירָא regem postulat, nam semper et ubique reges Assyriae et Babyloniae sese nuncupant *šarru rabû šarru dannu* (rex magnus rex potens), cf. Jes. 36, 4 הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל. Oritur autem 3) quaestio, quinam rex sit iste *Asnappar?* Schraderus (*KAT* 246) hoc nomen ex אֵסַרְחַדֹּן v. 2 depravatum esse arbitratur. Verum *Asnappar* est prorsus aliud nomen quod qua ratione ex illo effici potuerit non apparet. Atque etiamsi effici potuisset, rerum gestarum memoria ostendit, nequaquam fieri potuisse, ut Asarhaddon incolas Susae aut Babylonis et Orchoes (Erech) sedibus suis expelleret aliasque in regiones traduceret. Namque a) Asarhaddon nunquam ultra fines Elymaidis Babyloniae conterminos castra movit. Etiam Sargon et Sanherib nunquam interiora Elymaidis, nedum

(Jer. 48, 13. Hos. 12, 5. Am. 5, 5. et saepius). Eosdem Orientales כְּדָר לָעֹמֶר tanquam duo vocabula (בתרי) scribere consuevisse ex *Chullin* 65[a] cognoscitur. Etiam de כֵּס יָהּ Ex. 17, 16 non possumus quin dissentiamus. Etenim non Occidentales, sed Orientales scribunt כֵּסְיָהּ, ita tamen ut vocem non divisam ut duo vocabula legant, id quod e Babylonica Masora ad Jes. 36, 4 intelligitur. Praeterea ut contineamus nos in eis quae ad libros Danielis et Ezrae spectant non recte se habent quae p. 304 col. 2 de הֲוָא et הֲוָה, quae p. 161 col. 1 de nomine auri chaldaico: דְּהַב פתח דהָב קמץ ודהַב פתח ודהָב קמץ, quae p. 206 no. 90: לגא כתב אלף בגו חסר אלף leguntur. Quae quidem sic reddita pro genuinis Masorae praeceptis habere non possumus[1].

Haec praefatus opus amici, quod teste me complurium decenniorum decursu paullatim maturuit, Dei gratiae, existimatorum benignitati et discentium usui commendo, nihil ardentius exoptans quam ut aliquid conferat ad Verbi Divini venerationem augendam ejusque investigationem provehendam.

Concludimus explicatione quorundam verborum externorum qua FRIDERICUS DELITZSCH a nobis rogatus librum nostrum e doctrinae suae assyriologicae copia locupletavit.

אֲזְדָּא Dan. II, 5. 8 (Baerius: אָזְדָּא) cum אַדְרַזְדָּא Ezr. 7, 23 explicatione comprehendendum videtur. אדר significat amplitudinem sive summitatem, concretive id quod primum locum occupat et super cetera (ceteros) excellit, veluti Sach. 11, 13 אֶדֶר הַיְקָר eximium pretium (Babylonismus, ut videtur, postexilici prophetae); אֲדַרְגָּזְרַיָּא Dan. 3, 2. 3 disceptatores (arbitri) primi ordinis; *Adra-ḫâsis* eximie solers, cognomen ministri Dei Ea (Muerdter, *Geschichte Babyloniens und Assyriens* p. 25). Quod illic Nebucadnezar ait: מִלְּתָא מִנִּי אַזְדָּא sine dubitatione idem

---

[1] Sic auctorem grandis illius de Masorae operis modeste reprehendentes et ipsi non sine pudore adnotamus, in editione Proverbiorum V, 20 vocem (נכריה) חֵק excidisse et ibid. p. IX §. 4 lin. 2 „et Cuph“ mutandum esse in *et Pe*, id quod jam Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 676 animadvertit. Leviora menda sunt ibid. 8, 15 יהוקקי pro יחוקקו (vide Argumenta), Gen. 39, 23 הַסֹּהַר ubi Cholem excidit, et Jes. p. V leg. (2 Reg. 18,) 37; p. VI not. 1 leg. (1 Sam.) 6, 7 et (2 Reg. 19,) 28. Ibidem p. VIII „Pentateucho rationem habuerunt“ nescio quo adverso casu bis scriptum est.

consederunt (vide *Paradies* p. 304). Deinde Asarhaddon (680—667) perhibetur „bello captos montium marisque ad orientem sitorum“ traduxisse in Canaanitidem, ubi Samaria hoc latiori nomine comprehensa est. Tertius rex qui incolas regionum Ezr. IV, 9 enumeratarum in Samaritidem demigrare jussit, est Asurbanipal (668—626), qui in codice sacro אָסְנַפַּר vel rectius אָסְנַפָּר (vide infra p. 102) nominatur.

אֲפָרְסָיֵא Ezr. IV, 9 tribus Medica, quae in Sanheribi quoque annalibus foedere cum Elymaeis conjuncta perhibetur, terrae *Parsua* incolae, cujus nomen prosthetico *a* auctum est, quemadmodum Media promiscue *Madai* et *Amadai* nominatur, quae duo nomina eandem terram denotare jam Rawlinson et Sayce animadverterunt atque a Schradero quoque (*KGF* 173) probabile censetur. Contextus inscriptionum nihil dubii relinquit.

אֲפַרְסַתְכָיֵא Ezr. IV, 9. אֲפַרְסְכָיֵא V, 6. *Partakka* et *Partukka* sunt duo magna Mediae oppida, quorum Asarhaddon mentionem facit, ad quorum unum alterumve si nomen illud gentilitium pertineat אֲפַרְתְּכָיֵא genuina nominis forma est. De terminatione *ak*, plur. *kaje*, quam etiam gentilitium שׁוּשַׁנְכָיֵא exhibet, vide *Paradies* p. 327.

אַרְיוֹךְ Dan. II, 14—25, praefectus praetorianorum Babylonicus, certo idem nomen quod *Êri-Aku* h. e. servus Dei Luni. Id ipsum nomen gessit filius regis Elamitici Kudur-Mabuk, qui ad eandem dynastiam atque כדרלעמר Gen. 14, 1 pertinet, a patre rex vicarius Larsami (אֶלָּסָר) constitutus. Vide *Paradies* p. 224.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Ezr. IV, 7^{a} ubique alias inde ab Ezr. IV, 7^{b} אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא, nomen Artaxerxis, quod in monumentis Babylonicis scribitur *Artakšatsu, Artakšitsu, Artakšassu.*

אַשְׁפְּנַז Dan. I, 3. Quid hoc nomen Babylonicum significet, in medio relinquimus, at primaria forma nominis אַשְׁכְּנַז Gen. 10, 3 nunc in monumentis reperta est. Nam perinde atque in vaticinio de Babylone Jer. 51, 27 *Ararat, Minni* et *Aškenaz* sese excipiunt, Asarhaddon inter foederatos terrae *Mannâ'a* h. e. מִנִּי nuncupat terram *Ašgûza*, cujus nomen si idem esse sumas atque *Ašgunza* omnino cum אשׁכנז congruit.

בֵּלְטְשַׁאצַּר Dan. c. I. IV. V, 12 semel בֵּלְטְאשַׁצַּר 10, 1, nomen Danielis Babylonicum, quod, ut constat, significat *balâṭsu-uṣur* vitam ejus protege (*uṣur* Imper. verbi *naṣâru*, hebr. נצר), compendiose, ut 4, 5 indicat, pro *Bêl-balâṭsu-uṣur* (o Bel, vitam ejus

regionem Susae adierunt. Longius quam alii progressus est Sanherib, qui urbem Maṭaḳtu (vide de ea *Paradies* p. 325 s.) invasurus erat, quum imbre ac nive quibus torrentes accreverant se recipere coactus est. Neque unquam b) Asarhaddon incolas Babyloniae patria expulit, imo prae aliis Assyriae regibus animos Babyloniorum benignitate ac clementia sibi conciliare studuit; multis beneficiis eos affecit, Babylonem dirutam instauravit (vide Mürdter, *Geschichte Babyloniens u. Assyriens* p. 208 ss.). 4) Unus et solus rex, qui Susianos procul relegare poterat, Asurbanipal fuit, Susae expugnator. Is ultra amnem Ulai processit, Elymaeos profligavit et quoquoversus dispulit, denique ipsa „Susa urbe magna" potitus est, quod nulli ante et post eum contigit. Atque hic ipse qua de causa incolas Babyloniae exsilio mulctaverit facile intelligitur. Babylon, Borsippa, Cutha, Sippar omnesque Babyloniae urbes „a septemtrione usque ad meridiem" ab eo desciverant et ad partes Samas-sum-ukini, perfidi fratris ejus, transgressi erant, quamobrem, expugnata Babylone, saevissimis suppliciis eos punivit (Mürdter p. 222 ss.). 5) Nullus est Babyloniae rex, in quem cognomen רַבָּא וְיַקִּירָא magis conveniat, quam Assurbanipal ille, qui nomine Sardanapali longe lateque per totam Asiam inclaruit, magnus bello et non minor pace, quoniam prae omnibus literarum studia adjuvit. 6) Itaque certissimis argumentis confirmatur id quod jam ante nos alii perspexerunt, inter populares Gelzerus (*Zeitschr. für ägypt. Sprache* XIII 1875 p. 81). *Es ist eine annehmbare Vermutung von Gelzer* — inquit Alfredus de Gutschmid (*Neue Beiträge zur Gesch. des alten Orients* 1876 p. 145 ss.) — *dass „Osnappar, der grosse und mächtige" aus einer Verstümmelung des (persisch ausgesprochenen) Namens Asurbanipal zu erklären ist.* Nomen regis tripartitum est: *Asûr-bâni-pal,* quod significat Asur genitor filii. In illa forma violenter contracta media pars *bâni,* ut Gutschmidius judicat, elisa est et litera *r* residui *Asurpal* pariter atque in נבוכדנצר ex *Nabû-kudurrî-uṣur* in *n* transiit. Addimus, literam *l* in quam nomen exit mutatam esse in *r* sicut in nomine *Πῶρος* Canonis Ptolemaei, quod ortum est ex antiquiore פּוּל. 7) Ergo monumenta triplicem colonorum in regionem Samariae deductionem testificantur. Sargon (722—705) incolas Babylonis, Cuthae aliarumque regionum in urbibus Samaritidis collocavit (2 Reg. 17, 24); etiam tribus quaedam Arabicae quas domaverat abductae sunt et in finibus regni Israel

de eo), sic in hoc quoque terminatio *ak* compendium esse videtur Dei Luni, qui apud Sumerios *Aku* nuncupabatur. Prior autem nominis pars exemplum nominis judaici sequitur, ita ut מישך significet: quis est id quod Aku, sicut מִישָׁאֵל quis est id quod Deus h. e. par similisque Deo. Pronomen interrogativum sermonis Babylonici proprium est *mannu*, unde nomina *Mannu-kî-Ramân* quis est sicut Raman (Rimmon), *Mannu-kî-ilu* quis est sicut Deus. Itaque מישך = *Mî-ša-Aku* vox hibrida h. e. mixtae originis est. Zere primae syllabae, cujus loco Chirek poni debebat, analogiam nominum מֵישַׁע et מֵרַב sequi videtur.

מֶלְצַר Dan. I, 11. 16. Concedimus, notionem pincernae s. cellarii, quam primus de Bohlen huic dignitatis nomini ex lingua Persica adscivit, a historia de qua agitur non alienam esse; quamquam mirum est, si solis quattuor pueris singularis promus condus adjunctus fuit. Accedit quod, si מלצר promum condum significaret, in v. 12 וְיִתְּנוּ־לָנוּ pro וְיִתְּנוּ־לָנוּ exspectaveris; insuper ملسر, quod poterit compositum esse ex persico *mul* vinum et *sar* caput, princeps, vocabulum fictum est, nondum adhuc in libro persico repertum. Repugnat etiam צ quod persico س non respondet. Non infitiamur, librum Danielis Persica Babylonicis immiscere. At si originatio vocabuli Babylonica invenire posset, haec utique esset praeferenda. Jam vero ex Inscriptionum tomo quinto (V *R* 32, 9) compertum habemus, *maṣṣaru* Babylonice praefectum appellari, veluti *maṣṣar bâbi* praefectus januae, ostiarius. Fortasse מלצר ex מַצַּר, dissoluta duplicatione, ortum est sicut *βάλσαμον* ex בָּשָׂם (bassām), de quo vide *Assyrische Studien* (1874) p. 126 s.

נְבוּכַדְנֶאצַּר Dan. I, 1., alias in l. Dan. נְבוּכַדְנֶצַּר sive נְבֻכַדְנֶצַּר, in ll. Jeremiae et Ezechielis נְבוּכַדְרֶאצַּר, quae forma proxime accedit ad Babylonicam. Etenim א praeformativum est imperativi *uṣur* et כדר (cujus ר in forma *Nebukadneṣṣar* cum נ commutatum est) exprimit nomen *kudûru* quod pileum sive galerum tiarae similem significat, qualem servi operarii gestare solebant, quo melius onera portare possent simulque ut caput faciemque contra solis aestum tegerent. Propterea ipse operarius *liṭu* velatus appellatur et synonymum illius *kudûru* est *mušikku* tegumentum, hebr. מָסָךְ Jes. 22, 8 et מַסֵּכָה ib. 25, 7. Etiam reges Arabum, qui captivi Nineven abducti sunt, ibi *kudûru* gestare et lateres ducere perhibentur. Fortasse ad hunc morem alluditur a Jesaia 32, 17 s., ubi Sebnae minatur: „velabit te velando,

protege), cf. Franc. Delitzsch, Daniel in Herzogii et Plittii RE p. 470 et Oppert, Documents juridiques de l'Assyrie et de la Chaldée (Paris. 1877) p. 282, unde cognosces, *Bêl-balâṭsu-uṣur* usitatum inter Babylonios nomen fuisse.

בֵּלְשַׁאצַּר c. V. VII, 1. VIII, 1., inde a 5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר, nomen regis Babyloniae contractum ex *Bêl-šar-uṣur* o Bel regem protege.

דֶּהָיֵא Ezr. IV, 9. Huc pertinere videtur urbs *Du'-û-a* in tabula contractus Assyriaca anni 747 a. Chr. (III. R. 48. No. 1).

דּוּרָא Dan. III, 1. Ingeniosam Wetzsteinii conjecturam de valle Dura ex Francisci Delitzschii Jesaia in libro de situ Paradisi p. 80 attulimus. Tres Babyloniae loci qui nomen *Dûru* (murus) gerunt hucusque in notitiam nostram venerunt (vide ibid. p. 216). Usque adhuc, ut Oppertus in *Expédition en Mésopotamie* I, 238 s. testatur, fluvius in vicinia Babylonis et jugum collium Dura appellantur.

דִּינָיֵא Ezr. IV, 9. Schraderus, *KAT* 246, confert *Da-ja-ê-ni* sive *Da-ja-a-ni*, nomen terrae et gentis, quae in inscriptionibus Tiglathpilesaris I. aliorumque regum commemoratur. At haec regio pars est Armeniae occidentalis, quam inter gentes orientales illic in libro Ezrae recensitos non exspectaveris. Fortasse conferre licet urbem *Dîn-šarru* (h. e. Dîn regis) Susae vicinam.

דָּרְיָוֶשׁ Dan. c. V. IX, 1. XI, 1. Ezr. c. IV. V. VI. Neh. XII, 22. Hoc nomen regum Persicorum in Babylonicis inscriptionibus syllabice scribitur *Da-ri-ja-muš*, *Da-ri-ja-a-mu-uš*, *Da-a-ri-mu-uš*, *Da-ri-muš*, *Da-ri-mu-šu* al. Scribebatur igitur *Dâriâmuš*, pronuntiabatur vero *Dâriâvuš*.

כֹּרֶשׁ Dan. I, 21. Ezr. I, 1 et saepe in utroque libro, nomen regis Persiae quod in Babylonicis monumentis scribitur *Ku(r)raš*, *Kurrašu*, *Kuršu*. In cylindro recens invento V *R* 35 nobilitatem originis suae narrat: Anâku Ku-ra-aš šar kiššat šarru rabû šarru dannu šar Bâbîli šar mât Šumêri u Akkadî šar kibrâti irbittim; abal Ka-am-bu-zi-ja šarru rabû šar An-ša-an; bin bini Ku-ra-aš šarru rabû šar An-ša-an; liblibbi Ši-iš-pi-iš šarru rabû šar An-ša-an h. e. Ego Cyrus rex universitatis, rex magnus, rex potens, rex Babylonis, rex Sumeriae et Accadiae, rex quattuor (coeli) plagarum; filius Cambysis, regis magni, regis Susianae; nepos Cyri, regis magni, regis Susianae; pronepos Teispis (*Τεΐσπης* Herodoti VII, 11), regis magni, regis Susianae.

מִישָׁךְ Dan. c. I. II. III. Hoc nomen Babylonicum Mišaël, Danielis socius, accepit. Quemadmodum in nomine שַׁדְרַךְ (vide

CHALDAISMI BIBLICI ADUMBRATIO.

glomerando glomerabit te glomum, tanquam galerum (כדור) in terram latam et spatiosam (mittet s. jaciet te)." Galerus *kudûru* est nota servitutis et angariae. Itaque nomen Nebucadnezaris, quod scribitur *Nabû-ku-dur-ri-uṣur* sive *Nabû-ku-dur-ru-uṣur* sive *Nabû-ku-du-ur-uṣur* et ‚Nebo custodi galerum' significat, precatio est, qua Nabopolassar Deum Nebo implorat, ut opus laboriosum tueatur. Jam in Muerdteri Compendio Historiae Babylonicae et Assyriacae p. 277 observavimus, patrem Nebucadnezaris, quum nomen illud filio imponeret, totam Babylona instaurare coepisse.

עֲבֵד נְגוֹ Dan. c. I. II. III. semel עֲבֵד נְגוֹא III, 29, nomen Babylonicum illius de tribus Danielis sociis, cujus judaicum nomen erat Azarja. Explicationem receptam, qua servum Mercurii *abad Nabû* (cf. Mürdter p. 34) significat, meliori exsuperare nescio.

שַׁדְרַךְ Dan. c. I. II. III. Chananjae, unius de tribus Danielis sociis, nomen Babylonicum, quod nonnulli ex lingua Persica explicare ausi sunt, sed ita ut vix cuiquam satisfacerent. Licebit igitur periclitari quid Inscriptiones Assyriacae ad aenigma solvendum suppeditent. In nominibus hominum non solum priscis, sed etiam aetate posterioribus reperitur nomen Luni h. e. Dei Lunae sumericum. Semitice appellatur *Sîn* (סִין), sumerice *Aku* (cf. *Chaldäische Genesis* 1876 p. 281). Exemplum est nomen *Kidin-Aku* servus (Dei) Aku. Hoc Dei nomen in terminatione *ak* latere suspicor. Quod si ita est, שדר conjunctionem quandam cum hoc Deo exprimet. Jam vero collatis duobus locis Inscriptionum Nebucadnezaris Bors. II, 25 et Bab. II, 29 apparet, verbum *šadâru* Praet. *išdur* synonymum esse verborum *ḳibû* imperare, jubere, et *nabû* loqui, enuntiare. Inde concludere possis, שדרך idem esse quod babylonice *Šudur-Aku* h. e. jussum (mandatum) Dei Aku. Similia sunt nomina *Ilu-ikbî* Deus jussit, *Nabû-iḳbî* Nebo jussit, *Šamaš-balâṭsu-iḳbî* Sol vivere eum jussit, *Ḳibît-Ištar* jussum Astartes, *Ṭêm-ilu* decretum Dei (*ṭêmu* = טְעֵם Jon. 3, 7), nec non hebr. אֲמַרְיָהוּ dixit (jussit) Jahu. Ab illo *šadâru* derivatum esse nomen *šudru*, st. constr. *šudur*, confirmat inscriptio regis Ramân-nirâri I (IV *R* 44—45), ubi in l. 31 paginae adversae scriptum: *šudursunu* h. e. jussu eorum (Deorum).

I. PARADIGMATA.

Pronomen personale separatum.

	Singularis	Pluralis
1. *c.*	אֲנָה	אֲנַחְנָא
2. *m.*	} אַנְתְּ	אַנְתּוּן (אַתּוּן)
2. *f.*		אַנְתֵּין (אַתֵּין)
3. *m.*	הוּא	אִנּוּן } acc.: *eos* הִמּוֹן (הִמּוֹ)
3. *f.*	הִיא	אִנִּין

Pronomen demonstrativum.

	Singularis		Pluralis
m.	דֵּךְ	} *comm.* דִּכֵּן	אִלֵּךְ
f.	דָּךְ		
m.	דֵּן	} *comm.* דְּנָה	אִלֵּין (אֵל, אֵלֶּה)
f.	דָּא		

Pronomen relativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	דִּי	דִּי

Pronomen interrogativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	מָן *quis*	מָן
neutr.	מָה *quid*	מָן

Formae nominum masculinorum.

I.

Immutabiles

Sing. indef.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
defin.	כְּתָבָא	נְהוֹרָא	זְעֵירָא	שְׁבִיבָא	לְבוּשָׁא
constr.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
c. suffix.	כְּתָבִי	נְהוֹרֵהּ	זְעֵירְכוֹן	שְׁבִיבַהּ	לְבוּשֵׁהּ
Plur. indef.	כְּתָבִין	נְהוֹרִין	זְעֵירִין	שְׁבִיבִין	לְבוּשִׁין
defin.	כְּתָבַיָּא	נְהוֹרַיָּא	זְעֵירַיָּא	שְׁבִיבַיָּא	לְבוּשַׁיָּא
constr.	כְּתָבֵי	נְהוֹרֵי	זְעֵירֵי	שְׁבִיבֵי	לְבוּשֵׁי
c. suffix.	כְּתָבֵיכוֹן	נְהוֹרוֹהִי	זְעֵירַי	שְׁבִיבָהָא	לְבוּשֵׁיהוֹן

Suffixa.

	Suffixum nominis. Singulare		Plurale		Suffixum verbi.		
Sing. 1. *comm.*	־ִי		־ַי		נִי		נַּנִי
2. *m.*	־ָךְ		־ָיךְ		־ָךְ		־ָּךְ
2. *f.*	־ֵךְ		־ַיִךְ		־ֵךְ		־ִּךְ
3. *m.*	־ֵהּ	הִי	־וֹהִי		־ֵהּ	הִי	־ֵּהּ
3. *f.*	־ַהּ	הָא	־ַיהּ	־ָהָא	־ַהּ	הָ	־ַּהּ
Plur. 1. *comm.*	־ָנָא		־ָינָא		נָא		נַּנָא
2. *m.*	כוֹן	כֹם	כוֹן	כֹם	כוֹן		נְכוֹן
2. *f.*	כֵין		כֵין		כֵין		נְכֵין
3. *m.*	הוֹן	הֹם	הוֹן	הֹם	נוּן		נּוּן
3. *f.*	הֵין		הֵין		נָן		נָּן

Flexio nominis.

	Nomen mascul. Sing.	Plural.	Nomen femin. Sing.	Plural.
Status indefinitus	כְּתָב	כְּתָבִין	מִנְחָה	מִנְחָן
definitus	כְּתָבָא	כְּתָבַיָּא	מִנְחֲתָא	מִנְחָתָא
constructus	כְּתָב	כְּתָבֵי	מִנְחַת	מִנְחָת
Sing. 1. *comm.*	כְּתָבִי	כְּתָבַי	מִנְחֲתִי	מִנְחָתַי
2. *m.*	כְּתָבָךְ	כְּתָבָיךְ	מִנְחֲתָךְ	מִנְחָתָךְ
f.	כְּתָבֵךְ	כְּתָבַיִךְ	מִנְחֲתֵךְ	מִנְחָתֵךְ
3. *m.*	כְּתָבֵהּ	כְּתָבוֹהִי	מִנְחֲתֵהּ	מִנְחָתֵהּ
f.	כְּתָבַהּ	כְּתָבַיהּ	מִנְחֲתַהּ	מִנְחָתַהּ
Plur. 1. *comm.*	כְּתָבָנָא	כְּתָבָינָא	מִנְחֲתָנָא	מִנְחָתָנָא
2. *m.*	כְּתָבְכוֹן	כְּתָבֵיכוֹן	מִנְחַתְכוֹן	מִנְחָתְכוֹן
f.	כְּתָבְכֵין	כְּתָבֵיכֵין	מִנְחַתְכֵין	מִנְחָתְכֵין
3. *m.*	כְּתָבְהוֹן	כְּתָבֵיהוֹן	מִנְחַתְהוֹן	מִנְחָתְהוֹן
f.	כְּתָבְהֵין	כְּתָבֵיהֵין	מִנְחַתְהֵין	מִנְחָתְהֵין

Formae nominum masculinorum.

	III.					IV.	V.			
	Derivata ע״ע					Gentilicium	Derivata ל״ה			
Sing. indef.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז	לֵוָי	גְּלָא	טְלִי	בְּקָא	יַד
defin.	גַּפָּא	מַסָּא	גֻּבָּא	פֻּמָּא	עִזָּא	לֵוָאָה	גַּלְיָא	טַלְיָא	בַּקְיָא	יְדָא
constr.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז		גְּלָא	טְלִי	בְּקָא	יַד
c. suffix.	גַּפֵּהּ	מִסָּךְ	גֻּבֵּהּ	פֻּמֵּהּ	עִזֵּהּ		גַּלְיֵהּ	טַלְיִי	בַּקְיֵהּ	יְדְהֹם
Plur. indef.	גַּפִּין	מִסִּין	גֻּבִּין	פֻּמִּין	עִזִּין	לֵוָאִין	גְּלַיִן	טַלְיִין	בַּקְיִין	זְבִין
defin.	גַּפַּיָּא	מִסַּיָּא	גֻּבַּיָּא	פֻּמַּיָּא	עִזַּיָּא	לֵוָאֵי	גְּלַיָּא	טְלַיָּא	בְּקַיָּא	זְבַיָּא
constr.	גַּפֵּי	מִסֵּי	גֻּבֵּי	פֻּמֵּי	עִזֵּי		גְּלֵי	טַלְיֵי	בַּקְיֵי	זְבֵי
c. suffix.	גַּפֵּיהֵין	מִסַּי	גֻּבְּהָא	פֻּמְהָא	עִזַּיךְ		גְּלֵיהוֹן	טַלְיוֹהִי	בַּקְיָיךְ	זְבוֹהִי

Formae nominum masculinorum.

II.

Mutabiles

	a. quarum ultima mutatur			b. quarum vocalis recedit				c. quarum duae syll. mutantur			
Sing. indef.	עֲלַם	שְׁפֵט	עֵין	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מְלֶךְ	חֵלֶם	שְׁרֶשׁ	קְדֶשׁ
defin.	עֲלְמָא	שֳׁפְטָא	עֵינָא	אַתְרָא	לִבְבָא	צַלְמָא	תֻּקְפָּא	מַלְכָּא	חֶלְמָא	שָׁרְשָׁא	קֻדְשָׁא
constr.	עֲלַם	שְׁפֵט	עֵין Jod quiesc.	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מְלֶךְ	חֵלֶם	שְׁרֶשׁ	קְדֶשׁ
c. suffix.	עֲלְמֵהּ	שֳׁפְטָךְ	עֵינֵהּ	אַתְרֵהּ	לִבְבָךְ	צַלְמֵהּ	תֻּקְפֵּהּ	מַלְכָּךְ	חֶלְמִי	שָׁרְשֵׁהּ	קֻדְשָׁךְ
Plur. indef.	עֲלְמִין	שֳׁפְטִין	עֵינִין	אַתְרִין	תִּמְהִין	צַלְמִין	תֻּקְפִּין	מַלְכִין	חֶלְמִין	שָׁרְשִׁין	קֻדְשִׁין
defin.	עֲלְמַיָּא	שֳׁפְטַיָּא	עֵינַיָּא	אַתְרַיָּא	תִּמְהַיָּא	צַלְמַיָּא	תֻּקְפַיָּא	מַלְכַיָּא	חֶלְמַיָּא	שָׁרְשַׁיָּא	קֻדְשַׁיָּא
constr.	עֲלְמֵי	שֳׁפְטֵי	עֵינֵי	אַתְרֵי	תִּמְהֵי	צַלְמֵי	תֻּקְפֵּי	מַלְכֵי	חֶלְמֵי	שָׁרְשֵׁי	קֻדְשֵׁי
c. suffix.	עֲלְמוֹהִי	שֳׁפְטֵיהוֹן	עֵינַי	אַתְרֵיהוֹן	תִּמְהוֹהִי	צַלְמֵיהוֹן	תֻּקְפַּי	מַלְכֵיכוֹן	חֶלְמוֹהִי	שָׁרְשׁוֹהִי	קֻדְשֵׁיהוֹן

Formae nominum femininorum.

	II. Mutabiles: a. dagessatae		II. Mutabiles: b. a vv. ל״ה			III. exeuntes in *î*, *ô*, *û*			IV. Gentilicia
Sing. indef.	יַבֶּשָׁא	אִגְּרָה	עִלָּה	אַמָּה	שִׁפָּה	אַחֲרִי	מַלְכוּ	חֲזוֹ	יְהוּדָאָה
defin.	יַבֶּשְׁתָּא	אִגַּרְתָּא	עִלְּתָא	אַמְּתָא	שִׁפְּתָא	אַחֲרִיתָא	מַלְכוּתָא	חֲזוֹתָא	יְהוּדֵיְתָא
constr.	יַבֶּשַׁת	אִגְּרַת	עִלַּת	אַמַּת	שִׁפַּת	אַחֲרִית	מַלְכוּת	חֲזוֹת	
c. suffix.	יַבֶּשְׁתֵּהּ	אִגַּרְתָּךְ	עִלְּתִי	אַמְּתֵהּ	שִׁפְּתָךְ	אַחֲרִיתֵהּ	מַלְכוּתָךְ	חֲזוֹתֵהּ	
Plur. indef.	יַבְּשָׁן	אִגְּרָן	עִלָּוָן	אַמְהָן	שִׁפְוָן	מַחְתְּיָן	מַלְכְוָן	חֶזְוָן	יְהוּדָיָן
defin.	יַבְּשָׁתָא	אִגְּרָתָא	עִלָּוָתָא	אַמְהָתָא	שִׁפְוָתָא	מַחְתְּיָתָא	מַלְכְוָתָא	חֶזְוָתָא	יְהוּדָיָתָא
constr.	יַבְּשָׁת	אִגְּרָת	עִלָּוַת	אַמְהָת	שִׁפְוָת	מַחְתְּיָת	מַלְכְוָת	חֶזְוָת	
c. suffix.	יַבְּשָׁתֵהּ	אִגְּרָתַי	עִלָּוָתְהוֹן	אַמְהָתֵהּ	שִׁפְוָתַי	מַחְתְּיָתְהוֹן	מַלְכְוָתֵהּ	חֶזְוָתֵהּ	

Formae nominum femininorum.

	I. Immutabiles							
	a. cum longa penultimae				b. cum brevi penultimae			
Sing. indef.	צְוָחָה	גְּזֵרָה	מְדִינָה	גְּבוּרָה	מַלְכָּה	מִנְחָה	חֶדְוָה	חָכְמָה
defin.	צְוָחְתָא	גְּזֵרְתָא	מְדִינְתָא	גְּבוּרְתָא	מַלְכְּתָא	מִנְחֲתָא	חֶדְוְתָא	חָכְמְתָא
constr.	צְוָחַת	גְּזֵרַת	מְדִינַת	גְּבוּרַת	מַלְכַּת	מִנְחַת	חֶדְוַת	חָכְמַת
c. suffix.	צְוָחְתֵהּ	גְּזֵרְתָךְ	מְדִינְתִי	גְּבוּרְתֵהּ	מַלְכְּתָנָא	מִנְחֲתָךְ	חֶדְוְתֵהּ	חָכְמְתָךְ
Plur. indef.	צְוָחָן	גְּזֵרָן	מְדִינָן	גְּבוּרָן	מַלְכָן	מִנְחָן	חֶדְוָן	חָכְמָן
defin.	צְוָחָתָא	גְּזֵרָתָא	מְדִינָתָא	גְּבוּרָתָא	מַלְכָתָא	מִנְחָתָא	חֶדְוָתָא	חָכְמָתָא
constr.	צְוָחָת	גְּזֵרָת	מְדִינָת	גְּבוּרָת	מַלְכָת	מִנְחָת	חֶדְוָת	חָכְמָת
c. suffix.	צְוָחָתֵהּ	גְּזֵרָתָךְ	מְדִינָתִי	גְּבוּרָתָךְ	מַלְכָתִי	מִנְחָתְהוֹן	חֶדְוָתְכוֹן	חָכְמָתָךְ

Nomina anomala.

Pluralis

שְׁעִין	שְׁנִין	שְׁמָהָן	לֵילָוָן	בְּנִין	בָּתִּין	נְשִׁין	אַחִין	אֲבָהָן
שְׁעַיָּא	שְׁנַיָּא	שְׁמָהָתָא	לֵילָוָתָא	בְּנַיָּא	בָּתַּיָּא	נְשַׁיָּא	אַחַיָּא	אֲבָהָתָא
שְׁעֵי	שְׁנֵי	שְׁמָהָת	לֵילָוָת	בְּנֵי	בָּתֵּי	נְשֵׁי	אַחֵי	אֲבָהָת
שְׁעַי	שְׁנַי	שְׁמָהָתַי	לֵילָוָתַי	בְּנַי	בָּתַּי	נְשַׁי	אַחַי	אֲבָהָתַי
שְׁעָךְ	שְׁנָךְ	שְׁמָהָתָךְ	לֵילָוָתָךְ	בְּנָךְ	בָּתָּךְ	נְשָׁךְ	אֶחָךְ	אֲבָהָתָךְ
שְׁעַיִךְ	שְׁנַיִךְ	שְׁמָהָתֵךְ	לֵילָוָתֵךְ	בְּנַיִךְ	בָּתַּיִךְ	נְשַׁיִךְ	אַחַיִךְ	אֲבָהָתֵךְ
שְׁעוֹהִי	שְׁנוֹהִי	שְׁמָהָתֵהּ	לֵילָוָתֵהּ	בְּנוֹהִי	בָּתּוֹהִי	נְשׁוֹהִי	אֲחוֹהִי	אֲבָהָתֵהּ
שְׁעָהָא	שְׁנָהָא	שְׁמָהָתַהּ	לֵילָוָתַהּ	בְּנָהָא	בָּתָּהָא	נְשָׁהָא	אֲחוּהָא	אֲבָהָתַהּ
שְׁעָנָא	שְׁנָנָא	שְׁמָהָתָנָא	לֵילָוָתָנָא	בְּנָנָא	בָּתָּנָא	נְשָׁנָא	אֶחָנָא	אֲבָהָתָנָא
שְׁעֵיכוֹן	שְׁנֵיכוֹן	שְׁמָהָתְכוֹן	לֵילָוָתְכוֹן	בְּנֵיכוֹן	בָּתֵּיכוֹן	נְשֵׁיכוֹן	אַחֵיכוֹן	אֲבָהָתְכוֹן
שְׁעֵיכֵין	שְׁנֵיכֵין	שְׁמָהָתְכֵין	לֵילָוָתְכֵין	בְּנֵיכֵין	בָּתֵּיכֵין	נְשֵׁיכֵין	אַחֵיכֵין	אֲבָהָתְכֵין
שְׁעֵיהוֹן	שְׁנֵיהוֹן	שְׁמָהָתְהֹם	לֵילָוָתְהוֹן	בְּנֵיהוֹן	בָּתֵּיהוֹן	נְשֵׁיהוֹן	אַחֵיהוֹן	אֲבָהָתְהוֹן
שְׁעֵיהֵין	שְׁנֵיהֵין	שְׁמָהָתְהֵין	לֵילָוָתְהֵין	בְּנֵיהֵין	בָּתֵּיהֵין	נְשֵׁיהֵין	אַחֵיהֵין	אֲבָהָתְהֵין

Nomina anomala.

Singularis

pater	frater	mulier	domus	filius	nox	nomen	somnus	annus	hora
אַב	אַח	אִתָּא	בַּיִת	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנָא	שְׁנָה	שָׁעָה
אַבָּא	אַחָא	אִתְּתָא	בַּיְתָא	בְּרָא	לֵילְיָא	שְׁמָא	שִׁנְתָא	שַׁתָּא	שַׁעֲתָא
אַב	אַח	אִתַּת	בֵּית	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנַת	שְׁנַת	שְׁעַת
אֲבִי	אֲחִי	אִתְּתִי	בַּיְתִי	בְּרִי	לֵילְיִי	שְׁמִי	שִׁנְתִי	שַׁתִּי	שַׁעֲתִי
אֲבוּךְ	אֲחוּךְ	אִתְּתָךְ	בַּיְתָךְ	בְּרָךְ	לֵילְיָךְ	שְׁמָךְ	שִׁנְתָךְ	שַׁתָּךְ	שַׁעֲתָךְ
אֲבוּיִךְ	אֲחוּיִךְ	אִתְּתֵךְ	בַּיְתֵךְ	בְּרֵךְ	לֵילְיֵךְ	שְׁמֵךְ	שִׁנְתֵךְ	שַׁתֵּךְ	שַׁעֲתֵךְ
אֲבוּהִי	אֲחוּהִי	אִתְּתֵהּ	בַּיְתֵהּ	בְּרֵהּ	לֵילְיֵהּ	שְׁמֵהּ	שִׁנְתֵהּ	שַׁתֵּהּ	שַׁעֲתֵהּ
אֲבוּהָא	אֲחוּהָא	אִתְּתַהּ	בַּיְתַהּ	בְּרַהּ	לֵילְיַהּ	שְׁמַהּ	שִׁנְתַהּ	שַׁתַּהּ	שַׁעֲתַהּ
אֲבוּנָא	אֲחוּנָא	אִתְּתָנָא	בַּיְתָנָא	בְּרָנָא	לֵילְיָנָא	שְׁמָנָא	שִׁנְתָנָא	שַׁתָּנָא	שַׁעֲתָנָא
אֲבוּכוֹן	אֲחוּכוֹן	אִתַּתְכוֹן	בֵּיתְכוֹן	בַּרְכוֹן	לֵילְכוֹן	שְׁמְכוֹן	שֵׁנַתְכוֹן	שַׁתְּכוֹן	שְׁעַתְכוֹן
אֲבוּכֵין	אֲחוּכֵין	אִתַּתְכֵין	בֵּיתְכֵין	בַּרְכֵין	לֵילְכֵין	שְׁמְכֵין	שֵׁנַתְכֵין	שַׁתְּכֵין	שְׁעַתְכֵין
אֲבוּהוֹן	אֲחוּהוֹן	אִתַּתְהוֹן	בֵּיתְהוֹן	בַּרְהוֹן	לֵילְהוֹן	שְׁמְהוֹן	שֵׁנַתְהוֹן	שַׁתְּהוֹן	שְׁעַתְהוֹן
אֲבוּהֵין	אֲחוּהֵין	אִתַּתְהֵין	בֵּיתְהֵין	בַּרְהֵין	לֵילְהֵין	שְׁמְהֵין	שֵׁנַתְהֵין	שַׁתְּהֵין	שְׁעַתְהֵין

Numeralia ordinalia.

	Masculina.				Feminina.			
	Singularis		Pluralis		Singularis		Pluralis	
	Indef.	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*
1.	קַדְמָי	קַדְמָאָה	קַדְמָאִין	קַדְמָיֵא	קַדְמָאָה	קַדְמָיְתָא	קַדְמָיָן	קַדְמָיָתָא
2.	תִּנְיָן	תִּנְיָנָא	תִּנְיָנִין	תִּנְיָנַיָּא	תִּנְיָנָה	תִּנְיָנְתָא	תִּנְיָנָן	תִּנְיָנָתָא
3.	תְּלִיתָי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתָאִין	תְּלִיתָאֵי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתָיְתָא	תְּלִיתָיָן	תְּלִיתָיָתָא
4.	רְבִיעָי	רְבִיעָאָה	רְבִיעָאִין	רְבִיעָיֵא	רְבִיעָאָה	רְבִיעָיְתָא	רְבִיעָיָן	רְבִיעָיָתָא
5.	חֲמִישָׁי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁאִין	חֲמִישָׁאֵי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁיְתָא	חֲמִישָׁיָן	חֲמִישָׁיָתָא
6.	שְׁתִיתָי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתָאִין	שְׁתִיתָאֵי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתָיְתָא	שְׁתִיתָיָן	שְׁתִיתָיָתָא
7.	שְׁבִיעָי	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעָאִין	שְׁבִיעָיֵא	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעָיְתָא	שְׁבִיעָיָן	שְׁבִיעָיָתָא
8.	תְּמִינָי	תְּמִינָאָה	תְּמִינָאִין	תְּמִינָאֵי	תְּמִינָאָה	תְּמִינָיְתָא	תְּמִינָיָן	תְּמִינָיָתָא
9.	תְּשִׁיעָי	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעָאִין	תְּשִׁיעָיֵא	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעָיְתָא	תְּשִׁיעָיָן	תְּשִׁיעָיָתָא
10.	עֲשִׂירָי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירָאִין	עֲשִׂירָאֵי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירָיְתָא	עֲשִׂירָיָן	עֲשִׂירָיָתָא

Numeralia cardinalia.

Masc.			Fem.
1.	חַד		חֲדָה
2.	תְּרֵין		תַּרְתֵּין
3.	תְּלָתָה	(*c. suff.* תְּלָתֵהוֹן)	תְּלָת
4.	אַרְבְּעָה		אַרְבַּע
5.	חַמְשָׁה		חֲמֵשׁ
6.	שִׁתָּה		שֵׁת (שֶׁת)
7.	שִׁבְעָה	(*constr.* שִׁבְעַת)	שְׁבַע
8.	תְּמָנְיָא		תְּמָנֵי
9.	תִּשְׁעָה		תְּשַׁע
10.	עַשְׂרָה		עֲשַׂר
11.	חַד עֲשַׂר		חֲדָה עֲשַׂר
12.	תְּרֵי עֲשַׂר		תַּרְתֵּי עֲשַׂר
13.	תְּלָתָה עֲשַׂר		תְּלָת עֲשַׂר
18.	תְּמָנַת עֲשַׂר		תְּמָנֵי עֲשַׂר
20.	עֶשְׂרִין		עֶשְׂרִין
21.	עֶשְׂרִין וְחַד		עֶשְׂרִין וַחֲדָה
30.	תְּלָתִין		תְּלָתִין
40.	אַרְבְּעִין		אַרְבְּעִין
50.	חַמְשִׁין		חַמְשִׁין
60.	שִׁתִּין		שִׁתִּין
70.	שִׁבְעִין		שִׁבְעִין
80.	תְּמָנִין		תְּמָנִין
90.	תִּשְׁעִין		תִּשְׁעִין
100.	מְאָה		מְאָה
200.	מָאתַיִן		מָאתַיִן
300.	תְּלָת מְאָה		תְּלָת מְאָה

1000. אֲלַף (אֶלֶף) *def.* אַלְפָּא *plur.* אַלְפִין *def.* אַלְפַיָּא

2000. תְּרֵין אַלְפִין

10,000. רִבּוֹ *plur.* רִבְבָן

1,000,000. אֶלֶף אַלְפִין

100,000,000. רִבּוֹ רִבְבָן

3. *f.*	יִקְטְלָן	יִסְגְּדָן	יַעַבְדָן	יִבְחֲרָן	יִשְׁלְחָן
2. *m.*	תִּקְטְלוּן	תִּסְגְּדוּן	תַּעַבְדוּן	תִּבְחֲרוּן	תִּשְׁלְחוּן
2. *f.*	תִּקְטְלָן	תִּסְגְּדָן	תַּעַבְדָן	תִּבְחֲרָן	תִּשְׁלְחָן
1.	נִקְטֻל	נִסְגֻּד	נֶעְבַּד	נִבְחַר	נִשְׁלַח
Imper. sg. m.	קְטֻל	סְגֻד	עֲבַד	בְּחַר	שְׁלַח
f.	קְטֻלִי	סְגֻדִי	עֲבַדִי	בְּחַרִי	שְׁלַחִי
pl. m.	קְטֻלוּ	סְגֻדוּ	עֲבַדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
f.	קְטֻלָנָא	סְגֻדָנָא	עֲבַדָנָא	בְּחַרָנָא	שְׁלַחָנָא
Inf.	מִקְטַל	מִסְגַּד	מֶעְבַּד	מִבְחַר	מִשְׁלַח
Part. act. sg. m.	קָטֵל (קָטִל)	סָגֵד (סָגִד)	עָבֵד	בָּחַר	שָׁלַח
f.	קָטְלָה	סָגְדָה	עָבְדָה	בָּחֲרָה	שָׁלְחָה
pl. m.	קָטְלִין	סָגְדִין	עָבְדִין	בָּחֲרִין	שָׁלְחִין
f.	קָטְלָן	סָגְדָן	עָבְדָן	בָּחֲרָן	שָׁלְחָן
Part. pass. sg. m.	קְטִיל	סְגִיד (*prostratus*)	עֲבִיד	בְּחִיר	שְׁלִיחַ
f.	קְטִילָה	סְגִידָה	עֲבִידָה	בְּחִירָה	שְׁלִיחָה
pl. m.	קְטִילִין	סְגִידִין	עֲבִידִין	בְּחִירִין	שְׁלִיחִין
f.	קְטִילָן	סְגִידָן	עֲבִידָן	בְּחִירָן	שְׁלִיחָן

Verbum regulare.

I. Peal (Qal).

	Transitivum	Intransitivum	cum gutturalibus		
Perf. sg. 3. *m.*	קְטַל	סְגִד (סְגֶד)	עֲבַד	בְּחַר	שְׁלַח
3. *f.*	קִטְלַת (קְטָלַת)	סִגְדַת	עַבְדַת	בַּחֲרַת	שִׁלְחַת (שְׁבַעַת)
2. *c.*	קְטַלְתְּ (קְטַלְתָּ)	סְגֵדְתְּ	עֲבַדְתְּ	בְּחַרְתְּ	שְׁלַחְתְּ (שְׁבַעְתְּ)
1.	קִטְלֵת	סִגְדֵת	עַבְדֵת	בַּחֲרֵת	שִׁלְחֵת (שִׁבְעֵת)
pl. 3. *m.*	קְטַלוּ	סְגִדוּ	עֲבַדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
3. *f.*	קְטַלָה	סְגִדָה	עֲבַדָה	בְּחַרָה	שְׁלַחָה
2. *m.*	קְטַלְתּוּן	סְגֵדְתּוּן	עֲבַדְתּוּן	בְּחַרְתּוּן	שְׁלַחְתּוּן
2. *f.*	קְטַלְתֵּין	סְגֵדְתֵּין	עֲבַדְתֵּין	בְּחַרְתֵּין	שְׁלַחְתֵּין
1.	קְטַלְנָא	סְגֵדְנָא	עֲבַדְנָא	בְּחַרְנָא	שְׁלַחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִקְטֻל	יִסְגַּד	יֶעְבַּד	יִבְחַר	יִשְׁלַח
3. *f.*	תִּקְטֻל	תִּסְגַּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *m.*	תִּקְטֻל	תִּסְגַּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *f.*	תִּקְטְלִין	תִּסְגְּדִין	תַּעַבְדִין	תִּבְחֲרִין	תִּשְׁלְחִין
1.	אֶקְטֻל	אֶסְגַּד	אֶעְבַּד	אֶבְחַר	אֶשְׁלַח
pl. 3. *m.*	יִקְטְלוּן	יִסְגְּדוּן	יַעַבְדוּן	יִבְחֲרוּן	יִשְׁלְחוּן

pl. 3. *m.*	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעַבְדוּן	יִתְרַחֲצוּן	יִתְגַּזְּרוּן
3. *f.*	יִתְקַטְּלָן	יִתְעַבְדָן	יִתְרַחֲצָן	יִתְגַּזְּרָן
2. *m.*	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעַבְדוּן	תִּתְרַחֲצוּן	תִּתְגַּזְּרוּן
2. *f.*	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעַבְדָן	תִּתְרַחֲצָן	תִּתְגַּזְּרָן
1.	נִתְקְטֵל	נִתְעֲבֵד	נִתְרְחֵץ	נִתְגְּזֵר
Imper. sg. m.	הִתְקְטֵל	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזֵר
f.	הִתְקְטֵלִי	הִתְעֲבֵדִי	הִתְרְחֵצִי	הִתְגְּזֵרִי
pl. m.	הִתְקְטֵלוּ	הִתְעֲבֵדוּ	הִתְרְחֵצוּ	הִתְגְּזֵרוּ
f.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבֵדְנָא	הִתְרְחֵצְנָא	הִתְגְּזֵרְנָא
Inf.	הִתְקְטָלָה	הִתְעֲבָדָה	הִתְרְחָצָה	הִתְגְּזָרָה
Part. sg. m.	מִתְקְטֵל	מִתְעֲבֵד	מִתְרְחֵץ	מִתְגְּזֵר
f.	מִתְקַטְּלָה	מִתְעַבְדָה	מִתְרַחֲצָה	מִתְגַּזְּרָה
pl. m.	מִתְקַטְּלִין	מִתְעַבְדִין	מִתְרַחֲצִין	מִתְגַּזְּרִין
f.	מִתְקַטְּלָן	מִתְעַבְדָן	מִתְרַחֲצָן	מִתְגַּזְּרָן

II. Hithpeël verbi regularis.

		cum gutturalibus			Perf. decurtatum
Perf. sg. 3. *m.*	הִתְקְטֵל (־טַל)	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזַר	קְטֵל (קְטִיל)
3. *f.*	הִתְקַטְּלַת	הִתְעַבְדַת	הִתְרַחֲצַת	הִתְגְּזֶרֶת (־זֶרֶת)	קַטְלַת (קְטִילַת)
2. *c.*	הִתְקְטֵלְתְּ	הִתְעֲבֵדְתְּ	הִתְרְחֵצְתְּ	הִתְגְּזַרְתְּ (־זֶרְתְּ)	קְטַלְתְּ
1.	הִתְקַטְּלֵת	הִתְעַבְדֵת	הִתְרַחֲצֵת	הִתְגְּזֶרֶת	קְטִילֵת
pl. 3. *m.*	הִתְקְטִלוּ (־טַלוּ)	הִתְעֲבִדוּ	הִתְרְחִצוּ (־חֲצוּ)	הִתְגְּזַרוּ	קְטִילוּ
3. *f.*	הִתְקְטִלָה (־טַלָה)	הִתְעֲבִדָה	הִתְרְחִצָה	הִתְגְּזַרָה	קְטִילָה
2. *m.*	הִתְקְטֵלְתּוּן	הִתְעֲבֵדְתּוּן	הִתְרְחֵצְתּוּן	הִתְגְּזַרְתּוּן	
2. *f.*	הִתְקְטֵלְתֵּין	הִתְעֲבֵדְתֵּין	הִתְרְחֵצְתֵּין	הִתְגְּזַרְתֵּן	
1.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבֵדְנָא	הִתְרְחֵצְנָא	הִתְגְּזַרְנָא	
Impf. sg. 3. *m.*	יִתְקְטֵל (־טַל)	יִתְעֲבֵד (־בַד)	יִתְרְחֵץ (־חַץ)	יִתְגְּזַר	
3. *f.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *m.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *f.*	תִּתְקַטְלִין	תִּתְעַבְדִין	תִּתְרַחֲצִין	תִּתְגַּזְרִין	
1.	אֶתְקְטֵל	אֶתְעֲבֵד	אֶתְרְחֵץ	אֶתְגְּזַר	

2. *m.*	תִּקַטְּלוּן	תְּבָרְכוּן	תְּשַׁבְּחוּן
2. *f.*	תִּקַטְּלָן	תְּבָרְכָן	תְּשַׁבְּחָן
1.	נְקַטֵּל	נְבָרֵךְ	נְשַׁבַּח
Imper. sg. m.	קַטֵּל	בָּרֵךְ	שַׁבַּח
f.	קַטֵּלִי	בָּרֵכִי	שַׁבַּחִי
pl. m.	קַטֵּלוּ (קַטִּלוּ)	בָּרֵכוּ	שַׁבַּחוּ
f.	קַטֵּלָנָא	בָּרֵכָנָא	שַׁבַּחְנָא
Inf.	קַטָּלָה	בָּרָכָה	שַׁבָּחָה
Part. act. sg. m.	מְקַטֵּל (מְקַטֶּל)	מְבָרֵךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן
Part. pass. m.	מְקַטַּל	מְבָרַךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן

III. Paël verbi regularis.

			cum gutturalibus
Perf. sg. 3. *m.*	קַטֵּל (קַטֶּל)	בָּרֵךְ (בָּרֶךְ)	שַׁבַּח
3. *f.*	קַטְּלַת	בָּרְכַת	שַׁבְּחַת
2. *c.*	קַטֵּלְתְּ (קַטֶּלְתָּ)	בָּרֵכְתְּ	שַׁבַּחְתְּ (שַׁבֶּחְתָּ)
1.	קַטְּלֵת	בָּרְכֵת	שַׁבְּחֵת
pl. 3. *m.*	קַטִּלוּ (קַטֶּלוּ)	בָּרִכוּ	שַׁבִּחוּ
3. *f.*	קַטִּלָה	בָּרִכָה	שַׁבִּחָה
2. *m.*	קַטֵּלְתּוּן	בָּרֵכְתּוּן	שַׁבַּחְתּוּן
2. *f.*	קַטֵּלְתֵּין	בָּרֵכְתֵּין	שַׁבַּחְתֵּין
1.	קַטֵּלְנָא	בָּרֵכְנָא	שַׁבַּחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַטֵּל (יְקַטֶּל)	יְבָרֵךְ	יְשַׁבַּח
3. *f.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *m.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *f.*	תְּקַטְּלִין	תְּבָרְכִין	תְּשַׁבְּחִין
1.	אֲקַטֵּל	אֲבָרֵךְ	אֲשַׁבַּח
pl. 3. *m.*	יְקַטְּלוּן	יְבָרְכוּן	יְשַׁבְּחוּן
3. *f.*	יְקַטְּלָן	יְבָרְכָן	יְשַׁבְּחָן

2. *m.*	תִּתְהַקְטְלוּן	תַּקְטְלוּן	תִּתְהַצְלְחוּן	תַּצְלְחוּן	תְּקָטְלוּן	תְּחָרְבוּן
2. *f.*	תִּתְהַקְטְלָן	תַּקְטְלָן	תִּתְהַצְלְחָן	תַּצְלְחָן	תְּקָטְלָן	תְּחָרְבָן
1.	נִתְהַקְטֵל	נַקְטֵל	נִתְהַצְלַח	נַצְלַח	נְקָטַל	נְחָרַב
Imper. sg. m.	הַקְטֵל		הַצְלַח			
f.	הַקְטִלִי		הַצְלִחִי			
pl. m.	הַקְטִלוּ		הַצְלִחוּ			
f.	הַקְטִלְנָא		הַצְלִחְנָא			
Inf.	הַקְטָלָה		הַצְלָחָה		הָקְטָלָה	הָחֳרָבָה
Part. act. sg. m.	מְהַקְטֵל (־טֶל)	מַקְטֵל	מַצְלַח			
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה			
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין			
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן			
Part. pass. sg. m.	מְהַקְטַל	מַקְטַל	מַצְלַח		מְקָטַל	מְחָרַב
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה		מְקָטְלָה	מְחָרְבָה
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין		מְקָטְלִין	מְחָרְבִין
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן		מְקָטְלָן	מְחָרְבָן

	IV. Haphel verbi regularis.				V. Hophal.	
Perf. sg. 3. *m.*	הַקְטֵל		הַצְלַח		הֻקְטַל	הָחֳרַב
3. *f.*	הַקְטְלַת		הַצְלַחַת		הֻקְטְלַת	הָחָרְבַת
2. *c.*	הַקְטֵלְתְּ		הַצְלַחְתְּ		הֻקְטַלְתְּ	הָחֳרַבְתְּ
1.	הַקְטְלֵת		הַצְלְחֵת		הֻקְטְלֵת	הָחָרְבֵת
pl. 3. *m.*	הַקְטִלוּ		הַצְלִחוּ (הַחֲסִנוּ)		הֻקְטַלוּ	הָחֳרַבוּ
3. *f.*	הַקְטִלָה		הַצְלַחָה		הֻקְטַלָה	הָחֳרַבָה
2. *m.*	הַקְטֵלְתּוּן		הַצְלַחְתּוּן		הֻקְטַלְתּוּן	הָחֳרַבְתּוּן
2. *f.*	הַקְטֵלְתֵּין		הַצְלַחְתֵּין		הֻקְטַלְתֵּין	הָחֳרַבְתֵּין
1.	הַקְטֵלְנָא		הַצְלַחְנָא		הֻקְטַלְנָא	הָחֳרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְהַקְטֵל (־טֶל)	יַקְטֵל	יְהַצְלַח	יַצְלַח	יֻקְטַל	יְחֳרַב
3. *f.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תֻּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *m.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תֻּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *f.*	תְּהַקְטְלִין	תַּקְטְלִין	תְּהַצְלְחִין	תַּצְלְחִין	תֻּקְטְלִין	תְּחָרְבִין
1.	אֲהַקְטֵל	אַקְטֵל	אֲהַצְלַח	אַצְלַח	אֻקְטַל	אֲחֳרַב
pl. 3. *m.*	יְהַקְטְלוּן	יַקְטְלוּן	יְהַצְלְחוּן	יַצְלְחוּן	יֻקְטְלוּן	יְחָרְבוּן
3. *f.*	יְהַקְטְלָן	יַקְטְלָן	יְהַצְלְחָן	יַצְלְחָן	יֻקְטְלָן	יְחָרְבָן

2. *m.*	תְּשַׁקְטְלוּן	תִּשְׁתַּקְטְלוּן	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעֲרְבוּן
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלָן	תִּשְׁתַּקְטְלָן	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעֲרְבָן
1.	נְשַׁקְטֵל	נִשְׁתַּקְטַל	נִתְקַטַּל	נִתְעֲרַב
Imper. sg. m.	שַׁקְטֵל		הִתְקַטַּל	אִתְעֲרַב
f.	שַׁקְטֵלִי		הִתְקַטַּלִי	אִתְעֲרַבִי
pl. m.	שַׁקְטֵלוּ		הִתְקַטַּלוּ	אִתְעֲרַבוּ
f.	שַׁקְטֵלְנָא		הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעֲרַבְנָא
Inf.	שַׁקְטָלָה	אִשְׁתַּקְטָלָה	הִתְקַטָּלָה	אִתְעֲרָבָה
Part. act. sg. m.	מְשַׁקְטֵל		מִתְקַטַּל	מִתְעֲרַב
f.	מְשַׁקְטְלָה		מִתְקַטְּלָה	מִתְעֲרְבָא
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין		מִתְקַטְּלִין	מִתְעֲרְבִין
f.	מְשַׁקְטְלָן		מִתְקַטְּלָן	מִתְעֲרְבָן
Part. pass. sg. m.	מְשַׁקְטַל	מִשְׁתַּקְטַל		
f.	מְשַׁקְטְלָה	מִשְׁתַּקְטְלָה		
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין	מִשְׁתַּקְטְלִין		
f.	מְשַׁקְטְלָן	מִשְׁתַּקְטְלָן		

	VI. Schaphel verbi regularis.	VII. Ischthaphal.	VIII. Ithpaal.	
Perf. sg. 3. *m.*	שַׁקְטֵל	אִשְׁתַּקְטַל	הִתְקַטַּל	אִתְעָרַב
3. *f.*	שַׁקְטְלַת	אִשְׁתַּקְטְלַת	הִתְקַטְּלַת	אִתְעֳרְבַת
2. *c.*	שַׁקְטֵלְתְּ	אִשְׁתַּקְטַלְתְּ	הִתְקַטַּלְתְּ	אִתְעָרַבְתְּ
1.	שַׁקְטְלֵת	אִשְׁתַּקְטְלֵת	הִתְקַטְּלֵת	אִתְעֳרְבֵת
pl. 3. *m.*	שַׁקְטִלוּ	אִשְׁתַּקְטַלוּ	הִתְקַטַּלוּ	אִתְעָרַבוּ
3. *f.*	שַׁקְטִלָה	אִשְׁתַּקְטַלָה	הִתְקַטַּלָה	אִתְעָרַבָה
2. *m.*	שַׁקְטֵלְתּוּן	אִשְׁתַּקְטַלְתּוּן	הִתְקַטַּלְתּוּן	אִתְעָרַבְתּוּן
2. *f.*	שַׁקְטֵלְתֵּין	אִשְׁתַּקְטַלְתֵּין	הִתְקַטַּלְתֵּין	אִתְעָרַבְתֵּין
1. *c.*	שַׁקְטֵלְנָא	אִשְׁתַּקְטַלְנָא	הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעָרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְשַׁקְטֵל	יִשְׁתַּקְטַל	יִתְקַטַּל	יִתְעָרַב
3. *f.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *m.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלִין	תִּשְׁתַּקְטְלִין	תִּתְקַטְּלִין	תִּתְעֳרְבִין
1.	אֲשַׁקְטֵל	אֶשְׁתַּקְטַל	אֶתְקַטַּל	אֶתְעָרַב
pl. 3. *m.*	יְשַׁקְטְלוּן	יִשְׁתַּקְטְלוּן	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעֳרְבוּן
3. *f.*	יְשַׁקְטְלָן	יִשְׁתַּקְטְלָן	יִתְקַטְּלָן	יִתְעֳרְבָן

2. *m.*	תֵּאכְלוּן	תֵּאמְרוּן	תּוֹכְלוּן	תְּהוֹבְדוּן	תּוּכְלוּן
2. *f.*	תֵּאכְלָן	תֵּאמְרָן	תּוֹכְלָן	תְּהוֹבְדָן	תּוּכְלָן
1.	נֵאכֻל	נֵאמַר	נוֹכֵל	נְהוֹבֵד	נוּכַל
Imper. sg. m.	אֱכֻל	אֱמַר	אוֹכֵל	הוֹבֵד	
f.	אֱכֻלִי	אֱמַרִי	אוֹכֵלִי	הוֹבֵדִי	
pl. m.	אֱכֻלוּ	אֱמַרוּ	אוֹכֵלוּ	הוֹבֵדוּ	
f.	אֱכֻלָנָא	אֱמַרְנָא	אוֹכֵלְנָא	הוֹבֵדְנָא	
Inf.	מֵאכַל	מֵאמַר	אוֹכָלָה	הוֹבָדָא	הוּכָלָה
Part. act. sg. m.	אָכֵל	אָמַר	מוֹכֵל	מְהוֹבֵד	
f.	אָכְלָה	אָמְרָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אָכְלִין	אָמְרִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אָכְלָן	אָמְרָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	
Part. pass. sg. m.	אֲכִיל	אֲמִיר	מוֹכַל	מְהוֹבַד	
f.	אֲכִילָה	אֲמִירָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אֲכִילִין	אֲמִירִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אֲכִילָן	אֲמִירָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	

Verba irregularia.

I. Verba פ״א.

	Peal			Haphel			Hophal	
Perf. sg. 3. *m.*	אֲכַל		אֲמַר		אוֹכֵל		אוּכַל	הוּבַד
3. *f.*	אַכְלַת		אֲמֶרֶת		אוֹכְלַת		אוּכְלַת	
2. *c.*	אֲכַלְתְּ		אֲמַרְתְּ		אוֹכֵלְתְּ		אוּכַלְתְּ	
1.	אַכְלֵת		אַמְרֵת		אוֹכְלֵת		אוּכְלֵת	
pl. 3. *m.*	אֲכַלוּ		אֲמַרוּ		אוֹכֵלוּ		אוּכַלוּ	
3. *f.*	אֲכַלָה		אֲמַרָה		אוֹכֵלָה		אוּכַלָה	
2. *m.*	אֲכַלְתּוּן		אֲמַרְתּוּן		אוֹכֵלְתּוּן		אוּכַלְתּוּן	
2. *f.*	אֲכַלְתֵּין		אֲמַרְתֵּין		אוֹכֵלְתֵּין		אוּכַלְתֵּין	
1.	אֲכַלְנָא		אֲמַרְנָא		אוֹכֵלְנָא		אוּכַלְנָא	
Impf. sg. 3. *m.*	יֵאכֻל		יֵאמַר	יוֹכֵל	יְהוֹבֵד		יוּכַל	יְהוּבַד
3. *f.*	תֵּאכֻל		תֵּאמַר	תּוֹכֵל	תְּהוֹבֵד	(תָּסֵף)	תּוּכַל	
2. *m.*	תֵּאכֻל		תֵּאמַר	תּוֹכֵל	תְּהוֹבֵד		תּוּכַל	
2. *f.*	תֵּאכְלִין		תֵּאמְרִין	תּוֹכְלִין	תְּהוֹבְדִין		תּוּכְלִין	
1.	אֵכֻל		אֵמַר	אוֹכֵל	אֲהוֹבֵד		אוּכַל	
pl. 3. *m.*	יֵאכְלוּן	(יֵאבְדוּ)	יֵאמְרוּן	יוֹכְלוּן	יְהוֹבְדוּן		יוּכְלוּן	
3. *f.*	יֵאכְלָן		יֵאמְרָן	יוֹכְלָן	יְהוֹבְדָן		יוּכְלָן	

3. *f.*	יֵיתְּבָן		יוּתְּבָן	יְהוֹדְעָן	יֵיבְלָן		יוּסְפָן	יְשֵׁיזְבָן
2. *m.*	תֵּיתְבוּן		תּוּתְבוּן	תְּהוֹדְעוּן	תֵּיבְלוּן		תּוּסְפוּן	תְּשֵׁיזְבוּן
2. *f.*	תֵּיתְבָן		תּוּתְבָן	תְּהוֹדְעָן	תֵּיבְלָן		תּוּסְפָן	תְּשֵׁיזְבָן
1.	נֵיתֵב		נוּתֵב	נְהוֹדַע	נֵיבַל		נוּסַף	נְשֵׁיזִב
Imper. sg. m.	תֵּב	(הַב)	הוֹתֵב		הֵיבַל			שֵׁיזֵב
f.	תִּבִי		הוֹתִבִי		הֵיבִלִי			שֵׁיזִבִי
pl. m.	תִּבוּ		הוֹתִבוּ		הֵיבִלוּ			שֵׁיזִבוּ
f.	תִּבְנָא		הוֹתִבְנָא		הֵיבִלְנָא			שֵׁיזִבְנָא
Inf.	מֵיתַב		הוֹתָבָה		הֵיבָלָה		הוּסָפָה	שֵׁיזָבָה
Part. act. sg. m.	יָתֵב	(יָכֵל)	מוֹתֵב	מְהוֹדַע	מֵיבֵל	מְהֵימַן		מְשֵׁיזִב
f.	יָתְבָה		מוֹתְבָה	מְהוֹדְעָה	מֵיבְלָה			מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יָתְבִין		מוֹתְבִין	מְהוֹדְעִין	מֵיבְלִין			מְשֵׁיזְבִין
f.	יָתְבָן		מוֹתְבָן	מְהוֹדְעָן	מֵיבְלָן			מְשֵׁיזְבָן
Part. pass. sg. m.	יְתִיב		מוֹתַב		מֵיבַל	מְהֵימַן	מוּסַף	מְשֵׁיזַב
f.	יְתִיבָה		מוֹתְבָה		מֵיבְלָה		מוּסְפָה	מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יְתִיבִין		מוֹתְבִין		מֵיבְלִין		מוּסְפִין	מְשֵׁיזְבִין
f.	יְתִיבָן		מוֹתְבָן		מֵיבְלָן		מוּסְפָן	מְשֵׁיזְבָן

II. Verba פ״י.

	Peal	Haphel		Hophal	Schaphel
Perf. sg. 3. *m.*	יְהַב (יְתֶב) יְתֵב	(הוֹדַע) הוֹתֵב	הֵיבֵל	הוּסַף	שֵׁיזִב
3. *f.*	יִתְבַת	הוֹתְבַת	הֵיבְלַת	הוּסְפַת	שֵׁיזְבַת
2. *c.*	(יְתֶבְתְּ) יְתֵבְתְּ	הוֹתֵבְתְּ	הֵיבֵלְתְּ	הוּסַפְתְּ	שֵׁיזַבְתְּ
1.	יִתְבֵת	הוֹתְבֵת	הֵיבְלֵת	הוּסְפֵת	שֵׁיזְבֵת
pl. 3. *m.*	יְהֲבוּ יְתִבוּ	הוֹתִבוּ	הֵיבִלוּ	הוּסַפוּ	שֵׁיזִבוּ
3. *f.*	יְתִבָה	הוֹתִבָה	הֵיבִלָה	הוּסַפָה	שֵׁיזִבָה
2. *m.*	יְתֵבְתּוּן	הוֹתֵבְתּוּן	הֵיבֵלְתּוּן	הוּסַפְתּוּן	שֵׁיזַבְתּוּן
2. *f.*	יְתֵבְתֵּין	הוֹתֵבְתֵּין	הֵיבֵלְתֵּין	הוּסַפְתֵּין	שֵׁיזַבְתֵּין
1.	יְתֵבְנָא	הוֹתֵבְנָא	הֵיבֵלְנָא	הוּסַפְנָא	שֵׁיזִבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יֵיתֵב	יְהוֹדַע יוֹתֵב	יֵיבֵל	יוּסַף	יְשֵׁיזִב
3. *f.*	תֵּיתֵב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזִב
2. *m.*	תֵּיתֵב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזִב
2. *f.*	תֵּיתְבִין	תְּהוֹדְעִין תּוֹתְבִין	תֵּיבְלִין	תּוּסְפִין	תְּשֵׁיזְבִין
1.	אֵיתֵב	אֲהוֹדַע אוֹתֵב	אֵיבֵל	אוּסַף	אֲשֵׁיזִב
pl. 3. *m.*	יֵיתְבוּן	יְהוֹדְעוּן יוֹתְבוּן	יֵיבְלוּן	יוּסְפוּן	יְשֵׁיזְבוּן

f.	יִפְּלָן		יִנְתְּנָן	יַצְּלָן		יִתְהַנְפְּקָן	יִסְּקָן	יִנְחֲתָן
2. *m.*	תִּפְּלוּן		תִּנְתְּנוּן	תַּצְּלוּן		תִּתְהַנְפְּקוּן	תִּסְּקוּן	תִּנְחֲתוּן
f.	תִּפְּלָן		תִּנְתְּנָן	תַּצְּלָן		תִּתְהַנְפְּקָן	תִּסְּקָן	תִּנְחֲתָן
1.	נִפֵּל		נִנְתֵּן	נַצֵּל		נִתְהַנְפֵּק	נִסַּק	נִנְחַת
Imper. sg. m.	פֵּק	סַק	תֵּן	אַצֵּל		אַנְפֵּק		
f.	פֻּקִי	סַקִי	תֵּנִי	אַצִּלִי		אַנְפִּקִי		
pl. m.	פֻּקוּ	סַקוּ	תֵּנוּ	אַצִּלוּ	(אַתַּרוּ)	אַנְפִּקוּ		
f.	פֻּקָנָא	סַקָנָא	תֵּנָנָא	אַצֵּלְנָא		אַנְפֵּקְנָא		
Inf.	מִפַּל	(מֵחַת)	מִנְתַּן	הַצָּלָה		הַנְסָקָה	הֶסָּקָה	
Part. act. sg. m.	נָפֵל		(נָחֵת)	מַצֵּל	(מַצִּל)	מְהַנְזֵק		
f.	נָפְלָה			מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl m.	נָפְלִין			מַצְּלִין	(מְהַחֲתִין)	מְהַנְזְקִין		
f.	נָפְלָן			מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		
Part. pass. sg. m.	נְפִיל			מַצַּל		מְהַנְזַק		
f.	נְפִילָה			מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl. m.	נְפִילִין			מַצְּלִין		מְהַנְזְקִין		
f.	נְפִילָן			מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		

III. Verba פ״נ.

	Peal		Haphel		Hophal	
Perf. sg. 3. *m.*	נְפַל		הַצֵּל	הַנְפֵּק	הֻסַּק	הֻנְחַת
f.	נִפְלַת (נֶפְקַת)		הַצֵּלַת	הַנְפְּקַת	הֻסְּקַת	הֻנְחֲתַת
2. *c.*	נְפַלְתְּ		הַצֵּלְתְּ	הַנְפֵּקְתְּ	הֻסַּקְתְּ	הֻנְחַתְּ
1.	נִפְלֵת		הַצֵּלֵת	הַנְפְּקֵת	הֻסְּקֵת	הֻנְחֲתֵת
pl. 3. *m.*	נְפַלוּ		הַצֵּלוּ	הַנְפִּקוּ	הֻסַּקוּ	הֻנְחַתוּ
f.	נְפַלָה		הַצֵּלָה	הַנְפִּקָה	הֻסַּקָה	הֻנְחַתָה
2. *m.*	נְפַלְתּוּן		הַצֵּלְתּוּן	הַנְפֵּקְתּוּן	הֻסַּקְתּוּן	הֻנְחַתּוּן
f.	נְפַלְתֵּין		הַצֵּלְתֵּין	הַנְפֵּקְתֵּין	הֻסַּקְתֵּין	הֻנְחַתֵּין
1.	נְפַלְנָא		הַצֵּלְנָא	הַנְפֵּקְנָא	הֻסַּקְנָא	הֻנְחַתְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	(יֵחַת) יִפֵּל	יִנְתֵּן	יַצֵּל	יְהַנְפֵּק	יֻסַּק	יֻנְחַת
f.	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	תַּצֵּל	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תֻּנְחַת
2. *m.*	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	(תַּחֵת) תַּצֵּל	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תֻּנְחַת
f.	תִּפְּלִין	תִּנְתְּנִין	תַּצְּלִין	תְּהַנְפְּקִין	תֻּסְּקִין	תֻּנְחֲתִין
1.	אֶפֵּל	אֶנְתֵּן	אַצֵּל	אֲהַנְפֵּק	אֻסַּק	אֻנְחַת
pl. 3. *m.*	יִפְּלוּן	יִנְתְּנוּן	יַצְּלוּן	יְהַנְפְּקוּן	יֻסְּקוּן	יֻנְחֲתוּן

f.	יְקוּמָן	יִתְקָמָן	יְקִימָן	יְהָקֵימָן	יְקִימָן
2. *m.*	תְּקוּמוּן	תִּתְקָמוּן	תְּקִימוּן	תְּהָקִימוּן	תְּקִימוּן
f.	תְּקוּמָן	תִּתְקָמָן	תְּקִימָן	תְּהָקִימָן	תְּקִימָן
1.	נְקוּם	נִתְקָם	נְקִים	נְהָקֵים	נְקִים
Imper. sg. m.	קוּם			הָקֵים	
f.	קוּמִי			הָקִימִי	
pl. m.	קוּמוּ			הָקִימוּ	
f.	קוּמְנָא			הָקִימְנָא	
Inf.	מְקָם	אִתְקָמָה		הָקָמָה	הֻקָמָה
Part. act. sg. m.	קָאֵם		מְקִים	מְהָקֵים (מָרִים)	
f.	קָיְמָה		מְקִימָה		
pl. m.	קָיְמִין		מְקִימִין		
f.	קָיְמָן		מְקִימָן		
Part. pass. sg. m.	קִים	מִתְקָם	מְקָם		
f.	קִימָה	מִתְקָמָה	מְקָמָה		
pl. m.	קִימִין	מִתְקָמִין	מְקָמִין		
f.	קִימָן	מִתְקָמָן	מְקָמָן		

IV. Verba ע״ו.

	Peal	Ithpeël	Haphel	Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	קָם	אִתְּקָם	הֲקִים הֲתִיב	הֳקִים
f.	קָמַת	אִתְּקָמַת p. aphaerism (שֻׁמַת)	הֲקִימַת	הֳקִימַת
2. *c.*	קָמְתָּ (שָׂמְתָּ)	אִתְּקָמְתָּ	הֲקִימְתָּ (הֲקֵימְתָּ)	הֳקִימְתָּ
1.	קָמֵת (שָׂמֵת)	אִתְּקָמֵת	הֲקִימֶת	הֳקִימֶת
pl. 3. *m.*	קָמוּ	אִתְּקָמוּ	הֲקִימוּ	הֳקִימוּ
f.	קָמָה	אִתְּקָמָה	הֲקִימָה	הֳקִימָה
2. *m.*	קָמְתּוּן	אִתְּקָמְתּוּן	הֲקִימְתּוּן	הֳקִימְתּוּן
f.	קָמְתֵּין	אִתְּקָמְתֵּין	הֲקִימְתֵּין	הֳקִימְתֵּין
1.	קָמְנָא	אִתְּקָמְנָא	הֲקִימְנָא	הֳקִימְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקוּם יְהָךְ	יִתְּקָם (יִתְּזִין)	יְקִים יְהָקִים	יְקָם
f.	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקִים	תְּקָם
2. *m.*	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקִים	תְּקָם
f.	תְּקוּמִין	תִּתְּקָמִין	תְּקִימִין תְּהַקִימִין	תְּקָמִין
1.	אֱקוּם	אֶתְּקָם	אֲקִים אֲהָקִים	אֲקָם
pl. 3. *m.*	יְקוּמוּן	יִתְּקָמוּן	יְקִימוּן יְהַקִימוּן	יְקָמוּן

f.	יְקַיְּמָן	יִתְקַיְּמָן	יְקוֹמְמָן	יִתְקוֹמְמָן
2. *m.*	תְּקַיְּמוּן	תִּתְקַיְּמוּן	תְּקוֹמְמוּן	תִּתְקוֹמְמוּן
f.	תְּקַיְּמָן	תִּתְקַיְּמָן	תְּקוֹמְמָן	תִּתְקוֹמְמָן
1.	נְקַיֵּם	נִתְקַיַּם	נְקוֹמֵם	נִתְקוֹמֵם
Imper. sg. m.	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמִי	הִתְקַיְּמִי	קוֹמְמִי	הִתְקוֹמְמִי
pl. m.	קַיְּמוּ	הִתְקַיְּמוּ	קוֹמְמוּ	הִתְקוֹמְמוּ
f.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיַּמְנָא	קוֹמֵמְנָא	הִתְקוֹמֵמְנָא
Inf.	קַיָּמָה	הִתְקַיָּמָה	קוֹמָמָה	הִתְקוֹמָמָה
Part. act. sg. m.	מְקַיֵּם	מִתְקַיַּם	מְקוֹמֵם	מִתְקוֹמֵם
f.	מְקַיְּמָה	מִתְקַיְּמָה	מְקוֹמְמָה	מִתְקוֹמְמָה
pl. m.	מְקַיְּמִין	מִתְקַיְּמִין	מְקוֹמְמִין	מִתְקוֹמְמִין
f.	מְקַיְּמָן	מִתְקַיְּמָן	מְקוֹמְמָן	מִתְקוֹמְמָן
Part. pass. sg. m.	מְקַיַּם		מְקוֹמַם	
f.	מְקַיְּמָה		מְקוֹמְמָה	
pl. m.	מְקַיְּמִין		מְקוֹמְמִין	
f.	מְקַיְּמָן		מְקוֹמְמָן	

Verba ע״ו.

	Pael	Hithpaal	Polel	Hithpolel
Perf. sg. 3. *m.*	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמַת	הִתְקַיְּמַת	קוֹמֲמַת	הִתְקוֹמֲמַת
2. *c.*	קַיֵּמְתְּ	הִתְקַיַּמְתְּ	קוֹמַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתְּ (־מַמְתָּ)
1.	קַיְּמֵת	הִתְקַיְּמֵת	קוֹמֲמֵת	הִתְקוֹמֲמֵת
pl. 3. *m.*	קַיִּמוּ	הִתְקַיַּמוּ	קוֹמֲמוּ	הִתְקוֹמֲמוּ
f.	קַיִּמָה	הִתְקַיַּמָה	קוֹמֲמָה	הִתְקוֹמֲמָה
2. *m.*	קַיֵּמְתּוּן	הִתְקַיַּמְתּוּן	קוֹמַמְתּוּן	הִתְקוֹמַמְתּוּן
f.	קַיֵּמְתֵּין	הִתְקַיַּמְתֵּין	קוֹמַמְתֵּין	הִתְקוֹמַמְתֵּין
1.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיַּמְנָא	קוֹמֵמְנָא	הִתְקוֹמֵמְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַיֵּם	יִתְקַיַּם	יְקוֹמֵם	יִתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
2. *m.*	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיְּמִין	תִּתְקַיְּמִין	תְּקוֹמֲמִין	תִּתְקוֹמֲמִין
1.	אֲקַיֵּם	אֶתְקַיַּם	אֲקוֹמֵם	אֶתְקוֹמֵם
pl. 3. *m.*	יְקַיְּמוּן	יִתְקַיְּמוּן	יְקוֹמֲמוּן	יִתְקוֹמֲמוּן

f.	יְדִקָּן	יַדֵּקָן	יֻדַּקָּן
2. *m.*	תְּדִקּוּן	תַּדֵּקּוּן	תֻּדַּקּוּן
f.	תְּדִקָּן	תַּדֵּקָן	תֻּדַּקָּן
1.	נְדֹק	נַדֵּק	נֻדַּק
Imper. sg. m.	דֹּק	הַעֵל הַדֵּק	
f.	דֻּקִּי	הַדֵּקִּי	
pl. m.	דֻּקּוּ	הַדֵּקּוּ	
f.	דֻּקְּנָא	הַדֵּקְנָא	
Inf.	מִתַּן מֵעַל מִדֹּק	הֶעָלָה הַדָּקָה	הֻדָּקָה
Part. act. sg. m.	דָּקֵק	מְהַדֵּק מַדֵּק	
f.	דָּקְקָה	מַדְּקָה	
pl. m.	עָלִּין דָּקְקִין	מַדְּקִין	
f.	דָּקְקָן	מַדְּקָן	
Part. pass. sg. m.	דְּקִיק	מַדַּק	
f.	דְּקִיקָה	מַדְּקָה	
pl. m.	דְּקִיקִין	מַדְּקִין	
f.	דְּקִיקָן	מַדְּקָן	

V. Verba ע״ע (כפולים).

	Peal	Haphel	Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	דַּק עַל	הַדֵּק	הֻדַּק הֻעַל
f.	דַּקַּת עַלַּת	הַדֶּקֶת	הֻדְּקַת
2. *c.*	דַּקְתָּ	הַדֵּקְתָּ	הֻדַּקְתָּ
1.	דַּקֵּת	הַדֶּקֶת	הֻדְּקֵת
pl. 3. *m.*	דַּקּוּ (דְּקוּ)	הַדִּקוּ	הֻדַּקוּ הֻעַלּוּ
f.	דַּקָּה	הַדִּקָה	הֻדַּקָה
2. *m.*	דַּקְתּוּן	הַדֵּקְתּוּן	הֻדַּקְתּוּן
f.	דַּקְתֵּין	הַדֵּקְתֵּין	הֻדַּקְתֵּין
1.	דַּקְנָא	הַדֵּקְנָא	הֻדַּקְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְדֹק	יַדֵּק	יֻדַּק
f.	תְּדֹק תֵּרַע	תַּדֵּק (תַּדִּק)	תֻּדַּק
2. *m.*	תְּדֹק	תַּדֵּק	תֻּדַּק
f.	תְּדֻקִין	תַּדֵּקִין	תֻּדְּקִין
1.	אֱדֹק	אַדֵּק	אֻדַּק
pl. 3. *m.*	יְדֻקוּן	יַדֵּקוּן	יֻדְּקוּן

f.	יֶהֶוְיָן יִגְלְיָן	יִתְגַּלְיָן	יְגַלְּיָן
2. *m.*	תִּגְלוֹן	תִּתְגְּלוֹן	תְּגַלּוֹן
f.	תִּגְלְיָן	תִּתְגַּלְיָן	תְּגַלְּיָן
1.	נִגְלֵא	נִתְגְּלֵא	נְחַוֵּה נְגַלֵּא
Imper. sg. m.	חֱיִי הֱוִי גְּלִי		גַּלִּי
f.	גְּלָא		גַּלָּא
pl. m.	הֱווֹ גְּלוֹ		גַּלּוֹ
f.	גְּלָנָא		גַּלָּנָא
Inf.	מֶהֱוֵא מֶחֱזֵא מִגְלֵא	אִתְגְּלָאָה	גַּלָּאָה
Part. act. sg. m.	גָּלֵה		מְשָׁרֵא מְגַלֵּא
f.	גָּלְיָה		מְגַלְּיָא
pl. m.	גָּלַיִן		מְגַלַּיִן
f.	גָּלְיָן		מְגַלְּיָן
Part. pass. sg. m.	חֲזֵה גְּלֵא	מִתְגְּלֵא	מְגַלֵּי
f.	גְּלָיָא	מִתְגַּלְיָא	מְגַלְּיָא
pl. m.	גְּלַיִן	מִתְגְּלַיִן	מְגַלַּיִן
f.	גְּלָיָן	מִתְגַּלְיָן	מְגַלְּיָן

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Peal		Hithpeël	Hithpeël decurtatum	Pael
Perf. sg. 3. *m.*	גְּלָא הֲוָה	צְבִי	הִתְגְּלִי	גְּלִי גַּלִּי	גַּלִּי
f.	גְּלַת, גְּלָת, הֲוַת	צְבִיַת	אִתְגְּלִיַת	גְּלִיַת	גַּלִּיַת
2. *c.*	גְּלַיְתָ הֲוַיְתָ חֲזַיְתָהּ	צְבֵיתָ	אִתְגְּלֵיתָ	גְּלֵיתָ	גַּלֵּיתָ
1.	גְּלֵית הֲוֵית	צְבִית	אִתְגְּלֵית	גְּלִית	גַּלֵּית
pl. 3. *m.*	גְּלוֹ הֲווֹ	צְבִיו	אִתְגְּלִיו	גְּלִיו	גַּלִּיו שָׁרִיו
f.	גְּלָאָה	צְבִיאָה	אִתְגְּלִיָא		גַּלִּיָא
2. *m.*	גְּלֵיתוֹן	צְבֵיתוֹן	אִתְגְּלֵיתוֹן		גַּלֵּיתוֹן
f.	גְּלֵיתֵין	צְבֵיתֵין	אִתְגְּלֵיתֵין		גַּלֵּיתֵין
1.	גְּלֵינָא	צְבֵינָא	אִתְגְּלֵינָא		גַּלֵּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִגְלֵא יֶעְדֵּה יֶהֱוֵא		יִתְגְּלֵא יִתְקְרֵי		יְגַלֵּא יְמַחֵא
3. *f.*	תִּגְלֵא תֶּעְדֵּה תֶּהֱוֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
2. *m.*	תִּגְלֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
f.	תִּגְלַיִן		תִּתְגְּלַיִן		תְּגַלַּיִן
1.	אֶגְלֵא		אֶתְגְּלֵא		אֲגַלֵּא אֲחַוֵּה
pl. 3. *m.*	יִגְלוֹן יֶהֶווֹן		יִתְגְּלוֹן		יְגַלּוֹן יְבַעוֹן

f.	יִגְלְיָן			יִתְגַּלְּיָן	
2. m.	תִּגְלוֹן	תְּהֶהֱוֹן		תִּתְגַּלּוֹן	
f.	תִּגְלְיָן			תִּתְגַּלְּיָן	
1.	נִגְלֵא	נְהֶהֱוֵה		נִתְגַּלֵּא	
Imper. sg. m.	אַגְלִי			אִתְגַּלִּי	
f.	אַגְלָא			אִתְגַּלָּא	
pl. m.	אַגְלוֹ	הַחֲווֹ		אִתְגַּלּוֹ	
f.	אַגְלֵינָא			אִתְגַּלַּיְנָא	
Inf.	אַגְלָיָה	הַחֲוָיָה		אִתְגַּלָּאָה	
Part. act. sg. m.	מַגְלֵא	מְהַעְדֵּה	מַחֵא	מִתְגַּלֵּא	
f.	מַגְלְיָה			מִתְגַּלְּיָה	
pl. m.	מַגְלַיִן			מִתְגַּלַּיִן	מִשְׁתָּרַיִן
f.	מַגְלְיָן			מִתְגַּלְּיָן	
Part. pass. sg. m.	מַגְלֵי				
f.	מַגְלְיָה				
pl. m.	מַגְלַיִן				
f.	מַגְלְיָן				

Verba reliqua dupliciter anomala.

2) פ״י simulque ל״א.

יְצָא . יְדָא.

Aphel. *Part.* מְהוֹדֵא, מוֹדֵא *praedicans.*

Schaphel. *Perf. sg.* 3. *m.* שֵׁיצִי *perductus est* (*ad finem*).

3) פ״נ simulque ל״א.

נְשָׂא.

Peal. *Imperat.* שָׂא *tolle.*

Hithpaal. *Part. sg. f.* מִתְנַשְּׂאָה *elata.*

D*

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Haphel	Hithpaal
Perf. sg. 3. *m.*	הַגְלִי	אִשְׁתַּנִּי הִתְגַּלִּי
f.	הַגְלִיַת	הִתְגַּלִּיַת
2. *c.*	הַגְלִיתָ	הִתְגַּלִּיתָ
1.	הַגְלִית	הִתְגַּלִּית
pl. 3. *m.*	הֶעְדִּיו הַגְלִיו	הִתְגַּלִּיו
f.	הַגְלִיָא	הִתְגַּלִּיָא
2. *m.*	הַגְלִיתוּן	הִתְגַּלִּיתוּן
f.	הַגְלִיתֵין	הִתְגַּלִּיתֵין
1.	הַגְלִינָא	הִתְגַּלִּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְהַחֲוֵה יְהַשְׁנֵא יַגְלֵא	יִשְׁתַּנֵּה יִתְגַּלֵּא
f.	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
2. *m.*	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
f.	תַּגְלִין	תִּתְגַּלִּין
1.	אַגְלֵא	אֶתְגַּלֵּא
pl. 3. *m.*	יְהַעְדּוֹן יַגְלוֹן	(יִשְׁתַּנּוֹ) יִשְׁתַּנּוֹן יִתְגַּלּוֹן

Verba dupliciter anomala.

1) פ״א simulque ל״א.

אֲתָה . אֲזָא.

Peal. *Perf. pl.* 3. *m.* אֲתוֹ *venerunt; Imper. pl. m.* אֱתוֹ *venite; Inf.* מֵתֵא *venire,* מֵזֵא *inflammare. Part. act.* אָתֵה *veniens. Part. pass.* אֱזֵה (= אֲזֵה) *inflammatus.*

Aphel. *Perf. pl.* 3. *m.* הַיְתִיו *adduxerunt; Inf.* הַיְתָיָה *adducere.*

Hophal. *Perf. sg.* 3. *f.* הֵיתָיִת *adducta est, pl.* 3. *m.* הֵיתָיוּ *adducti sunt.*

Formae verbales quae in Il.

Paël	Ithpeël
קַבֵּל מַלֵּל מַנִּי	הִשְׁתְּכַח פְּרֵס הִתְמְלִי גְּלִי גֱּלִי
	הִתְגְּזֶרֶת פְּרִיסַת יְהִיבַת נְטִילַת שֻׂמַת
	אִתְכְּרִיַּת
שַׁבַּחְתָּ מַנִּיתָ	הִשְׁתְּכַחַתְּ תְּקִלְתָּא
שַׁבְּחֵת	
בַּטִּלוּ יַחִיטוּ שַׁפִּיר	הִתְרְחִצוּ כְּפִתוּ רְמִיו
	אִתְעֲקַרָה
יְבַקַּר יְבַהֵל יְמַלִּל יְחַוֵּא	יִתְעֲבֵד יִתְיְהֵב יִתְּב יִתְנְסַח יִתְּשָׂם
יְמַחֵא	יִתְּזִין יִתְּרְמֵא יִתְקְרֵי
	תִּשְׁתְּבִק תִּתְבְּנֵא
תְּקָרֵב	
אֲחַוֵּא	
יְקַבְּלוּן יְשַׁנּוֹן יְבַעוֹן	יִשְׁתַּמְּעוּן יִתְּשָׂמוּן
תְּקַבְּלוּן	תִּתְעַבְדוּן תִּתְּרְמוּן
נְחַוֵּה	
מַנִּי	
בַּדַּרוּ קַצִּצוּ	
קַטָּלָה יַצָּבָא נַסָּכָה	הִתְקְטָלָה לְ—בְּנֵא
חַטָּאָה	
מְהַלֵּךְ מְמַלִּל מְרָעַע	
מְצַלֵּא מְשָׁרֵא	
מְמַלְּלָא	
מְצַבְּעִין מַהְלְכִין	
מְבָרֵךְ	מִתְעֲבֵד מִתְיְהֵב מִתְּשָׂם מִתְבְּנֵא
מְשַׁנְיָא	מִתְעַבְדָא מִתְיַהֲבָא
מְסוֹבְלִין	מִתְקַטְּלִין מִתְיַהֲבִין

Danielis et Ezrae leguntur.

Peal (Kal)

Perfectum

כְּתַב קְרֵב אֲזַל יְהַב יְתִב נְפַק קָם רַם עַל מְטָא
תִּקְפַת אֲמֶרֶת נֶפְקַת סָפַת נַדַּת מְטַת מְטָת
עֲבַדְתְּ תְּקֵפְתְּ יְדַעְתְּ שָׂמְתְּ חֲזַיְתָ רְבַת
שִׁמְעֵת קִרְבֵת אַמְרֵת יִדְעֵת נִטְלֵת שָׂמֶת חֲזֵית צְבִית
כְּתַבוּ קְרֵבוּ יְהַבוּ נְפַלוּ שָׂמוּ עֲנוֹ אִשְׁתִּיו דָּקוּ
נְפַקָה
שְׁלַחְתּוּן חֲזֵיתוּן
שְׁלַחְנָא שְׁאֶלְנָא אֲמַרְנָא בְּעֵינָא

Imperfectum

יִסְגֻּד יִשְׁמַע יֵאכֻל יֵיטַב יִכֻּל יִנְתֵּן יִפֵּל יְקוּם יְהָךְ יִשְׂגֵּא יֶעְדֵּה
תִּשְׁלַט תֵּאכֻל תְּקוּם תֵּרֹעַ תִּשְׁנֵא תֶּהֱוֵא
תִּרְשֻׁם תִּכֻּל תִּנְתֵּן תִּנְדַּע תִּקְנֵא
אִנְדַּע אֶקְרֵא
יִסְגְּדוּן יַחְלְפוּן יֵאבַדוּ יִנְתְּנוּן יְקוּמוּן יִשְׁתּוֹן
יִשְׁכְּנָן יְדוּרָן
תִּסְגְּדוּן תַּעְבְּדוּן תֵּאמְרוּן תִּפְּלוּן
נִסְגֻּד נֵאמַר

Imperativo.

פְּרֻק אֱמַר אֱזֵל הַב דַּע חֱיִי שְׂאׂ
אֱכֻלִי קוּמִי
שְׁבֻקוּ אֱמַרוּ פֻּקוּ שִׂימוּ גֹּדוּ הֱווֹ אֱתוֹ

Infinit.

מִכְנַשׁ מֶעְבַּד מֵאמַר מִנְתַּן מִנְדַּע מְהָךְ מִחַן
מִבְעֵא מֶחֱזֵא מִבְנְיָה מֵתֵא לֶ־הֱוֵא

Participium

קָטֵל יָכִל אָמַר נָגֵד נָזִק קָאֵם עָנֵה גָּלֵא
כְּתָבָה אָזְדָא אָכְלָה דָּמְיָה
זָבְנִין אָמְרִין נָפְלִין קָיְמִין עָלִּין עָנַיִן
כָּתְבָן נָקְשָׁן שָׁנְיָן
בְּרִיךְ שְׁלִיַחַ שִׂים שְׁרֵה אֲזֵה
שַׁנְיָא פְּלִיגָה
חֲשִׁיבִין שְׁרַיִן
פְּתִיחָן

Formae verbales reliquae quae in ll. Danielis et Ezrae leguntur.

Hophal

Perf. הוּבַד הֻנְחַת הֻסַּק הֻעַל הָחָרְבַת הוּסְפַת הֳקִימַת הֵיתָיִת
הָתְקְנַת הֻעַלּוּ הֵיתָיוּ.

Schaphel

Perf. שַׁכְלֵל שֵׁיזִב שֵׁיצִי שַׁכְלִלוּ. *Impf.* יְשֵׁיזִב. *Inf.* שַׁכְלָלָה
שֵׁיזָבָה. *Part.* מְשֵׁיזִב.

Itschaphal

Impf. יִשְׁתַּכְלְלוּן.

Hithpaal

Perf. הִתְבָּרַךְ אֶשְׁתּוֹמַם הִתְנַבִּי אִשְׁתַּנִּי הִתְרוֹמַמְתָּ הִתְנַדַּבוּ
אִתְיָעַטוּ הִזְדְּמִנְתּוּן. *Impf.* יִתְבַּקַּר יִצְטַבַּע יִשְׁתַּנֵּא
תִּתְחַבַּל יִשְׁתַּנּוֹן יִשְׁתַּנּוֹ. *Part.* מִשְׁתַּדַּר מִשְׁתַּכַּל מִתְנַדַּב
מִתְחַנַּן מִתְנַשְּׂאָה מִתְכַּנְּשִׁין מִתְעָרְבִין מִשְׁתַּבְּשִׁין
מִתְנַדְּבִין מִשְׁתָּרַיִן.

Verba cum suffixis.

Perf. סַתְרֵהּ חַתְמַהּ חַבְּלוּהִי חַבְּלוּנִי הַשְׁלְטֵהּ שַׁכְלְלֵהּ
הַקְרְבוּהִי הוֹדְעָךְ הוֹדַעְתַּנִי הוֹדַעְתֶּנָא שָׂמֵהּ אֲקִימֵהּ
הַתִיבוּנָא בְּנָהִי בְּנַיְתַהּ שַׁנּוֹהִי.

Impf. יִשְׁאֲלֶנְכוֹן יְבַהֲלָךְ יְדַחֲלִנַּנִי יְבַהֲלוּךְ יְשַׁמְשׁוּנֵּהּ יְבַהֲלֻנַּנִי
יְבַהֲלֻנֵּהּ אֲהוֹדְעִנֵּהּ יְהוֹדְעִנַּנִי תְּהוֹדְעֻנַּנִי יְתַנִּנַּהּ
תְּדוּשִׁנַּהּ תַּדְּקִנַּהּ יְשֵׁיזְבִנָּךְ יְשֵׁיזְבִנְכוֹן יְתוּבוּנַהּ יְתוּבוּנַנִי
תְּהַחֲוֻנַּנִי.

Imper. הַעֵלְנִי הַחֲוֻנִי.

Inf. מִקְרְבֵהּ הוֹדָעֻתַנִי שֵׁיזָבוּתֵהּ שֵׁיזָבוּתָךְ שֵׁיזָבוּתַנָא
הַצְלוּתֵהּ הֲקָמוּתֵהּ הֲתָבוּתָךְ מִצְבְּיֵהּ מִזְיֵהּ לְהֶוְיָן.

Formae conjugationis Haphel in ll. Danielis et Ezrae.

Haphel

הַצְלַח הוֹתַב הוֹדַע הַנְפֵּק הַנְעֵל הֲקֵים הֲתִיב הַגְלִי הֲקִימַת הַדֶּקֶת הַשְׁפֵּלְתְּ הוֹדַעְתְּ הֲקֵימְתָּ הַשְׁכַּחַת? הֲקֵימֶת הַלְבִּשׁוּ הַנְפִּקוּ הַסִּקוּ הֲתִיבוּ הַדִּקוּ הַיְתִיו הֶעְדִּיו הַשְׁכַּחְנָא הוֹדַעְנָא	*Perfectum*
יְהַשְׁפִּל יְהוֹדַע יְקִים יְהָקֵים יְהַחֲוֵה תָּסֵף תַּטְלֵל תַּדִּק תְּהַשְׁכַּח תְּהוֹבֵד תְּהַנְזִק תַּחֵת תְּקִים אֲהוֹדַע יַחְסְנוּן יְהוֹבְדוּן יַהֲתִיבוּן יְהַעְדּוֹן תְּהוֹדְעוּן תְּהַחֲוֹן נְהַשְׁכַּח נְהַחֲוֵה	*Imperfectum*
הַשְׁלֵם אֲחֵת הַעֵל אַתַּרוּ הַחֲווֹ	*Imperativ.*
הַשְׁפָּלָה הוֹבָדָא הוֹדָעָה הֵיבָלָה הַצְּלָה הַנְסָקָה הַזָּדָה הַתָבָה הֶעָלָה הַחֲוָיָה אַחֲוָיָה	*Infinit.*
מַשְׁפִּל מַצִּל מְהָקֵים מָרִים מְהַדֵּק מְהַשְׁנֵא מַחֵא מְהוֹדֵא מְהַנְזְקָה מַהֶקָה מְהַקְרְבִין מְהוֹדְעִין מְגִיחָן מַצְלַח מְהֵימַן מְהַחְצְפָה מַצְלְחִין מְהַחֲתִין	*Participium*

II. ADNOTATIONES.

§ 1. Pronomina. Formam אַתֵּין (vos mulieres, sicut אִנִּין eae) exhibent optimi Paraphrasis Chaldaicae textus. Demonstrativa דְּנָה (ex הָ־ + דֵּן), דָּא et אִלֵּין (i. e. אֵלֶּה *n* demonstrativo auctum) et ante et post nomen poni possunt (Dan. 2, 18. Ezr. 5, 4); contra דֵּךְ, דָּךְ, דִּכֵּן (aut ex דֵּן + דָּךְ aut ex כֵּן + דִּי), אִלֵּךְ semper nomen sequuntur. דִּכֵּן nomen masculinum sequitur Dan. 2, 31., femininum 7, 20. Formae אִלֵּה et אֵל nonnisi Jer. 10, 11. Ezr. 5, 15 reperiuntur. Interrogativum מַן pluralis epicoeni vice fungitur Ezr. 5, 4. מַן־דִּי relative qui (ὅς) significat Dan. 3, 6., מָה דִּי quid (ὅ 2, 28), etiam מָה solum 2, 22. Relativum דִּי non solum ὅς, ἥ, ὅ, sed etiam ὅτι (e. c. Dan. 2, 8) significare potest. Saepenumero rationem genitivi exprimit velut שַׁלִּיטָא דִּי־מַלְכָּא Dan. 2, 15; alioquin eadem vi status constructus adhibetur velut שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא Ezr. 5, 4.

§ 2. Suffixa. Masora marginalis in formis גפיה, טפריה, רגליה, שניה, quae p. 97 recensentur, Jod abundare ait. Baerius judicat plurali textus eam his locis singularem גַּפַּהּ, טִפְרַהּ et sic porro substituere, formam autem textus pluralem גַּפַּיהּ, טִפְרַיהּ legendam esse, cujus formae locum in aramaismo posteriori forma גַּפָּהָא (alae ejus) טִפְרָהָא (ungues ejus) etc. obtinuerit. Verum enim vero 1) non probabile est, Masoram omnibus his locis pluralem, quem contextus requirit, cum singulari commutare, et 2) refutatur haec ipsa opinio eo quod etiam ad עֲלַיהּ (Dan. 4, 14) et קֳדָמַיהּ (7, 7. 8. 20) adnotat, Jod superfluum esse, quamquam hae duae praepositiones suffixa singularia respuunt. Itaque res aliter se habet. Illud יתיר יו״ד nihil aliud indicat nisi Jod abundare quippe quod pronuntiando praetermittatur. Si litera nominis extrema tenuis est, certe adspiratione ejus pluralis cognoscitur velut מַלְכַּהּ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς, מַלְכַיהּ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. Eodem modo Masora in עֲלָיךְ Dan. 5, 14. 16 Jod abundare h. e. non pronuntiari adnotat. Baerius hic quoque Chethib עֲלָךְ sicut עבדיך Ezr. 4, 11. Dan. 2, 4 עַבְדָךְ (vel sec. syr. *ʿabdaich* עַבְדַיךְ) legendum esse arbitratur. Sententia Friderici Philippi de illis suffixis haecce est. Forma primitiva *malkaika* (reges tui), *ilaika* (arab.: ad te), hebr. מְלָכֶיךָ (*ä* in syllaba tonica ex *ai*), in lingua aramaica, abjecta vocali finali, transiit in *malkaik* (syr.) vel *malkêk*, quod, ne cum 2 sing. fem. commutetur, in *malkâk* (*malchâk*) transformatum est, a singulari *malkâk* (rex tuus) nonnisi retento Jod plurali diversum. Similiter primitiva forma 3 fem. plur. *malkaiha* (οἱ βασιλεῖς αὐτῆς), *ilaihâ* (arab. πρὸς αὐτὴν), hebr. מְלָכֶיהָ, עָלֶיהָ, aramaice transiit in *malkaih*, syr. *malkêh*, chald. מַלְכֵיהּ, quod quidem propter consonantiam cum מַלְכֵּהּ (βασιλεὺς αὐτοῦ) trans-

Peal verbi regularis cum suffixis.

		1. sg.	2. sg. m.	2. sg. f.	3. sg. m.	3. sg. f.	1. pl.	2. pl. m.	2. pl. f.	3. pl. m.	3. pl. f.
Perfectum	קְטַל	קַטְלַנִי	קַטְלָךְ	קַטְלֵךְ	קַטְלֵהּ	קַטְלַהּ	קַטְלַנָא	קְטַלְכוֹן	קְטַלְכֵין	קַטְלִנּוּן	קַטְלִנֵּן
	קִטְלַת	קַטְלַתְנִי	קַטְלָתָךְ	קַטְלָתֵךְ	קַטְלַתֵּהּ	קַטְלַתַּהּ	קַטְלַתְנָא	קַטְלַתְכוֹן	קַטְלַתְכֵין	קַטְלַתִּנּוּן	קַטְלַתִּנֵּן
	m. קְטַלְתְּ	קְטַלְתַּנִי			קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ	קְטַלְתַּנָא			קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנֵּן
	f. קְטַלְתִּי	קְטַלְתִּינִי			קְטַלְתִּיהִי	קְטַלְתִּיהָ	קְטַלְתִּינָא			קְטַלְתִּינוּן	קְטַלְתִּינֵן
	קִטְלֵת		קְטַלְתָּךְ	קְטַלְתֵּךְ	קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ		קְטַלְתְּכוֹן	קְטַלְתְּכֵין	קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנֵּן
	קְטַלוּ	קַטְלוּנִי	קַטְלוּךְ	קַטְלוּךְ	קַטְלוּהִי	קַטְלוּהָ	קַטְלוּנָא	קַטְלוּנְכוֹן	קַטְלוּנְכֵין	קַטְלוּנוּן	קַטְלוּנֵן
	קְטַלְתּוּן	קְטַלְתּוּנִי			קְטַלְתּוּנֵהּ	קְטַלְתּוּנַהּ	קְטַלְתּוּנָא			קְטַלְתּוּנוּן	קְטַלְתּוּנֵן
	קְטַלְנָא		קְטַלְנָךְ	קְטַלְנֵךְ	קְטַלְנָהִי	קְטַלְנָהָ		קְטַלְנָכוֹן	קְטַלְנָכֵין	קְטַלְנָנוּן	קְטַלְנָנֵן
Imperfectum	יִקְטֻל	יִקְטְלִנַּנִי	יִקְטְלָךְ / יִקְטְלִנָּךְ	יִקְטְלֵךְ / יִקְטְלִנֵּךְ	יִקְטְלִנֵּהּ	יִקְטְלִנַּהּ	יִקְטְלִנַּנָא	יִקְטְלִנְכוֹן	יִקְטְלִנְכֵין	יִקְטְלִנּוּן	יִקְטְלִנֵּן
	יִקְטְלוּן	יִקְטְלֻנַּנִי	יִקְטְלוּךְ / יִקְטְלֻנָּךְ	יִקְטְלוּךְ / יִקְטְלֻנֵּךְ	יִקְטְלֻנֵּהּ	יִקְטְלֻנַּהּ	יִקְטְלֻנַּנָא	יִקְטְלוּנְכוֹן	יִקְטְלוּנְכֵין	יִקְטְלֻנּוּן	יִקְטְלֻנֵּן
Imperativ.	קְטֻל	קֻטְלַנִי			קֻטְלֵהּ	קֻטְלַהּ	קֻטְלַנָא			קֻטְלִנּוּן	קֻטְלִנֵּן
	קְטֻלִי	קֻטְלִינִי			קֻטְלִיהִי	קֻטְלִיהָ	קֻטְלִינָא			קֻטְלִינוּן	קֻטְלִינֵן
	קְטֻלוּ	קֻטְלוּנִי			קֻטְלוּהִי	קֻטְלוּהָ	קֻטְלוּנָא			קֻטְלוּנוּן	קֻטְלוּנֵן
Infin.	מִקְטַל	מִקְטְלִי	מִקְטְלָךְ	מִקְטְלֵךְ	מִקְטְלֵהּ	מִקְטְלַהּ	מִקְטְלַנָא	מִקְטַלְכוֹן	מִקְטַלְכֵין	מִקְטַלְהוֹן	מִקְטַלְהֵין

praeformativam abjicit velut פְּרֵס = אִתְפְּרֵס Dan. 5, 28., פְּרִיסַת ib. = הִתְפְּרִיסַת, כְּפִתוּ 3, 21 = אִתְכְּפִתוּ, תְּקִלְתָּא 5, 27 = אִתְקְלִתָא. Haec est Baerii sententia. Sed תְּקִלְתָּא pariter ac syriacum *kātᵉlat* (*kātel at*) potest esse participium cum pronomine coagmentatum, atque collatis קְטִיל 5, 30 (occisus est), יְהִיב 7, 4 (datum est) et similibus etiam קְטִילַת 7, 11 et יְהִיבַת 7, 12 participium ad similitudinem verbi finiti flexum esse videtur (Luzzatto § 44); huic sententiae forma שְׂמַת (posita est) 6, 18 patrocinatur, cujus loco si ex Ithpeël decurtata esset שְׂמַת(אִתְ) exspectaveris. Attamen obstat in forma תקלתא et in formis 3. fem. terminatio, quae compositioni cum pronomine magis obstat quam favet. Accedit quod in lingua syriaca participium eo modo nunquam cum pronomine tertiae componitur.

Conjugatio Paël קַטֵּל (קַטִּל) habet Part. מְהַלֵּךְ ambulans Dan. 4, 26 unde מַהְלְכִין = מְהַלְּכִין 3, 25. Semel Part. pass. conjugationis Poël exstat: מְסוֹבְלִין erecta (a מְסוֹבַל) Ezr. 6, 3. Ithpaal, quod hebraico Hithpaël respondet, semper in Pathach (non Zere) terminatur, quod in הִזְדַּמִּנְתּוּן Dan. 2, 9 attenuatur in Chirek. Si verbum a sibilante incipit, litera secunda et tertia eodem modo quo in Ithpeël et Schaphel transmutantur e. c. הִזְדַּמַּן, אִשְׁתַּדַּל, אִסְתַּמַּר.

Non solum intransitiva velut קְרֵב, sed etiam transitiva velut שְׁאֵל Dan. 2, 10. שַׁלֵּט 3, 27 in Zere terminari possunt. Apud accentus distinctivos ejus in locum Chirek substituitur e. c. מַלֵּל Dan. 6, 22. יְהַשְׁפֵּל 7, 20. מַשְׁפֵּל 5, 19. הַתְרְחִצוּ 3, 28. יִתְעֲבֵד Ezr. 6, 12. תִּשְׁתְּבֵק Dan. 2, 44., nonnunquam etiam extra pausam: יְכֻל Dan. 6, 21. מְמַלֵּל 7, 8. בַּטָּלוּ Ezr. 4, 23. שַׁכֵּן 6, 12. קַצִּצוּ Dan. 4, 11.

Si tertia radicalis est gutturalis, formae femininae segolari solent: אֲמֶרֶת dixit (regina) Dan. 5, 10 pro אַמְרַת; הִתְגְּזֶרֶת (אִתְגְּזֶרֶת) abscissa est 2, 34. 45 pro הִתְגַּזְרַת; הִשְׁתְּכַחַת inventa est 6, 23 (diversum a הִשְׁתְּכַחַתְּ inventus es 5, 27) pro הִשְׁתַּכְחַת atque adeo הַשְׁכַּחַת inveni 2, 25 pro הַשְׁכַּחַת, cf. אֱזֶל vade Ezr. 5, 15 pro אֱזַל (syr. per aphaeresin *zel*). Hoc segolationis studium chaldaismi biblici proprium est.

Verba יְכֵל posse et יְדַע scire quasi vv. פ"נ flectuntur: יִכֻּל (poterit, diversum a יֵאכֻל vescetur), מִכַּל; אִנְדַּע, מִנְדַּע. Verbum אֲמַן Haphel per metaplasmum tanquam a ימן format: הֵימִן, מְהֵימַן. Violenter correptum est יְתִב Dan. 7, 26 pro יְתִיתִב. Imperativus Aphel verbi נחת pronuntiatur אֲחֵת discriminis ergo (vide p. 104 s.).

Nonnulla vv. hebraica ע"י fiunt in chaldaismo biblico ע"ו velut רִם elatum est Dan. 5, 20 (sicut מִית mortuus est), יִתְּזִין nutrita est 4, 9. Vice hebraici הֲלַךְ fungitur הוך, unde יְהָךְ ibit, מְהָךְ ire (quae Luzzatto ex יְהַלֵּךְ, מַהֲלַךְ in pausa productis orta esse opinatur, nempe falso, nam הלך ab aramaico sermone alienum est neque Pathach aramaicum in Kamez pausale transit, vide p. 93. 129).

In Ithpeël verborum ע"ו (non Ittaphal, quod haec vv. non admittunt) praeformativum ת duplicatur eoque modo similitudo cum verbo trium literarum efficitur: אִתְּקֵם (syr. *ittᵉkîm*), יִתְּשָׂם, מִתְּשָׂם, יִתְּזִין.

formatum est in מַלְכֵּיהּ vel מַלְכַּיהּ (velut רַגְלַיהּ pedes ejus Dan. 7, 7), quae pathachata forma aut residuum est antiquioris *aih*, aut babylonico more, quo Pathach et Segol externe non discernuntur, lectionem *malchäh* (hebr. מַלְכֶּיהָ, syr. *malkêh*) repraesentat. Fortasse מלכֵּהּ (*malchâh*) erat pronuntiatio Tiberiensium, מלכַּיהּ (*malchaih, malchäh*) Babyloniorum. Scribitur autem ־ֵהּ pro ־ָהּ, quia, ut Masora Targumi Onkelosiani ostendit, sermo posterior å et *a* uti pronuntiatione sic etiam scriptione commiscere consuevit. Vocalem hujus terminationis origine longam esse ex ־ָהָא apparet, quod targumice in locum antiquioris *âh* successit. Hactenus Fridericus Philippi. Addimus eodem modo Chethib אִיתַינָא Dan. 3, 18 antiquiorem terminationem 1. pers. plur. *aina* (syr. *ain*) exhibere, quae posterius transiit in *ânâ*, velut עֵינָנָא (oculi nostri), syr. *ʿainain*. Kamez et Pathach promiscue scribi exemplo est Kerî מְטָת Dan. 4, 21 juxta מְטַת 4, 19 cf. מְחָת 2, 34. 35. הֲוָת 2, 35. Ezr. 5, 5.

§ 3. Flexio nominis regularis et anomali. Nonnulla nomina formae masculinae habent pluralem femininum velut אֶצְבַּע (digitus), אֶצְבְּעָן; אֹרַח (via), אָרְחָן; אַרְיֵה (leo), אַרְיָוָן; כָּרְסֵא (thronus), כָּרְסָוָן; שֵׁגַל (mulier), שֵׁגְלָן; אַב (pater), לֵיל (nox), שֻׁם (nomen), de quibus vide p. XXII s., et vicissim nomina femininae formae pluralem masculinum velut אַמָּה (ulna), אַמִּין; אֻמָּה (gens), אֻמִּין; מִלָּה (verbum), מִלִּין; שְׁנָה (annus), שָׁעָה (hora), de quibus vide l. c. Forma definita nominis נְבִיא (propheta) est נְבִיָּא, non נְבִיאָה, quod mulieris vaticinantis nomen est. Item ad dissimilitudinem efficiendam אַ֫בִי cum accentu penultimae pronuntiatur, ne cum אֲבִי imperativo verbi אבה (velle) confundatur; forma definita aeque ac syriace est אַבָּא cum Beth raphato, quamquam ἀββᾶ transscribitur. Fratres nominantur אַחִין; אֶחָךְ (fratres tui) pro אַחָךְ dicitur secundum notam legem. Mireris vero quod כֹּלָּא (τὰ πάντα) cum accentu penultimae effertur.

§ 4. Numeralia. De תְּלָתְהוֹן Dan. 3, 23 (syr. *telāthaihun*) vide p. 70. Pro תְּלִיתָי reperitur Dan. 5, 7 תַּלְתִּי (τρίτος) cum definito תַּלְתָּא (ὁ τρίτος) 5, 16 quod tertium dignitate significat. A תְּנַיִן formatur 2, 7 תִּנְיָנוּת iteratio, adv. iterum. Uti a מְאָה targumice pluralis מָאוָן (1 Sam. 29, 2) formatur, sic a רִבּוֹ Dan. 7, 10 pluralis רִבְבָן Chethib (hebr. רִבֹּאוֹת), cui Keri substituit רִבְבָן ad similitudinem hebraici רְבָבוֹת.

§ 5. Verba. Vocalis Imperfecti Kal vel Kibbuz est (יִכְתֻּב excepto uno נִכְתּוּב Ezr. 5, 10) vel Pathach (יִשְׁלַח, יִלְבַּשׁ, יִשְׁלַט); Infinitivus semper *a* habet in altera (מִכְתַּב, מִשְׁלַח).

Praeformativum conjugationis Ithpeêl in chaldaismo biblico crebrius est הִתְ quam אִתְ, itaque הִתְקְטֵל (הִתְקְטַל). Metathesis in הִשְׁתַּבַּק, הִסְתַּכַּר; mutatio dentalis in אִזְדְּהַר, אִצְטְבַע; assimilatio in אִדְּבַר, אִטְּבַע, אִתְּכֵל fiunt convenienter iisdem legibus atque in hebraica lingua. Praeteritum hujus conjugationis interdum syllabam

Daniel. דניאל

1 א

בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר א
מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ וַיִּתֵּן אֲדֹנָי בְּיָדוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים 2
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצָת כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְבִיאֵם אֶרֶץ־שִׁנְעָר
בֵּית אֱלֹהָיו וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצַר אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר 3
הַמֶּלֶךְ לְאַשְׁפְּנַז רַב סָרִיסָיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזֶּרַע
הַמְּלוּכָה וּמִן־הַפַּרְתְּמִים׃ יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כָּל־מְאוּם 4
וְטוֹבֵי מַרְאֶה וּמַשְׂכִּילִים בְּכָל־חָכְמָה וְיֹדְעֵי דַעַת וּמְבִינֵי
מַדָּע וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וּלְלַמְּדָם סֵפֶר
וּלְשׁוֹן כַּשְׂדִּים׃ וַיְמַן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ מִפַּת־בַּג ה
הַמֶּלֶךְ וּמִיֵּין מִשְׁתָּיו וּלְגַדְּלָם שָׁנִים שָׁלוֹשׁ וּמִקְצָתָם יַעַמְדוּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל 6
וַעֲזַרְיָה׃ וַיָּשֶׂם לָהֶם שַׂר הַסָּרִיסִים שֵׁמוֹת וַיָּשֶׂם לְדָנִיֵּאל 7
בֵּלְטְשַׁאצַּר וְלַחֲנַנְיָה שַׁדְרַךְ וּלְמִישָׁאֵל מֵישַׁךְ וְלַעֲזַרְיָה
עֲבֵד נְגוֹ׃ וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל־לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יִתְגָּאַל בְּפַת־בַּג 8
הַמֶּלֶךְ וּבְיֵין מִשְׁתָּיו וַיְבַקֵּשׁ מִשַּׂר הַסָּרִיסִים אֲשֶׁר לֹא
יִתְגָּאָל׃ וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים אֶת־דָּנִיֵּאל לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לִפְנֵי 9
שַׂר הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר שַׂר הַסָּרִיסִים לְדָנִיֵּאל יָרֵא אֲנִי אֶת־ י
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת־מַאֲכַלְכֶם וְאֶת־מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר
לָמָּה יִרְאֶה אֶת־פְּנֵיכֶם זֹעֲפִים מִן־הַיְלָדִים אֲשֶׁר כְּגִילְכֶם
וְחִיַּבְתֶּם אֶת־רֹאשִׁי לַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־הַמֶּלְצַר 11
אֲשֶׁר מִנָּה שַׂר הַסָּרִיסִים עַל־דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה׃
נַס־נָא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֲשָׂרָה וְיִתְּנוּ־לָנוּ מִן־הַזֵּרֹעִים 12
וְנֹאכְלָה וּמַיִם וְנִשְׁתֶּה׃ וְיֵרָאוּ לְפָנֶיךָ מַרְאֵינוּ וּמַרְאֵה 13

---

v. 4. א׳ נחה   v. 11. פתח באתנחתא

Tertia sing. fem. praet. verbi geminati (ע״ע) est נַדַּת Dan. 6, 19, at 5, 10 variant עַלַּלַת Chethib et עַלַּת Keri quod adeo participio עָלְלִין 5, 8 substituit עָלִּין (ʻāllîn). Semel דָּקוּ (comminuta sunt) 2, 35 scriptum est, ubi דַּקּוּ exspectaveris. In conjug. Haphel pro simplice Schebâ primae radicalis emendati libri exhibent Chateph Segol e. c. מַהֶקְקָה, תַּהֲקְנֵה, verum scriptio fluctuat. Etiam pro מְמַלְּלָא 7, 11 reperitur מְמַלֱּלָא.

Verba ל״א et ל״ה unam in classem coalescunt, velut אֲתָה אֲתָא; הֲוָא, הֲוָה; מְטָא, מְטָה; תֶּהֱוֵא, תֶּהֱוֵה; partim in *î* exeunt velut כְּהִי, צְבִי, צְדִי. Inter haec שְׁתִי in praet. Kal Aleph prostheticum assumit: אִשְׁתִּי bibit, אִשְׁתִּיתָ bibisti, אִשְׁתִּיו biberunt Dan. 5, 4. Tertia fem. sing. saepius pathachatur (velut מְטַת Dan. 4, 19) quam kamezatur (מְטָית 4, 21, Chethib מְטַית vel מַטְית); secunda masc. sing. plerumque in תָ‍- exit velut הֲוַיְתָ 2, 34., Chethib formae רְבַית 4, 19 רְבַיְתָ legendum; exemplum 2. perf. fem. (syr. גְּלַיתִי), quae in Targg. et ipsa saepe in תָ‍- (תָּא) exit (e. c. Jer. 2, 19), non exstat. Participium act. est בָּנֵה, fem. בָּנְיָה (velut דָּמְיָה, שָׁנְיָה 7, 19 sec. lectionem vulgatam), plur. בָּנַיִן (velut שָׁנַיִן 5, 9), fem. בָּנְיָן (velut שָׁנְיָן 7, 2); part. pass. בְּנֵה, fem. בְּנָיָא (velut שַׁנְיָא 7, 19 sec. lectionem Baerii), plur. בְּנַיִן. Ithpeël decurtatum, ut ab imper. Peal discernatur, non sonat גְּלִי, sed גְּלִי vel גֱּלִי Dan. 2, 19. 30. קֱרִי Ezr. 4, 18; 3 plur. רְמִיו jacti sunt Dan. 3, 21. Ad has mutilatas formas Ithpeël pertinet לִבְּנֵא, vide p. 104. Infinitivus Kal est מִבְנֵא sive מִבְנְיָה Ezr. 5, 2. 9.

Chaldaismi biblici proprius est imperf. לֶהֱוֵא (vi jussivi Dan. 2, 20. Ezr. 4, 13), לֶהֱוֹן (vi indicativi Dan. 2, 43), לֶהֶוְיָן (vi jussivi 5, 17), vide de hoc imperfecto Driver, *Hebrew Tenses* § 204 Obs. 1.

Imper. sing. masc. Pael effertur מֱנִּי (praefice) Ezr. 7, 25., vocali et accentu diversus a praet. מַנִּי (praefecit) Dan. 2, 24. Femininum igitur גַּלָּא (detege) sonabit, ne cum גַּלָּא fluctus confundatur.

§ 6. Verbum cum suffixis. Utrum קַטְלְתֵּהּ significet *αὐτὴ ἔκτεινεν αὐτόν* an *σὺ ἔκτεινας αὐτόν*, e solo contextu cognosci potest; formae קְטָלַת et קְטַלְתְּ tantummodo accedente suffixo 1 plur. ita distinguuntur, ut *αὐτὴ ἔκτεινεν ἡμᾶς* sonet קַטְלַתְנָא, *σὺ ἔκτεινας ἡμᾶς* קַטַלְתֶּנָא (Dan. 2, 23). Secunda fem. perf. קְטַלְתְּ accedentibus suffixis antiquam formam קְטַלְתִּי recipit e. c. קְטַלְתִּינִי *ἔκτεινάς με* pariter atque in Syriaca. Prima sing. perf. cum suff. in Syriaca non distinguitur a tertia fem. ita ut e. c. ܟܬܒܬܗ non solum *ἐγὼ γέγραφα αὐτόν* sed etiam *αὐτὴ γέγραφεν αὐτόν* significet; כְּתַבְתֵּהּ insuper, ut plerumque sumitur, *σὺ γέγραφας αὐτόν*. At in textu optimorum codicum targumico forma primae sing. ad quam suffixa accedunt est כְּתָבֵת e. c. שְׁבַקְתָּךְ Onkelos Gen. 20, 6. יְהַבְתַּהּ 23, 11. פְּלַחְתָּךְ 30, 26. פַּקֵּדְתָּךְ Ex. 23, 15. פַּקֵּדְתֵּהּ Deut. 18, 20.

קֳדָם־מַלְכָּא וְאָמְרִין לָא־אִיתַי אֱנָשׁ עַל־יַבֶּשְׁתָּא דִּי מִלַּת
מַלְכָּא יוּכַל לְהַחֲוָיָה כָּל־קֳבֵל דִּי כָּל־מֶלֶךְ רַב וְשַׁלִּיט מִלָּה
כִדְנָה לָא שְׁאֵל לְכָל־חַרְטֹּם וְאָשַׁף וְכַשְׂדָּי׃ וּמִלְּתָא דִי־מַלְכָּה 11
שָׁאֵל יַקִּירָה וְאָחֳרָן לָא אִיתַי דִּי יְחַוִּנַּהּ קֳדָם מַלְכָּא לָהֵן
אֱלָהִין דִּי מְדָרְהוֹן עִם־בִּשְׂרָא לָא אִיתוֹהִי׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה 12
מַלְכָּא בְּנַס וּקְצַף שַׂגִּיא וַאֲמַר לְהוֹבָדָא לְכֹל חַכִּימֵי בָבֶל׃
וְדָתָא נֶפְקַת וְחַכִּימַיָּא מִתְקַטְּלִין וּבְעוֹ דָּנִיֵּאל וְחַבְרוֹהִי 13
לְהִתְקְטָלָה׃ ס בֵּאדַיִן דָּנִיֵּאל הֲתִיב עֵטָא וּטְעֵם לְאַרְיוֹךְ 14
רַב־טַבָּחַיָּא דִּי מַלְכָּא דִּי נְפַק לְקַטָּלָה לְחַכִּימֵי בָּבֶל׃ עָנֵה טו
וְאָמַר לְאַרְיוֹךְ שַׁלִּיטָא דִי־מַלְכָּא עַל־מָה דָתָא מְהַחְצְפָה מִן־
קֳדָם מַלְכָּא אֱדַיִן מִלְּתָא הוֹדַע אַרְיוֹךְ לְדָנִיֵּאל׃ וְדָנִיֵּאל עַל 16
וּבְעָא מִן־מַלְכָּא דִּי זְמָן יִנְתֵּן־לֵהּ וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה לְמַלְכָּא׃ ס
אֱדַיִן דָּנִיֵּאל לְבַיְתֵהּ אֲזַל וְלַחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה 17
חַבְרוֹהִי מִלְּתָא הוֹדַע׃ וְרַחֲמִין לְמִבְעֵא מִן־קֳדָם אֱלָהּ שְׁמַיָּא 18
עַל־רָזָא דְּנָה דִּי לָא יְהֹבְדוּן דָּנִיֵּאל וְחַבְרוֹהִי עִם־שְׁאָר
חַכִּימֵי בָבֶל׃ אֱדַיִן לְדָנִיֵּאל בְּחֶזְוָא דִי־לֵילְיָא רָזָא גֲלִי אֱדַיִן 19
דָּנִיֵּאל בָּרִךְ לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ כ
דִּי־אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן־עָלְמָא וְעַד־עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא
דִּי לֵהּ־הִיא׃ וְהוּא מְהַשְׁנֵא עִדָּנַיָּא וְזִמְנַיָּא מְהַעְדֵּה מַלְכִין 21
וּמְהָקֵים מַלְכִין יָהֵב חָכְמְתָא לְחַכִּימִין וּמַנְדְּעָא לְיָדְעֵי בִינָה׃
הוּא גָּלֵא עַמִּיקָתָא וּמְסַתְּרָתָא יָדַע מָה בַחֲשׁוֹכָא וּנְהוֹרָא עִמֵּהּ 22
שְׁרֵא׃ לָךְ ׀ אֱלָהּ אֲבָהָתִי מְהוֹדֵא וּמְשַׁבַּח אֲנָה דִּי חָכְמְתָא 23
וּגְבוּרְתָא יְהַבְתְּ לִי וּכְעַן הוֹדַעְתַּנִי דִּי־בְעֵינָא מִנָּךְ דִּי־מִלַּת
מַלְכָּא הוֹדַעְתֶּנָא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה דָּנִיֵּאל עַל עַל־אַרְיוֹךְ דִּי מַנִּי 24
מַלְכָּא לְהוֹבָדָא לְחַכִּימֵי בָּבֶל אֲזַל ׀ וְכֵן אֲמַר־לֵהּ לְחַכִּימֵי
בָבֶל אַל־תְּהוֹבֵד הַעֵלְנִי קֳדָם מַלְכָּא וּפִשְׁרָא לְמַלְכָּא אֲחַוֵּא׃
ס אֱדַיִן אַרְיוֹךְ בְּהִתְבְּהָלָה הַנְעֵל לְדָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא כה
וְכֵן אֲמַר־לֵהּ דִּי־הַשְׁכַּחַת גְּבַר מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד דִּי
פִשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדַע׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ 26
בֵּלְטְשַׁאצַּר הַאִיתָךְ כָּהֵל לְהוֹדָעֻתַנִי חֶלְמָא דִּי־חֲזֵית

v. 17 פתח באתנחתא   ibid. פתח בס"פ   v. 22 ונהורא קרי
v. 26 יתיר ר'

הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּת־בַּג הַמֶּלֶךְ וְכַאֲשֶׁר תִּרְאֵה עֲשֵׂה
14 עִם־עֲבָדֶיךָ׃ וַיִּשְׁמַע לָהֶם לַדָּבָר הַזֶּה וַיְנַסֵּם יָמִים עֲשָׂרָה׃
טו וּמִקְצָת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מַרְאֵיהֶם טוֹב וּבְרִיאֵי בָּשָׂר מִן־
16 כָּל־הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּת־בַּג הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי הַמֶּלְצַר נֹשֵׂא
17 אֶת־פַּת־בָּגָם וְיֵין מִשְׁתֵּיהֶם וְנֹתֵן לָהֶם זֵרְעֹנִים׃ וְהַיְלָדִים
הָאֵלֶּה אַרְבַּעְתָּם נָתַן לָהֶם הָאֱלֹהִים מַדָּע וְהַשְׂכֵּל בְּכָל־סֵפֶר
18 וְחָכְמָה וְדָנִיֵּאל הֵבִין בְּכָל־חָזוֹן וַחֲלֹמוֹת׃ וּלְמִקְצָת הַיָּמִים
אֲשֶׁר־אָמַר הַמֶּלֶךְ לַהֲבִיאָם וַיְבִיאֵם שַׂר הַסָּרִיסִים לִפְנֵי
19 נְבֻכַדְנֶצַּר׃ וַיְדַבֵּר אִתָּם הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכֻּלָּם כְּדָנִיֵּאל
כ חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְכֹל דְּבַר
חָכְמַת בִּינָה אֲשֶׁר־בִּקֵּשׁ מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצָאֵם עֶשֶׂר יָדוֹת
21 עַל כָּל־הַחַרְטֻמִּים הָאַשָּׁפִים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּתוֹ׃ וַיְהִי דָּנִיֵּאל
עַד־שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ הַמֶּלֶךְ׃ פ

ב 2

א וּבִשְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר חָלַם נְבֻכַדְנֶצַּר חֲלֹמוֹת
2 וַתִּתְפָּעֶם רוּחוֹ וּשְׁנָתוֹ נִהְיְתָה עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא
לַחַרְטֻמִּים וְלָאַשָּׁפִים וְלַמְכַשְּׁפִים וְלַכַּשְׂדִּים לְהַגִּיד לַמֶּלֶךְ
3 חֲלֹמֹתָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמֶּלֶךְ
4 חֲלוֹם חָלָמְתִּי וַתִּפָּעֶם רוּחִי לָדַעַת אֶת־הַחֲלוֹם׃ וַיְדַבְּרוּ
הַכַּשְׂדִּים לַמֶּלֶךְ אֲרָמִית מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אֱמַר חֶלְמָא
ה לְעַבְדָיךְ וּפִשְׁרָא נְחַוֵּא׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְכַשְׂדָּיֵא מִלְּתָה
מִנִּי אַזְדָּא הֵן לָא תְהוֹדְעוּנַּנִי חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ הַדָּמִין תִּתְעַבְדוּן
6 וּבָתֵּיכוֹן נְוָלִי יִתְּשָׂמוּן׃ וְהֵן חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ תְּהַחֲוֺן מַתְּנָן
וּנְבִזְבָּה וִיקָר שַׂגִּיא תְּקַבְּלוּן מִן־קֳדָמָי לָהֵן חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ
7 הַחֲוֺנִי׃ עֲנוֹ תִנְיָנוּת וְאָמְרִין מַלְכָּא חֶלְמָא יֵאמַר לְעַבְדוֹהִי
8 וּפִשְׁרָה נְהַחֲוֵה׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר מִן־יַצִּיב יָדַע אֲנָה דִּי
עִדָּנָא אַנְתּוּן זָבְנִין כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזֵיתוֹן דִּי אַזְדָּא מִנִּי מִלְּתָא׃
9 דִּי הֵן חֶלְמָא לָא תְהוֹדְעֻנַּנִי חֲדָה הִיא דָתְכוֹן וּמִלָּה כִדְבָה
וּשְׁחִיתָה הִזְמִנְתּוּן לְמֵאמַר קָדָמַי עַד דִּי עִדָּנָא יִשְׁתַּנֵּא לָהֵן
י חֶלְמָא אֱמַרוּ לִי וְאִנְדַּע דִּי פִשְׁרֵהּ תְּהַחֲוֻנַּנִי׃ עֲנוֹ כַשְׂדָּיֵא

v. 13. א׳ בצרי   v. 4. יתיר ו׳   v. 5. לְכַשְׂדָּאֵי קרי
v. 9. הִזְדַּמִּנְתּוּן קרי   v. 10. כַּשְׂדָּאֵי קרי

42 טִינָא׃ וְאֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא מִנְּהֵין פַּרְזֶל וּמִנְּהֵין חֲסַף מִן־קְצָת
43 מַלְכוּתָא תֶּהֱוֵה תַקִּיפָה וּמִנַּהּ תֶּהֱוֵא תְבִירָה׃ דִּי חֲזַיְתָ
פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף טִינָא מִתְעָרְבִין לֶהֱוֺן בִּזְרַע אֲנָשָׁא וְלָא־
לֶהֱוֺן דָּבְקִין דְּנָה עִם־דְּנָה הֵא כְדִי פַרְזְלָא לָא מִתְעָרַב עִם־
44 חַסְפָּא׃ וּבְיוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכַיָּא אִנּוּן יְקִים אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּ
דִּי לְעָלְמִין לָא תִתְחַבַּל וּמַלְכוּתָה לְעַם אָחֳרָן לָא תִשְׁתְּבִק
מה תַּדִּק וְתָסֵיף כָּל־אִלֵּין מַלְכְוָתָא וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמַיָּא׃ כָּל־קֳבֵל
דִּי־חֲזַיְתָ דִּי מִטּוּרָא אִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־לָא בִידַיִן וְהַדֶּקֶת
פַּרְזְלָא נְחָשָׁא חַסְפָּא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱלָהּ רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא
מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְיַצִּיב חֶלְמָא וּמְהֵימַן פִּשְׁרֵהּ׃ ס
46 בֵּאדַיִן מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נְפַל עַל־אַנְפּוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל סְגִד
47 וּמִנְחָה וְנִיחֹחִין אֲמַר לְנַסָּכָה לֵהּ׃ עָנֵה מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל וְאָמַר
מִן־קְשֹׁט דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין וְגָלֵה
48 רָזִין דִּי יְכֵלְתָּ לְמִגְלֵא רָזָא דְנָה׃ אֱדַיִן מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל רַבִּי
וּמַתְּנָן רַבְרְבָן שַׂגִּיאָן יְהַב־לֵהּ וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל־מְדִינַת בָּבֶל
49 וְרַב־סִגְנִין עַל כָּל־חַכִּימֵי בָבֶל׃ וְדָנִיֵּאל בְּעָא מִן־מַלְכָּא וּמַנִּי
עַל־עֲבִידְתָּא דִּי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְדָנִיֵּאל
בִּתְרַע מַלְכָּא׃ פ

3 ג

א נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צְלֵם דִּי־דְהַב רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ
2 אַמִּין שִׁת אֲקִימֵהּ בְּבִקְעַת דּוּרָא בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ וּנְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא שְׁלַח לְמִכְנַשׁ ׀ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא
אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא
3 לְמֵתֵא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ בֵּאדַיִן
מִתְכַּנְּשִׁין אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְּדָבְרַיָּא
דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי
הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא וְקָאְמִין לָקֳבֵל צַלְמָא דִּי הֲקֵים
4 נְבֻכַדְנֶצַּר׃ וְכָרוֹזָא קָרֵא בְחָיִל לְכוֹן אָמְרִין עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא
ה וְלִשָּׁנַיָּא׃ בְּעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קִיתָרֹס

v. 42. מִנְּהֵין קרי ibid. וּמִנְּהֵין קרי ibid. פתח באתנחתא
v. 43. וְדִי קרי v. 2. ד׳ דגוש ibid. תִּפְתָּאֵ׳ קרי v. 3. ד׳ דגוש
ibid. תִּפְתָּאֵ׳ קרי ibid. וְקָיְמִין קרי v. 5. יתיר ר׳

27 וּפִשְׁרֵהּ׃ עָנֵה דָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְאָמַר רָזָא דִּי־מַלְכָּא שָׁאֵל
לָא חַכִּימִין אָשְׁפִין חַרְטֻמִּין גָּזְרִין יָכְלִין לְהַחֲוָיָה לְמַלְכָּא׃
28 בְּרַם אִיתַי אֱלָהּ בִּשְׁמַיָּא גָּלֵא רָזִין וְהוֹדַע לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר
מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא חֶלְמָךְ וְחֶזְוֵי רֵאשָׁךְ עַל־
29 מִשְׁכְּבָךְ דְּנָה הוּא׃ ס אַנְתָּה מַלְכָּא רַעְיוֹנָךְ עַל־מִשְׁכְּבָךְ
סְלִקוּ מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְגָלֵא רָזַיָּא הוֹדְעָךְ מָה־דִי
ל לֶהֱוֵא׃ וַאֲנָה לָא בְחָכְמָה דִּי־אִיתַי בִּי מִן־כָּל־חַיַּיָּא רָזָא דְנָה
גֱּלִי לִי לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי פִשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדְעוּן וְרַעְיוֹנֵי
31 לִבְבָךְ תִּנְדַּע׃ ס אַנְתָּה מַלְכָּא חָזֵה הֲוַיְתָ וַאֲלוּ צְלֵם חַד
שַׂגִּיא צַלְמָא דִּכֵּן רַב וְזִיוֵהּ יַתִּיר קָאֵם לְקָבְלָךְ וְרֵוֵהּ דְּחִיל׃
32 הוּא צַלְמָא רֵאשֵׁהּ דִּי־דְהַב טָב חֲדוֹהִי וּדְרָעוֹהִי דִּי כְסַף
33 מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ דִּי נְחָשׁ׃ שָׁקוֹהִי דִּי פַרְזֶל רַגְלוֹהִי מִנְּהֵוֹן דִּי
34 פַרְזֶל וּמִנְּהֵוֹן דִּי חֲסַף׃ חָזֵה הֲוַיְתָ עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־
לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצַלְמָא עַל־רַגְלוֹהִי דִּי פַרְזְלָא וְחַסְפָּא
לה וְהַדֶּקֶת הִמּוֹן׃ בֵּאדַיִן דָּקוּ כַחֲדָה פַּרְזְלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא
כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ כְּעוּר מִן־אִדְּרֵי־קַיִט וּנְשָׂא הִמּוֹן רוּחָא
וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתְּכַח לְהוֹן וְאַבְנָא ׀ דִּי־מְחָת לְצַלְמָא הֲוָת
36 לְטוּר רַב וּמְלָאת כָּל־אַרְעָא׃ ס דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ נֵאמַר
37 קֳדָם־מַלְכָּא׃ אַנְתָּה מַלְכָּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא
38 מַלְכוּתָא חִסְנָא וְתָקְפָּא וִיקָרָא יְהַב־לָךְ׃ וּבְכָל־דִּי דָאֲרִין
בְּנֵי־אֲנָשָׁא חֵיוַת בָּרָא וְעוֹף־שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ וְהַשְׁלְטָךְ
39 בְּכָלְּהוֹן אַנְתָּה הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהֲבָא׃ וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ
אָחֳרִי אֲרַע מִנָּךְ וּמַלְכוּ תְלִיתָיָא אָחֳרִי דִּי נְחָשָׁא דִּי תִשְׁלַט
מ בְּכָל־אַרְעָא׃ וּמַלְכוּ רְבִיעָיָא תֶּהֱוֵא תַקִּיפָה כְּפַרְזְלָא כָּל־
קֳבֵל דִּי פַרְזְלָא מְהַדֵּק וְחָשֵׁל כֹּלָּא וּכְפַרְזְלָא דִּי־מְרָעַע כָּל־
41 אִלֵּין תַּדִּק וְתֵרֹעַ׃ וְדִי חֲזַיְתָה רַגְלַיָּא וְאֶצְבְּעָתָא מִנְּהֵוֹן חֲסַף
דִּי־פֶחָר וּמִנְּהֵוֹן פַּרְזֶל מַלְכוּ פְלִיגָה תֶּהֱוֵה וּמִן־נִצְבְּתָא דִּי־
פַרְזְלָא לֶהֱוֵא־בַהּ כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָה פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף

v. 29. יתיר ה׳ | ibid. יתיר י׳ | v. 31. יתיר ה׳
v. 32. פתח באתנחתא | v. 33. מנהין קרי | ibid. ומנהין קרי
ibid. פתח בס״פ | v. 37. יתיר ה׳ | v. 38. דירין קרי
ibid. יתיר ה׳ | v. 39. יתיר א׳ | ibid. תליתאה קרי
v. 40. רביעאה קרי | v. 41. מנהין קרי | ibid. ומנהין קרי

אִשְׁתַּנִּו עַל־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ עָנֵה וְאָמַר לְמֵזֵא לְאַתּוּנָא
חַד־שִׁבְעָה עַל דִּי חֲזֵה לְמֵזְיֵהּ׃ וּלְגֻבְרִין גִּבָּרֵי־חַיִל דִּי בְחַיְלֵהּ כ
אֲמַר לְכַפָּתָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לְמִרְמֵא לְאַתּוּן נוּרָא
יָקִדְתָּא׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ כְּפִתוּ בְּסַרְבָּלֵיהוֹן פַּטְּשֵׁיהוֹן 21
וְכַרְבְּלָתְהוֹן וּלְבֻשֵׁיהוֹן וּרְמִיו לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃
כָּל־קֳבֵל דְּנָה מִן־דִּי מִלַּת מַלְכָּא מַחְצְפָה וְאַתּוּנָא אֵזֵה 22
יַתִּירָה גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי הַסִּקוּ לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ קַטִּל
הִמּוֹן שְׁבִיבָא דִּי נוּרָא׃ וְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ תְּלָתֵּהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ 23
וַעֲבֵד נְגוֹ נְפַלוּ לְגוֹא־אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא מְכַפְּתִין׃ ס
אֱדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא תְּוַהּ וְקָם בְּהִתְבְּהָלָה עָנֵה וְאָמַר 24
לְהַדָּבְרוֹהִי הֲלָא גֻבְרִין תְּלָתָה רְמֵינָא לְגוֹא־נוּרָא מְכַפְּתִין
עָנַיִן וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא מַלְכָּא׃ עָנֵה וְאָמַר הָא־אֲנָה כה
חָזֵה גֻּבְרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מַהְלְכִין בְּגוֹא נוּרָא וַחֲבָל לָא־
אִיתַי בְּהוֹן וְרֵוֵהּ דִּי רְבִיעָיָא דָּמֵה לְבַר־אֱלָהִין׃ ס בֵּאדַיִן 26
קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ
מֵישַׁךְ וַעֲבֵד־נְגוֹ עַבְדוֹהִי דִּי־אֱלָהָא עִלָּיָא פֻּקוּ וֶאֱתוֹ בֵּאדַיִן
נָפְקִין שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ מִן־גּוֹא נוּרָא׃ וּמִתְכַּנְּשִׁין 27
אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא וְהַדָּבְרֵי מַלְכָּא חָזַיִן לְגֻבְרַיָּא
אִלֵּךְ דִּי לָא־שְׁלֵט נוּרָא בְּגֶשְׁמְהוֹן וּשְׂעַר רֵאשְׁהוֹן לָא
הִתְחָרַךְ וְסָרְבָּלֵיהוֹן לָא שְׁנוֹ וְרֵיחַ נוּר לָא עֲדָת בְּהוֹן׃ עָנֵה 28
נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר בְּרִיךְ אֱלָהֲהוֹן דִּי־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
דִּי־שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וְשֵׁיזִב לְעַבְדוֹהִי דִּי הִתְרְחִצוּ עֲלוֹהִי וּמִלַּת
מַלְכָּא שַׁנִּיו וִיהַבוּ גֶשְׁמְהוֹן דִּי לָא־יִפְלְחוּן וְלָא־יִסְגְּדוּן
לְכָל־אֱלָהּ לָהֵן לֵאלָהֲהוֹן׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־עַם אֻמָּה 29
וְלִשָּׁן דִּי־יֵאמַר שָׁלוּ עַל־אֱלָהֲהוֹן דִּי־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד
נְגוֹא הַדָּמִין יִתְעֲבֵד וּבַיְתֵהּ נְוָלִי יִשְׁתַּוֵּה כָּל־קֳבֵל דִּי לָא
אִיתַי אֱלָה אָחֳרָן דִּי־יִכֻּל לְהַצָּלָה כִּדְנָה׃ ס בֵּאדַיִן מַלְכָּא ל
הַצְלַח לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ ס נְבוּכַדְנֶצַּר 31
מַלְכָּא לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין בְּכָל־אַרְעָא

v. 19. אשתפי קרי — v. 21. יתיר ו׳ — v. 25. רביעאה קרי
v. 26. עלאה קרי — v. 27. 28. יתיר י׳ — v. 29. שלו קרי
ibid. יתיר א׳ — v. 31. דירין קרי

שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹּנְיָה וְכֹל זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן
6 לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל
7 וְיִסְגֻּד בַּהּ־שַׁעֲתָא יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ כָּל־קֳבֵל
דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא כְּדִי־שָׁמְעִין כָּל־עַמְמַיָּא קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא
קִיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְטֵרִין וְכֹל זְנֵי זְמָרָא נָפְלִין כָּל־עַמְמַיָּא
אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא סָגְדִין לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר
8 מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא קְרִבוּ גֻּבְרִין כַּשְׂדָּאִין וַאֲכַלוּ
9 קַרְצֵיהוֹן דִּי יְהוּדָיֵא׃ עֲנוֹ וְאָמְרִין לִנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכָּא
י לְעָלְמִין חֱיִי׃ אַנְתְּה מַלְכָּא שָׂמְתָּ טְּעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִשְׁמַע
קָל קַרְנָא מַשְׁרֹקִיתָא קִיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסוּפֹּנְיָה וְכֹל
11 זְנֵי זְמָרָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד לְצֶלֶם דַּהֲבָא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד
12 יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ אִיתַי גֻּבְרִין יְהוּדָאיִן דִּי־
מַנִּיתָ יָתְהוֹן עַל־עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ לָא־שָׂמוּ עֲלָךְ מַלְכָּא טְעֵם לֵאלָהָךְ לָא פָלְחִין
13 וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא סָגְדִין׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר
בִּרְגַז וַחֲמָא אֲמַר לְהַיְתָיָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בֵּאדַיִן
14 גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הֵיתָיוּ קֳדָם מַלְכָּא׃ עָנֵה נְבֻכַדְנֶצַּר וְאָמַר לְהוֹן
הַצְדָּא שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לֵאלָהַי לָא אִיתֵיכוֹן פָּלְחִין
טו וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימֶת לָא סָגְדִין׃ כְּעַן הֵן אִיתֵיכוֹן עֲתִידִין
דִּי בְעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קִיתְרֹס שַׂבְּכָא
פְּסַנְתֵּרִין וְסוּמְפֹּנְיָה וְכֹל ׀ זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא
דִּי־עַבְדֵת וְהֵן לָא תִסְגְּדוּן בַּהּ־שַׁעֲתָא תִתְרְמוֹן לְגוֹא־אַתּוּן
16 נוּרָא יָקִדְתָּא וּמַן־הוּא אֱלָהּ דִּי יְשֵׁיזְבִנְכוֹן מִן־יְדָי׃ עֲנוֹ
שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְאָמְרִין לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לָא־
17 חַשְׁחִין אֲנַחְנָא עַל־דְּנָה פִּתְגָם לַהֲתָבוּתָךְ׃ הֵן אִיתַי אֱלָהַנָא
דִּי־אֲנַחְנָא פָלְחִין יָכִל לְשֵׁיזָבוּתַנָא מִן־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא
18 וּמִן־יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁיזִב׃ וְהֵן לָא יְדִיעַ לֶהֱוֵא־לָךְ מַלְכָּא דִּי
לֵאלָהָיךְ לָא־אִיתַינָא פָלְחִין וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא
19 נִסְגֻּד׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר הִתְמְלִי חֱמָא וּצְלֵם אַנְפּוֹהִי

---

v. 7. יתיר ו׳ — v. 10. יתיר ה׳ — ibid. יתיר י׳ — ibid. וסופניה קרי
v. 12. א׳ נחה — ibid. יתיר י׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 15. יתיר י׳
v. 18. יתיר י׳ — ibid. יתיר י׳

אֲנָה מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתְּה בֵלְטְשַׁאצַּר פִּשְׁרֵא אֱמַר כָּל־
קֳבֵל דִּי ׀ כָּל־חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא־יָכְלִין פִּשְׁרָא לְהוֹדָעוּתַנִי
וְאַנְתְּה כָּהֵל דִּי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דִּי־ 16
שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר אֶשְׁתּוֹמַם כְּשָׁעָה חֲדָה וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ
עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר בֵּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרֵא אַל־יְבַהֲלָךְ
עָנֵה בֵלְטְשַׁאצַּר וְאָמַר מָרְאִי חֶלְמָא לְשָׂנְאָיךְ וּפִשְׁרֵהּ
לְעָרָיךְ׃ אִילָנָא דִּי חֲזַיְתָ דִּי רְבָה וּתְקִף וְרוּמֵהּ יִמְטֵא 17
לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ לְכָל־אַרְעָא׃ וְעָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא 18
וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן
צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא׃ אַנְתְּה־הוּא מַלְכָּא דִּי רְבַיְתְ וּתְקֵפְתְּ וּרְבוּתָךְ 19
רְבָת וּמְטָת לִשְׁמַיָּא וְשָׁלְטָנָךְ לְסוֹף אַרְעָא׃ וְדִי חֲזָה מַלְכָּא כ
עִיר וְקַדִּישׁ נָחִת ׀ מִן־שְׁמַיָּא וְאָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא וְחַבְּלוּהִי בְּרַם
עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל וּנְחָשׁ
בְּדִתְאָא דִּי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוַת בָּרָא חֲלָקֵהּ
עַד דִּי־שִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ דְּנָה פִשְׁרָא מַלְכָּא 21
וּגְזֵרַת עִלָּיָא הִיא דִּי מְטָת עַל־מָרְאִי מַלְכָּא׃ וְלָךְ טָרְדִין 22
מִן־אֲנָשָׁא וְעִם־חֵיוַת בָּרָא לֶהֱוֵה מְדֹרָךְ וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין ׀
לָךְ יְטַעֲמוּן וּמִטַּל שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן
עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־
דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ וְדִי אֲמַרוּ לְמִשְׁבַּק עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי דִּי 23
אִילָנָא מַלְכוּתָךְ לָךְ קַיָּמָה מִן־דִּי תִנְדַּע דִּי שַׁלִּטִן שְׁמַיָּא׃
לָהֵן מַלְכָּא מִלְכִּי יִשְׁפַּר עֲלָיךְ וַחֲטָיָךְ בְּצִדְקָה פְרֻק וַעֲוָיָתָךְ 24
בְּמִחַן עֲנָיִן הֵן תֶּהֱוֵא אַרְכָה לִשְׁלֵוְתָךְ׃ כֹּלָּא מְטָא עַל־ כה
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ ס לִקְצָת יַרְחִין תְּרֵי עֲשַׂר עַל־הֵיכַל 26
מַלְכוּתָא דִּי בָבֶל מְהַלֵּךְ הֲוָה׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלָא 27
דָא־הִיא בָּבֶל רַבְּתָא דִּי־אֲנָה בֱנַיְתַהּ לְבֵית מַלְכוּ בִּתְקַף
חִסְנִי וְלִיקָר הַדְרִי׃ עוֹד מִלְּתָא בְּפֻם מַלְכָּא קָל מִן־שְׁמַיָּא 28
נְפַל לָךְ אָמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכוּתָה עֲדָת מִנָּךְ׃ וּמִן־ 29

v. 15. יתיר ה׳ ib. פשרה קרי ib. יתיר ה׳ v. 16. ופשרה קרי
ibid. יתיר א׳ ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ v. 18. ב׳ טעמים
v. 19. יתיר ה׳ ibid. יתיר י׳ v. 21. עלאה קרי ibid. יתיר י׳
ibid. יתיר א׳ v. 22. יתיר י׳ ibid. עלאה קרי ibid. פתח בס״פ
v. 24. יתיר י׳ ibid. וחטאך קרי v. 28. פתח באתנחתא

32 שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ אָתַיָּא וְתִמְהַיָּא דִּי עֲבַד עִמִּי אֱלָהָא עִלָּיָא
33 שְׁפַר קָדָמַי לְהַחֲוָיָה׃ אָתוֹהִי כְּמָה רַבְרְבִין וְתִמְהוֹהִי כְּמָה
תַקִּיפִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם וְשָׁלְטָנֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃ פ

ד 4

א 2 אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר שְׁלֵה הֲוֵית בְּבַיְתִי וְרַעְנַן בְּהֵיכְלִי׃ חֵלֶם
חֲזֵית וִידַחֲלִנַּנִי וְהַרְהֹרִין עַל־מִשְׁכְּבִי וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי יְבַהֲלֻנַּנִי׃
3 וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְהַנְעָלָה קָדָמַי לְכֹל חַכִּימֵי בָבֶל דִּי־פְשַׁר
4 חֶלְמָא יְהוֹדְעֻנַּנִי׃ בֵּאדַיִן עָלְלִין חַרְטֻמַּיָּא אָשְׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא
וְגָזְרַיָּא וְחֶלְמָא אָמַר אֲנָה קֳדָמֵיהוֹן וּפִשְׁרֵהּ לָא־מְהוֹדְעִין
ה לִי׃ וְעַד אָחֳרֵין עַל קָדָמַי דָּנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר
כְּשֻׁם אֱלָהִי וְדִי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וְחֶלְמָא קָדָמוֹהִי
6 אַמְרֵת׃ בֵּלְטְשַׁאצַּר רַב חַרְטֻמַּיָּא דִּי ׀ אֲנָה יִדְעֵת דִּי רוּחַ
אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ וְכָל־רָז לָא־אָנֵס לָךְ חֶזְוֵי חֶלְמִי דִּי־
7 חֲזֵית וּפִשְׁרֵהּ אֱמַר׃ וְחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל־מִשְׁכְּבִי חָזֵה הֲוֵית
8 וַאֲלוּ אִילָן בְּגוֹא אַרְעָא וְרוּמֵהּ שַׂגִּיא׃ רְבָה אִילָנָא וּתְקִף
9 וְרוּמֵהּ יִמְטֵא לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ לְסוֹף כָּל־אַרְעָא׃ עָפְיֵהּ
שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תַּטְלֵל ׀
חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יְדֻרוּן צִפְּרֵי שְׁמַיָּא וּמִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל־
י בִּשְׂרָא׃ חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי רֵאשִׁי עַל־מִשְׁכְּבִי וַאֲלוּ עִיר
11 וְקַדִּישׁ מִן־שְׁמַיָּא נָחִת׃ קָרֵא בְחַיִל וְכֵן אָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא
וְקַצִּצוּ עַנְפוֹהִי אַתַּרוּ עָפְיֵהּ וּבַדַּרוּ אִנְבֵּהּ תְּנֻד חֵיוְתָא מִן־
12 תַּחְתּוֹהִי וְצִפְּרַיָּא מִן־עַנְפוֹהִי׃ בְּרַם עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא
שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל וּנְחָשׁ בְּדִתְאָא דִּי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא
13 יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוְתָא חֲלָקֵהּ בַּעֲשַׂב אַרְעָא׃ לִבְבֵהּ מִן־אֲנָושָׁא
יְשַׁנּוֹן וּלְבַב חֵיוָא יִתְיְהִב לֵהּ וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃
14 בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵלְתָא עַד־דִּבְרַת
דִּי יִנְדְּעוּן חַיַּיָּא דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָושָׁא וּלְמַן דִּי
טו יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ וּשְׁפַל אֲנָשִׁים יְקִים עֲלַיהּ׃ דְּנָה חֶלְמָא חֲזֵית

---

v. 32. עִלָּאָה קרי   v. 4. יתיר ל׳   ibid. כשדאֵי קרי
v. 5. יתיר י׳   v. 6. פתח בס״פ   v. 9. ב׳ טעמים   ibid. ידורן קרי
v. 13. יתיר ו׳   v. 14. עִלָּאָה קרי   ibid. יתיר ו׳   ibid. יתיר י׳

לְהַעָלָה לְאָשְׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא וְגָזְרַיָּא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר ׀ לְחַכִּימֵי
בָבֶל דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִקְרֵה כְּתָבָה דְנָה וּפִשְׁרֵהּ יְחַוִּנַּנִי
אַרְגְּוָנָא יִלְבַּשׁ וְהַמְוּנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְתַלְתִּי
8 בְמַלְכוּתָא יִשְׁלַט׃ אֱדַיִן עָלִּלִין כֹּל חַכִּימֵי מַלְכָּא וְלָא־כָהֲלִין
9 כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעָה לְמַלְכָּא׃ אֱדַיִן מַלְכָּא
בֵּלְשַׁאצַּר שַׂגִּיא מִתְבָּהַל וְזִיוֹהִי שָׁנַיִן עֲלוֹהִי וְרַבְרְבָנוֹהִי
י מִשְׁתַּבְּשִׁין׃ מַלְכְּתָא לָקֳבֵל מִלֵּי מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי לְבֵית
מִשְׁתְּיָא עַלַּלַת עֲנָת מַלְכְּתָא וַאֲמֶרֶת מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אַל־
11 יְבַהֲלוּךְ רַעְיוֹנָךְ וְזִיוָךְ אַל־יִשְׁתַּנּוֹ׃ אִיתַי גְּבַר בְּמַלְכוּתָךְ דִּי
רוּחַ ׀ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וּבְיוֹמֵי אֲבוּךְ נַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ
וְחָכְמָה כְּחָכְמַת־אֱלָהִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ וּמַלְכָּא נְבֻכַדְנֶצַּר
אֲבוּךְ רַב חַרְטֻמִּין אָשְׁפִין כַּשְׂדָּאִין גָּזְרִין הֲקִימֵהּ אֲבוּךְ
12 מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דִּי־רוּחַ יַתִּירָה וּמַנְדַּע וְשָׂכְלְתָנוּ מְפַשַּׁר ׀
חֶלְמִין וְאַחֲוָיַת אֲחִידָן וּמְשָׁרֵא קִטְרִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ
בְּדָנִיֵּאל דִּי מַלְכָּא שָׂם שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר כְּעַן דָּנִיֵּאל יִתְקְרֵי
13 וּפִשְׁרָה יְהַחֲוֵה׃ ס בֵּאדַיִן דָּנִיֵּאל הֻעַל קֳדָם מַלְכָּא עָנֵה
מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אַנְתְּה הוּא דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא
14 דִּי יְהוּד דִּי הַיְתִי מַלְכָּא אַבִי מִן־יְהוּד׃ וְשִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי
רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ וְנַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ וְחָכְמָה יַתִּירָה הִשְׁתְּכַחַת
טו בָּךְ׃ וּכְעַן הֻעַלּוּ קֳדָמַי חַכִּימַיָּא אָשְׁפַיָּא דִּי כְתָבָה דְנָה יִקְרוֹן
וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעֻתַנִי וְלָא־כָהֲלִין פְּשַׁר־מִלְּתָא לְהַחֲוָיָה׃
16 וַאֲנָה שִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי תִוכֻל פִּשְׁרִין לְמִפְשַׁר וְקִטְרִין
לְמִשְׁרֵא כְּעַן הֵן תִּוכֻל כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעֻתַנִי
אַרְגְּוָנָא תִלְבַּשׁ וְהַמְוּנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארָךְ וְתַלְתָּא
17 בְמַלְכוּתָא תִּשְׁלַט׃ ס בֵּאדַיִן עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר קֳדָם מַלְכָּא
מַתְּנָתָךְ לָךְ לֶהֶוְיָן וּנְבָזְבְּיָתָךְ לְאָחֳרָן הַב בְּרַם כְּתָבָא אֶקְרֵא
18 לְמַלְכָּא וּפִשְׁרָא אֲהוֹדְעִנֵּהּ׃ אַנְתְּה מַלְכָּא אֱלָהָא עִלָּיָא

---

v. 7. כשדאי קרי — ib. וְהַמְנִיכָא קרי — ib. פתח בס״פ — v. 8. יתיר ל׳
v. 10. יתיר ל׳ — ibid. יתיר ו׳ — ibid. יתיר ו׳ — v. 11. כ׳ דגושה
v. 13. יתיר ה׳ — ibid. מלעיל — v. 14. יתיר ו׳ — v. 16. יתיר ו׳
ibid. תִּכּוּל קרי — ibid. תִּכּוּל קרי — ibid. וְהַמְנִיכָא קרי
ibid. פתח בס״פ — v. 17. פתח באתנחתא — v. 18. יתיר ה׳
ibid. עִלָּאָה קרי

אֲנָשָׁא לָךְ טָרְדִין וְעִם־חֵיוַת בָּרָא מְדֹרָךְ עִשְׂבָּא כְתוֹרִין
לָךְ יְטַעֲמוּן וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־
ל שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ בַּהּ־
שַׁעֲתָא מִלְּתָא סָפַת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן־אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יֵאכֻל וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי שַׂעְרֵהּ
31 כְּנִשְׁרִין רְבָה וְטִפְרוֹהִי כְצִפְּרִין׃ ס וְלִקְצָת יוֹמַיָּא אֲנָה
נְבוּכַדְנֶצַּר עַיְנַי ׀ לִשְׁמַיָּא נִטְלֵת וּמַנְדְּעִי עֲלַי יְתוּב וּלְעִלָּיָא
בָּרְכֵת וּלְחַי עָלְמָא שַׁבְּחֵת וְהַדְּרֵת דִּי שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם
32 וּמַלְכוּתֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃ וְכָל־דָּאֲרֵי אַרְעָא כְּלָה חֲשִׁיבִין
וּכְמִצְבְּיֵהּ עָבֵד בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְדָאֲרֵי אַרְעָא וְלָא אִיתַי דִּי־
33 יְמַחֵא בִידֵהּ וְיֵאמַר לֵהּ מָה עֲבַדְתְּ׃ בֵּהּ־זִמְנָא מַנְדְּעִי ׀ יְתוּב
עֲלַי וְלִיקַר מַלְכוּתִי הַדְרִי וְזִוִי יְתוּב עֲלַי וְלִי הַדָּבְרַי
וְרַבְרְבָנַי יְבַעוֹן וְעַל־מַלְכוּתִי הָתְקְנַת וּרְבוּ יַתִּירָה הוּסְפַת
34 לִי׃ כְּעַן אֲנָה נְבֻכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח וּמְרוֹמֵם וּמְהַדַּר לְמֶלֶךְ
שְׁמַיָּא דִּי כָל־מַעֲבָדוֹהִי קְשֹׁט וְאֹרְחָתֵהּ דִּין וְדִי מַהְלְכִין
בְּגֵוָה יָכִל לְהַשְׁפָּלָה׃ פ

ה 5

א בֵּלְשַׁאצַּר מַלְכָּא עֲבַד לְחֶם רַב לְרַבְרְבָנוֹהִי אֲלַף וְלָקֳבֵל
2 אַלְפָּא חַמְרָא שָׁתֵה׃ בֵּלְשַׁאצַּר אֲמַר ׀ בִּטְעֵם חַמְרָא לְהַיְתָיָה
לְמָאנֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי הַנְפֵּק נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבוּהִי מִן־
הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְיִשְׁתּוֹן בְּהוֹן מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי
3 שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ בֵּאדַיִן הַיְתִיו מָאנֵי דַהֲבָא דִּי הַנְפִּקוּ מִן־
הֵיכְלָא דִּי־בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְאִשְׁתִּיו בְּהוֹן מַלְכָּא
4 וְרַבְרְבָנוֹהִי שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ אִשְׁתִּיו חַמְרָא וְשַׁבַּחוּ לֵאלָהֵי
ה דַּהֲבָא וְכַסְפָּא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא׃ בַּהּ־שַׁעֲתָה
נְפַקוּ אֶצְבְּעָן דִּי יַד־אֱנָשׁ וְכָתְבָן לָקֳבֵל נֶבְרַשְׁתָּא עַל־גִּירָא
דִּי־כְתַל הֵיכְלָא דִּי מַלְכָּא וּמַלְכָּא חָזֵה פַּס יְדָה דִּי כָתְבָה׃
6 אֱדַיִן מַלְכָּא זִיוֹהִי שְׁנוֹהִי וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלוּנֵּהּ וְקִטְרֵי חַרְצֵהּ
7 מִשְׁתָּרַיִן וְאַרְכֻבָּתֵהּ דָּא לְדָא נָקְשָׁן׃ קָרֵא מַלְכָּא בְּחַיִל

---

v. 29. יתיר י׳ — ibid. עִלָּאָה קרי — ibid. פתח בס״פ
v. 30. פתח באתנחתא — v. 31. ולעלאה קרי — v. 32. דָּיְרֵי קרי
ibid. וְדָיְרֵי קרי — v. 1. פתח באתנחתא — v. 5. נְפַקָה קרי

4 וּמַלְכָּא לָא־לֶהֱוֵא נָזִק׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דְּנָה הֲוָא מִתְנַצַּח
עַל־סָרְכַיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא כָּל־קֳבֵל דִּי רוּחַ יַתִּירָא בֵּהּ
ה וּמַלְכָּא עֲשִׁית לַהֲקָמוּתֵהּ עַל־כָּל־מַלְכוּתָא׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הֲווֹ בָעַיִן עִלָּה לְהַשְׁכָּחָה לְדָנִיֵּאל מִצַּד
מַלְכוּתָא וְכָל־עִלָּה וּשְׁחִיתָה לָא־יָכְלִין לְהַשְׁכָּחָה כָּל־קֳבֵל
דִּי־מְהֵימַן הוּא וְכָל־שָׁלוּ וּשְׁחִיתָה לָא הִשְׁתְּכַחַת עֲלוֹהִי׃
6 אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ אָמְרִין דִּי לָא נְהַשְׁכַּח לְדָנִיֵּאל דְּנָה כָּל־
7 עִלָּא לָהֵן הַשְׁכַּחְנָא עֲלוֹהִי בְּדָת אֱלָהֵהּ׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּן הַרְגִּשׁוּ עַל־מַלְכָּא וְכֵן אָמְרִין לֵהּ דָּרְיָוֶשׁ
8 מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אִתְיָעַטוּ כֹּל ׀ סָרְכֵי מַלְכוּתָא סִגְנַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הַדָּבְרַיָּא וּפַחֲוָתָא לְקַיָּמָה קְיָם מַלְכָּא
וּלְתַקָּפָה אֱסָר דִּי כָל־דִּי־יִבְעֵא בָעוּ מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־
9 יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגֹב אַרְיָוָתָא׃ כְּעַן
מַלְכָּא תְּקִים אֱסָרָא וְתִרְשֻׁם כְּתָבָא דִּי לָא לְהַשְׁנָיָה כְּדָת־
י מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה מַלְכָּא דָּרְיָוֶשׁ רְשַׁם
11 כְּתָבָא וֶאֱסָרָא׃ ס וְדָנִיֵּאל כְּדִי יְדַע דִּי רְשִׁים כְּתָבָא עַל
לְבַיְתֵהּ וְכַוִּין פְּתִיחָן לֵהּ בְּעִלִּיתֵהּ נֶגֶד יְרוּשְׁלֶם וְזִמְנִין תְּלָתָה
בְיוֹמָא הוּא ׀ בָּרֵךְ עַל־בִּרְכוֹהִי וּמְצַלֵּא וּמוֹדֵא קֳדָם אֱלָהֵהּ כָּל־
12 קֳבֵל דִּי־הֲוָא עָבֵד מִן־קַדְמַת דְּנָה׃ ° אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ
13 וְהַשְׁכַּחוּ לְדָנִיֵּאל בָּעֵא וּמִתְחַנַּן קֳדָם אֱלָהֵהּ׃ בֵּאדַיִן קְרִבוּ
וְאָמְרִין קֳדָם־מַלְכָּא עַל־אֱסָר מַלְכָּא הֲלָא אֱסָר רְשַׁמְתָּ דִּי
כָל־אֱנָשׁ דִּי־יִבְעֵה מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן
מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגוֹב אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר יַצִּיבָא
14 מִלְּתָא כְּדָת־מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ בֵּאדַיִן עֲנוֹ וְאָמְרִין
קֳדָם מַלְכָּא דִּי דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד לָא־שָׂם
עֲלָיךְ מַלְכָּא טְעֵם וְעַל־אֱסָרָא דִּי רְשַׁמְתָּ וְזִמְנִין תְּלָתָה
טו בְּיוֹמָא בָּעֵא בָּעוּתֵהּ׃ אֱדַיִן מַלְכָּא כְּדִי מִלְּתָא שְׁמַע שַׂגִּיא
בְּאֵשׁ עֲלוֹהִי וְעַל דָּנִיֵּאל שָׂם בָּל לְשֵׁיזָבוּתֵהּ וְעַד מֶעָלֵי
16 שִׁמְשָׁא הֲוָה מִשְׁתַּדַּר לְהַצָּלוּתֵהּ׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ
עַל־מַלְכָּא וְאָמְרִין לְמַלְכָּא דַּע מַלְכָּא דִּי־דָת לְמָדַי וּפָרַס דִּי

v. 12. חצי הספר v. 14. יתיר ר'

מַלְכוּתָא וּרְבוּתָא וִיקָרָא וְהַדְרָא יְהַב לִנְבֻכַדְנֶצַּר אֲבוּךְ׃
19 וּמִן־רְבוּתָא דִּי יְהַב־לֵהּ כֹּל עַֽמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא הֲווֹ
זָאְעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָמוֹהִי דִּי־הֲוָא צָבֵא הֲוָה קָטֵל וְדִי הֲוָה
צָבֵא הֲוָה מַחֵא וְדִי הֲוָה צָבֵא הֲוָה מָרִים וְדִי־הֲוָא צָבֵא
כ הֲוָא מַשְׁפִּל׃ וּכְדִי רִם לִבְבֵהּ וְרוּחֵהּ תִּקְפַת לַהֲזָדָה הָנְחַת
21 מִן־כָּרְסֵא מַלְכוּתֵהּ וִיקָרָה הֶעְדִּיו מִנֵּהּ׃ וּמִן־בְּנֵי אֲנָשָׁא
טְרִיד וְלִבְבֵהּ ׀ עִם־חֵיוְתָא שַׁוִּי וְעִם־עֲרָדַיָּא מְדוֹרֵהּ עִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יְטַעֲמוּנֵּהּ וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי־יְדַע
דִּי־שַׁלִּיט אֱלָהָא עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יְהָקֵים
22 עֲלַיַּהּ׃ וְאַנְתְּה בְּרֵהּ בֵּלְשַׁאצַּר לָא הַשְׁפֵּלְתְּ לִבְבָךְ כָּל־קֳבֵל
23 דִּי כָל־דְּנָה יְדַעְתָּ׃ וְעַל מָרֵא שְׁמַיָּא ׀ הִתְרוֹמַמְתָּ וּלְמָאנַיָּא
דִּי־בַיְתֵהּ הַיְתִיו קָדָמָיךְ וְאַנְתְּה וְרַבְרְבָנָיךְ שֵׁגְלָתָךְ וּלְחֵנָתָךְ
חַמְרָא שָׁתַיִן בְּהוֹן וְלֵאלָהֵי כַסְפָּא וְדַהֲבָא נְחָשָׁא פַרְזְלָא
אָעָא וְאַבְנָא דִּי לָא־חָזַיִן וְלָא־שָׁמְעִין וְלָא יָדְעִין שַׁבַּחְתָּ
וְלֵאלָהָא דִּי־נִשְׁמְתָךְ בִּידֵהּ וְכָל־אֹרְחָתָךְ לֵהּ לָא הַדַּרְתָּ׃
24 בֵּאדַיִן מִן־קֳדָמוֹהִי שְׁלִיחַ פַּסָּא דִי־יְדָא וּכְתָבָא דְנָה רְשִׁים׃
כה 26 וּדְנָה כְתָבָא דִּי רְשִׁים מְנֵא מְנֵא תְּקֵל וּפַרְסִין׃ דְּנָה פְּשַׁר
27 מִלְּתָא מְנֵא מְנָה־אֱלָהָא מַלְכוּתָךְ וְהַשְׁלְמַהּ׃ תְּקֵל תְּקִילְתָּה
28 בְמֹאזַנְיָא וְהִשְׁתְּכַחַתְּ חַסִּיר׃ פְּרֵס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת
29 לְמָדַי וּפָרָס׃ בֵּאדַיִן ׀ אֲמַר בֵּלְשַׁאצַּר וְהַלְבִּשׁוּ לְדָנִיֵּאל
אַרְגְּוָנָא וְהַמְוֹנְכָא דִּי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְהַכְרִזוּ עֲלוֹהִי דִּי־
ל לֶהֱוֵא שַׁלִּיט תַּלְתָּא בְּמַלְכוּתָא׃ בֵּהּ בְּלֵילְיָא קְטִיל
בֵּלְאשַׁצַּר מַלְכָּא כַשְׂדָּיָא׃ פ

6 ו

א 2 וְדָרְיָוֶשׁ מָדָיָא קַבֵּל מַלְכוּתָא כְּבַר שְׁנִין שִׁתִּין וְתַרְתֵּין׃ שְׁפַר
קֳדָם דָּרְיָוֶשׁ וַהֲקִים עַל־מַלְכוּתָא לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא מְאָה וְעֶשְׂרִין
3 דִּי לֶהֱוֹן בְּכָל־מַלְכוּתָא׃ וְעֵלָּא מִנְּהוֹן סָרְכִין תְּלָתָא דִּי דָנִיֵּאל
חַד מִנְּהוֹן דִּי־לֶהֱוֹן אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּין יָהֲבִין לְהוֹן טַעְמָא

v. 19. זָיְעִין קרי — v. 21. שַׁוִּיו קרי — ibid. פתח באתנחתא
ibid. עִלָּאָה קרי — ibid. יתיר ו׳ ופתח בס״פ — v. 22. יתיר ה׳
v. 23. יתיר ו׳ — ibid. יתיר ה׳ — ibid. יתיר ו׳ — v. 26. פתח בס״פ
v. 29. וְהַמְנִיכָא קרי — v. 30. כַּשְׂדָּאָה קרי — v. 1. מְדָאָה קרי

אֲמַר׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא וַאֲרוּ 2
אַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא מְגִיחָן לְיַמָּא רַבָּא׃ וְאַרְבַּע חֵיוָן רַבְרְבָן 3
סָלְקָן מִן־יַמָּא שָׁנְיָן דָּא מִן־דָּא׃ קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה וְגַפִּין דִּי־ 4
נְשַׁר לַהּ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי־מְּרִיטוּ גַפַּיהּ וּנְטִילַת מִן־אַרְעָא
וְעַל־רַגְלַיִן כֶּאֱנָשׁ הֳקִימַת וּלְבַב אֱנָשׁ יְהִיב לַהּ׃ וַאֲרוּ חֵיוָה ה
אָחֳרִי תִנְיָנָה דָּמְיָה לְדֹב וְלִשְׂטַר־חַד הֳקִמַת וּתְלָת עִלְעִין
בְּפֻמַּהּ בֵּין שִׁנַּיהּ וְכֵן אָמְרִין לַהּ קוּמִי אֲכֻלִי בְּשַׂר שַׂגִּיא׃ בָּאתַר 6
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית וַאֲרוּ אָחֳרִי כִּנְמַר וְלַהּ גַּפִּין אַרְבַּע דִּי־עוֹף
עַל־גַּבַּיהּ וְאַרְבְּעָה רֵאשִׁין לְחֵיוְתָא וְשָׁלְטָן יְהִיב לַהּ׃ בָּאתַר 7
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ חֵיוָה רְבִיעָיָא דְּחִילָה
וְאֵימְתָנִי וְתַקִּיפָא יַתִּירָה וְשִׁנַּיִן דִּי־פַרְזֶל לַהּ רַבְרְבָן אָכְלָה
וּמַדֱּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ רָפְסָה וְהִיא מְשַׁנְּיָה מִן־כָּל־חֵיוָתָא
דִּי קָדָמַיהּ וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לַהּ׃ מִשְׂתַּכַּל הֲוֵית בְּקַרְנַיָּא וַאֲלוּ 8
קֶרֶן אָחֳרִי זְעֵירָה סִלְקָת בֵּינֵיהֵון וּתְלָת מִן־קַרְנַיָּא קַדְמָיָתָא
אֶתְעֲקַרוּ מִן־קֳדָמַיהּ וַאֲלוּ עַיְנִין כְּעַיְנֵי אֲנָשָׁא בְּקַרְנָא־דָא וּפֻם
מְמַלִּל רַבְרְבָן׃ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי כָרְסָוָן רְמִיו וְעַתִּיק יוֹמִין 9
יְתִב לְבוּשֵׁהּ ׀ כִּתְלַג חִוָּר וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא כָּרְסְיֵהּ
שְׁבִיבִין דִּי־נוּר גַּלְגִּלּוֹהִי נוּר דָּלִק׃ נְהַר דִּי־נוּר נָגֵד וְנָפֵק י
מִן־קֳדָמוֹהִי אֶלֶף אַלְפִים יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ וְרִבּוֹ רִבְבָן קֳדָמוֹהִי
יְקוּמוּן דִּינָא יְתִב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ׃ חָזֵה הֲוֵית בֵּאדַיִן מִן־קָל 11
מִלַּיָּא רַבְרְבָתָא דִּי קַרְנָא מְמַלֱּלָה חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי קְטִילַת
חֵיוְתָא וְהוּבַד גִּשְׁמַהּ וִיהִיבַת לִיקֵדַת אֶשָּׁא׃ וּשְׁאָר חֵיוָתָא 12
הֶעְדִּיו שָׁלְטָנְהוֹן וְאַרְכָה בְחַיִּין יְהִיבַת לְהוֹן עַד־זְמַן וְעִדָּן׃
חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ 13
אָתֵה הֲוָא וְעַד־עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וּקְדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי׃ וְלֵהּ 14
יְהִב שָׁלְטָן וִיקָר וּמַלְכוּ וְכֹל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא לֵהּ
יִפְלְחוּן שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם דִּי־לָא יֶעְדֵּה וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא
תִתְחַבַּל׃ ס אֶתְכְּרִיַּת רוּחִי אֲנָה דָנִיֵּאל בְּגוֹא נִדְנֶה וְחֶזְוֵי טו

---

v. 1. פתח בס״פ v. 4. פתח באתנחתא ib. יתיר ו׳ ib. פתח בס״פ
v. 5. יתיר י׳ v. 6. יתיר ו׳ ibid. פתח בס״פ v. 7. יתיר א׳
ibid. רביעאה קרי ibid. יתיר ו׳ ibid. יתיר ו׳ ibid. פתח בס״פ
v. 8. ביניהין קרי ib. אתעקרה קרי ib. יתיר ו׳ v. 10. אלפין קרי
ibid. רבבן קרי v. 14. פתח בס״פ

17 כָּל־אֱסָר וּקְיָם דִּי־מַלְכָּא יְהָקֵים לָא לְהַשְׁנָיָה׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא
אֲמַר וְהַיְתִיו לְדָנִיֵּאל וּרְמוֹ לְגֻבָּא דִּי אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא
וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא הוּא
18 יְשֵׁיזְבִנָּךְ׃ וְהֵיתָיִת אֶבֶן חֲדָה וְשֻׂמַת עַל־פֻּם גֻּבָּא וְחַתְמַהּ
מַלְכָּא בְּעִזְקְתֵהּ וּבְעִזְקָת רַבְרְבָנוֹהִי דִּי לָא־תִשְׁנֵא צְבוּ
19 בְּדָנִיֵּאל׃ אֱדַיִן אֲזַל מַלְכָּא לְהֵיכְלֵהּ וּבָת טְוָת וְדַחֲוָן לָא־
כ הַנְעֵל קָדָמוֹהִי וְשִׁנְתֵּהּ נַדַּת עֲלוֹהִי׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא בִּשְׁפַּרְפָּרָא
21 יְקוּם בְּנָגְהָא וּבְהִתְבְּהָלָה לְגֻבָּא דִּי־אַרְיָוָתָא אֲזַל׃ וּכְמִקְרְבֵהּ
לְגֻבָּא לְדָנִיֵּאל בְּקָל עֲצִיב זְעִק עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל
דָּנִיֵּאל עֲבֵד אֱלָהָא חַיָּא אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא
22 הַיְכִל לְשֵׁיזָבוּתָךְ מִן־אַרְיָוָתָא׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל עִם־מַלְכָּא מַלִּל
23 מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אֱלָהִי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וּסֲגַר פֻּם אַרְיָוָתָא
וְלָא חַבְּלוּנִי כָּל־קֳבֵל דִּי קָדָמוֹהִי זָכוּ הִשְׁתְּכַחַת לִי וְאַף
24 קָדָמָיךְ מַלְכָּא חֲבוּלָה לָא עַבְדֵת׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא שַׂגִּיא טְאֵב
עֲלוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל אֲמַר לְהַנְסָקָה מִן־גֻּבָּא וְהֻסַּק דָּנִיֵּאל מִן־גֻּבָּא
כה וְכָל־חֲבָל לָא הִשְׁתְּכַח־בֵּהּ דִּי הֵימִן בֵּאלָהֵהּ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא
וְהַיְתִיו גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי אֲכַלוּ קַרְצוֹהִי דִּי דָנִיֵּאל וּלְגֹב
אַרְיָוָתָא רְמוֹ אִנּוּן בְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן וְלָא־מְטוֹ לְאַרְעִית גֻּבָּא
26 עַד דִּי שְׁלִטוּ בְהוֹן אַרְיָוָתָא וְכָל־גַּרְמֵיהוֹן הַדִּקוּ׃ בֵּאדַיִן
דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּתַב לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין
27 בְּכָל־אַרְעָא שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ מִן־קֳדָמַי שִׂים טְעֵם דִּי ׀ בְּכָל־
שָׁלְטָן מַלְכוּתִי לֶהֱוֺן זָאעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָם אֱלָהֵהּ דִּי־דָנִיֵּאל
דִּי־הוּא ׀ אֱלָהָא חַיָּא וְקַיָּם לְעָלְמִין וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל
28 וְשָׁלְטָנֵהּ עַד־סוֹפָא׃ מְשֵׁיזִב וּמַצִּל וְעָבֵד אָתִין וְתִמְהִין
29 בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא דִּי שֵׁיזִיב לְדָנִיֵּאל מִן־יַד אַרְיָוָתָא׃ וְדָנִיֵּאל
דְּנָה הַצְלַח בְּמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ וּבְמַלְכוּת כּוֹרֶשׁ פָּרְסָיָא׃ פ

7 ז

א בִּשְׁנַת חֲדָה לְבֵלאשַׁצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל דָּנִיֵּאל חֵלֶם חֲזָה וְחֶזְוֵי
רֵאשֵׁהּ עַל־מִשְׁכְּבֵהּ בֵּאדַיִן חֶלְמָא כְתַב רֵאשׁ מִלִּין

v. 17. יתיר י׳ ibid. יתיר ה׳ v. 20. פ׳ זעירא ibid. פ׳ רבתא
ibid. פתח בס״פ v. 21. יתיר י׳ ibid. יתיר ה׳ v. 23. יתיר י׳
v. 26. דָּיְרִין קרי v. 27. זָיְעִין קרי v. 29. פָּרְסָאָה קרי

וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן וַאֲנִי הָיִיתִי עַל־אוּבַל אוּלָי׃ וָאֶשָּׂא עֵינַי 3
וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה׀ אַיִל אֶחָד עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וְלוֹ קְרָנָיִם
וְהַקְּרָנַיִם גְּבֹהוֹת וְהָאַחַת גְּבֹהָה מִן־הַשֵּׁנִית וְהַגְּבֹהָה עֹלָה
בָּאַחֲרֹנָה׃ רָאִיתִי אֶת־הָאַיִל מְנַגֵּחַ יָמָּה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה 4
וְכָל־חַיּוֹת לֹא־יַעַמְדוּ לְפָנָיו וְאֵין מַצִּיל מִיָּדוֹ וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ
וְהִגְדִּיל׃ וַאֲנִי׀ הָיִיתִי מֵבִין וְהִנֵּה צְפִיר הָעִזִּים בָּא מִן־ ה
הַמַּעֲרָב עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֵין נוֹגֵעַ בָּאָרֶץ וְהַצָּפִיר קֶרֶן
חָזוּת בֵּין עֵינָיו׃ וַיָּבֹא עַד־הָאַיִל בַּעַל הַקְּרָנַיִם אֲשֶׁר רָאִיתִי 6
עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וַיָּרָץ אֵלָיו בַּחֲמַת כֹּחוֹ׃ וּרְאִיתִיו מַגִּיעַ׀ 7
אֵצֶל הָאַיִל וַיִּתְמַרְמַר אֵלָיו וַיַּךְ אֶת־הָאַיִל וַיְשַׁבֵּר אֶת־שְׁתֵּי
קְרָנָיו וְלֹא־הָיָה כֹחַ בָּאַיִל לַעֲמֹד לְפָנָיו וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה
וַיִּרְמְסֵהוּ וְלֹא־הָיָה מַצִּיל לָאַיִל מִיָּדוֹ׃ וּצְפִיר הָעִזִּים 8
הִגְדִּיל עַד־מְאֹד וּכְעָצְמוֹ נִשְׁבְּרָה הַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה וַתַּעֲלֶנָה
חָזוּת אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם׃ וּמִן־הָאַחַת 9
מֵהֶם יָצָא קֶרֶן אַחַת מִצְּעִירָה וַתִּגְדַּל־יֶתֶר אֶל־הַנֶּגֶב וְאֶל־
הַמִּזְרָח וְאֶל־הַצֶּבִי׃ וַתִּגְדַּל עַד־צְבָא הַשָּׁמָיִם וַתַּפֵּל אַרְצָה י
מִן־הַצָּבָא וּמִן־הַכּוֹכָבִים וַתִּרְמְסֵם׃ וְעַד שַׂר הַצָּבָא הִגְדִּיל 11
וּמִמֶּנּוּ הֻרִים הַתָּמִיד וְהֻשְׁלַךְ מְכוֹן מִקְדָּשׁוֹ׃ וְצָבָא תִּנָּתֵן 12
עַל־הַתָּמִיד בְּפָשַׁע וְתַשְׁלֵךְ אֱמֶת אַרְצָה וְעָשְׂתָה וְהִצְלִיחָה׃
וָאֶשְׁמְעָה אֶחָד־קָדוֹשׁ מְדַבֵּר וַיֹּאמֶר אֶחָד קָדוֹשׁ לַפַּלְמוֹנִי 13
הַמְדַבֵּר עַד־מָתַי הֶחָזוֹן הַתָּמִיד וְהַפֶּשַׁע שֹׁמֵם תֵּת וְקֹדֶשׁ
וְצָבָא מִרְמָס׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עַד עֶרֶב בֹּקֶר אַלְפַּיִם וּשְׁלֹשׁ 14
מֵאוֹת וְנִצְדַּק קֹדֶשׁ׃ וַיְהִי בִּרְאֹתִי אֲנִי דָנִיֵּאל אֶת־הֶחָזוֹן טו
וָאֲבַקְשָׁה בִינָה וְהִנֵּה עֹמֵד לְנֶגְדִּי כְּמַרְאֵה־גָבֶר׃ וָאֶשְׁמַע 16
קוֹל־אָדָם בֵּין אוּלָי וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר גַּבְרִיאֵל הָבֵן לְהַלָּז אֶת־
הַמַּרְאֶה׃ וַיָּבֹא אֵצֶל עָמְדִי וּבְבֹאוֹ נִבְעַתִּי וָאֶפְּלָה עַל־פָּנָי 17
וַיֹּאמֶר אֵלַי הָבֵן בֶּן־אָדָם כִּי לְעֶת־קֵץ הֶחָזוֹן׃ וּבְדַבְּרוֹ 18
עִמִּי נִרְדַּמְתִּי עַל־פָּנַי אָרְצָה וַיִּגַּע־בִּי וַיַּעֲמִידֵנִי עַל־עָמְדִי׃
וַיֹּאמֶר הִנְנִי מוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה בְּאַחֲרִית הַזָּעַם כִּי 19
לְמוֹעֵד קֵץ׃ הָאַיִל אֲשֶׁר־רָאִיתָ בַּעַל הַקְּרָנָיִם מַלְכֵי מָדַי כ

---

v. 11. הֻרַם קרי

16 רֵאשִׁי יְבַהֲלֻנַּנִי׃ קִרְבֵת עַל־חַד מִן־קָאֲמַיָּא וְיַצִּיבָא אֶבְעֵא־
17 מִנֵּהּ עַל־כָּל־דְּנָה וַאֲמַר־לִי וּפְשַׁר מִלַּיָּא יְהוֹדְעִנַּנִי׃ אִלֵּין
חֵיוָתָא רַבְרְבָתָא דִּי אִנִּין אַרְבַּע אַרְבְּעָה מַלְכִין יְקוּמוּן מִן־
18 אַרְעָא׃ וִיקַבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין וְיַחְסְנוּן מַלְכוּתָא
19 עַד־עָלְמָא וְעַד עָלַם עָלְמַיָּא׃ אֱדַיִן צְבִית לְיַצָּבָא עַל־חֵיוְתָא
רְבִיעָיְתָא דִּי־הֲוָת שָׁנְיָה מִן־כָּלְּהֵון דְּחִילָה יַתִּירָה שִׁנַּיהּ דִּי־
פַרְזֶל וְטִפְרַיהּ דִּי־נְחָשׁ אָכְלָה מַדֲּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ רָפְסָה׃
כ וְעַל־קַרְנַיָּא עֲשַׂר דִּי בְרֵאשַׁהּ וְאָחֳרִי דִּי סִלְקַת וּנְפַלָה מִן־
קֳדָמַיהּ תְּלָת וְקַרְנָא דִכֵּן וְעַיְנִין לַהּ וּפֻם מְמַלִּל רַבְרְבָן וְחֶזְוַהּ
21 רַב מִן־חַבְרָתַהּ׃ חָזֵה הֲוֵית וְקַרְנָא דִכֵּן עָבְדָה קְרָב עִם־
22 קַדִּישִׁין וְיָכְלָה לְהוֹן׃ עַד דִּי־אֲתָה עַתִּיק יוֹמַיָּא וְדִינָא יְהִב
לְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין וְזִמְנָא מְטָה וּמַלְכוּתָא הֶחֱסִנוּ קַדִּישִׁין׃
23 כֵּן אֲמַר חֵיוְתָא רְבִיעָיְתָא מַלְכוּ רְבִיעָיָא תֶּהֱוֵא בְאַרְעָא דִּי
תִשְׁנֵא מִן־כָּל־מַלְכְוָתָא וְתֵאכֻל כָּל־אַרְעָא וּתְדוּשִׁנַּהּ וְתַדְּקִנַּהּ׃
24 וְקַרְנַיָּא עֲשַׂר מִנַּהּ מַלְכוּתָה עַשְׂרָה מַלְכִין יְקֻמוּן וְאָחֳרָן
יְקוּם אַחֲרֵיהוֹן וְהוּא יִשְׁנֵא מִן־קַדְמָיֵא וּתְלָתָה מַלְכִין יְהַשְׁפִּל׃
כה וּמִלִּין לְצַד עִלָּיָא יְמַלִּל וּלְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין יְבַלֵּא וְיִסְבַּר
לְהַשְׁנָיָה זִמְנִין וְדָת וְיִתְיַהֲבוּן בִּידֵהּ עַד־עִדָּן וְעִדָּנִין וּפְלַג
26 עִדָּן׃ וְדִינָא יִתִּב וְשָׁלְטָנֵהּ יְהַעְדּוֹן לְהַשְׁמָדָה וּלְהוֹבָדָה עַד־
27 סוֹפָא׃ וּמַלְכוּתָה וְשָׁלְטָנָא וּרְבוּתָא דִּי מַלְכְוָת תְּחוֹת כָּל־
שְׁמַיָּא יְהִיבַת לְעַם קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם
28 וְכֹל שָׁלְטָנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן וְיִשְׁתַּמְּעוּן׃ עַד־כָּה סוֹפָא דִי־
מִלְּתָא אֲנָה דָנִיֵּאל שַׂגִּיא ׀ רַעְיוֹנַי יְבַהֲלֻנַּנִי וְזִיוַי יִשְׁתַּנּוֹן
עֲלַי וּמִלְּתָא בְּלִבִּי נִטְרֵת׃ פ

ח 8

א בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת בֵּלְאשַׁצַּר הַמֶּלֶךְ חָזוֹן נִרְאָה אֵלַי
2 אֲנִי דָנִיֵּאל אַחֲרֵי הַנִּרְאָה אֵלַי בַּתְּחִלָּה׃ וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן
וַיְהִי בִּרְאֹתִי וַאֲנִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה

v. 17. אִנּוּן קרי — ibid. פתח באתנחתא — v. 19. כָּלְּהֵין קרי
ibid. יתיר י׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 20. ונפלה קרי
ibid. יתיר י׳ — ibid. פתח בס"פ — v. 23. רביעאה קר — ibid. פתח בס"פ
v. 25. עִלָּאָה קרי

וַתִּתַּךְ עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
12 עֶבֶד־הָאֱלֹהִים כִּי חָטָאנוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם אֶת־דְּבָרָיו ׀ אֲשֶׁר־דִּבֶּר
עָלֵינוּ וְעַל־שֹׁפְטֵינוּ אֲשֶׁר שְׁפָטוּנוּ לְהָבִיא עָלֵינוּ רָעָה
גְדֹלָה אֲשֶׁר לֹא־נֶעֶשְׂתָה תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם כַּאֲשֶׁר נֶעֶשְׂתָה
13 בִּירוּשָׁלָם׃ כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
בָּאָה עָלֵינוּ וְלֹא חִלִּינוּ אֶת־פְּנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָשׁוּב
14 מֵעֲוֹנֵנוּ וּלְהַשְׂכִּיל בַּאֲמִתֶּךָ׃ וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל־הָרָעָה וַיְבִיאֶהָ
עָלֵינוּ כִּי־צַדִּיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה
טו וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקֹלוֹ׃ וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ
אֶת־עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם
16 הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃ אֲדֹנָי כְּכָל־צִדְקֹתֶךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ
וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַם הַר־קָדְשֶׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת
17 אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלַם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־סְבִיבֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה ׀
שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ
18 עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי׃ הַטֵּה אֱלֹהַי ׀ אָזְנְךָ וּשְׁמָע
פְּקַחה עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיהָ כִּי ׀ לֹא עַל־צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ
19 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי ׀ שְׁמָעָה אֲדֹנָי ׀ סְלָחָה אֲדֹנָי
הַקֲשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל־תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא
כ עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְוַדֶּה
חַטָּאתִי וְחַטַּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמַפִּיל תְּחִנָּתִי לִפְנֵי יְהוָה
21 אֱלֹהַי עַל הַר־קֹדֶשׁ אֱלֹהָי׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה וְהָאִישׁ
גַּבְרִיאֵל אֲשֶׁר רָאִיתִי בֶחָזוֹן בַּתְּחִלָּה מֻעָף בִּיעָף נֹגֵעַ אֵלַי
22 כְּעֵת מִנְחַת־עָרֶב׃ וַיָּבֶן וַיְדַבֵּר עִמִּי וַיֹּאמַר דָּנִיֵּאל עַתָּה
23 יָצָאתִי לְהַשְׂכִּילְךָ בִינָה׃ בִּתְחִלַּת תַּחֲנוּנֶיךָ יָצָא דָבָר וַאֲנִי
בָּאתִי לְהַגִּיד כִּי חֲמוּדוֹת אָתָּה וּבִין בַּדָּבָר וְהָבֵן בַּמַּרְאֶה׃
24 שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ ׀ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא
הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם חַטָּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים
כה וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל
מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד

v. 12. דְּבָרוֹ קרי — v. 18. יתיר ה׳ — v. 19. פתח באתנחתא
v. 24. וּלְהָתֵם קרי — ibid. חַטָּאת קרי

21 וּפָרָס׃ וְהַצָּפִיר הַשָּׂעִיר מֶלֶךְ יָוָן וְהַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר
22 בֵּין־עֵינָיו הוּא הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן׃ וְהַנִּשְׁבֶּרֶת וַתַּעֲמֹדְנָה
אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ אַרְבַּע מַלְכֻיוֹת מִגּוֹי יַעֲמֹדְנָה וְלֹא בְכֹחוֹ׃
23 וּבְאַחֲרִית מַלְכוּתָם כְּהָתֵם הַפֹּשְׁעִים יַעֲמֹד מֶלֶךְ עַז־פָּנִים
24 וּמֵבִין חִידוֹת׃ וְעָצַם כֹּחוֹ וְלֹא בְכֹחוֹ וְנִפְלָאוֹת יַשְׁחִית
כה וְהִצְלִיחַ וְעָשָׂה וְהִשְׁחִית עֲצוּמִים וְעַם קְדוֹשִׁים׃ וְעַל־
שִׂכְלוֹ וְהִצְלִיחַ מִרְמָה בְּיָדוֹ וּבִלְבָבוֹ יַגְדִּיל וּבְשַׁלְוָה יַשְׁחִית
26 רַבִּים וְעַל שַׂר־שָׂרִים יַעֲמֹד וּבְאֶפֶס יָד יִשָּׁבֵר׃ וּמַרְאֵה
הָעֶרֶב וְהַבֹּקֶר אֲשֶׁר נֶאֱמַר אֱמֶת הוּא וְאַתָּה סְתֹם הֶחָזוֹן
27 כִּי לְיָמִים רַבִּים׃ וַאֲנִי דָנִיֵּאל נִהְיֵיתִי וְנֶחֱלֵיתִי יָמִים
וָאָקוּם וָאֶעֱשֶׂה אֶת־מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ וָאֶשְׁתּוֹמֵם עַל־הַמַּרְאֶה
וְאֵין מֵבִין׃ פ

9 ט

א בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ בֶּן־אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִזֶּרַע מָדָי אֲשֶׁר הָמְלַךְ
2 עַל מַלְכוּת כַּשְׂדִּים׃ בִּשְׁנַת אַחַת לְמָלְכוֹ אֲנִי דָּנִיֵּאל בִּינֹתִי
בַּסְּפָרִים מִסְפַּר הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה
3 הַנָּבִיא לְמַלֹּאות לְחָרְבוֹת יְרוּשָׁלִַם שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וָאֶתְּנָה
אֶת־פָּנַי אֶל־אֲדֹנָי הָאֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוֹם
4 וְשַׂק וָאֵפֶר׃ ס וָאֶתְפַּלְלָה לַיהוָה אֱלֹהַי וָאֶתְוַדֶּה וָאֹמְרָה
אָנָּא אֲדֹנָי הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד
ה לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ חָטָאנוּ וְעָוִינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ וּמָרָדְנוּ
6 וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ׃ וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל־עֲבָדֶיךָ
הַנְּבִאִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּשִׁמְךָ אֶל־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ
7 וְאֶל כָּל־עַם הָאָרֶץ׃ לְךָ אֲדֹנָי הַצְּדָקָה וְלָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים
כַּיּוֹם הַזֶּה לְאִישׁ יְהוּדָה וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל
הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים בְּכָל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתָּם שָׁם בְּמַעֲלָם
8 אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בָךְ׃ יְהוָה לָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים לִמְלָכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ
9 וְלַאֲבֹתֵינוּ אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ׃ לַאדֹנָי אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים
י וְהַסְּלִחוֹת כִּי מָרַדְנוּ בּוֹ׃ וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָלֶכֶת בְּתוֹרֹתָיו אֲשֶׁר נָתַן לְפָנֵינוּ בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃
11 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת־תּוֹרָתֶךָ וְסוֹר לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ בְּקֹלֶךָ

v. 2. יתיר ו׳   v. 5. יתיר ו׳

שָׁם אֵצֶל מַלְכֵי פָרָס׃ וּבָאתִי לַהֲבִינְךָ אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָה 14
לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־עוֹד חָזוֹן לַיָּמִים׃ וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי טו
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נָתַתִּי פָנַי אַרְצָה וְנֶאֱלָמְתִּי׃ וְהִנֵּה כִּדְמוּת 16
בְּנֵי אָדָם נֹגֵעַ עַל־שְׂפָתָי וָאֶפְתַּח־פִּי וָאֲדַבְּרָה וָאֹמְרָה אֶל־
הָעֹמֵד לְנֶגְדִּי אֲדֹנִי בַּמַּרְאָה נֶהֶפְכוּ צִירַי עָלַי וְלֹא עָצַרְתִּי
כֹּחַ׃ וְהֵיךְ יוּכַל עֶבֶד אֲדֹנִי זֶה לְדַבֵּר עִם־אֲדֹנִי זֶה וַאֲנִי 17
מֵעַתָּה לֹא־יַעֲמָד־בִּי כֹחַ וּנְשָׁמָה לֹא נִשְׁאֲרָה־בִי׃ וַיֹּסֶף 18
וַיִּגַּע־בִּי כְּמַרְאֵה אָדָם וַיְחַזְּקֵנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא אִישׁ־ 19
חֲמֻדוֹת שָׁלוֹם לָךְ חֲזַק וַחֲזָק וּכְדַבְּרוֹ עִמִּי הִתְחַזַּקְתִּי
וָאֹמְרָה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כִּי חִזַּקְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר הֲיָדַעְתָּ לָמָּה־בָּאתִי כ
אֵלֶיךָ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהִלָּחֵם עִם־שַׂר פָּרָס וַאֲנִי יוֹצֵא וְהִנֵּה
שַׂר־יָוָן בָּא׃ אֲבָל אַגִּיד לְךָ אֶת־הָרָשׁוּם בִּכְתָב אֱמֶת וְאֵין 21
אֶחָד מִתְחַזֵּק עִמִּי עַל־אֵלֶּה כִּי אִם־מִיכָאֵל שַׂרְכֶם׃ ס

יא 11

וַאֲנִי בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ הַמָּדִי עָמְדִי לְמַחֲזִיק וּלְמָעוֹז לוֹ׃ א
וְעַתָּה אֱמֶת אַגִּיד לָךְ הִנֵּה־עוֹד שְׁלֹשָׁה מְלָכִים עֹמְדִים לְפָרַס 2
וְהָרְבִיעִי יַעֲשִׁיר עֹשֶׁר־גָּדוֹל מִכֹּל וּכְחֶזְקָתוֹ בְעָשְׁרוֹ יָעִיר
הַכֹּל אֵת מַלְכוּת יָוָן׃ וְעָמַד מֶלֶךְ גִּבּוֹר וּמָשַׁל מִמְשָׁל רָב 3
וְעָשָׂה כִּרְצוֹנוֹ׃ וּכְעָמְדוֹ תִּשָּׁבֵר מַלְכוּתוֹ וְתֵחָץ לְאַרְבַּע 4
רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם וְלֹא לְאַחֲרִיתוֹ וְלֹא כְמָשְׁלוֹ אֲשֶׁר מָשָׁל כִּי
תִנָּתֵשׁ מַלְכוּתוֹ וְלַאֲחֵרִים מִלְּבַד־אֵלֶּה׃ וְיֶחֱזַק מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב ה
וּמִן־שָׂרָיו וְיֶחֱזַק עָלָיו וּמָשָׁל מִמְשָׁל רַב מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וּלְקֵץ 6
שָׁנִים יִתְחַבָּרוּ וּבַת מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב תָּבוֹא אֶל־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן
לַעֲשׂוֹת מֵישָׁרִים וְלֹא־תַעְצֹר כּוֹחַ הַזְּרוֹעַ וְלֹא יַעֲמֹד וּזְרֹעוֹ
וְתִנָּתֵן הִיא וּמְבִיאֶיהָ וְהַיֹּלְדָהּ וּמַחֲזִקָהּ בָּעִתִּים׃ וְעָמַד מִנֵּצֶר 7
שָׁרָשֶׁיהָ כַּנּוֹ וְיָבֹא אֶל־הַחַיִל וְיָבֹא בְּמָעוֹז מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְעָשָׂה
בָהֶם וְהֶחֱזִיק׃ וְגַם אֱלֹהֵיהֶם עִם־נְסִכֵיהֶם עִם־כְּלֵי חֶמְדָּתָם 8
כֶּסֶף וְזָהָב בַּשְּׁבִי יָבִא מִצְרָיִם וְהוּא שָׁנִים יַעֲמֹד מִמֶּלֶךְ
הַצָּפוֹן׃ וּבָא בְּמַלְכוּת מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְשָׁב אֶל־אַדְמָתוֹ׃ וּבָנָו 9 י
יִתְגָּרוּ וְאָסְפוּ הֲמוֹן חֲיָלִים רַבִּים וּבָא בוֹא וְשָׁטַף וְעָבַר

v. 3. 4. 5. קמץ בזקף   v. 10. ובניו קרי

שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשָׁבֻעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה
26 רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃ וְאַחֲרֵי הַשָּׁבֻעִים שִׁשִּׁים
וּשְׁנַיִם יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ וְהָעִיר וְהַקֹּדֶשׁ יַשְׁחִית עַם
נָגִיד הַבָּא וְקִצּוֹ בַשֶּׁטֶף וְעַד קֵץ מִלְחָמָה נֶחֱרֶצֶת שֹׁמֵמוֹת׃
27 וְהִגְבִּיר בְּרִית לָרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד וַחֲצִי הַשָּׁבוּעַ יַשְׁבִּית ׀
זֶבַח וּמִנְחָה וְעַל כְּנַף שִׁקּוּצִים מְשֹׁמֵם וְעַד־כָּלָה וְנֶחֱרָצָה
תִּתַּךְ עַל־שֹׁמֵם׃ פ

10 י

א בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס דָּבָר נִגְלָה לְדָנִיֵּאל אֲשֶׁר־
נִקְרָא שְׁמוֹ בֵּלְטְשַׁאצַּר וֶאֱמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָדוֹל וּבִין אֶת־
2 הַדָּבָר וּבִינָה לוֹ בַּמַּרְאֶה׃ בַּיָּמִים הָהֵם אֲנִי דָנִיֵּאל הָיִיתִי
3 מִתְאַבֵּל שְׁלֹשָׁה שָׁבֻעִים יָמִים׃ לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכַלְתִּי
וּבָשָׂר וָיַיִן לֹא־בָא אֶל־פִּי וְסוֹךְ לֹא־סָכְתִּי עַד־מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת
4 שָׁבֻעִים יָמִים׃ ס וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
ה וַאֲנִי הָיִיתִי עַל יַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל הוּא חִדָּקֶל׃ וָאֶשָּׂא אֶת־
עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אִישׁ־אֶחָד לָבוּשׁ בַּדִּים וּמָתְנָיו חֲגֻרִים
6 בְּכֶתֶם אוּפָז׃ וּגְוִיָּתוֹ כְתַרְשִׁישׁ וּפָנָיו כְּמַרְאֵה בָרָק וְעֵינָיו
כְּלַפִּידֵי אֵשׁ וּזְרֹעֹתָיו וּמַרְגְּלֹתָיו כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל וְקוֹל דְּבָרָיו
7 כְּקוֹל הָמוֹן׃ וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל לְבַדִּי אֶת־הַמַּרְאָה וְהָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת־הַמַּרְאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה
8 נָפְלָה עֲלֵיהֶם וַיִּבְרְחוּ בְּהֵחָבֵא׃ וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי וָאֶרְאֶה
אֶת־הַמַּרְאָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְלֹא־נִשְׁאַר בִּי כֹּחַ וְהוֹדִי נֶהְפַּךְ
9 עָלַי לְמַשְׁחִית וְלֹא עָצַרְתִּי כֹּחַ׃ ס וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל דְּבָרָיו
וּכְשָׁמְעִי אֶת־קוֹל דְּבָרָיו וַאֲנִי הָיִיתִי נִרְדָּם עַל־פָּנַי וּפָנַי
י אָרְצָה׃ וְהִנֵּה־יָד נָגְעָה בִּי וַתְּנִיעֵנִי עַל־בִּרְכַּי וְכַפּוֹת יָדָי׃
11 וַיֹּאמֶר אֵלַי דָּנִיֵּאל אִישׁ־חֲמֻדוֹת הָבֵן בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
דֹּבֵר אֵלֶיךָ וַעֲמֹד עַל־עָמְדֶךָ כִּי עַתָּה שֻׁלַּחְתִּי אֵלֶיךָ וּבְדַבְּרוֹ
12 עִמִּי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עָמַדְתִּי מַרְעִיד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי אַל־תִּירָא
דָנִיֵּאל כִּי ׀ מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר נָתַתָּ אֶת־לִבְּךָ לְהָבִין
וּלְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֶיךָ נִשְׁמְעוּ דְבָרֶיךָ וַאֲנִי בָאתִי בִּדְבָרֶיךָ׃
13 וְשַׂר ׀ מַלְכוּת פָּרַס עֹמֵד לְנֶגְדִּי עֶשְׂרִים וְאֶחָד יוֹם וְהִנֵּה
מִיכָאֵל אַחַד הַשָּׂרִים הָרִאשֹׁנִים בָּא לְעָזְרֵנִי וַאֲנִי נוֹתַרְתִּי

קֹדֶשׁ׃ וּזְרֹעִים מִמֶּנּוּ יַעֲמֹדוּ וְחִלְּלוּ הַמִּקְדָּשׁ הַמָּעוֹז וְהֵסִירוּ 31
הַתָּמִיד וְנָתְנוּ הַשִּׁקּוּץ מְשׁוֹמֵם׃ וּמַרְשִׁיעֵי בְרִית יַחֲנִיף 32
בַּחֲלַקּוֹת וְעַם יֹדְעֵי אֱלֹהָיו יַחֲזִקוּ וְעָשׂוּ׃ וּמַשְׂכִּילֵי עָם 33
יָבִינוּ לָרַבִּים וְנִכְשְׁלוּ בְּחֶרֶב וּבְלֶהָבָה בִּשְׁבִי וּבְבִזָּה יָמִים׃
וּבְהִכָּשְׁלָם יֵעָזְרוּ עֵזֶר מְעָט וְנִלְווּ עֲלֵיהֶם רַבִּים בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ 34
וּמִן־הַמַּשְׂכִּילִים יִכָּשְׁלוּ לִצְרוֹף בָּהֶם וּלְבָרֵר וְלַלְבֵּן עַד־עֵת לה
קֵץ כִּי־עוֹד לַמּוֹעֵד׃ וְעָשָׂה כִרְצוֹנוֹ הַמֶּלֶךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְגַּדֵּל 36
עַל־כָּל־אֵל וְעַל אֵל אֵלִים יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת וְהִצְלִיחַ עַד־כָּלָה
זַעַם כִּי נֶחֱרָצָה נֶעֱשָׂתָה׃ וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו לֹא יָבִין וְעַל־ 37
חֶמְדַּת נָשִׁים וְעַל־כָּל־אֱלוֹהַּ לֹא יָבִין כִּי עַל־כֹּל יִתְגַּדָּל׃
וְלֶאֱלֹהַּ מָעֻזִּים עַל־כַּנּוֹ יְכַבֵּד וְלֶאֱלוֹהַּ אֲשֶׁר לֹא־יְדָעֻהוּ אֲבֹתָיו 38
יְכַבֵּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יְקָרָה וּבַחֲמֻדוֹת׃ וְעָשָׂה לְמִבְצְרֵי 39
מָעֻזִּים עִם־אֱלוֹהַּ נֵכָר אֲשֶׁר הִכִּיר יַרְבֶּה כָבוֹד וְהִמְשִׁילָם
בָּרַבִּים וַאֲדָמָה יְחַלֵּק בִּמְחִיר׃ וּבְעֵת קֵץ יִתְנַגַּח עִמּוֹ מֶלֶךְ מ
הַנֶּגֶב וְיִשְׂתָּעֵר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וּבָאֳנִיּוֹת
רַבּוֹת וּבָא בַאֲרָצוֹת וְשָׁטַף וְעָבָר׃ וּבָא בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְרַבּוֹת 41
יִכָּשֵׁלוּ וְאֵלֶּה יִמָּלְטוּ מִיָּדוֹ אֱדוֹם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית בְּנֵי עַמּוֹן׃
וְיִשְׁלַח יָדוֹ בַּאֲרָצוֹת וְאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לִפְלֵיטָה׃ 42
וּמָשַׁל בְּמִכְמַנֵּי הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכֹל חֲמֻדוֹת מִצְרָיִם וְלֻבִים 43
וְכֻשִׁים בְּמִצְעָדָיו׃ וּשְׁמֻעוֹת יְבַהֲלֻהוּ מִמִּזְרָח וּמִצָּפוֹן וְיָצָא 44
בְּחֵמָא גְדֹלָה לְהַשְׁמִיד וּלְהַחֲרִים רַבִּים׃ וְיִטַּע אָהֳלֵי אַפַּדְנוֹ מה
בֵּין יַמִּים לְהַר צְבִי־קֹדֶשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ׃

12 יב

וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי א
עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד
הָעֵת הַהִיא וּבָעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמְּךָ כָּל־הַנִּמְצָא כָּתוּב
בַּסֵּפֶר׃ וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת־עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם 2
וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃ וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר 3
הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃ ס וְאַתָּה 4
דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וַחֲתֹם הַסֵּפֶר עַד־עֵת קֵץ יְשֹׁטְטוּ

---

v. 39. יַכִּיר קרי

11 וְיָשֹׁב וְיִתְגָּרֶו עַד־מָעֻזֹּה׃ וְיִתְמַרְמַר מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְיָצָא וְנִלְחַם
עִמּוֹ עִם־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רָב וְנִתַּן הֶהָמוֹן בְּיָדוֹ׃
12 13 וְנִשָּׂא הֶהָמוֹן יָרוּם לְבָבוֹ וְהִפִּיל רִבֹּאוֹת וְלֹא יָעוֹז׃ וְשָׁב מֶלֶךְ
הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רַב מִן־הָרִאשׁוֹן וּלְקֵץ הָעִתִּים שָׁנִים
14 יָבוֹא בוֹא בְּחַיִל גָּדוֹל וּבִרְכוּשׁ רָב׃ וּבָעִתִּים הָהֵם רַבִּים
יַעַמְדוּ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וּבְנֵי ׀ פָּרִיצֵי עַמְּךָ יִנַּשְּׂאוּ לְהַעֲמִיד
טו חָזוֹן וְנִכְשָׁלוּ׃ וְיָבֹא מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְיִשְׁפֹּךְ סוֹלְלָה וְלָכַד עִיר
מִבְצָרוֹת וּזְרֹעוֹת הַנֶּגֶב לֹא יַעֲמֹדוּ וְעַם מִבְחָרָיו וְאֵין כֹּחַ
16 לַעֲמֹד׃ וְיַעַשׂ הַבָּא אֵלָיו כִּרְצוֹנוֹ וְאֵין עוֹמֵד לְפָנָיו וְיַעֲמֹד
17 בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְכָלָה בְיָדוֹ׃ וְיָשֵׂם ׀ פָּנָיו לָבוֹא בְּתֹקֶף כָּל־
מַלְכוּתוֹ וִישָׁרִים עִמּוֹ וְעָשָׂה וּבַת הַנָּשִׁים יִתֶּן־לוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
18 וְלֹא תַעֲמֹד וְלֹא־לוֹ תִהְיֶה׃ וְיָשֵׂב ׀ פָּנָיו לְאִיִּים וְלָכַד רַבִּים
19 וְהִשְׁבִּית קָצִין חֶרְפָּתוֹ לוֹ בִּלְתִּי חֶרְפָּתוֹ יָשִׁיב לוֹ׃ וְיָשֵׁב
כ פָּנָיו לְמָעוּזֵּי אַרְצוֹ וְנִכְשַׁל וְנָפַל וְלֹא יִמָּצֵא׃ וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ
מַעֲבִיר נוֹגֵשׂ הֶדֶר מַלְכוּת וּבְיָמִים אֲחָדִים יִשָּׁבֵר וְלֹא בְאַפַּיִם
21 וְלֹא בְמִלְחָמָה׃ וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ נִבְזֶה וְלֹא־נָתְנוּ עָלָיו הוֹד
22 מַלְכוּת וּבָא בְשַׁלְוָה וְהֶחֱזִיק מַלְכוּת בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ וּזְרֹעוֹת
23 הַשֶּׁטֶף יִשָּׁטְפוּ מִלְּפָנָיו וְיִשָּׁבֵרוּ וְגַם נְגִיד בְּרִית׃ וּמִן־
הִתְחַבְּרוּת אֵלָיו יַעֲשֶׂה מִרְמָה וְעָלָה וְעָצַם בִּמְעַט־גּוֹי׃
24 בְּשַׁלְוָה וּבְמִשְׁמַנֵּי מְדִינָה יָבוֹא וְעָשָׂה אֲשֶׁר לֹא־עָשׂוּ אֲבֹתָיו
וַאֲבוֹת אֲבֹתָיו בִּזָּה וְשָׁלָל וּרְכוּשׁ לָהֶם יִבְזוֹר וְעַל מִבְצָרִים
כה יְחַשֵּׁב מַחְשְׁבֹתָיו וְעַד־עֵת׃ וְיָעֵר כֹּחוֹ וּלְבָבוֹ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב
בְּחַיִל גָּדוֹל וּמֶלֶךְ הַנֶּגֶב יִתְגָּרֶה לַמִּלְחָמָה בְּחַיִל־גָּדוֹל וְעָצוּם
26 עַד־מְאֹד וְלֹא יַעֲמֹד כִּי־יַחְשְׁבוּ עָלָיו מַחֲשָׁבוֹת׃ וְאֹכְלֵי פַת־
27 בָּגוֹ יִשְׁבְּרוּהוּ וְחֵילוֹ יִשְׁטוֹף וְנָפְלוּ חֲלָלִים רַבִּים׃ וּשְׁנֵיהֶם
הַמְּלָכִים לְבָבָם לְמֵרָע וְעַל־שֻׁלְחָן אֶחָד כָּזָב יְדַבֵּרוּ וְלֹא
28 תִצְלָח כִּי־עוֹד קֵץ לַמּוֹעֵד׃ וְיָשֹׁב אַרְצוֹ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל וּלְבָבוֹ
29 עַל־בְּרִית קֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב לְאַרְצוֹ׃ לַמּוֹעֵד יָשׁוּב וּבָא בַנֶּגֶב
ל וְלֹא־תִהְיֶה כָרִאשֹׁנָה וְכָאַחֲרֹנָה׃ וּבָאוּ בוֹ צִיִּים כִּתִּים וְנִכְאָה
וְשָׁב וְזָעַם עַל־בְּרִית־קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וְיָבֵן עַל־עֹזְבֵי בְּרִית

v. 10. ויתגרה קרי   ib. מעזו קרי   v. 11. קמץ בזקף   v. 12. וְרָם קרי
v. 18. וישם קרי   v. 19. דגש אחר שורק   v. 27. קמץ בזקף

Liber Ezrae. ספר עזרא

1 א

וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי א
יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל
בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ 2
פָּרַס כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם וְהוּא
פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָכֶם 3
מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם 4
יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה
עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ ס וַיָּקוּמוּ ה
רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכֹל הֵעִיר
הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם בִּכְלֵי־כֶסֶף בַּזָּהָב 6
בָּרְכוּשׁ וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃ ס
וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כְּלֵי בֵית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא 7
נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלַםִ וַיִּתְּנֵם בְּבֵית אֱלֹהָיו׃ וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ 8
מֶלֶךְ פָּרַס עַל־יַד מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר הַנָּשִׂיא
לִיהוּדָה׃ ס וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים 9
אֲגַרְטְלֵי כֶסֶף אָלֶף מַחֲלָפִים תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים׃ כְּפוֹרֵי י
זָהָב שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מִשְׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה
כֵּלִים אֲחֵרִים אָלֶף׃ כָּל־כֵּלִים לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף חֲמֵשֶׁת 11
אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל הֶעֱלָה שֵׁשְׁבַּצַּר עִם הֵעָלוֹת
הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלָםִ׃ פ

---

v. 9. קמץ בזקף

ה רַבִּים וְתִרְבֶּה הַדָּעַת׃ וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל וְהִנֵּה שְׁנַיִם
אֲחֵרִים עֹמְדִים אֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת הַיְאֹר וְאֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת
6 הַיְאֹר׃ וַיֹּאמֶר לָאִישׁ לְבוּשׁ הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי
7 הַיְאֹר עַד־מָתַי קֵץ הַפְּלָאוֹת׃ וָאֶשְׁמַע אֶת־הָאִישׁ ׀ לְבוּשׁ
הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר וַיָּרֶם יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ
אֶל־הַשָּׁמַיִם וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם כִּי לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי
8 וּכְכַלּוֹת נַפֵּץ יַד־עַם־קֹדֶשׁ תִּכְלֶינָה כָל־אֵלֶּה׃ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי
9 וְלֹא אָבִין וָאֹמְרָה אֲדֹנִי מָה אַחֲרִית אֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לֵךְ דָּנִיֵּאל
י כִּי־סְתֻמִים וַחֲתֻמִים הַדְּבָרִים עַד־עֵת קֵץ׃ יִתְבָּרֲרוּ וְיִתְלַבְּנוּ
וְיִצָּרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יָבִינוּ כָּל־רְשָׁעִים
11 וְהַמַּשְׂכִּלִים יָבִינוּ׃ וּמֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת שִׁקּוּץ שֹׁמֵם
12 יָמִים אֶלֶף מָאתַיִם וְתִשְׁעִים׃ אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה וְיַגִּיעַ לְיָמִים
13 אֶלֶף שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה׃ וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ
וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין׃

חזק

סכום פסוקי ספר דניאל שלש מאות וחמשים ושבעה, וסמן **נשבה**, וחצין אדיין גבריא אלך הרגשו והשכחו (6,12). וסדריו שבעה, וסמן **אבד**. ופסקותיו עשר, וסמן **בדד**.

39 מ אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף וְשִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם
בְּנֵי־יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃
41 42 הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי הַשֹּׁעֲרִים
בְּנֵי־שַׁלּוּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי
43 שֹׁבָי הַכֹּל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִיחָא בְנֵי־
44 מה חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵרֹס בְּנֵי־סִיעֲהָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־
46 לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי עַקּוּב׃ בְּנֵי־חָגָב בְּנֵי־שַׁמְלַי בְּנֵי חָנָן׃
47 48 בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גַחַר בְּנֵי רְאָיָה׃ בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי־נְקוֹדָא בְּנֵי גַזָּם׃
49 נ בְּנֵי־עֻזָּא בְנֵי־פָסֵחַ בְּנֵי בֵסָי׃ בְּנֵי־אַסְנָה בְנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי
51 52 נְפִיסִים׃ בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלוּת
53 בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃
54 נה בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סֹטַי בְּנֵי־
56 57 הַסֹּפֶרֶת בְּנֵי פְרוּדָא׃ בְּנֵי־יַעְלָה בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי
58 שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמִי׃ כָּל־הַנְּתִינִים
וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס
59 וְאֵלֶּה הָעֹלִים מִתֵּל מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדָּן
אִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל
ס הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים
61 וּשְׁנָיִם׃ ס וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי
אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃
62 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ וַיְגֹאֲלוּ מִן־
63 הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ
64 הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד כֹּהֵן לְאוּרִים וּלְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד
סה אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם
וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה
66 וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתָיִם׃ סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת
67 שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלֵּיהֶם
אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע
68 מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ ס וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת בְּבוֹאָם לְבֵית יְהוָה
אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָם הִתְנַדְּבוּ לְבֵית הָאֱלֹהִים לְהַעֲמִידוֹ עַל־

---

v. 46. שַׁלְמַי קרי   v. 50. נפוסים קרי

ב 2

א וְאֵ֣לֶּה ׀ בְּנֵ֣י הַמְּדִינָ֗ה הָעֹלִים֙ מִשְּׁבִ֣י הַגּוֹלָ֔ה אֲשֶׁ֧ר הֶגְלָ֛ה
נְבוּכַדְנֶצּ֥וֹר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל לְבָבֶ֑ל וַיָּשׁ֛וּבוּ לִירוּשָׁלִַ֥ם וִיהוּדָ֖ה
2 אִ֥ישׁ לְעִירֽוֹ׃ אֲשֶׁר־בָּ֣אוּ עִם־זְרֻבָּבֶ֗ל יֵשׁ֡וּעַ נְ֠חֶמְיָה שְׂרָיָ֨ה
רְֽעֵלָיָ֜ה מָרְדֳּכַ֤י בִּלְשָׁן֙ מִסְפָּ֣ר בִּגְוַ֔י רְח֖וּם בַּעֲנָ֑ה מִסְפַּ֕ר
3 אַנְשֵׁ֖י עַ֥ם יִשְׂרָאֵֽל׃ בְּנֵ֣י פַרְעֹ֔שׁ אַלְפַּ֕יִם מֵאָ֖ה שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃
4 ה בְּנֵ֣י שְׁפַטְיָ֔ה שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י אָרַ֔ח שְׁבַ֥ע
6 מֵא֖וֹת חֲמִשָּׁ֥ה וְשִׁבְעִֽים׃ בְּנֵֽי־פַחַ֥ת מוֹאָ֖ב לִבְנֵ֣י יֵשׁ֣וּעַ יוֹאָ֑ב
7 אַלְפַּ֕יִם שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת וּשְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ בְּנֵ֣י עֵילָ֔ם אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם
8 חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵ֣י זַתּ֔וּא תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת וְאַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃
9 י בְּנֵ֣י זַכָּ֔י שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְשִׁשִּֽׁים׃ בְּנֵ֣י בָנִ֔י שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֥ים
11 12 וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י בֵבָ֔י שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֣י עַזְגָּ֔ד
13 אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵי֙ אֲדֹ֣נִיקָ֔ם שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת
14 טו שִׁשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י בִגְוָ֔י אַלְפַּ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י עָדִ֔ין
16 אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵֽי־אָטֵ֥ר לִֽיחִזְקִיָּ֖ה תִּשְׁעִ֥ים
17 18 וּשְׁמֹנָֽה׃ בְּנֵ֣י בֵצָ֔י שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֣י יוֹרָ֔ה
19 מֵאָ֖ה וּשְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ בְּנֵ֣י חָשֻׁ֔ם מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
כ 21 בְּנֵ֣י גִבָּ֔ר תִּשְׁעִ֖ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י בֵֽית־לָ֔חֶם מֵאָ֖ה עֶשְׂרִ֥ים
22 23 וּשְׁלֹשָֽׁה׃ אַנְשֵׁ֣י נְטֹפָ֔ה חֲמִשִּׁ֖ים וְשִׁשָּֽׁה׃ אַנְשֵׁ֣י עֲנָת֔וֹת מֵאָ֖ה
24 כה עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃ בְּנֵ֥י עַזְמָ֖וֶת אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י קִרְיַ֣ת
26 עָרִ֗ים כְּפִירָה֙ וּבְאֵר֔וֹת שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְאַרְבָּעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֤י
27 הָֽרָמָה֙ וָגָ֔בַע שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וְאֶחָֽד׃ אַנְשֵׁ֣י מִכְמָ֔ס מֵאָ֖ה
28 עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ אַנְשֵׁ֤י בֵֽית־אֵל֙ וְהָעָ֔י מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
29 ל בְּנֵ֥י נְב֖וֹ חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י מַגְבִּ֔ישׁ מֵאָ֖ה חֲמִשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃
31 32 בְּנֵי֙ עֵילָ֣ם אַחֵ֔ר אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵ֣י חָרִ֔ם
33 שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִֽים׃ בְּנֵֽי־לֹ֗ד חָדִיד֙ וְאוֹנ֔וֹ שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת
34 עֶשְׂרִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י יְרֵח֔וֹ שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃
לה 36 בְּנֵ֣י סְנָאָ֔ה שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים וְשֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת וּשְׁלֹשִֽׁים׃ הַכֹּהֲנִ֑ים
בְּנֵ֤י יְדַֽעְיָה֙ לְבֵ֣ית יֵשׁ֔וּעַ תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת שִׁבְעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
37 38 בְּנֵ֣י אִמֵּ֔ר אֶ֖לֶף חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י פַשְׁח֔וּר אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם

v. 1. יתיר ו׳ v. 21. קמץ בזקף v. 26. קמץ בזקף v. 28. קמץ בזקף

12 וְרַבִּים מֵהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר רָאוּ
אֶת־הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם בֹּכִים בְּקוֹל
13 גָּדוֹל וְרַבִּים בִּתְרוּעָה בְשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל׃ וְאֵין הָעָם
מַכִּירִים קוֹל תְּרוּעַת הַשִּׂמְחָה לְקוֹל בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם
מְרִיעִים תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד־לְמֵרָחוֹק׃ ס

ד 4

א וַיִּשְׁמְעוּ צָרֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִן כִּי־בְנֵי הַגּוֹלָה בּוֹנִים הֵיכָל
2 לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּגְּשׁוּ אֶל־זְרֻבָּבֶל וְאֶל־רָאשֵׁי הָאָבוֹת
וַיֹּאמְרוּ לָהֶם נִבְנֶה עִמָּכֶם כִּי כָכֶם נִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵיכֶם וְלֹא
אֲנַחְנוּ זֹבְחִים מִימֵי אֵסַר חַדֹּן מֶלֶךְ אַשּׁוּר הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ
3 פֹּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל לֹא־לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד
נִבְנֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ
4 פָּרָס׃ וַיְהִי עַם־הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם־יְהוּדָה וּמְבַלַּהִים
ה אוֹתָם לִבְנוֹת׃ וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים לְהָפֵר עֲצָתָם כָּל־
יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃
6 וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל־
7 יֹשְׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס וּבִימֵי אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא כָּתַב
בִּשְׁלָם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוֹתָו עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מֶלֶךְ
פָּרָס וּכְתָב הַנִּשְׁתְּוָן כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃ ס
8 רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה חֲדָה עַל־
9 יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא כְּנֵמָא׃ אֱדַיִן רְחוּם בְּעֵל־
טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּינָיֵא וַאֲפַרְסַתְכָיֵא
טַרְפְּלָיֵא אֲפָרְסָיֵא אַרְכְּוָי בָבְלָיֵא שׁוּשַׁנְכָיֵא דֶּהָוֵא עֵלְמָיֵא׃
י וּשְׁאָר אֻמַּיָּא דִּי הַגְלִי אָסְנַפַּר רַבָּא וְיַקִּירָא וְהוֹתֵב הִמּוֹ
11 בְּקִרְיָה דִּי שָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת׃ ס דְּנָה
פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא
12 עַבְדָיךְ אֱנָשׁ עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת׃ יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי
יְהוּדָיֵא דִּי סְלִקוּ מִן־לְוָתָךְ עֲלֶינָא אֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא

v. 2. וְלוֹ קרי ib. ב׳ טעמים v. 4. וּמְבַהֲלִים קרי v. 7. כְּנָוֹתָיו קרי
v. 9. אַרְכְּוָיֵא קרי ibid. דֶּהָיֵא קרי v.11. יתיר ו׳

69 מְכוֹנוֹ׃ כְּכֹחָם נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שֵׁשׁ־
רִבֹּאות וָאָלֶף וְכֶסֶף מָנִים חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים
ע מֵאָה׃ ס וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן־הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

3 ג

א וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּעָרִים וַיֵּאָסְפוּ הָעָם
2 כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּקָם יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
הַכֹּהֲנִים וּזְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְאֶחָיו וַיִּבְנוּ אֶת־מִזְבַּח
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
3 אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל־מְכוֹנֹתָו כִּי בְּאֵימָה
עֲלֵיהֶם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וַיַּעַל עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת
4 לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת כַּכָּתוּב וְעֹלַת יוֹם
ה בְּיוֹם בְּמִסְפָּר כְּמִשְׁפַּט דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן עֹלַת
תָּמִיד וְלֶחֳדָשִׁים וּלְכָל־מוֹעֲדֵי יְהוָה הַמְקֻדָּשִׁים וּלְכֹל מִתְנַדֵּב
6 נְדָבָה לַיהוָה׃ מִיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הֵחֵלּוּ לְהַעֲלוֹת
7 עֹלוֹת לַיהוָה וְהֵיכַל יְהוָה לֹא יֻסָּד׃ וַיִּתְּנוּ־כֶסֶף לַחֹצְבִים
וְלֶחָרָשִׁים וּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וָשֶׁמֶן לַצִּדֹנִים וְלַצֹּרִים לְהָבִיא
עֲצֵי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן אֶל־יָם יָפוֹא כְּרִשְׁיוֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־
8 פָּרַס עֲלֵיהֶם׃ ס וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְבוֹאָם אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים
לִירוּשָׁלִַם בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי הֵחֵלּוּ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ
בֶּן־יוֹצָדָק וּשְׁאָר אֲחֵיהֶם ׀ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־הַבָּאִים
מֵהַשְּׁבִי יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲמִידוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
9 וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו
וְאֶחָיו קַדְמִיאֵל וּבָנָיו בְּנֵי־יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל־עֹשֵׂה
הַמְּלָאכָה בְּבֵית הָאֱלֹהִים בְּנֵי חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם
י הַלְוִיִּם׃ וְיִסְּדוּ הַבֹּנִים אֶת־הֵיכַל יְהוָה וַיַּעֲמִידוּ הַכֹּהֲנִים
מְלֻבָּשִׁים בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי־אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם לְהַלֵּל
11 אֶת־יְהוָה עַל־יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדֹת
לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
הֵרִיעוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְהַלֵּל לַיהוָה עַל הוּסַד בֵּית־יְהוָה׃

---

v. 3. מְכוֹנוֹתָיו קרי   ibid. ויעלו קרי

לְהוֹן׃ בֵּהּ־זִמְנָא אֲתָה עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר 3
בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה
לִבְּנֵא וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ ס אֱדַיִן כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְּהֹם 4
מַן־אִנּוּן שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי־דְנָה בִנְיָנָא בָּנַיִן׃ וְעֵין אֱלָהֲהֹם ה
הֲוָת עַל־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא וְלָא־בַטִּלוּ הִמּוֹ עַד־טַעְמָא לְדָרְיָוֶשׁ
יְהָךְ וֶאֱדַיִן יְתִיבוּן נִשְׁתְּוָנָא עַל־דְּנָה׃ ס פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי־ 6
שְׁלַח תַּתְּנַי ׀ פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְסְכָיֵא
דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה עַל־דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי 7
וְכִדְנָה כְּתִיב בְּגַוֵּהּ לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא׃ יְדִיעַ ׀ לֶהֱוֵא 8
לְמַלְכָּא דִּי אֲזַלְנָא לִיהוּד מְדִינְתָּא לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא וְהוּא
מִתְבְּנֵא אֶבֶן גְּלָל וְאָע מִתְּשָׂם בְּכֻתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אָסְפַּרְנָא
מִתְעַבְדָא וּמַצְלַח בְּיֶדְהֹם׃ אֱדַיִן שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ כְּנֵמָא 9
אֲמַרְנָא לְּהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיֵהּ וְאֻשַּׁרְנָא
דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ וְאַף שְׁמָהָתְהֹם שְׁאֵלְנָא לְהֹם לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי י
נִכְתֻּב שֻׁם גֻּבְרַיָּא דִּי בְרָאשֵׁיהֹם׃ ס וּכְנֵמָא פִתְגָמָא הֲתִיבוּנָא 11
לְמֵמַר אֲנַחְנָא הִמּוֹ עַבְדוֹהִי דִי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבָנַיִן
בַּיְתָא דִּי־הֲוָא בְנֵה מִקַּדְמַת דְּנָה שְׁנִין שַׂגִּיאָן וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל
רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלְלֵהּ׃ לָהֵן מִן־דִּי הַרְגִּזוּ אֲבָהֳתַנָא לֶאֱלָהּ 12
שְׁמַיָּא יְהַב הִמּוֹ בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כַּסְדָּיָא וּבַיְתָה
דְנָה סַתְרֵהּ וְעַמָּה הַגְלִי לְבָבֶל׃ בְּרַם בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ 13
מַלְכָּא דִּי בָבֶל כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא דְנָה לִבְּנֵא׃
וְאַף מָאנַיָּא דִי בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר 14
הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל הִמּוֹ לְהֵיכְלָא דִּי בָבֶל
הַנְפֵּק הִמּוֹ כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן־הֵיכְלָא דִּי בָבֶל וִיהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּר
שְׁמֵהּ דִּי פֶחָה שָׂמֵהּ׃ וַאֲמַר־לֵהּ ׀ אֵלֶּה מָאנַיָּא שֵׂא אֱזֶל־ טו
אֲחֵת הִמּוֹ בְּהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל־
אַתְרֵהּ׃ ס אֱדַיִן שֵׁשְׁבַּצַּר דֵּךְ אֲתָא יְהַב אֻשַּׁיָּא דִּי־בֵית 16
אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן־אֱדַיִן וְעַד־כְּעַן מִתְבְּנֵא וְלָא שְׁלִם׃
וּכְעַן הֵן ׀ עַל־מַלְכָּא טָב יִתְבַּקַּר בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִּי מַלְכָּא תַמָּה 17

v. 4. פתח בס״פ
v. 11. פתח באתנחתא
v. 12. כסדאה קרי
v. 15. יתיר ה׳

מָרָדְתָּא וּבִאישְׁתָּא בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּ ° אַשְׁכְלִלוּ וְאֻשַּׁיָּא יַחִיטוּ׃
13 כְּעַן יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּא
יִשְׁתַּכְלְלוּן מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא יִנְתְּנוּן וְאַפְּתֹם מַלְכִים
14 תְּהַנְזִק׃ כְּעַן כָּל־קֳבֵל דִּי־מְלַח הֵיכְלָא מְלַחְנָא וְעַרְוַת מַלְכָּא
לָא־אֲרִיךְ לַנָא לְמֶחֱזֵא עַל־דְּנָה שְׁלַחְנָא וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃
טו דִּי יְבַקַּר בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא דִּי אֲבָהָתָךְ וּתְהַשְׁכַּח בִּסְפַר דָּכְרָנַיָּא
וְתִנְדַּע דִּי קִרְיְתָא דָךְ קִרְיָא מָרָדָא וּמְהַנְזְקַת מַלְכִין וּמְדִנָן
וְאֶשְׁתַּדּוּר עָבְדִין בְּגַוַּהּ מִן־יוֹמָת עָלְמָא עַל־דְּנָה קִרְיְתָא דָךְ
16 הָחָרְבַת׃ מְהוֹדְעִין אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיָּה יִשְׁתַּכְלְלוּן לָקֳבֵל דְּנָה חֲלָק בַּעֲבַר נַהֲרָא לָא אִיתַי
17 לָךְ׃ פ פִּתְגָמָא שְׁלַח מַלְכָּא עַל־רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּי יָתְבִין בְּשָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה
18 שְׁלָם וּכְעֶת׃ ס נִשְׁתְּוָנָא דִּי שְׁלַחְתּוּן עֲלֶינָא מְפָרַשׁ קֱרִי
19 קָדָמָי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם וּבַקַּרוּ וְהַשְׁכַּחוּ דִּי קִרְיְתָא דָךְ מִן־
יוֹמָת עָלְמָא עַל־מַלְכִין מִתְנַשְּׂאָה וּמְרַד וְאֶשְׁתַּדּוּר מִתְעֲבֶד־
כ בַּהּ׃ וּמַלְכִין תַּקִּיפִין הֲווֹ עַל־יְרוּשְׁלֶם וְשַׁלִּיטִין בְּכֹל עֲבַר
21 נַהֲרָה וּמִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ מִתְיְהֵב לְהוֹן׃ כְּעַן שִׂימוּ טְעֵם
לְבַטָּלָא גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא דָךְ לָא תִתְבְּנֵא עַד־מִנִּי טַעְמָא
22 יִתְּשָׂם׃ וּזְהִירִין הֱווֹ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד עַל־דְּנָה לְמָה יִשְׂגֵּא
23 חֲבָלָא לְהַנְזָקַת מַלְכִין׃ ס אֱדַיִן מִן־דִּי פַּרְשֶׁגֶן נִשְׁתְּוָנָא דִּי
אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא קֱרִי קֳדָם־רְחוּם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן
אֲזַלוּ בִבְהִילוּ לִירוּשְׁלֶם עַל־יְהוּדָיֵא וּבַטִּלוּ הִמּוֹ בְּאֶדְרָע
24 וְחָיִל׃ ס בֵּאדַיִן בְּטֵלַת עֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דִּי בִּירוּשְׁלֶם
וַהֲוָת בָּטְלָא עַד שְׁנַת תַּרְתֵּין לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס׃

ה 5

א וְהִתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַר־עִדּוֹא נְבִיַּאיָּא עַל־יְהוּדָיֵא דִּי
2 בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בְּשֻׁם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהוֹן׃ ס בֵּאדַיִן
קָמוּ זְרֻבָּבֶל בַּר־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר־יוֹצָדָק וְשָׁרִיו לְמִבְנֵא
בֵּית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיַּאיָּא דִי־אֱלָהָא מְסָעֲדִין

v. 12. א' נעלם — ibid. ושוריא שַׁכללו קרי — v. 19. פתח בס"פ
v. 1. יתיר ה'

וּכְנֵמָא אָסְפַּרְנָא מַלְכָּא דָּרְיָוֶשׁ דִּי־שְׁלַח לָקֳבֵל וּכְנֵוָתְהוֹן
14 עֲבַדוּ׃ וְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא בָּנַיִן וּמַצְלְחִין בִּנְבוּאַת חַגַּי נְבִיָּאה
וּזְכַרְיָה בַּר־עִדּוֹא וּבְנוֹ וְשַׁכְלִלוּ מִן־טַעַם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל וּמִטְּעֵם
טו כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ פָּרָס׃ וְשֵׁיצִיא בַּיְתָה דְנָה
עַד יוֹם תְּלָתָה לִירַח אֲדָר דִּי־הִיא שְׁנַת־שֵׁת לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ
16 מַלְכָּא׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא וּשְׁאָר בְּנֵי־גָלוּתָא
17 חֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה בְּחֶדְוָה׃ וְהַקְרִבוּ לַחֲנֻכַּת בֵּית־
אֱלָהָא דְנָה תּוֹרִין מְאָה דִּכְרִין מָאתַיִן אִמְּרִין אַרְבַּע מְאָה
וּצְפִירֵי עִזִּין לְחַטָּיָא עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל תְּרֵי עֲשַׂר לְמִנְיָן שִׁבְטֵי
18 יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲקִימוּ כָהֲנַיָּא בִּפְלֻגָּתְהוֹן וְלֵוָיֵא בְּמַחְלְקָתְהוֹן עַל־
19 עֲבִידַת אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם כִּכְתָב סְפַר מֹשֶׁה׃ ס וַיַּעֲשׂוּ
כ בְנֵי־הַגּוֹלָה אֶת־הַפָּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ כִּי
הִטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם כְּאֶחָד כֻּלָּם טְהוֹרִים וַיִּשְׁחֲטוּ
21 הַפֶּסַח לְכָל־בְּנֵי הַגּוֹלָה וְלַאֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְלָהֶם׃ וַיֹּאכְלוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַשָּׁבִים מֵהַגּוֹלָה וְכֹל הַנִּבְדָּל מִטֻּמְאַת גּוֹיֵ־
22 הָאָרֶץ אֲלֵהֶם לִדְרֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲשׂוּ חַג־מַצּוֹת
שִׁבְעַת יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה וְהֵסֵב לֵב מֶלֶךְ־
אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק יְדֵיהֶם בִּמְלֶאכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ ס

7 ז

א וְאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־פָּרָס
2 עֶזְרָא בֶּן־שְׂרָיָה בֶּן־עֲזַרְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה׃ בֶּן־שַׁלּוּם בֶּן־צָדוֹק
3 4 בֶּן־אֲחִיטוּב׃ בֶּן־אֲמַרְיָה בֶן־עֲזַרְיָה בֶּן־מְרָיוֹת׃ בֶּן־זְרַחְיָה
ה בֶן־עֻזִּי בֶן־בֻּקִּי׃ בֶּן־אֲבִישׁוּעַ בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן
6 הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ׃ הוּא עֶזְרָא עָלָה מִבָּבֶל וְהוּא סֹפֵר מָהִיר
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן־לוֹ הַמֶּלֶךְ
7 כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהָיו עָלָיו כֹּל בַּקָּשָׁתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וּמִן־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים אֶל־
8 יְרוּשָׁלִָם בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִַם
9 בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לַמֶּלֶךְ׃ כִּי בְּאֶחָד

v. 13. פתח בס"פ v. 14. יתיר ה' v. 15. יתיר א'
v. 16. ולואי קרי v. 17. לחטאה קרי v. 18. ולואי קרי

דִּי בְּבָבֶל הֵן אִתַי דִּי מִן־כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְמִבְנֵא
בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם וּרְעוּת מַלְכָּא עַל־דְּנָה יִשְׁלַח
עֲלֶינָא׃ ס

ו 6

א בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם וּבַקַּרוּ ׀ בְּבֵית סִפְרַיָּא דִּי גִנְזַיָּא
2 מְהַחֲתִין תַּמָּה בְּבָבֶל׃ וְהִשְׁתְּכַח בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָא דִּי בְּמָדַי
3 מְדִינְתָּא מְגִלָּה חֲדָה וְכֵן־כְּתִיב בְּגַוַּהּ דִּכְרוֹנָה׃ ס בִּשְׁנַת
חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית אֱלָהָא
בִירוּשְׁלֶם בַּיְתָא יִתְבְּנֵא אֲתַר דִּי־דָבְחִין דִּבְחִין וְאֻשּׁוֹהִי
4 מְסוֹבְלִין רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ אַמִּין שִׁתִּין׃ נִדְבָּכִין דִּי־
אֶבֶן גְּלָל תְּלָתָא וְנִדְבָּךְ דִּי־אָע חֲדַת וְנִפְקְתָא מִן־בֵּית מַלְכָּא
ה תִּתְיְהִב׃ וְאַף מָאנֵי בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי
נְבוּכַדְנֶצַּר הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל לְבָבֶל
יַהֲתִיבוּן וִיהָךְ לְהֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ וְתַחֵת בְּבֵית
6 אֱלָהָא׃ ס כְּעַן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן
7 אֲפַרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה רַחִיקִין הֲווֹ מִן־תַּמָּה׃ שְׁבֻקוּ
לַעֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ פַּחַת יְהוּדָיֵא וּלְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא בֵּית־
8 אֱלָהָא דֵךְ יִבְנוֹן עַל־אַתְרֵהּ׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָא דִי־תַעַבְדוּן
עִם־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא אִלֵּךְ לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ וּמִנִּכְסֵי מַלְכָּא
דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָה אָסְפַּרְנָא נִפְקְתָא תֶּהֱוֵא מִתְיַהֲבָא
9 לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי־לָא לְבַטָּלָא׃ וּמָה חַשְׁחָן וּבְנֵי תוֹרִין וְדִכְרִין
וְאִמְּרִין ׀ לַעֲלָוָן ׀ לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא חִנְטִין מְלַח ׀ חֲמַר וּמְשַׁח
כְּמֵאמַר כָּהֲנַיָּא דִי־בִירוּשְׁלֶם לֶהֱוֵא מִתְיְהֵב לְהֹם יוֹם ׀ בְּיוֹם
י דִּי־לָא שָׁלוּ׃ דִּי־לֶהֱוֹן מְהַקְרְבִין נִיחוֹחִין לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא
11 וּמְצַלַּיִן לְחַיֵּי מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ
דִּי יְהַשְׁנֵא פִּתְגָמָא דְנָה יִתְנְסַח אָע מִן־בַּיְתֵהּ וּזְקִיף יִתְמְחֵא
12 עֲלֹהִי וּבַיְתֵהּ נְוָלוּ יִתְעֲבֵד עַל־דְּנָה׃ וֵאלָהָא דִּי־שַׁכִּן שְׁמֵהּ
תַּמָּה יְמַגַּר כָּל־מֶלֶךְ וְעַם דִּי ׀ יִשְׁלַח יְדֵהּ לְהַשְׁנָיָה לְחַבָּלָה
בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ דִּי בִירוּשְׁלֶם אֲנָה דָרְיָוֶשׁ שָׂמֶת טְעֵם אָסְפַּרְנָא
13 יִתְעֲבִד׃ ס אֱדַיִן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי

---

v. 4 פתח באתנחתא v. 9 מלרע

עֲלֵיהֹם׃ וְאַנְתְּ עֶזְרָא כְּחָכְמַת אֱלָהָךְ דִּי־בִידָךְ מֶנִּי שָׁפְטִין כה
וְדַיָּנִין דִּי לֶהֱוֺן דָּאְנִין לְכָל־עַמָּא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה לְכָל־יָדְעֵי
26 דָּתֵי אֱלָהָךְ וְדִי לָא יָדַע תְּהוֹדְעוּן׃ וְכָל־דִּי־לָא לֶהֱוֵא עָבֵד
דָּתָא דִי־אֱלָהָךְ וְדָתָא דִּי מַלְכָּא אָסְפַּרְנָא דִּינָה לֶהֱוֵא מִתְעֲבֵד
מִנֵּהּ הֵן לְמוֹת הֵן לִשְׁרֹשׁוּ הֵן־לַעֲנָשׁ נִכְסִין וְלֶאֱסוּרִין׃ ס
27 בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר נָתַן כָּזֹאת בְּלֵב
28 הַמֶּלֶךְ לְפָאֵר אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִָם׃ וְעָלַי הִטָּה־
חֶסֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיוֹעֲצָיו וּלְכָל־שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַגִּבֹּרִים וַאֲנִי
הִתְחַזַּקְתִּי כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהַי עָלַי וָאֶקְבְּצָה מִיִּשְׂרָאֵל רָאשִׁים
לַעֲלוֹת עִמִּי׃ ס

ח 8

א וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתֵיהֶם וְהִתְיַחְשָׂם הָעֹלִים עִמִּי בְּמַלְכוּת
2 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃ מִבְּנֵי פִינְחָס גֵּרְשֹׁם מִבְּנֵי
3 אִיתָמָר דָּנִיֵּאל מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ
4 זְכַרְיָה וְעִמּוֹ הִתְיַחֵשׂ לִזְכָרִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים׃ מִבְּנֵי פַּחַת
ה מוֹאָב אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן־זְרַחְיָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי
6 שְׁכַנְיָה בֶּן־יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עָדִין
7 עֶבֶד בֶּן־יוֹנָתָן וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה
8 בֶּן־עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה
9 בֶּן־מִיכָאֵל וְעִמּוֹ שְׁמֹנִים הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי יוֹאָב עֹבַדְיָה בֶּן־
י יְחִיאֵל וְעִמּוֹ מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁלוֹמִית
11 בֶּן־יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בֵבַי זְכַרְיָה
12 בֶּן־בֵּבָי וְעִמּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן
13 בֶּן־הַקָּטָן וְעִמּוֹ מֵאָה וַעֲשָׂרָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי אֲדֹנִיקָם
אַחֲרֹנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעִיאֵל וּשְׁמַעְיָה וְעִמָּהֶם
14 שִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בִגְוַי עוּתַי וְזַבּוּד וְעִמּוֹ שִׁבְעִים
טו הַזְּכָרִים׃ ס וָאֶקְבְּצֵם אֶל־הַנָּהָר הַבָּא אֶל־אַהֲוָא וַנַּחֲנֶה־
שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה וָאָבִינָה בָעָם וּבַכֹּהֲנִים וּמִבְּנֵי לֵוִי לֹא־
16 מָצָאתִי שָׁם׃ וָאֶשְׁלְחָה לֶאֱלִיעֶזֶר לַאֲרִיאֵל לִשְׁמַעְיָה וּלְאֶלְנָתָן
וּלְיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן וְלִזְכַרְיָה וְלִמְשֻׁלָּם רָאשִׁים וּלְיוֹיָרִיב

v. 25. יתיר ה׳ — ibid. דָּיְנִין קרי — v. 26. לשרשׁי קרי

v. 14. וְזַכּוּר קרי

לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יְסֻד הַמַּעֲלָה מִבָּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ
י הַחֲמִישִׁי בָּא אֶל־יְרוּשָׁלַםִ כְּיַד־אֱלֹהָיו הַטּוֹבָה עָלָיו׃ כִּי
עֶזְרָא הֵכִין לְבָבוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְלַעֲשֹׂת וּלְלַמֵּד
11 בְּיִשְׂרָאֵל חֹק וּמִשְׁפָּט׃ ס וְזֶה ׀ פַּרְשֶׁגֶן הַנִּשְׁתְּוָן אֲשֶׁר
נָתַן הַמֶּלֶךְ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא לְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר סֹפֵר דִּבְרֵי
12 מִצְוֺת־יְהוָה וְחֻקָּיו עַל־יִשְׂרָאֵל׃ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא
לְעֶזְרָא כָהֲנָא סָפַר דָּתָא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא גְּמִיר וּכְעֶנֶת׃
13 מִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־מִתְנַדַּב בְּמַלְכוּתִי מִן־עַמָּא יִשְׂרָאֵל
14 וְכָהֲנוֹהִי וְלֵוָיֵא לִמְהָךְ לִירוּשְׁלֶם עִמָּךְ יְהָךְ׃ כָּל־קֳבֵל דִּי
מִן־קֳדָם מַלְכָּא וְשִׁבְעַת יָעֲטֹהִי שְׁלִיחַ לְבַקָּרָא עַל־יְהוּד
טו וְלִירוּשְׁלֶם בְּדָת אֱלָהָךְ דִּי בִידָךְ׃ וּלְהֵיבָלָה כְּסַף וּדְהַב דִּי־
מַלְכָּא וְיָעֲטוֹהִי הִתְנַדַּבוּ לֶאֱלָהּ יִשְׂרָאֵל דִּי בִירוּשְׁלֶם מִשְׁכְּנֵהּ׃
16 וְכֹל כְּסַף וּדְהַב דִּי תְהַשְׁכַּח בְּכֹל מְדִינַת בָּבֶל עִם הִתְנַדָּבוּת
17 עַמָּא וְכָהֲנַיָּא מִתְנַדְּבִין לְבֵית אֱלָהֲהֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ כָּל־
קֳבֵל דְּנָה אָסְפַּרְנָא תִקְנֵא בְּכַסְפָּא דְנָה תּוֹרִין ׀ דִּכְרִין אִמְּרִין
וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן וּתְקָרֵב הִמּוֹ עַל־מַדְבְּחָה דִּי בֵּית
18 אֱלָהֲכֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ וּמָה דִי עֲלָיךְ וְעַל־אֶחָיךְ יֵיטַב
בִּשְׁאָר כַּסְפָּא וְדַהֲבָה לְמֶעְבַּד כִּרְעוּת אֱלָהֲכֹם תַּעַבְדוּן׃
19 וּמָאנַיָּא דִּי מִתְיַהֲבִין לָךְ לְפָלְחָן בֵּית אֱלָהָךְ הַשְׁלֵם קֳדָם
כ אֱלָהּ יְרוּשְׁלֶם׃ וּשְׁאָר חַשְׁחוּת בֵּית אֱלָהָךְ דִּי־יִפֶּל לָךְ
21 לְמִנְתַּן תִּנְתֵּן מִן־בֵּית גִּנְזֵי מַלְכָּא׃ וּמִנִּי אֲנָה אַרְתַּחְשַׁסְתְּא
מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְכֹל גִּזַּבְרַיָּא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה דִּי כָל־דִּי
יִשְׁאֲלֶנְכוֹן עֶזְרָא כָהֲנָא סָפַר דָּתָא דִּי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא אָסְפַּרְנָא
22 יִתְעֲבִד׃ עַד־כְּסַף כַּכְּרִין מְאָה וְעַד־חִנְטִין כּוֹרִין מְאָה וְעַד־
חֲמַר בַּתִּין מְאָה וְעַד־בַּתִּין מְשַׁח מְאָה וּמְלַח דִּי־לָא כְתָב׃
23 כָּל־דִּי מִן־טַעַם אֱלָהּ שְׁמַיָּא יִתְעֲבֵד אַדְרַזְדָּא לְבֵית אֱלָהּ
24 שְׁמַיָּא דִּי לְמָה לֶהֱוֵא קְצַף עַל־מַלְכוּת מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ וּלְכֹם
מְהוֹדְעִין דִּי כָל־כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא זַמָּרַיָּא תָרָעַיָּא נְתִינַיָּא וּפָלְחֵי
בֵּית אֱלָהָא דְנָה מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא שַׁלִּיט לְמִרְמֵא

v. 13. וּלְוָאֵי קרי
v. 15. פתח באתנחתא
v. 18. יתיר י׳
ibid. יתיר י׳
ibid. פתח באתנחתא
v. 20. פתח באתנחתא
v. 22. פתח בס״פ
v. 24. וּלְוָאֵי קרי

בֶּן־פִּינְחָ֑ס וְעִמָּהֶ֗ם יוֹזָבָ֤ד בֶּן־יֵשׁ֙וּעַ֙ וְנֽוֹעַדְיָ֥ה בֶן־בִּנּ֖וּי הַלְוִיִּֽם׃
בְּמִסְפָּ֥ר בְּמִשְׁקָ֖ל לַכֹּ֑ל וַיִּכָּתֵ֥ב כָּל־הַמִּשְׁקָ֖ל בָּעֵ֥ת הַהִֽיא׃ ס 34
הַבָּאִ֨ים מֵֽהַשְּׁבִ֜י בְּנֵֽי־הַגּוֹלָ֗ה הִקְרִ֨יבוּ עֹל֜וֹת ׀ לֵאלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל לה
פָּרִ֨ים שְׁנֵים־עָשָׂ֜ר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֗ל אֵילִ֞ים ׀ תִּשְׁעִ֣ים ׀ וְשִׁשָּׁ֗ה
כְּבָשִׂים֙ שִׁבְעִ֣ים וְשִׁבְעָ֔ה צְפִירֵ֥י חַטָּ֖את שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֑ר הַכֹּ֖ל
עוֹלָ֥ה לַיהוָֽה׃ וַיִּתְּנ֞וּ ׀ אֶת־דָּתֵ֣י הַמֶּ֗לֶךְ לַֽאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי֙ הַמֶּ֔לֶךְ 36
וּפַחֲו֖וֹת עֵ֣בֶר הַנָּהָ֑ר וְנִשְּׂא֖וּ אֶת־הָעָ֥ם וְאֶת־בֵּית־הָאֱלֹהִֽים׃ ס

ט 9

וּכְכַלּ֣וֹת אֵ֗לֶּה נִגְּשׁ֨וּ אֵלַ֤י הַשָּׂרִים֙ לֵאמֹ֔ר לֹֽא־נִבְדְּל֞וּ הָעָ֤ם א
יִשְׂרָאֵל֙ וְהַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֔ם מֵעַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת כְּתֹעֲבוֹתֵיהֶ֡ם
לַֽכְּנַעֲנִ֨י הַחִתִּ֜י הַפְּרִזִּ֣י הַיְבוּסִ֗י הָעַמֹּנִי֙ הַמֹּ֣אָבִ֔י הַמִּצְרִ֖י
וְהָאֱמֹרִֽי׃ כִּֽי־נָשְׂא֣וּ מִבְּנֹתֵיהֶ֗ם לָהֶם֙ וְלִבְנֵיהֶ֔ם וְהִתְעָֽרְבוּ֙ 2
זֶ֣רַע הַקֹּ֔דֶשׁ בְּעַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת וְיַ֧ד הַשָּׂרִ֣ים וְהַסְּגָנִ֗ים הָֽיְתָ֛ה
בַּמַּ֥עַל הַזֶּ֖ה רִאשׁוֹנָֽה׃ ס וּכְשָׁמְעִי֙ אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה קָרַ֥עְתִּי 3
אֶת־בִּגְדִ֖י וּמְעִילִ֑י וָאֶמְרְטָ֗ה מִשְּׂעַ֤ר רֹאשִׁי֙ וּזְקָנִ֔י וָאֵשְׁבָ֖ה
מְשׁוֹמֵֽם׃ וְאֵלַ֣י יֵאָסְפ֗וּ כֹּ֚ל חָרֵד֙ בְּדִבְרֵ֣י אֱלֹהֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל עַ֖ל 4
מַ֣עַל הַגּוֹלָ֑ה וַאֲנִי֙ יֹשֵׁ֣ב מְשׁוֹמֵ֔ם עַ֖ד לְמִנְחַ֥ת הָעָֽרֶב׃ וּבְמִנְחַ֣ת ה
הָעֶ֗רֶב קַ֚מְתִּי מִתַּ֣עֲנִיתִ֔י וּבְקָרְעִ֥י בִגְדִ֖י וּמְעִילִ֑י וָאֶכְרְעָה֙
עַל־בִּרְכַּ֔י וָאֶפְרְשָׂ֥ה כַפַּ֖י אֶל־יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ וָאֹמְרָ֗ה אֱלֹהַי֙ 6
בֹּ֣שְׁתִּי וְנִכְלַ֔מְתִּי לְהָרִ֧ים אֱלֹהַ֛י פָּנַ֖י אֵלֶ֑יךָ כִּ֣י עֲוֺנֹתֵ֤ינוּ רָבוּ֙
לְמַ֣עְלָה רֹּ֔אשׁ וְאַשְׁמָתֵ֥נוּ גָדְלָ֖ה עַ֥ד לַשָּׁמָֽיִם׃ מִימֵ֣י אֲבֹתֵ֗ינוּ 7
אֲנַ֙חְנוּ֙ בְּאַשְׁמָ֣ה גְדֹלָ֔ה עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה וּבַעֲוֺנֹתֵ֡ינוּ נִתַּ֡נּוּ אֲנַ֣חְנוּ
מְלָכֵ֣ינוּ כֹהֲנֵ֩ינוּ֩ בְּיַ֨ד ׀ מַלְכֵ֣י הָאֲרָצ֗וֹת בַּחֶ֜רֶב בַּשְּׁבִ֧י וּבַבִּזָּ֛ה
וּבְבֹ֥שֶׁת פָּנִ֖ים כְּהַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ וְעַתָּ֡ה כִּמְעַט־רֶגַע֩ הָיְתָ֨ה תְחִנָּ֜ה 8
מֵאֵ֣ת ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֗ינוּ לְהַשְׁאִ֥יר לָ֙נוּ֙ פְּלֵיטָ֔ה וְלָֽתֶת לָ֥נוּ יָתֵ֖ד
בִּמְק֣וֹם קָדְשׁ֑וֹ לְהָאִ֤יר עֵינֵ֙ינוּ֙ אֱלֹהֵ֔ינוּ וּלְתִתֵּ֛נוּ מִֽחְיָ֥ה מְעַ֖ט
בְּעַבְדֻתֵֽנוּ׃ כִּֽי־עֲבָדִ֣ים אֲנַ֔חְנוּ וּבְעַבְדֻתֵ֔נוּ לֹ֥א עֲזָבָ֖נוּ אֱלֹהֵ֑ינוּ 9
וַיַּט־עָלֵ֣ינוּ חֶ֡סֶד לִפְנֵי֩ מַלְכֵ֨י פָרַ֜ס לָֽתֶת־לָ֣נוּ מִֽחְיָ֗ה לְרוֹמֵ֞ם
אֶת־בֵּ֤ית אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ וּלְהַעֲמִ֣יד אֶת־חָרְבֹתָ֔יו וְלָֽתֶת־לָ֣נוּ גָ֔דֵר
בִּֽיהוּדָ֖ה וּבִירוּשָׁלִָֽם׃ וְעַתָּ֛ה מַה־נֹּאמַ֥ר אֱלֹהֵ֖ינוּ אַֽחֲרֵי־זֹ֑את י

---

v. 6. ר׳ דגושה

17 וּלְאֶלְנָתָן מְבִינִים׃ וָאֲוַצְּאָה אוֹתָם עַל־אִדּוֹ הָרֹאשׁ בְּכָסִפְיָא
הַמָּקוֹם וָאָשִׂימָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל־אִדּוֹ אָחִיו
הַנְּתוּנִים בְּכָסִפְיָא הַמָּקוֹם לְהָבִיא־לָנוּ מְשָׁרְתִים לְבֵית
18 אֱלֹהֵינוּ׃ וַיָּבִיאוּ לָנוּ כְּיַד־אֱלֹהֵינוּ הַטּוֹבָה עָלֵינוּ אִישׁ שֶׂכֶל
מִבְּנֵי מַחְלִי בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה וּבָנָיו וְאֶחָיו שְׁמֹנָה
19 עָשָׂר׃ וְאֶת־חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ יְשַׁעְיָה מִבְּנֵי מְרָרִי אֶחָיו וּבְנֵיהֶם
כ עֶשְׂרִים׃ וּמִן־הַנְּתִינִים שֶׁנָּתַן דָּוִיד וְהַשָּׂרִים לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם
21 נְתִינִים מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת׃ וָאֶקְרָא
שָׁם צוֹם עַל־הַנָּהָר אַהֲוָא לְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ לְבַקֵּשׁ
22 מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ כִּי בֹשְׁתִּי
לִשְׁאוֹל מִן־הַמֶּלֶךְ חַיִל וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדָּרֶךְ כִּי־
אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד־אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו לְטוֹבָה
23 וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃ וַנָּצוּמָה וַנְּבַקְשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־
24 זֹאת וַיֵּעָתֵר לָנוּ׃ וָאַבְדִּילָה מִשָּׂרֵי הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר
כה לְשֵׁרֵבְיָה חֲשַׁבְיָה וְעִמָּהֶם מֵאֲחֵיהֶם עֲשָׂרָה׃ וָאֶשְׁקוֹלָה לָהֶם
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים תְּרוּמַת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ
הַהֵרִימוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים׃
26 וָאֶשְׁקֲלָה עַל־יָדָם כֶּסֶף כִּכָּרִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּכְלֵי־
27 כֶסֶף מֵאָה לְכִכָּרִים זָהָב מֵאָה כִכָּר׃ וּכְפֹרֵי זָהָב עֶשְׂרִים
לַאֲדַרְכֹנִים אָלֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת מֻצְהָב טוֹבָה שְׁנַיִם חֲמוּדֹת
28 כַּזָּהָב׃ וָאֹמְרָה אֲלֵהֶם אַתֶּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ
29 וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נְדָבָה לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ שִׁקְדוּ וְשִׁמְרוּ
עַד־תִּשְׁקְלוּ לִפְנֵי שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְשָׂרֵי־הָאָבוֹת
ל לְיִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם הַלִּשְׁכוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְקִבְּלוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם מִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים לְהָבִיא לִירוּשָׁלִַם
31 לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן לָלֶכֶת יְרוּשָׁלִָם וְיַד־אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ וַיַּצִּילֵנוּ
32 מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ׃ וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלִָם וַנֵּשֶׁב שָׁם
33 יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים
בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ עַל יַד־מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר

v. 17. וָאֲצַוֶּה קרי — ibid. הנתינים קרי — v. 18. א׳ דגושה
v. 25. ויתיר ר׳

הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב
בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ ס וַיָּקָם עֶזְרָא י
הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה תְּנוּ תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־ 11
אֲבֹתֵיכֶם וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים
הַנָּכְרִיּוֹת׃ ס וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְיךָ 12
עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל הָעָם רָב וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד 13
בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי־הִרְבִּינוּ
לִפְשֹׁעַ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעַמְדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכֹל ׀ אֲשֶׁר 14
בֶּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים וְעִמָּהֶם
זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ
עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶּן־תִּקְוָה טו
עָמְדוּ עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי עֲזָרֻם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי 16
הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבֵית
אֲבֹתָם וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי
לִדְרוֹשׁ הַדָּבָר׃ וַיְכַלּוּ בַכֹּל אֲנָשִׁים הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת 17
עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ ס וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים 18
אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר וְיָרִיב וּגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם 19
וַאֲשֵׁמִים אֵיל־צֹאן עַל־אַשְׁמָתָם׃ וּמִבְּנֵי אִמֵּר חֲנָנִי וּזְבַדְיָה׃ כ
וּמִבְּנֵי חָרִם מַעֲשֵׂיָה וְאֵלִיָּה וּשְׁמַעְיָה וִיחִיאֵל וְעֻזִּיָּה׃ וּמִבְּנֵי 21 22
פַּשְׁחוּר אֶלְיוֹעֵינַי מַעֲשֵׂיָה יִשְׁמָעֵאל נְתַנְאֵל יוֹזָבָד וְאֶלְעָשָׂה׃
וּמִן־הַלְוִיִּם יוֹזָבָד וְשִׁמְעִי וְקֵלָיָה הוּא קְלִיטָא פְּתַחְיָה יְהוּדָה 23
וֶאֱלִיעֶזֶר׃ וּמִן־הַמְשֹׁרְרִים אֶלְיָשִׁיב וּמִן־הַשֹּׁעֲרִים שַׁלֻּם וָטֶלֶם 24
וְאוּרִי׃ וּמִיִּשְׂרָאֵל מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ רַמְיָה וְיִזִּיָּה וּמַלְכִּיָּה וּמִיָּמִן כה
וְאֶלְעָזָר וּמַלְכִּיָּה וּבְנָיָה׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם מַתַּנְיָה זְכַרְיָה וִיחִיאֵל 26
וְעַבְדִּי וִירֵמוֹת וְאֵלִיָּה׃ וּמִבְּנֵי זַתּוּא אֶלְיוֹעֵנַי אֶלְיָשִׁיב מַתַּנְיָה 27
וִירֵמוֹת וְזָבָד וַעֲזִיזָא׃ וּמִבְּנֵי בֵּבָי יְהוֹחָנָן חֲנַנְיָה זַבַּי עַתְלָי׃ 28
וּמִבְּנֵי בָּנִי מְשֻׁלָּם מַלּוּךְ וַעֲדָיָה יָשׁוּב וּשְׁאָל יְרָמוֹת׃ וּמִבְּנֵי 29 ל
פַּחַת מוֹאָב עַדְנָא וּכְלָל בְּנָיָה מַעֲשֵׂיָה מַתַּנְיָה בְּצַלְאֵל וּבִנּוּי

---

v. 12. יתיר ר׳   v. 13. קמץ בפשטא   v. 29. וְרָמוֹת קרי

11 כִּ֚י עָזַ֣בְנוּ מִצְוֺתֶ֑יךָ׃ אֲשֶׁ֣ר צִוִּ֗יתָ בְּיַ֣ד עֲבָדֶ֣יךָ הַנְּבִיאִים֮ לֵאמֹר֒
הָאָ֡רֶץ אֲשֶׁ֣ר אַתֶּם֩ בָּאִ֨ים לְרִשְׁתָּ֜הּ אֶ֤רֶץ נִדָּה֙ הִ֔יא בְּנִדַּ֖ת
עַמֵּ֣י הָאֲרָצ֑וֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶ֗ם אֲשֶׁ֥ר מִלְא֛וּהָ מִפֶּ֥ה אֶל־פֶּ֖ה
12 בְּטֻמְאָתָֽם׃ וְ֠עַתָּה בְּֽנוֹתֵיכֶ֞ם אַל־תִּתְּנ֣וּ לִבְנֵיהֶ֗ם וּבְנֹֽתֵיהֶם֙
אַל־תִּשְׂא֣וּ לִבְנֵיכֶ֔ם וְלֹֽא־תִדְרְשׁ֧וּ שְׁלֹמָ֛ם וְטוֹבָתָ֖ם עַד־
עוֹלָ֑ם לְמַ֣עַן תֶּחֶזְק֗וּ וַאֲכַלְתֶּם֙ אֶת־ט֣וּב הָאָ֔רֶץ וְהֽוֹרַשְׁתֶּ֥ם
13 לִבְנֵיכֶ֖ם עַד־עוֹלָֽם׃ וְאַֽחֲרֵי֙ כָּל־הַבָּ֣א עָלֵ֔ינוּ בְּמַעֲשֵׂ֙ינוּ֙
הָֽרָעִ֔ים וּבְאַשְׁמָתֵ֖נוּ הַגְּדֹלָ֑ה כִּ֣י ׀ אַתָּ֣ה אֱלֹהֵ֗ינוּ חָשַׂ֤כְתָּ
14 לְמַ֙טָּה֙ מֵעֲוֺנֵ֔נוּ וְנָתַ֥תָּה לָּ֛נוּ פְּלֵיטָ֖ה כָּזֹֽאת׃ הֲנָשׁוּב֙ לְהָפֵ֣ר
מִצְוֺתֶ֔יךָ וּלְהִתְחַתֵּ֖ן בְּעַמֵּ֣י הַתֹּעֵב֣וֹת הָאֵ֑לֶּה הֲל֤וֹא תֶֽאֱנַף־
טו בָּ֙נוּ֙ עַד־כַּלֵּ֔ה לְאֵ֥ין שְׁאֵרִ֖ית וּפְלֵיטָֽה׃ ס יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֤י
יִשְׂרָאֵל֙ צַדִּ֣יק אַ֔תָּה כִּֽי־נִשְׁאַ֥רְנוּ פְלֵיטָ֖ה כְּהַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה
הִנְנ֤וּ לְפָנֶ֙יךָ֙ בְּאַשְׁמָתֵ֔ינוּ כִּ֣י אֵ֥ין לַעֲמ֛וֹד לְפָנֶ֖יךָ עַל־זֹֽאת׃

י 10

א וּכְהִתְפַּלֵּ֤ל עֶזְרָא֙ וּכְהִתְוַדֹּת֔וֹ בֹּכֶה֙ וּמִתְנַפֵּ֔ל לִפְנֵ֖י בֵּ֣ית
הָאֱלֹהִ֑ים נִקְבְּצוּ֩ אֵלָ֨יו מִיִּשְׂרָאֵ֜ל קָהָ֣ל רַב־מְאֹ֗ד אֲנָשִׁ֤ים וְנָשִׁים֙
2 וִֽילָדִ֔ים כִּֽי־בָכ֥וּ הָעָ֖ם הַרְבֵּה־בֶֽכֶה׃ ס וַיַּ֣עַן שְׁכַנְיָ֣ה בֶן־
יְחִיאֵל֩ מִבְּנֵ֨י עוֹלָ֜ם וַיֹּ֣אמֶר לְעֶזְרָ֗א אֲנַ֙חְנוּ֙ מָעַ֣לְנוּ בֵאלֹהֵ֔ינוּ
וַנֹּ֛שֶׁב נָשִׁ֥ים נָכְרִיּ֖וֹת מֵעַמֵּ֣י הָאָ֑רֶץ וְעַתָּ֛ה יֵשׁ־מִקְוֶ֥ה לְיִשְׂרָאֵ֖ל
3 עַל־זֹֽאת׃ וְעַתָּ֣ה נִֽכְרָת־בְּרִ֣ית לֵֽאלֹהֵ֡ינוּ לְהוֹצִ֣יא כָל־נָשִׁ֩ים
וְהַנּוֹלָ֨ד מֵהֶ֜ם בַּעֲצַ֣ת אֲדֹנָ֗י וְהַחֲרֵדִ֛ים בְּמִצְוַ֥ת אֱלֹהֵ֖ינוּ וְכַתּוֹרָ֥ה
4 יֵעָשֶֽׂה׃ ק֕וּם כִּֽי־עָלֶ֖יךָ הַדָּבָ֑ר וַאֲנַ֣חְנוּ עִמָּ֔ךְ חֲזַ֖ק וַעֲשֵֽׂה׃ ס
ה וַיָּ֣קָם עֶזְרָ֡א וַיַּשְׁבַּ֣ע אֶת־שָׂרֵי֩ הַכֹּהֲנִ֨ים הַלְוִיִּ֤ם וְכָל־יִשְׂרָאֵל֙
6 לַעֲשׂ֖וֹת כַּדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַיִּשָּׁבֵֽעוּ׃ וַיָּ֣קָם עֶזְרָ֗א מִלִּפְנֵי֙ בֵּ֣ית
הָאֱלֹהִ֔ים וַיֵּ֕לֶךְ אֶל־לִשְׁכַּ֖ת יְהוֹחָנָ֣ן בֶּן־אֶלְיָשִׁ֑יב וַיֵּ֣לֶךְ שָׁ֗ם
לֶ֤חֶם לֹֽא־אָכַל֙ וּמַ֣יִם לֹא־שָׁתָ֔ה כִּ֥י מִתְאַבֵּ֖ל עַל־מַ֥עַל הַגּוֹלָֽה׃
7 וַיַּעֲבִ֨ירוּ ק֜וֹל בִּיהוּדָ֣ה וִירוּשָׁלִַ֗ם לְכֹל֙ בְּנֵ֣י הַגּוֹלָ֔ה לְהִקָּבֵ֖ץ
8 יְרוּשָׁלִָֽם׃ וְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־יָב֜וֹא לִשְׁלֹ֣שֶׁת הַיָּמִ֗ים כַּעֲצַ֤ת הַשָּׂרִים֙
וְהַזְּקֵנִ֔ים יָחֳרַ֖ם כָּל־רְכוּשׁ֑וֹ וְהוּא֙ יִבָּדֵ֔ל מִקְּהַ֖ל הַגּוֹלָֽה׃ פ
9 וַיִּקָּבְצ֣וּ כָל־אַנְשֵֽׁי־יְהוּדָ֣ה וּ֠בִנְיָמִן יְר֨וּשָׁלִַ֜ם לִשְׁלֹ֣שֶׁת הַיָּמִ֗ים

---

v. 2. עֵילם קרי

תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ
הַחֲפֵצִים לְיִרְאָה אֶת־שְׁמֶךָ וְהַצְלִיחָה נָּא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֵהוּ
לְרַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ הַזֶּה וַאֲנִי הָיִיתִי מַשְׁקֶה לַמֶּלֶךְ׃ ס

ב 2

א וַיְהִי ׀ בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שְׁנַת עֶשְׂרִים לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ יַיִן
לְפָנָיו וָאֶשָּׂא אֶת־הַיַּיִן וָאֶתְּנָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא־הָיִיתִי רַע לְפָנָיו׃
2 וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ ׀ פָּנֶיךָ רָעִים וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֶה אֵין
3 זֶה כִּי־אִם רֹעַ לֵב וָאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וָאֹמַר לַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
לְעוֹלָם יִחְיֶה מַדּוּעַ לֹא־יֵרְעוּ פָנַי אֲשֶׁר הָעִיר בֵּית־קִבְרוֹת
4 אֲבֹתַי חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ עַל־
ה מַה־זֶּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר
לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־יִיטַב עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ אֲשֶׁר
6 תִּשְׁלָחֵנִי אֶל־יְהוּדָה אֶל־עִיר קִבְרוֹת אֲבֹתַי וְאֶבְנֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר
לִי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁגַל ׀ יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַד־מָתַי יִהְיֶה מַהֲלָכְךָ
וּמָתַי תָּשׁוּב וַיִּיטַב לִפְנֵי־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלָחֵנִי וָאֶתְּנָה לוֹ זְמָן׃
7 וָאוֹמַר לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב אִגְּרוֹת יִתְּנוּ־לִי עַל־פַּחֲווֹת
עֵבֶר הַנָּהָר אֲשֶׁר יַעֲבִירוּנִי עַד אֲשֶׁר־אָבוֹא אֶל־יְהוּדָה׃
8 וְאִגֶּרֶת אֶל־אָסָף שֹׁמֵר הַפַּרְדֵּס אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִתֶּן־לִי
עֵצִים לְקָרוֹת אֶת־שַׁעֲרֵי הַבִּירָה אֲשֶׁר־לַבַּיִת וּלְחוֹמַת הָעִיר
וְלַבַּיִת אֲשֶׁר־אָבוֹא אֵלָיו וַיִּתֶּן־לִי הַמֶּלֶךְ כְּיַד־אֱלֹהַי הַטּוֹבָה
9 עָלָי׃ וָאָבוֹא אֶל־פַּחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וָאֶתְּנָה לָהֶם אֵת אִגְּרוֹת
י הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח עִמִּי הַמֶּלֶךְ שָׂרֵי חַיִל וּפָרָשִׁים׃ ס וַיִּשְׁמַע
סַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד הָעַמֹּנִי וַיֵּרַע לָהֶם רָעָה גְדֹלָה
11 אֲשֶׁר־בָּא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָבוֹא אֶל־
12 יְרוּשָׁלִָם וָאֱהִי־שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וָאָקוּם ׀ לַיְלָה אֲנִי וַאֲנָשִׁים ׀
מְעַט עִמִּי וְלֹא־הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה אֱלֹהַי נֹתֵן אֶל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת
לִירוּשָׁלִָם וּבְהֵמָה אֵין עִמִּי כִּי אִם־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב
13 בָּהּ׃ וָאֵצְאָה בְשַׁעַר־הַגַּיְא לַיְלָה וְאֶל־פְּנֵי עֵין הַתַּנִּין וְאֶל־
שַׁעַר הָאַשְׁפֹּת וָאֱהִי שֹׂבֵר בְּחוֹמֹת יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר־הֵמ פְרוּצִים
14 וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וָאֶעֱבֹר אֶל־שַׁעַר הָעַיִן וְאֶל־בְּרֵכַת

v. 13. הֵם ׀ פְּרוּצִים קרי

31 וּמִנַּשֶּׁה׃ וּבְנֵי חָרִם אֱלִיעֶזֶר יִשִּׁיָּה מַלְכִּיָּה שְׁמַעְיָה שִׁמְעוֹן׃
32 33 בִּנְיָמִן מַלּוּךְ שְׁמַרְיָה׃ מִבְּנֵי חָשֻׁם מַתְּנַי מַתַּתָּה זָבָד אֱלִיפֶלֶט
34 לה יְרֵמַי מְנַשֶּׁה שִׁמְעִי׃ מִבְּנֵי בָנִי מַעֲדַי עַמְרָם וְאוּאֵל׃ בְּנָיָה
36 37 בֵדְיָה כלוהי׃ וַנְיָה מְרֵמוֹת אֶלְיָשִׁיב׃ מַתַּנְיָה מַתְּנַי ויעשו׃
38 39 מ וּבָנִי וּבִנּוּי שִׁמְעִי׃ וְשֶׁלֶמְיָה וְנָתָן וַעֲדָיָה׃ מַכְנַדְבַי שָׁשַׁי
41 42 שָׁרָי׃ עֲזַרְאֵל וְשֶׁלֶמְיָהוּ שְׁמַרְיָה׃ שַׁלּוּם אֲמַרְיָה יוֹסֵף׃
43 44 מִבְּנֵי נְבוֹ יְעִיאֵל מַתִּתְיָה זָבָד זְבִינָא ידו וְיוֹאֵל בְּנָיָה׃ כָּל־
אֵלֶּה נשאי נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וְיֵשׁ מֵהֶם נָשִׁים וַיָּשִׂימוּ בָּנִים׃ פ

נחמיה Nehemia. א 1

א דִּבְרֵי נְחֶמְיָה בֶּן־חֲכַלְיָה וַיְהִי בְחֹדֶשׁ כִּסְלֵו שְׁנַת עֶשְׂרִים
2 וַאֲנִי הָיִיתִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאַחַי הוּא
וַאֲנָשִׁים מִיהוּדָה וָאֶשְׁאָלֵם עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלֵיטָה אֲשֶׁר־
3 נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשֶּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלָםִ׃ וַיֹּאמְרוּ לִי הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר
נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשְּׁבִי שָׁם בַּמְּדִינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבְחֶרְפָּה וְחוֹמַת
4 יְרוּשָׁלַםִ מְפֹרָצֶת וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעִי ׀ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יָשַׁבְתִּי וָאֶבְכֶּה וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים וָאֱהִי־צָם
ה וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד לְאֹהֲבָיו
6 וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְתוּחוֹת
לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
יוֹמָם וָלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וּמִתְוַדֶּה עַל־חַטֹּאות
7 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ וַאֲנִי וּבֵית־אָבִי חָטָאנוּ׃ חֲבֹל
חָבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמַרְנוּ אֶת־הַמִּצְוֹת וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־
8 הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ זְכָר־נָא אֶת־הַדָּבָר
אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר אַתֶּם תִּמְעָלוּ אֲנִי אָפִיץ
9 אֶתְכֶם בָּעַמִּים׃ וְשַׁבְתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲכֶם בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֲקַבְּצֵם וַהֲבִיאוֹתִים
י אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לְשַׁכֵּן אֶת־שְׁמִי שָׁם׃ וְהֵם עֲבָדֶיךָ
11 וְעַמֶּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה׃ אָנָּא אֲדֹנָי

v. 35. כלוהו קרי — v. 37. ויעשׂי קרי — v. 43. ידי קרי
v. 44. נשׂאו קרי — v. 3. קמץ בזקף

י יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק יְדָיָה בֶן־חֲרוּמַף וְנֶגֶד בֵּיתוֹ
11 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חַטּוּשׁ בֶּן־חֲשַׁבְנְיָה׃ מִדָּה שֵׁנִית הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־חָרִם וְחַשּׁוּב בֶּן־פַּחַת מוֹאָב וְאֵת מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים׃
12 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק שַׁלּוּם בֶּן־הַלּוֹחֵשׁ שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלָ͏ִם
13 הוּא וּבְנוֹתָיו׃ אֵת שַׁעַר הַגַּיְא הֶחֱזִיק חָנוּן וְיֹשְׁבֵי זָנוֹחַ
הֵמָּה בָנוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֶלֶף אַמָּה
14 בַּחוֹמָה עַד שַׁעַר הַשְּׁפוֹת׃ וְאֵת ׀ שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־רֵכָב שַׂר פֶּלֶךְ בֵּית־הַכָּרֶם הוּא יִבְנֶנּוּ וְיַעֲמִיד
טו דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְאֵת שַׁעַר הָעַיִן הֶחֱזִיק שַׁלּוּן
בֶּן־כָּל־חֹזֶה שַׂר־פֶּלֶךְ הַמִּצְפָּה הוּא יִבְנֶנּוּ וִיטַלְלֶנּוּ וְיַעֲמִידוּ
דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֵת חוֹמַת בְּרֵכַת הַשֶּׁלַח לְגַן־
16 הַמֶּלֶךְ וְעַד־הַמַּעֲלוֹת הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר דָּוִיד׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
נְחֶמְיָה בֶן־עַזְבּוּק שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית־צוּר עַד־נֶגֶד קִבְרֵי
17 דָוִיד וְעַד הַבְּרֵכָה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגִּבֹּרִים׃ אַחֲרָיו
הֶחֱזִיקוּ הַלְוִיִּם רְחוּם בֶּן־בָּנִי עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲשַׁבְיָה שַׂר־
18 חֲצִי־פֶלֶךְ קְעִילָה לְפִלְכּוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ אֲחֵיהֶם בַּוַּי בֶּן־
19 חֵנָדָד שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ קְעִילָה׃ וַיְחַזֵּק עַל־יָדוֹ עֵזֶר בֶּן־יֵשׁוּעַ
כ שַׂר הַמִּצְפָּה מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד עֲלֹת הַנֶּשֶׁק הַמִּקְצֹעַ׃ אַחֲרָיו
הֶחֱרָה הֶחֱזִיק בָּרוּךְ בֶּן־זַבָּי מִדָּה שֵׁנִית מִן־הַמִּקְצוֹעַ עַד־פֶּתַח
21 בֵּית אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־
אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ מִדָּה שֵׁנִית מִפֶּתַח בֵּית אֶלְיָשִׁיב וְעַד־
22 תַּכְלִית בֵּית אֶלְיָשִׁיב׃ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אַנְשֵׁי
23 הַכִּכָּר׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק בִּנְיָמִן וְחַשּׁוּב נֶגֶד בֵּיתָם אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
24 עֲזַרְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה בֶּן־עֲנַנְיָה אֵצֶל בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
בִּנּוּי בֶּן־חֵנָדָד מִדָּה שֵׁנִית מִבֵּית עֲזַרְיָה עַד־הַמִּקְצוֹעַ וְעַד־
כה הַפִּנָּה׃ פָּלָל בֶּן־אוּזַי מִנֶּגֶד הַמִּקְצוֹעַ וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֲצַר הַמַּטָּרָה אַחֲרָיו פְּדָיָה בֶן־פַּרְעֹשׁ׃
26 וְהַנְּתִינִים הָיוּ יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל עַד נֶגֶד שַׁעַר הַמַּיִם לַמִּזְרָח
27 וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַתְּקֹעִים מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד
28 הַמִּגְדָּל הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא וְעַד חוֹמַת הָעֹפֶל׃ מֵעַל ׀ שַׁעַר הַסּוּסִים

---

v. 15. וַיַּעֲמִיד קרי   v. 20. זַכַּי קרי

טו הַמֶּ֔לֶךְ וְאֵין־מָק֥וֹם לַבְּהֵמָ֖ה לַעֲבֹ֥ר תַּחְתָּֽי׃ וָאֱהִ֨י עֹלֶ֤ה בַנַּ֙חַל֙
לַ֔יְלָה וָאֱהִ֥י שֹׂבֵ֖ר בַּחוֹמָ֑ה וָאָשׁ֗וּב וָאָב֛וֹא בְּשַׁ֥עַר הַגַּ֖יְא
16 וָאָשֽׁוּב׃ וְהַסְּגָנִ֗ים לֹ֤א יָֽדְעוּ֙ אָ֣נָה הָלַ֔כְתִּי וּמָ֖ה אֲנִ֣י עֹשֶׂ֑ה
וְלַיְּהוּדִ֨ים וְלַכֹּהֲנִ֜ים וְלַחֹרִ֣ים וְלַסְּגָנִ֗ים וּלְיֶ֙תֶר֙ עֹשֵׂ֣ה הַמְּלָאכָ֔ה
17 עַד־כֵּ֖ן לֹ֥א הִגַּֽדְתִּי׃ וָאוֹמַ֣ר אֲלֵהֶ֗ם אַתֶּ֤ם רֹאִים֙ הָרָעָה֙ אֲשֶׁ֣ר
אֲנַ֣חְנוּ בָ֔הּ אֲשֶׁ֤ר יְרֽוּשָׁלִַ֙ם֙ חֲרֵבָ֔ה וּשְׁעָרֶ֖יהָ נִצְּת֣וּ בָאֵ֑שׁ לְכוּ֙
18 וְנִבְנֶה֙ אֶת־חוֹמַ֣ת יְרוּשָׁלִַ֔ם וְלֹא־נִהְיֶ֥ה ע֖וֹד חֶרְפָּֽה׃ וָאַגִּ֨יד לָהֶ֜ם
אֶת־יַ֣ד אֱלֹהַ֗י אֲשֶׁר־הִיא֙ טוֹבָ֣ה עָלַ֔י וְאַף־דִּבְרֵ֥י הַמֶּ֖לֶךְ אֲשֶׁ֣ר
אָֽמַר־לִ֑י וַיֹּֽאמְרוּ֙ נָק֣וּם וּבָנִ֔ינוּ וַיְחַזְּק֥וּ יְדֵיהֶ֖ם לַטּוֹבָֽה׃ ס
19 וַיִּשְׁמַ֣ע סַנְבַלַּ֣ט הַ֠חֹרֹנִי וְטֹבִיָּ֨ה ׀ הָעֶ֜בֶד הָֽעַמֹּנִ֗י וְגֶ֙שֶׁם֙
הָֽעַרְבִ֔י וַיַּלְעִ֙גוּ֙ לָ֔נוּ וַיִּבְז֖וּ עָלֵ֑ינוּ וַיֹּֽאמְר֗וּ מָֽה־הַדָּבָ֤ר הַזֶּה֙
כ אֲשֶׁ֣ר אַתֶּ֣ם עֹשִׂ֔ים הַעַ֥ל הַמֶּ֖לֶךְ אַתֶּ֥ם מֹרְדִֽים׃ וָאָשִׁ֨יב אוֹתָ֜ם
דָּבָ֗ר וָאוֹמַ֤ר לָהֶם֙ אֱלֹהֵ֣י הַשָּׁמַ֔יִם ה֚וּא יַצְלִ֣יחַ לָ֔נוּ וַאֲנַ֥חְנוּ
עֲבָדָ֖יו נָק֣וּם וּבָנִ֑ינוּ וְלָכֶ֗ם אֵין־חֵ֧לֶק וּצְדָקָ֛ה וְזִכָּר֖וֹן בִּירוּשָׁלִָֽם׃

3 ג

א וַיָּקָם֩ אֶלְיָשִׁ֨יב הַכֹּהֵ֜ן הַגָּד֗וֹל וְאֶחָ֣יו הַכֹּהֲנִ֗ים וַיִּבְנוּ֙ אֶת־
שַׁ֣עַר הַצֹּ֔אן הֵ֣מָּה קִדְּשׁ֔וּהוּ וַיַּעֲמִ֖ידוּ דַּלְתֹתָ֑יו וְעַד־מִגְדַּ֨ל
2 הַמֵּאָ֤ה קִדְּשׁ֙וּהוּ֙ עַ֖ד מִגְדַּ֥ל חֲנַנְאֵֽל׃ וְעַל־יָד֥וֹ בָנ֖וּ אַנְשֵׁ֣י יְרֵח֑וֹ
3 וְעַל־יָד֥וֹ בָנָ֖ה זַכּ֥וּר בֶּן־אִמְרִֽי׃ וְאֵת֙ שַׁ֣עַר הַדָּגִ֔ים בָּנ֖וּ בְּנֵ֣י
הַסְּנָאָ֑ה הֵ֣מָּה קֵר֗וּהוּ וַֽיַּעֲמִ֙ידוּ֙ דַּלְתֹתָ֔יו מַנְעוּלָ֖יו וּבְרִיחָֽיו׃
4 וְעַל־יָדָ֣ם הֶחֱזִ֗יק מְרֵמוֹת֙ בֶּן־אוּרִיָּה֙ בֶּן־הַקּ֔וֹץ וְעַל־יָדָ֣ם
הֶחֱזִ֔יק מְשֻׁלָּם֙ בֶּן־בֶּ֣רֶכְיָ֔ה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵ֑ל וְעַל־יָדָ֣ם הֶחֱזִ֔יק
ה צָד֖וֹק בֶּֽן־בַּעֲנָֽא׃ וְעַל־יָדָ֖ם הֶחֱזִ֣יקוּ הַתְּקוֹעִ֑ים וְאַדִּֽירֵיהֶם֙ לֹא־
6 הֵבִ֣יאוּ צַוָּרָ֔ם בַּעֲבֹדַ֖ת אֲדֹנֵיהֶֽם׃ וְאֵת֩ שַׁ֨עַר הַיְשָׁנָ֜ה הֶחֱזִ֗יקוּ
יוֹיָדָע֙ בֶּן־פָּסֵ֔חַ וּמְשֻׁלָּ֖ם בֶּן־בְּסֽוֹדְיָ֑ה הֵ֣מָּה קֵר֗וּהוּ וַֽיַּעֲמִ֙ידוּ֙
7 דַּלְתֹתָ֔יו וּמַנְעֻלָ֖יו וּבְרִיחָֽיו׃ וְעַל־יָדָ֣ם הֶחֱזִ֗יק מְלַטְיָ֙ה
הַגִּבְעֹנִ֜י וְיָדוֹן֙ הַמֵּרֹ֣נֹתִ֔י אַנְשֵׁ֥י גִבְע֖וֹן וְהַמִּצְפָּ֑ה לְכִסֵּ֕א פַּחַ֖ת
8 עֵ֥בֶר הַנָּהָֽר׃ עַל־יָד֣וֹ הֶחֱזִ֗יק עֻזִּיאֵ֤ל בֶּן־חַרְהֲיָה֙ צוֹרְפִ֔ים וְעַל־
יָד֥וֹ הֶחֱזִ֖יק חֲנַנְיָ֣ה בֶּן־הָרַקָּחִ֑ים וַיַּֽעַזְבוּ֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם עַ֖ד הַחוֹמָ֥ה
9 הָרְחָבָֽה׃ וְעַל־יָדָ֣ם הֶחֱזִ֗יק רְפָיָ֛ה בֶן־ח֖וּר שַׂ֕ר חֲצִ֥י פֶּ֖לֶךְ

v. 16. פתח בס״פ   v. 5. חסר א׳

הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא 8
וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־
תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ וְהִלָּחֲמוּ
עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ פ
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־ 9
עֲצָתָם וַנָּשָׁוב כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְהִי י
מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים
וְהָרְמָחִים הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־
בֵּית יְהוּדָה׃ הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת 11
יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃ וְהַבּוֹנִים אִישׁ 12
חַרְבּוֹ אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃
וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם הַמְּלָאכָה 13
הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה רְחוֹקִים אִישׁ
מֵאָחִיו׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ 14
אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם טו
מַחֲזִיקִים בָּרְמָחִים מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים׃ גַּם 16
בָּעֵת הַהִיא אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנַעֲרוֹ יָלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלָם
וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר וְהַיּוֹם מְלָאכָה׃ וְאֵין אֲנִי וְאַחַי 17
וּנְעָרַי וְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין־אֲנַחְנוּ פֹשְׁטִים בְּגָדֵינוּ
אִישׁ שִׁלְחוֹ הַמָּיִם׃ פ

ה 5

וַתְּהִי צַעֲקַת הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְּהוּדִים׃ א
וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ רַבִּים וְנִקְחָה דָגָן 2
וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ וּבָתֵּינוּ 3
אֲנַחְנוּ עֹרְבִים וְנִקְחָה דָגָן בָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים לָוִינוּ 4
כֶסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ׃ וְעַתָּה כִּבְשַׂר אַחֵינוּ ה
בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בָּנֵינוּ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת־בָּנֵינוּ וְאֶת־
בְּנֹתֵינוּ לַעֲבָדִים וְיֵשׁ מִבְּנֹתֵינוּ נִכְבָּשׁוֹת וְאֵין־לְאֵל יָדֵנוּ
וּשְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ לַאֲחֵרִים׃ וַיִּחַר לִי מְאֹד כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי 6
אֶת־זַעֲקָתָם וְאֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּמָּלֵךְ לִבִּי עָלַי וָאָרִיבָה 7

v. 9. יתיר ו׳

29 הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אִישׁ לְנֶגֶד בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק צָדוֹק
בֶּן־אִמֵּר נֶגֶד בֵּיתוֹ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיק שְׁמַעְיָה בֶן־שְׁכַנְיָה שֹׁמֵר
ל שַׁעַר הַמִּזְרָח׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶן־שֶׁלֶמְיָה וְחָנוּן בֶּן־
צָלָף הַשִּׁשִּׁי מִדָּה שֵׁנִי אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה נֶגֶד
31 נִשְׁכָּתוֹ׃ אַחֲרַי הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶּן־הַצֹּרְפִי עַד־בֵּית הַנְּתִינִים
32 וְהָרֹכְלִים נֶגֶד שַׁעַר הַמִּפְקָד וְעַד עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃ ° וּבֵין עֲלִיַּת
הַפִּנָּה לְשַׁעַר הַצֹּאן הֶחֱזִיקוּ הַצֹּרְפִים וְהָרֹכְלִים׃ פ
33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים אֶת־הַחוֹמָה וַיִּחַר
34 לוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיַּלְעֵג עַל־הַיְּהוּדִים׃ וַיֹּאמֶר ׀ לִפְנֵי אֶחָיו
וְחֵיל שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלָלִים עֹשִׂים הֲיַעַזְבוּ
לָהֶם הֲיִזְבָּחוּ הַיְכַלּוּ בַיּוֹם הַיְחַיּוּ אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרֵמוֹת
לה הֶעָפָר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת׃ וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם
אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃ ס
36 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם
37 וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם
38 מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃ וַנִּבְנֶה אֶת־
הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם
לַעֲשׂוֹת׃ פ

ד 4

א וַיְהִי ׀ כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים
וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת יְרוּשָׁלִַם כִּי־הֵחֵלּוּ
2 הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו
3 לָבוֹא לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־
אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא
ה נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃ וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד
אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ ס
6 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ
7 עֶשֶׂר פְּעָמִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃ וָאַעֲמִיד
מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִחִיִּים וָאַעֲמִיד אֶת־

---

v. 30. 31. אחריו קרי — v. 32. חצי הספר — v. 7. בצחיחים קרי

אֹיְבֵינוּ כִּי בָנִיתִי אֶת־הַחוֹמָה וְלֹא־נוֹתַר בָּהּ פָּרֶץ גַּם עַד־
הָעֵת הַהִיא דְּלָתוֹת לֹא־הֶעֱמַדְתִּי בַשְּׁעָרִים׃ וַיִּשְׁלַח סַנְבַלַּט 2
וְגֶשֶׁם אֵלַי לֵאמֹר לְכָה וְנִוָּעֲדָה יַחְדָּו בַּכְּפִירִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ
וְהֵמָּה חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה׃ וָאֶשְׁלְחָה עֲלֵיהֶם מַלְאָכִים 3
לֵאמֹר מְלָאכָה גְדוֹלָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלֹא אוּכַל לָרֶדֶת לָמָּה
תִשְׁבַּת הַמְּלָאכָה כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּהָ וְיָרַדְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וַיִּשְׁלְחוּ 4
אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃
וַיִּשְׁלַח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה פַּעַם חֲמִישִׁית אֶת־נַעֲרוֹ ה
וְאִגֶּרֶת פְּתוּחָה בְּיָדוֹ׃ כָּתוּב בָּהּ בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע וְגַשְׁמוּ אֹמֵר 6
אַתָּה וְהַיְּהוּדִים חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל־כֵּן אַתָּה בוֹנֶה הַחוֹמָה
וְאַתָּה הֹוֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם־נְבִיאִים הֶעֱמַדְתָּ 7
לִקְרֹא עָלֶיךָ בִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר מֶלֶךְ בִּיהוּדָה וְעַתָּה יִשָּׁמַע
לַמֶּלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְעַתָּה לְכָה וְנִוָּעֲצָה יַחְדָּו׃ וָאֶשְׁלְחָה 8
אֵלָיו לֵאמֹר לֹא נִהְיָה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר כִּי
מִלִּבְּךָ אַתָּה בוֹדָאם׃ כִּי כֻלָּם מְיָרְאִים אוֹתָנוּ לֵאמֹר יִרְפּוּ 9
יְדֵיהֶם מִן־הַמְּלָאכָה וְלֹא תֵעָשֶׂה וְעַתָּה חַזֵּק אֶת־יָדָי׃ וַאֲנִי י
בָאתִי בֵּית שְׁמַעְיָה בֶן־דְּלָיָה בֶן־מְהֵיטַבְאֵל וְהוּא עָצוּר
וַיֹּאמֶר נִוָּעֵד אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים אֶל־תּוֹךְ הַהֵיכָל וְנִסְגְּרָה
דַּלְתוֹת הַהֵיכָל כִּי בָּאִים לְהָרְגֶךָ וְלַיְלָה בָּאִים לְהָרְגֶךָ׃
וָאֹמְרָה הַאִישׁ כָּמוֹנִי יִבְרָח וּמִי כָמוֹנִי אֲשֶׁר־יָבֹא אֶל־הַהֵיכָל 11
וָחָי לֹא אָבוֹא׃ וָאַכִּירָה וְהִנֵּה לֹא־אֱלֹהִים שְׁלָחוֹ כִּי הַנְּבוּאָה 12
דִּבֶּר עָלַי וְטוֹבִיָּה וְסַנְבַלַּט שְׂכָרוֹ׃ לְמַעַן שָׂכוּר הוּא לְמַעַן 13
אִירָא וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן וְחָטָאתִי וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם רָע לְמַעַן
יְחָרְפוּנִי׃ זָכְרָה אֱלֹהַי לְטוֹבִיָּה וּלְסַנְבַלַּט כְּמַעֲשָׂיו אֵלֶּה 14
וְגַם לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וּלְיֶתֶר הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים
אוֹתִי׃ וַתִּשְׁלַם הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לֶאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים טו
וּשְׁנַיִם יוֹם׃ ס וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל־אוֹיְבֵינוּ וַיִּרְאוּ כָּל־ 16
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת
אֱלֹהֵינוּ נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה הַזֹּאת׃ גַּם ׀ בַּיָּמִים הָהֵם מַרְבִּים 17
חֹרֵי יְהוּדָה אִגְּרֹתֵיהֶם הוֹלְכוֹת עַל־טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה

v. 8. א׳ נחה   v. 11. קמץ בזקף

אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה לָהֶם מַשָּׁא אִישׁ־בְּאָחִיו
8 אַתֶּם נֹשִׁאים וָאֶתֵּן עֲלֵיהֶם קְהִלָּה גְדוֹלָה׃ וָאֹמְרָה לָהֶם
אֲנַחְנוּ קָנִינוּ אֶת־אַחֵינוּ הַיְּהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לַגּוֹיִם כְּדֵי בָנוּ
וְגַם־אַתֶּם תִּמְכְּרוּ אֶת־אֲחֵיכֶם וְנִמְכְּרוּ־לָנוּ וַיַּחֲרִישׁוּ וְלֹא
9 מָצְאוּ דָּבָר׃ וַיֹּאמַר לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר־אַתֶּם עֹשִׂים הֲלוֹא
י בְּיִרְאַת אֱלֹהֵינוּ תֵּלֵכוּ מֵחֶרְפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ׃ וְגַם־אֲנִי אַחַי
וּנְעָרַי נֹשִׁים בָּהֶם כֶּסֶף וְדָגָן נַעַזְבָה־נָּא אֶת־הַמַּשָּׁא הַזֶּה׃
11 הָשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהַיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כַּרְמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבָתֵּיהֶם
וּמְאַת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר אֲשֶׁר אַתֶּם נֹשִׁים בָּהֶם׃
12 וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם לֹא נְבַקֵּשׁ כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר
13 וָאֶקְרָא אֶת־הַכֹּהֲנִים וָאַשְׁבִּיעֵם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם־חָצְנִי
נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת־כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
יָקִים אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוּר וָרֵק
וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַשׂ הָעָם כַּדָּבָר
14 הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָם בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים וְעַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
הַמֶּלֶךְ שָׁנִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא
טו אָכַלְתִּי׃ וְהַפַּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־לְפָנַי הִכְבִּידוּ עַל־הָעָם
וַיִּקְחוּ מֵהֶם בְּלֶחֶם וָיַיִן אַחַר כֶּסֶף־שְׁקָלִים אַרְבָּעִים גַּם־
נַעֲרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל־הָעָם וַאֲנִי לֹא־עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יִרְאַת
16 אֱלֹהִים׃ וְגַם בִּמְלֶאכֶת הַחוֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה לֹא
17 קָנִינוּ וְכָל־נְעָרַי קְבוּצִים שָׁם עַל־הַמְּלָאכָה׃ וְהַיְּהוּדִים
וְהַסְּגָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים אֵלֵינוּ מִן־הַגּוֹיִם
18 אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵינוּ עַל־שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה נַעֲשֶׂה לְיוֹם אֶחָד
שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נַעֲשׂוּ־לִי וּבֵין עֲשֶׂרֶת
יָמִים בְּכָל־יַיִן לְהַרְבֵּה וְעִם־זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי כִּי־
19 כָבְדָה הָעֲבֹדָה עַל־הָעָם הַזֶּה׃ זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל
אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עַל־הָעָם הַזֶּה׃ ס

6 ו

א וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וּלְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וּלְיֶתֶר

v. 7. יתיר א׳ v. 9. יתיר ו׳ v. 14. פתח בס״פ

24 כה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִיף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי גִבְעוֹן
26 תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים
27 28 וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי בֵית־
29 עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת
ל שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ
31 מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃
32 33 אַנְשֵׁי בֵית־אֵל וְהָעָי מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְבוֹ
34 אַחֵר חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים
לה 36 וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ
37 מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת
38 וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת
39 וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת
מ 41 שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי
42 פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף
43 שִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי לְהוֹדְוָה
44 שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃ הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים
מה וּשְׁמֹנָה׃ הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב
46 בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־
47 צִחָא בְנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי
48 49 פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָא בְּנֵי שַׁלְמָי׃ בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל
נ 51 בְּנֵי־גָחַר׃ בְּנֵי־רְאָיָה בְנֵי־רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא׃ בְּנֵי־גַזָּם בְּנֵי־
52 53 עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ׃ בְּנֵי־בֵסַי בְּנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפוּשְׁסִים׃ בְּנֵי־
54 בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלִית בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי
נה 56 חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי
57 חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סֹטַי בְּנֵי־סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא׃
58 59 בְּנֵי־יַעְלָא בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל
ס בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן׃ כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי
61 שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס וְאֵלֶּה הָעוֹלִים מִתֵּל
מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־

---

v. 30. קמץ בזקף v. 32. קמץ בזקף v. 43. להודיה קרי
v. 52. נפישסים קרי v. 54. בצלית קרי

18 בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃ כִּֽי־רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּֽי־חָתָן
הוּא לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם בֶּן
19 בֶּֽרֶכְיָה׃ גַּם טוֹבֹתָיו הָיוּ אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים
לוֹ אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָֽרְאֵנִי׃ ס

ז 7

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ
2 הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־
חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא
3 אֶת־הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃ וָיֹּאמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם
עַד־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת וֶאֱחֹזוּ
וְהַעֲמֵיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֶגֶד
4 בֵּיתוֹ׃ וְהָעִיר רַחֲבַת יָדַיִם וּגְדֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ וְאֵין
ה בָּתִּים בְּנוּיִם׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת־הַחֹרִים
וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ
6 הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה וָאֶמְצָא כָּתוּב בּוֹ׃ ס אֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה
הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
7 וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלַ͏ִם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ הַבָּאִים עִם־זְרֻבָּבֶל
יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת
8 בִּגְוַי נְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ
9 אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
י 11 שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי־
פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁמֹנָה
12 13 עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא
14 שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת
טו 16 וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בִנּוּי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵבָי
17 שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
18 עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃
19 כ בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי עָדִין שֵׁשׁ מֵאוֹת
21 22 חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי
23 חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת

---

v. 18. פתח באתנחתא   ibid. סגול בלא מקף   v. 3. יתיר ד׳

אֲשֶׁר־עָשׂוּ לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה
וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה
וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם׃ ס
וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם הָיָה ה
וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־הָעָם׃ וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים 6
הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן ׀ אָמֵן בְּמֹעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוֻּ לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֵׁרֵבְיָה ׀ 7
יָמִין עַקּוּב שַׁבְּתַי ׀ הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן
פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם מְבִינִים אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃
וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ 8
בַּמִּקְרָא׃ ס וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן ׀ 9
הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם הַמְּבִינִים אֶת־הָעָם לְכָל־הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ
הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַל־תִּתְאַבְּלוּ וְאַל־תִּבְכּוּ כִּי בוֹכִים כָּל־
הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אִכְלוּ י
מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי־
קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ כִּי־חֶדְוַת יְהוָה הִיא
מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִּם מַחְשִׁים לְכָל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי־הַיּוֹם 11
קָדֹשׁ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְשַׁלַּח 12
מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּי הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר
הוֹדִיעוּ לָהֶם׃ ס וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־ 13
הָעָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה׃ וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה 14
אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת בֶּחָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃
וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ וְיַעֲבִירוּ קוֹל בְּכָל־עָרֵיהֶם וּבִירוּשָׁלַם לֵאמֹר טו
צְאוּ הָהָר וְהָבִיאוּ עֲלֵי־זַיִת וַעֲלֵי־עֵץ שֶׁמֶן וַעֲלֵי הֲדַס וַעֲלֵי
תְמָרִים וַעֲלֵי עֵץ עָבֹת לַעֲשֹׂת סֻכֹּת כַּכָּתוּב׃ וַיֵּצְאוּ הָעָם 16
וַיָּבִיאוּ וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם סֻכּוֹת אִישׁ עַל־גַּגּוֹ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם
וּבְחַצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּבִרְחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם וּבִרְחוֹב שַׁעַר
אֶפְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן־הַשְּׁבִי ׀ סֻכּוֹת וַיֵּשְׁבוּ 17
בַסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד
הַיּוֹם הַהוּא וַתְּהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ וַיִּקְרָא בְּסֵפֶר 18
תּוֹרַת הָאֱלֹהִים יוֹם ׀ בְּיוֹם מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד הַיּוֹם

62 אֲבֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי
63 נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ ס וּמִן־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי
64 אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃ אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים
סה וְלֹא נִמְצָא וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם
אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן לְאוּרִים
66 וְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת
67 וְשִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת
68 מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ° גְּמַלִּים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים
69 וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ וּמִקְצָת
רָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לַמְּלָאכָה הַתִּרְשָׁתָא נָתַן לָאוֹצָר זָהָב
דַּרְכְּמֹנִים אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ
ע מֵאוֹת׃ ס וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב
71 דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹת וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתָיִם׃ וַאֲשֶׁר
נָתְנוּ שְׁאֵרִית הָעָם זָהָב דַּרְכְּמֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹא וְכֶסֶף מָנִים
72 אַלְפָּיִם וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל־
יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

ח 8

א וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי
שַׁעַר־הַמָּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר
2 תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבִיא עֶזְרָא
הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל
3 מֵבִין לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּקְרָא־בוֹ לִפְנֵי
הָרְחוֹב אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי שַׁעַר־הַמַּיִם מִן־הָאוֹר עַד־מַחֲצִית
הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאָזְנֵי כָל־הָעָם
4 אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה׃ וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל־מִגְדַּל־עֵץ

v. 68. במקצת ספרים יש פה עוד הפסוק · סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ובכל ספרים מדוייקים איננו.

נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם
וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ אֶת־יָדְךָ
16 לָתֵת לָהֶם׃ וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא
17 שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתֶיךָ׃ וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ רֹאשׁ לָשׁוּב
לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ־
18 אַפַּיִם וְרַב־וְחֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם׃ אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיֹּאמְרוּ זֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ מִמִּצְרָיִם וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת
19 גְּדֹלוֹת׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר אֶת־
עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם בְּיוֹמָם לְהַנְחֹתָם בְּהַדֶּרֶךְ וְאֶת־
עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
כ וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם וּמַנְךָ לֹא־מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם
21 וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה כִּלְכַּלְתָּם בַּמִּדְבָּר
22 לֹא חָסֵרוּ שַׂלְמֹתֵיהֶם לֹא בָלוּ וְרַגְלֵיהֶם לֹא בָצֵקוּ׃ וַתִּתֵּן
לָהֶם מַמְלָכוֹת וַעֲמָמִים וַתַּחְלְקֵם לְפֵאָה וַיִּירְשׁוּ אֶת־אֶרֶץ
סִיחוֹן וְאֶת־אֶרֶץ מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן׃
23 וּבְנֵיהֶם הִרְבִּיתָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וַתְּבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
24 אָמַרְתָּ לַאֲבֹתֵיהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת׃ וַיָּבֹאוּ הַבָּנִים וַיִּירְשׁוּ אֶת־
הָאָרֶץ וַתַּכְנַע לִפְנֵיהֶם אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִים וַתִּתְּנֵם
בְּיָדָם וְאֶת־מַלְכֵיהֶם וְאֶת־עַמְמֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנָם׃
כה וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ בָּתִּים מְלֵאִים־
כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב
26 וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃ וַיַּמְרוּ
וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם וְאֶת־נְבִיאֶיךָ
הָרָגוּ אֲשֶׁר־הֵעִידוּ בָם לַהֲשִׁיבָם אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃
27 וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ
וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים
28 וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ
וַתַּעַזְבֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה
29 מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְתַצִּילֵם כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם
לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא־שָׁמְעוּ לְמִצְוֺתֶיךָ

v. 17. יתיר ו׳   v. 26. קמץ בזקף   v. 27. קמץ בזקף

הָאַחֲרוֹן וַיַּעֲשׂוּ־חָג שִׁבְעַת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת
כַּמִּשְׁפָּט׃ ס

ט 9

א וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם
2 וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם׃ וַיִּבָּדְלוּ זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכֹּל בְּנֵי נֵכָר
3 וַיַּעַמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־חַטֹּאתֵיהֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיָּקוּמוּ
עַל־עָמְדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבִעִית הַיּוֹם
4 וּרְבִעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ ס וַיָּקָם
עַל־מַעֲלֵה הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וּבָנִי קַדְמִיאֵל שְׁבַנְיָה בֻּנִּי שֵׁרֵבְיָה
ה בָּנִי כְנָנִי וַיִּזְעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה
פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם
6 וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃ אַתָּה־
הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתָּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה
7 מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים׃ אַתָּה הוּא
יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים
8 וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם׃ וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק
9 אָתָּה׃ וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ
י עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו
וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
11 כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם
בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם
12 עַזִּים׃ וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה לְהָאִיר
13 לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃ וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר
עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם וַתִּתֵּן לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת
14 חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃ וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְווֹת
טו וְחֻקִּים וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם

אַתָּה ק׳ v. 6.

23 24 כה יַדּֽוּעַ׃ פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃ הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּֽׁוּב׃ הַלּוֹחֵשׁ
26 27 פִּלְחָא שׁוֹבֵֽק׃ רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָֽה׃ וַאֲחִיָּה חָנָן עָנָֽן׃
28 29 מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָֽה׃ וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים
הַמְשֹׁרְרִים הַנְּתִינִים וְכָל־הַנִּבְדָּל מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־תּוֹרַת
ל הָאֱלֹהִים נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ מֵבִֽין׃ מַחֲזִיקִים
עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם וּבָאִים בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה לָלֶכֶת בְּתוֹרַת
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה בְּיַד מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר
וְלַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּֽיו׃
31 וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם לֹא נִקַּח
32 לְבָנֵֽינוּ׃ וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים אֶת־הַמַּקָּחוֹת וְכָל־שֶׁבֶר
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ
33 וְנִטֹּשׁ אֶת־הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמַשָּׁא כָל־יָֽד׃ וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ
מִצְוֺת לָתֵת עָלֵינוּ שְׁלִשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית
34 אֱלֹהֵֽינוּ׃ לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת וּמִנְחַת הַתָּמִיד וּלְעוֹלַת
הַתָּמִיד הַשַּׁבָּתוֹת הֶחֳדָשִׁים לַמּוֹעֲדִים וְלַקֳּדָשִׁים וְלַחַטָּאוֹת
לה לְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית אֱלֹהֵֽינוּ׃ וְהַגּוֹרָלוֹת
הִפַּלְנוּ עַל־קֻרְבַּן הָעֵצִים הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהָעָם לְהָבִיא
לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית־אֲבֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְשָׁנָה
36 לְבַעֵר עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָֽה׃ וּלְהָבִיא
אֶת־בִּכּוּרֵי אַדְמָתֵנוּ וּבִכּוּרֵי כָּל־פְּרִי כָל־עֵץ שָׁנָה בְשָׁנָה
37 לְבֵית יְהוָֽה׃ וְאֶת־בְּכֹרוֹת בָּנֵינוּ וּבְהֶמְתֵּנוּ כַּכָּתוּב
בַּתּוֹרָה וְאֶת־בְּכוֹרֵי בְקָרֵינוּ וְצֹאנֵינוּ לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ
38 לַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים בְּבֵית אֱלֹהֵֽינוּ׃ וְאֶת־רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵינוּ
וּתְרוּמֹתֵינוּ וּפְרִי כָל־עֵץ תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר נָבִיא לַכֹּהֲנִים
אֶל־לִשְׁכוֹת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ וּמַעְשַׂר אַדְמָתֵנוּ לַלְוִיִּם וְהֵם
39 הַלְוִיִּם הַמְעַשְּׂרִים בְּכֹל עָרֵי עֲבֹדָתֵֽנוּ׃ וְהָיָה הַכֹּהֵן בֶּן־
אַהֲרֹן עִם־הַלְוִיִּם בַּעְשֵׂר הַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם יַעֲלוּ אֶת־מַעֲשַׂר
מ הַמַּעֲשֵׂר לְבֵית אֱלֹהֵינוּ אֶל־הַלְּשָׁכוֹת לְבֵית הָאוֹצָֽר׃ כִּי
אֶל־הַלְּשָׁכוֹת יָבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הַלֵּוִי אֶת־תְּרוּמַת הַדָּגָן
הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וְשָׁם כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְלֹא נַעֲזֹב אֶת־בֵּית אֱלֹהֵֽינוּ׃

וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם וַיִּתְּנוּ
ל כָתֵף סוֹרֶרֶת וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ וַתִּמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם
שָׁנִים רַבּוֹת וַתָּעַד בָּם בְּרוּחֲךָ בְּיַד־נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ
31 וַתִּתְּנֵם בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצֹת׃ וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא־עֲשִׂיתָם
32 כָּלָה וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל־
יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר־מְצָאַתְנוּ לִמְלָכֵינוּ
לְשָׂרֵינוּ וּלְכֹהֲנֵינוּ וְלִנְבִיאֵנוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ וּלְכָל־עַמֶּךָ מִימֵי
33 מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא
34 עָלֵינוּ כִּי־אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ וְאֶת־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ
כֹּהֲנֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ לֹא עָשׂוּ תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל־מִצְוֺתֶיךָ
לה וּלְעֵדְוֺתֶיךָ אֲשֶׁר הַעִידֹתָ בָּהֶם׃ וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ הָרָב
אֲשֶׁר־נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר־נָתַתָּ
36 לִפְנֵיהֶם לֹא עֲבָדוּךָ וְלֹא־שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם הָרָעִים׃ הִנֵּה
אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ לֶאֱכֹל
37 אֶת־פִּרְיָהּ וְאֶת־טוּבָהּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃ וּתְבוּאָתָהּ
מַרְבָּה לַמְּלָכִים אֲשֶׁר־נָתַתָּה עָלֵינוּ בְּחַטֹּאותֵינוּ וְעַל־
גְּוִיֹּתֵינוּ מֹשְׁלִים וּבִבְהֶמְתֵּנוּ כִּרְצוֹנָם וּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ׃

10 י

א וּבְכָל־זֹאת אֲנַחְנוּ כֹּרְתִים אֲמָנָה וְכֹתְבִים וְעַל הֶחָתוּם שָׂרֵינוּ
2 לְוִיֵּנוּ כֹּהֲנֵינוּ׃ וְעַל הַחֲתוּמִים נְחֶמְיָה הַתִּרְשָׁתָא בֶּן־חֲכַלְיָה
3 4 וְצִדְקִיָּה׃ שְׂרָיָה עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃ פַּשְׁחוּר אֲמַרְיָה מַלְכִּיָּה׃
ה 6 7 חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה מַלּוּךְ׃ חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃ דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן
8 9 בָּרוּךְ׃ מְשֻׁלָּם אֲבִיָּה מִיָּמִן׃ מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה אֵלֶּה
י הַכֹּהֲנִים׃ וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ בֶּן־אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד קַדְמִיאֵל׃
11 12 וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה הוֹדִיָּה קְלִיטָא פְּלָאיָה חָנָן׃ מִיכָא רְחוֹב
13 14 טו חֲשַׁבְיָה׃ זַכּוּר שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה׃ הוֹדִיָּה בָנִי בְּנִינוּ׃ רָאשֵׁי
16 הָעָם פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא בָּנִי׃ בֻּנִּי עַזְגָּד בֵּבָי׃
17 18 19 אֲדֹנִיָּה בִגְוַי עָדִין׃ אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ הוֹדִיָּה חָשֻׁם בֵּצָי׃
כ 21 22 חָרִיף עֲנָתוֹת נוֹבָי׃ מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר׃ מְשֵׁיזַבְאֵל צָדוֹק

---

v. 20. נֵיבָי קרי

כ וּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה אִישׁ
21 בְּנַחֲלָתוֹ׃ וְהַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל וְצִיחָא וְגִשְׁפָּא עַל־
22 הַנְּתִינִים׃ וּפְקִיד הַלְוִיִּם בִּירוּשָׁלִַם עֻזִּי בֶן־בָּנִי בֶּן־חֲשַׁבְיָה
בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא מִבְּנֵי אָסָף הַמְשֹׁרְרִים לְנֶגֶד מְלֶאכֶת
23 בֵּית־הָאֱלֹהִים׃ כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם וַאֲמָנָה עַל־
24 הַמְשֹׁרְרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וּפְתַחְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל מִבְּנֵי־
כה זֶרַח בֶּן־יְהוּדָה לְיַד הַמֶּלֶךְ לְכָל־דָּבָר לָעָם׃ וְאֶל־הַחֲצֵרִים
בִּשְׂדֹתָם מִבְּנֵי יְהוּדָה יָשְׁבוּ בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע וּבְנֹתֶיהָ וּבְדִיבֹן
26 וּבְנֹתֶיהָ וּבִיקַּבְצְאֵל וַחֲצֵרֶיהָ׃ וּבְיֵשׁוּעַ וּבְמֹלָדָה וּבְבֵית־פָּלֶט׃
27 28 וּבַחֲצַר שׁוּעָל וּבִבְאֵר שֶׁבַע וּבְנֹתֶיהָ׃ וּבְצִקְלַג וּבִמְכֹנָה
29 ל וּבִבְנֹתֶיהָ׃ וּבְעֵין רִמּוֹן וּבְצָרְעָה וּבְיַרְמוּת׃ זָנֹחַ עֲדֻלָּם
וְחַצְרֵיהֶם לָכִישׁ וּשְׂדֹתֶיהָ עֲזֵקָה וּבְנֹתֶיהָ וַיַּחֲנוּ מִבְּאֵר
31 שֶׁבַע עַד־גֵּיא הִנֹּם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן מִגָּבַע מִכְמָשׂ וְעַיָּה וּבֵיתאֵל
32 33 34 וּבְנֹתֶיהָ׃ עֲנָתוֹת נֹב עֲנָנְיָה׃ חָצוֹר ׀ רָמָה גִּתָּיִם׃ חָדִיד
לה 36 צְבֹעִים נְבַלָּט׃ לֹד וְאוֹנוֹ גֵּי הַחֲרָשִׁים׃ וּמִן־הַלְוִיִּם מַחְלְקוֹת
יְהוּדָה לְבִנְיָמִין׃ ס

יב 12

א וְאֵלֶּה הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר עָלוּ עִם־זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל
2 3 וְיֵשׁוּעַ שְׂרָיָה יִרְמְיָה עֶזְרָא׃ אֲמַרְיָה מַלּוּךְ חַטּוּשׁ׃ שְׁכַנְיָה
4 ה רְחֻם מְרֵמֹת׃ עִדּוֹ גִנְּתוֹי אֲבִיָּה׃ מִיָּמִין מַעַדְיָה בִּלְגָּה׃
6 7 שְׁמַעְיָה וְיוֹיָרִיב יְדַעְיָה׃ סַלּוּ עָמוֹק חִלְקִיָּה יְדַעְיָה אֵלֶּה
8 רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וַאֲחֵיהֶם בִּימֵי יֵשׁוּעַ׃ ס וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ
בִּנּוּי קַדְמִיאֵל שֵׁרֵבְיָה יְהוּדָה מַתַּנְיָה עַל־הֻיְּדוֹת הוּא
9 י וְאֶחָיו׃ וּבַקְבֻּקְיָה וְעֻנּוֹ אֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְמִשְׁמָרוֹת׃ וְיֵשׁוּעַ
הוֹלִיד אֶת־יוֹיָקִים וְיוֹיָקִים הוֹלִיד אֶת־אֶלְיָשִׁיב וְאֶלְיָשִׁיב
11 אֶת־יוֹיָדָע׃ וְיוֹיָדָע הוֹלִיד אֶת־יוֹנָתָן וְיוֹנָתָן הוֹלִיד אֶת־
12 יַדּוּעַ׃ ס וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ כֹהֲנִים רָאשֵׁי הָאָבוֹת
13 לִשְׂרָיָה מְרָיָה לְיִרְמְיָה חֲנַנְיָה׃ לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה
14 טו יְהוֹחָנָן׃ לִמְלוּכוֹ יוֹנָתָן לִשְׁבַנְיָה יוֹסֵף׃ לְחָרִים עַדְנָא
16 17 לִמְרָיוֹת חֶלְקָי׃ לְעִדָּיא זְכַרְיָה לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם׃ לַאֲבִיָּה

v. 9. וְעֻנִּי קרי   v. 14. לִמְלִיכוּ קרי   v. 16. לְעִדּוֹא קרי

יא 11

א וישבו שרי־העם בירושלם ושאר העם הפילו גורלות
להביא ׀ אחד מן־העשרה לשבת בירושלם עיר הקדש ותשע
2 הידות בערים׃ ויברכו העם לכל האנשים המתנדבים
3 לשבת בירושלם׃ ס ואלה ראשי המדינה אשר ישבו
בירושלם ובערי יהודה ישבו איש באחזתו בעריהם ישראל
4 הכהנים והלוים והנתינים ובני עבדי שלמה׃ ובירושלם
ישבו מבני יהודה ומבני בנימן מבני יהודה עתיה בן־
עזיה בן־זכריה בן־אמריה בן־שפטיה בן־מהללאל מבני
ה פרץ׃ ומעשיה בן־ברוך בן־כל־חזה בן־חזיה בן־עדיה
6 בן־יויריב בן־זכריה בן־השלני׃ כל־בני־פרץ הישבים
7 בירושלם ארבע מאות ששים ושמנה אנשי־חיל׃ ס ואלה
בני בנימן סלא בן־משלם בן־יועד בן־פדיה בן־קוליה בן־
8 מעשיה בן־איתיאל בן־ישעיה׃ ואחריו גבי סלי תשע
9 מאות עשרים ושמנה׃ ויואל בן־זכרי פקיד עליהם ויהודה
י בן־הסנואה על־העיר משנה׃ ס מן־הכהנים ידעיה בן־
11 יויריב יכין׃ שריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־
12 מריות בן־אחיטוב נגד בית האלהים׃ ואחיהם עשה
המלאכה לבית שמנה מאות עשרים ושנים ועדיה בן־
ירחם בן־פלליה בן־אמצי בן־זכריה בן־פשחור בן־מלכיה׃
13 ואחיו ראשים לאבות מאתים ארבעים ושנים ועמשסי
14 בן־עזראל בן־אחזי בן־משלמות בן־אמר׃ ואחיהם גברי
חיל מאה עשרים ושמנה ופקיד עליהם זבדיאל בן־
טו הגדולים׃ ס ומן־הלוים שמעיה בן־חשוב בן־עזריקם
16 בן־חשביה בן־בוני׃ ושבתי ויוזבד על־המלאכה החיצנה
17 לבית האלהים מראשי הלוים׃ ומתניה בן־מיכא בן־זבדי
בן־אסף ראש התחלה יהודה לתפלה ובקבקיה משנה
18 מאחיו ועבדא בן־שמוע בן־גלל בן־ידיתון׃ כל־הלוים
19 בעיר הקדש מאתים שמנים וארבעה׃ והשוערים עקוב
טלמון ואחיהם השמרים בשערים מאה שבעים ושנים׃

---

v. 15. דגש אחר שורק   v. 17. ידותון קרי

אֶפְרַיִם וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל
וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה׃
מ וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי הַסְּגָנִים
41 עִמִּי׃ וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי
42 זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי
וִיהוֹחָנָן וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה
43 הַפָּקִיד׃ וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים וַיִּשְׂמָחוּ כִּי
הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ
44 וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם מֵרָחוֹק׃ וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא
אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת
לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם
כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃
מה וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים
46 וְהַשֹּׁעֲרִים כְּמִצְוַת דָּוִיד וּשְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף
מִקֶּדֶם רָאשֵׁי הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃
47 וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת
הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם
וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃ ס

יג 13

א בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב
בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי וּמֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם׃
2 כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת־
3 בִּלְעָם לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעָם
4 אֶת־הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי מִזֶּה
אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בְּלִשְׁכַּת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה׃
ה וַיַּעַשׂ לוֹ לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־הַמִּנְחָה
הַלְּבוֹנָה וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת
6 הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃ וּבְכָל־זֶה
לֹא הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִָם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ׃

---

v. 44. ב׳ טעמים — v. 46. רָאשֵׁי קרי

18 זִכְרִי לְמִנְיָמִין לְמוֹעַדְיָה פִּלְטָי׃ לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ לִשְׁמַעְיָה
19 כ יְהוֹנָתָן׃ וּלְיוֹיָרִיב מַתְּנַי לִידַעְיָה עֻזִּי׃ לְסַלַּי קַלָּי
21 לְעָמוֹק עֵבֶר׃ לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לִידַעְיָה נְתַנְאֵל׃
22 הַלְוִיִּם בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וְיַדּוּעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי
אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי׃ ס
23 בְּנֵי לֵוִי רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
24 וְעַד־יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב׃ וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה
וְיֵשׁוּעַ בֶּן־קַדְמִיאֵל וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל לְהוֹדוֹת בְּמִצְוַת
כה דָּוִיד אִישׁ־הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ מַתַּנְיָה וּבַקְבֻּקְיָה
עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן עַקּוּב שֹׁמְרִים שׁוֹעֲרִים מִשְׁמָר בַּאֲסֻפֵּי
26 הַשְּׁעָרִים׃ אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי
27 נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר׃ ס וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת
יְרוּשָׁלַםִ בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־מְקוֹמֹתָם לַהֲבִיאָם לִירוּשָׁלָםִ
לַעֲשֹׂת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר מְצִלְתַּיִם נְבָלִים
28 וּבְכִנֹּרוֹת׃ וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הַכִּכָּר סְבִיבוֹת
29 יְרוּשָׁלַםִ וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי׃ וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת גֶּבַע
וְעַזְמָוֶת כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃
ל וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים
31 וְאֶת־הַחוֹמָה׃ וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה
וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה
32 לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃
33 34 וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה וְיִרְמְיָה׃
לה וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה
36 בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־אָסָף׃ וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה
וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר
37 דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ וְעַל שַׁעַר
הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה
38 מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית
הַהוֹלֶכֶת לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה
39 מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וּמֵעַל לְשַׁעַר־

---

v. 38. יתיר א׳

בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים הֹשִׁיבוּ נָשִׁים אַשְׁדֳּודִיּוֹת
24 עַמֳּנִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃ וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם
כה מַכִּירִים לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃ וָאָרִיב עִמָּם
וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים וָאֶמְרְטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים
אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם
26 וְלָכֶם׃ הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם
הָרַבִּים לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ
אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ הַנָּשִׁים
27 הַנָּכְרִיּוֹת׃ וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
28 הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃ וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע
בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ
29 מֵעָלָי׃ זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית הַכְּהֻנָּה
ל וְהַלְוִיִּם׃ וְטִהַרְתִּים מִכָּל־נֵכָר וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת לַכֹּהֲנִים
31 וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃ וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים מְזֻמָּנוֹת
וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

---

v. 23. יתיר ו׳ bis   v. 30. ם׳ זעירא

חזק

סכום הפסוקים של ספר עזרא שש מאות ושמנים וחמשה, וסמן **תרפה**, וחצין ובין עלית הפנה (Neh. 3,32). וסדריו עשרה, וסמן **גבה**, ופסקתותיו שבע עשרה, וסמן **טוב**. שנות הספר, מן שנת אחת לכורש מלך פרס עד שנת שלשים ושתים לארתחשסתא המלך, חמשים ואחת שנה.

סכום הפסוקים של כל כתובים שמנת אלפים וששים וארבעה, וסמן **ח׳סד**. חצי הכתובים אם עונות תשמר יה (Ps. 130,3). רביעית ראשונה של כתובים יי הושיעה המלך יעננו (Ps. 20,10). רביעית אחרונה כצנת שלג ביום קציר (Prov. 25,13).

סכום כל הפסוקים של כל המקרא שלשה ועשרים אלף ומאתים ושלשה, והצין כהקיר ביר מימיה (Jer. 6,7). סכום הסדרים של כל הכתובים תשעה ושמנים, וסמן **יעזב**. ושל כל המקרא ארבע מאות וארבעים וששה, וסמן **תמו**.

7 ואבוא לירושלם ואבינה ברעה אשר עשה אלישיב לטוביה
8 לעשות לו נשכה בחצרי בית האלהים: וירע לי מאד
ואשליכה את־כל־כלי בית־טוביה החוץ מן־הלשכה:
9 ואמרה ויטהרו הלשכות ואשיבה שם כלי בית האלהים
י את־המנחה והלבונה: ואדעה כי־מניות הלוים לא נתנה
ויברחו איש־לשדהו הלוים והמשררים עשי המלאכה:
11 ואריבה את־הסגנים ואמרה מדוע נעזב בית־האלהים
12 ואקבצם ואעמדם על־עמדם: וכל־יהודה הביאו מעשר
13 הדגן והתירוש והיצהר לאוצרות: ואוצרה על־אוצרות
שלמיה הכהן וצדוק הסופר ופדיה מן־הלוים ועל־ידם חנן
בן־זכור בן־מתניה כי נאמנים נחשבו ועליהם לחלק
14 לאחיהם: ס זכרה־לי אלהי על־זאת ואל־תמח חסדי
טו אשר עשיתי בבית אלהי ובמשמריו: בימים ההמה ראיתי
ביהודה ׀ דרכים גתות ׀ בשבת ומביאים הערמות ועמסים
על־החמרים ואף־יין ענבים ותאנים וכל־משא ומביאים
16 ירושלם ביום השבת ואעיד ביום מכרם ציד: והצרים
ישבו בה מביאים דאג וכל־מכר ומוכרים בשבת לבני
17 יהודה ובירושלם: ואריבה את חרי יהודה ואמרה להם
מה־הדבר הרע הזה אשר אתם עשים ומחללים את־יום
18 השבת: הלוא כה עשו אבתיכם ויבא אלהינו עלינו את
כל־הרעה הזאת ועל העיר הזאת ואתם מוסיפים חרון
19 על־ישראל לחלל את־השבת: ס ויהי כאשר צללו שערי
ירושלם לפני השבת ואמרה ויסגרו הדלתות ואמרה אשר
לא יפתחום עד אחר השבת ומנערי העמדתי על־השערים
כ לא־יבוא משא ביום השבת: וילינו הרכלים ומכרי כל־
21 ממכר מחוץ לירושלם פעם ושתים: ואעידה בהם ואמרה
אלהם מדוע אתם לנים נגד החומה אם־תשנו יד אשלח
22 בכם מן־העת ההיא לא באו בשבת: ואמרה ללוים אשר
יהיו מטהרים ובאים שמרים השערים לקדש את־יום
23 השבת גם־זאת זכרה־לי אלהי וחוסה עלי כרב חסדך: גם ׀

v. 16. א׳ נחה
ibid. סגול באתנחתא
v. 20. קמץ בטפחא
v. 21. ל׳ בצרי

1, 10 כַּנְלְכֵם defective in E 1. 2. 3. H. R. Omnes adnotant לית וחסר. Etiam Brixiensis et Veneta 1518. 1521 sic ediderunt, sed Lamed perperam dagessantes.

1, 11 הַמֶּלְצַר Zade pathachatum in codd. Masora notat ב׳ ובענין (h. e. bis pathachatum et in hac quidem pericopa), hanc vocem pathachatis in pausa (פתחין באס״ק) adnumerans. Etiam *Michlol* 184 Pathach testimonio suo confirmat.

1, 13 תִּרְאֵה Zere pro Segol, testibus Mas. fin. 54 et *Michlol* 125[b].

1, 16 וְנֹתֵן E 1. 2. exhibent וְנָתַן.

1, 18 נְבֻכַדְנֶצַּר sine Aleph post Nun. Sic hoc nomen ubique in libro scribitur excepto uno loco 1, 1. Praeterea hoc loco deest Vav, nomen regis decies sic defective scriptum (Mas. fin. 46[b]). Zade etiam in pausa Pathach suum servat in omnibus emendatis libris sicut Jer. 32, 1. 52, 28. 29.

2, 1 נְבֻכַדְנֶצַּר cum Munach primae in H. J. Item v. 28. 3, 16.

2, 4 אֲרָמִית E 3. et h. l. et Ezr. 4, 7 habet אֲרַמִּית.

Ibid. אֱמַר pathachatum in codd. cum nota ג׳ פתחין. In Masora impressa ad 4, 6 per errorem scriptum est ג׳ קמצין בספרא. Masora ms. recte ג׳ פתחין.

Ibid. נְהַחֲוֵה cum He et Vav segolato in E 1. 2. 3. H. J. uti אַחֲוֵּה (v. 24), נְהַחֲוֵה (v. 7.) יְהַחֲוֵה (5, 12). Mas. magna h. l. corrupta est.

2, 5 מִלְּתָה hoc uno loco cum He, auctore Masora.

Ibid. אַזְדָּא Sic H. itemque v. 8: *āz°dâ* quasi participium.

Ibid. חֶלְמָא Brixiensis ubique חֵלְמָא cum Zere prioris.

Ibid. תִּתְעַבְדוּן Beth jure raphatum in E 1. 3. H. J. Br. et edd. veteribus adstipulante Norzio.

2, 6 לָהֵן cum Sakeph magno ad fidem codicum.

Ibid. וּפִשְׁרֵהּ Sic codd. et edd. Quod in *Ochla* No. 177 reperitur, mendosum est. Vide 4, 15.

2, 7 עֲנוֹ F. habet עֱנוֹ et hic et v. 9.

Ibid. וּפִשְׁרָה cum He, item 5, 12., postulante Masora.

2, 8 אֲנָה cum He in E 1. 3. F. H. Sic haec vox, auctore Masora, ubique scribi oportet. In F. haec sunt Masorae verba: כל אנה דארמית דדניאל ודעזרא כלהון כתיבין בה״א; in E 1: כל אנה, דנה, מנה, כדנה, דכרנה, תנינה, כתיבין ה״א.

Ibid. אַנְתּוּן E 2. 3. assimilate אַתּוּן

Ibid. קֳבֵל cum Kamez chatûph in codd. veteribusque edd. Similiter קֳדָם.

Appendices criticae et masoreticae.

A. Liber Danielis.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[C 1. 2. = Cod. Curtisianus primus secundus. E 1. 2. 3. = Erfurtensis primus secundus tertius. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. Br. = Britannicus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R. = Reuchlinianus.]

1, 1 נְבוּכַדְנֶאצַּר H. adnotat: לית כתיב א׳ בספרא h. e. hoc uno libri loco cum א (post נ).

1, 2 וּמִקְצָת Zade kamezatum sicut v. 15 et 18. Neh. 7, 70. Pertinet ad ea vocabula, quae in statu constructo Kamez retinent (*Dikduke hateamim* §. 38. Cf. *Harikma* p. 198. *Michlol* 15b.) H. adnotat: כלהון קמיצין, idem Mas. parva impressa ad Neh. 7, 70. Quae Mas. fin. 54b exhibet, corrupta sunt.

1, 3 לְאַשְׁפְּנַז Complutensis לְאַשְׁפְּנָז contra codd. (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* 1878, p. 31).

Ibid. וּמִזֶּרַע Tum Mas. parva impressa tum H. adnotant לית. Itaque מִזרע nonnullorum librorum mendum est.

1, 4 מאוּם cum Aleph otioso sicut Iob 31, 7.

Ibid. וּמַשְׂכִּלִים sine Jod medio. Tantummodo 11, 35 et 2 Chron. 30, 22 dupliciter plene.

Ibid. וּֽלְלַמְּדָם Lamed cum Chateph pathach et Gaja, id quod Ben Bil'ami *Taame hamikra* (in sectione de Scheba) diserte testatur. Cf. *Dikduke hateamim* §. 33.

1, 5 מִפַּת־בַּג duae voces makkephatae in codd. et edd. veteribus. Sic in flexis quoque formis omnibus velut פַּת־בָּגָם פַּת־בָּגוֹ, testibus Ben Saruk et Kimchi in ipsorum Lexicis sub בג. Cf. Norzi et *Dikduke hateamim* p. 9.

1, 7 בֵּלְטְשַׁאצַּר unus de quinque locis, in quibus accentus Munach accentui Rebia antecedit in uno eodemque vocabulo (Mas. ad Gen. 45, 5). H. adnotat: ה׳ מלין בב׳ טעמי.

Ibid. שַׁדְרַךְ, מֵישַׁךְ Complutensis, primo Madritensi seductus, שַׁדְרָךְ, מֵישָׁךְ. Cf. 2, 20.

2, 19 אֲדַיִן Brixiensis: אֲדַ֧יִן cum Darga.

Ibid. גֲּלִי cum Chateph Pathach, contra v. 30 גֱּלִי cum Chateph Segol.

Ibid. בָּרִךְ Masora notat לית וחסר. Vide 6, 11.

2, 20 לֶהֱוֵא Hieros. et C. 2. scribunt לֶהְוֵא, He cum Scheba simplice quiescente, itidem תֶּהְוֵא, לֶהְוֹן.

Ibid. מְבָרַךְ Resch pathachatum, teste Masora ad 3, 14. Etiam Simson punctator in חבור הקונים praecipit: כל ד׳ ארמית קמץ לפניו, בר מן ד׳, שדרַךְ, מישַׁךְ, אלהא מברַךְ, ראשהון לא התחרַךְ (3, 27) מצאתי במסרת.

Ibid. וּגְבוּרְתָּא Thav dagessatum in omnibus libris emendatis, quamquam syllaba naturaliter longa praecedit, item in v. 23 et similiter עֲבִידְתָּא (2, 49) שְׁאֶלְתָּא (4, 14) מָרָדְתָּא וּבְאִישְׁתָּא (Ezr. 4, 12) מְדִינְתָּא (5, 8). Aramaica punctationis ratio hac in re ab hebraicae lege discedit, id quod Norzium fugit.

2, 21 וְהוּא cum Rebia in E 1. 2.

Ibid. מְהַשְׁנֵא cum Zere et Aleph, auctore Masora quae praecipit: מְנֵא, מהשנֵא, ישתנֵא, ישנֵא, תשנֵא, לבנֵא, למבנֵא, יתבנֵא, מתבנֵא, תתבנֵא, כלהון א׳ כתיבי וקמץ (צרי) עֲנֵה בְּנֵה, חֲזֵה, דָּמֵה, נִדְנֵה, כלהון ה״א כתיבי.

Ibid. מְהַעְדֵּה Brix., Ven. 1518. 1521. Lombrosiana scribunt מְהַעְדֵּא cum Aleph. In E 3. exstat nota masoretica: מהעדה, חבולה (6, 23) לנהרדאי ה״י, ולסוראי אל״ף. Scriptura igitur quam recepimus est Nehardeensis atque ea qua, hoc participium in Aleph desinit, Sorana. Similes inter scholas Nehardeae et Sorae diversae scripturae reperiuntur 3, 5. 13. 4, 11. 23. 6, 4. 7, 21. Textus editionum modo sequitur Soranos, modo Nehardeenses, nonnunquam neutrorum sententiam. Cf. ad Iob 6, 30. *Dikduke hateamim* §. 69., Mas. parvam ad Deut. 32, 6. et Norzium ad Gen. 47, 19. Ex. 36, 23.

Ibid. וּמְהָקֵים plene cum Jod ultimae. In E 1. Masora his verbis adscripta est: לעבדָיךְ, לאלהָיךְ, עלָיךְ, מהקִים, יהקִים, קדמָיךְ, האיתָיךְ, לשנאָיךְ, חטאָיךְ, וזיוָיךְ, ורברבנָיךְ, לעָרָיךְ, אחָיךְ, כלהון יתירין ביו״ד. בל״ע מק״ק הנ״ט זרע״א סימן.

2, 22 מָה Aliquot codd. et edd. praeferunt מַה־בַּחֲשׁוֹכָא. At Masora docet: כל מָה דארמית דדניאל ועזרא קמצין.

2, 23 אֲבָהָתַי Thav pathachatum in H. et recte quidem.

Ibid. הוֹדַעְתֶּנָא Thav segolatum in Brixiensi adsentientibus H. J. R.

2, 24 הַעֲלֵנִי He pathachandum, ceteroqui Brixiensis הֶעֱלֵנִי.

Ibid. אֲחַוֵּה Sic J. quoque et Brixiensis. Vide v. 4.

2, 9 הֵן cum Munach in codd.

Ibid. חֲדָה In E 3. haec regula masoretica proponitur: עִדָּנָא כלהון אל"ף, חֲדָה ה"י, דָא לְדָא יְדָא אל"ף.

Ibid. הִזְמִנְתּוּן Kerî est הִזְדַּמִּנְתּוּן, forma proinde Ithpaal, ut Abenezra quoque in commentario et Kimchi in *Michlol* 77 legunt. At H. et R. exhibent הִזְמִנְתּוּן cum Kerî הִזְדְּמִנְתּוּן, itaque Ithpeel. Sic et Complutensis (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 31 s.).

2, 10 כַשְׂדָיֵא cum Kerî כַּשְׂדָּאֵי. At pluralis indefinitus sine Kerî scribitur כַּשְׂדָּאִין. Masora in E 3. ait: כשדיא, יהודיא, יו"ד קדים לאל"ף, כשדאִין, יהודאִין, אל"ף קדים ליו"ד.

Ibid. אִתַי sine Jod prioris et cum Thav raphato in H., idque recte, auctore Masora, quae in tabula כל קריאה חדה מלה וכל ספר חלוף לה (Mas. fin. 62. *Ochla* 272) hanc quoque vocem adducit: (2 Sam. 15, 22) אִתַּי דגש, ויאמר המלך אל אתי הגתי וכל קריאה חלוף אִתַי רפה. Etiam 1 Chron. 11, 31 H. אִתַי exhibet cum nota: לית וכל לישן ארמית דכוות׳. Itaque aramaicum אִתַי (אִיתַי), quod hebraico יֵשׁ respondet, ubique raphandum; contra nomen proprium dagessatur.

Ibid. אֲנָשׁ Nun kamezatum in libris emendatis.

Ibid. לְהַחֲוָיָה E 3. et hic et v. 16 habet לְהַחֲוַיָּא, qua falsa punctatione usus est Israel Nagara in cantico יה רבון עלם.

Ibid. שְׁאֵל J. et Brixiensis habent שְׁאָל.

Ibid. וְאָשַׁף Sic Paris. 1544 attestante R. et Kimchio tum in *Michlol* 162ᵇ tum in Lexico sub אשף. Sic scribendum esse (non וְאָשָׁף) forma pluralis אָשְׁפַיָּא, אָשְׁפִין ostendit.

2, 11 מַלְכָּה h. l. cum He definiti, teste Masora.

Ibid. יְחַוִּנַּהּ Nun pathachatum in codd. convenienter regulae masoreticae: כל ה׳ דארמית פתח, אף באס"ף.

2, 12 לְהוֹבָדָא cum Aleph in Brixiensi secundum codices. Sic et v. 24.

2, 13 מִתְקַטְלִין Teth non dagessatum in J. aliisque codd., forma proinde Ithpeel quemadmodum לְהִתְקְטָלָה.

2, 16 זְמַן Mem h.l. et 7,12 pathachatum in Brixiensi et Complutensi. Sic exstat in J., idque probandum, vide *Abodath Jisrael* p. 40.

Ibid. יִנְתֵּן־ Aliter Brixiensis: יִנְתֶּן־.

Ibid. וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה Differunt accentus in Brixiensi: וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה, quam accentuum consequentiam J. quoque exhibet.

2, 18 רָזָא Masora: כל ספרא כתיב א׳ h. e. ita ubique in libro (Danielis) scriptum.

2, 41 בַּהּ cum Pathach sine scripturae variatione. Vide 2, 11.

Ibid. פַּרְזְלָא cum Sakeph magno. Sic praeeuntibus codd. Brix. Ven. 1518. 1521.

2, 42 תַּקִּיפָה cum He sicut v. 40, teste H. qui adnotat: ג׳, ב׳ כתיב ה׳; idem ad וְתַקִּיפָא 7, 7 adscribit: לית כתיב א׳. Etiam in E 1. et F. Masora sic se habet: כל תקיפה כתיב ה׳ בר מן חד כתיב א׳ ואימתני ותקיפא. Inde corrigi oportet quod Biblia rabbinica exhibent. Cf. Norzi.

Ibid. וּמִנַּהּ Nun pathachatum. Scriptio non fluctuat.

2, 43 הָא כְּדִי his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521., comprobantibus E 2. H.

2, 44 וּמַלְכוּתָה He raphatum vice Aleph. Masora: לית כתיב ה׳.

Ibid. אִלֵּן sine Jod posterioris. H. adnotat ב׳ חסר; item ad 6, 7.

2, 46 לֵהּ Lamed raphatum apud omnes idoneos testes. Vide *Thorath emeth* p. 29 not. et Luzzatto, *Grammatica della Lingua Ebraica* p. 31.

2, 47 אֱלָהֲכוֹן cum Rebia in codd. et optimis edd.

Ibid. וּמָרֵה cum He in E 1. et H. adjecta nota לית כתיב ה׳. Ita etiam Mas. parva ms.

Ibid. וְגָלֵה H. adnotat: לית כתיב ה׳.

2, 49 עַל־ makkephatum ex consensu codicum veterumque edd.

3, 2 גְּדָבְרַיָּא Syllaba prior habet Asla, postrema Mehuppach. Similiter זָמְרַיָּא Ezr. 7, 24. Vide Masoram ad Lev. 25, 46.

Ibid. דְּתָבְרַיָּא Daleth citra regulam dagessatum, item in versu sequente, quamquam vox praecedens, quae cum eo cohaeret, non in consonam desinit (vide Masoram ad 5, 11. *Dikduke hateamim* §. 29). Ben Naphtali etiam Gimel vocis גּדבריא dagessat, sed refragante Ben Ascher. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. תִּפְתָּיֵא cum Kerî תִּפְתָּאֵי. Sic H. convenienter Masorae parvae ms.

Ibid. הֲקֵים In Brixiensi הֲקִים ubique chirekatum.

3, 3 דְּתָבְרַיָּא Sic in H. cum accentu Gerschajim in H. idque recte, quoniam Rebia subsequitur (vide *Mischpete hateamim* p. 21). Masora hanc locum non adnumerat quattuor illis anomalis, ubi accentum Telischa excipit Kadma veasla (Mas. fin. 33).

Ibid. שִׁלְטֹנֵי defective sine Vav sicut in versu antecedente ex consensu testium.

Ibid. נְבֻכַדְנֶצַּר versum concludens sine Vav, auctore Masora.

3, 4 עַמְמַיָּא Mem cum Chateph Pathach in J. secundum regulam.

2, 25 גְּבַר דִּי מִן־בְּנֵי Sic C. 1. E 1. 2. 3. J. et codd. plurimi. Etiam Compl. edidit דִּי e fide Madritensis primi, sed falso contra codicum fidem מִבְּנֵי pro מִן־בְּנֵי (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32).

2, 26 בֵּלְטְשַׁאצַּר Beth methegatum ex auctoritate codicum. De punctatione vocis האיתיך vide Delitzschium l. l. p. 32.

2, 29 אַנְתְּה in Chetîb ubique in He exiens, vide ad Ezr. 7, 25.

Ibid. מָה Aliter Brixiensis cum E 1. 3.: מַה־דִּי, vide v. 22.

Ibid. סְלִקוּ sine Jod uti et Ezr. 4, 12. Masora ms. praecipit: אלין מלין כתיבין ו״ו בסוף תבותא וחסרין יו״ד בלשן ארמית, סלִקוּ, קְרִבוּ, כפִתוּ, הסִקוּ, התרחִצוּ, וקִצִּצוּ, הנפִקוּ, והכרִזוּ, הרגִשׁוּ, הדִקוּ, שלִטוּ, החסִנוּ. Mancum est id quod Masora impressa ad 3, 22 praestat.

2, 30 לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי Differunt accentus in Brixiensi: לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי־פִשְׁרָא.

2, 32 דְּהַב pathachandum uti et כְּסַף, quod pathachatis in pausa (פתחין באס״ק) adnumeratur. Idem valet de חֲסַף (v. 33) ודהב (Ezr. 7, 15). H. adscribit: פתח.

Ibid. חֲדוֹהִי H. et J. scribunt חֲדוֹהִי.

Ibid. וְיַרְכָתֵהּ Caph raphatum e fide codicum sicut Gen. 49, 13.

2, 34 וּמְחַת et מְחַת (v. 35) utrumque pathachandum cum certis testibus.

Ibid. וְהַדֶּקֶת itemque v. 45. Daleth habet Segol (non Zere) in omnibus libris emendatis.

2, 35 הֲוָת ubique pathachandum esse certo traditum.

Ibid. וּמְלָאת Lamed pathachatum optimorum testium consensu. H. adnotat: לית ולא קרי אל״ף.

2, 37 וְתָקְפָּא Pe dagessatum.

Ibid. וִיקָרָא In H. addita est nota ב׳ כתיב א׳, item ad 5, 18.

2, 38 רֵאשָׁה He raphatum vice literae Aleph.

2, 39 וּבָתְרָךְ Beth cum Kamez et Metheg ex auctoritate optimorum librorum.

Ibid. תְּלִיתָיָא Sic כתיב, cui קרי substituit תְּלִיתָאָה. Similiter v. 40 רְבִיעָיָא scriptum, רְבִיעָאָה legendum.

2, 40 וּכְפַרְזְלָא cum Gaja in Brixiensi ex auctoritate codicum.

2, 41 וְדִי cum accentu conjunctivo Kadma in Brixiensi, comprobantibus codd.

Ibid. תֶּהֱוֵה cum He extremae, quemadmodum prius versus subsequentis et 4, 24; reliqua omnia in fine habent Aleph, teste Masora. Cf. ad v. 20.

3, 10 טְעֵם Teth dagessatum ad regulam אתי מרחיק quemadmodum שְׁמוֹ Neh. 9, 7.

Ibid. מַשְׁרוֹקִיתָא h. l. sine Vav. In E 2. et H. accedit nota: לית חסר.

Ibid. וְסִיפֹּנְיָה cum Kerî וְסוּפֹּנְיָה.

3, 12 יְהוּדָאִין Chirek pertinet ad Jod, Aleph otiatur. Contra in כַּשְׂדָּאִין Chirek ad Aleph pertinet, vide *Michlol* 196.

3, 13 וַחֲמָא J. scribit וַחֲמָה itemque v. 19 חֱמָה, quam scribendi rationem defendebant Sorani, teste Masora in E 1: קימא (4, 11) חיותא קדמא (hic) וחמא (3, 5) קדמא סומפניא (4, 23) יתירא דעשית (6, 4) עבדא קרב (7, 21) אלין לנהרדאי אל"ף, לסוראי ה"י.

Ibid. הַיְתִיו Thav pathachatum in H. J. R. Eodem modo והיתָיִת 6, 18.

3, 14 הַצְדָּא Daleth dagessatum in omnibus libris emendatis.

Ibid. לֵאלָהַי Nonnullae edd. sicut J. huic voci tanquam singulari adsignant Chirek: לֵאלָהִי verum haec scriptio Masorae testimonio destituta est.

3, 15 כְּעַן הֵן Versus ita incipiens est unus de maximis Scripturae Sacrae, constat enim e quadraginta vocabulis. Masora praeter hunc versum quattuor tam magni ambitus enumerat: 5, 23. 6, 13. Jer. 38, 4. Est. 3, 12. Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 380 emendationem requirit.

Ibid. וְסוּמְפֹּנְיָה sine Vav post Pe in Brixiensi ad fidem codicum. Masora notat: לית וכתיב כן.

Ibid. תִּפְּלוּן ותסגדון לְצַלְמָא דִי־עַבְדֵת Brix. Ven. 1518. 1521. et nonnullae aliae accentus aliter ponunt: תִּפְּלוּן ותסגדון לצלמא די־עבדת.

Ibid. וְהֵן לָא J. וְהֵן לָא־.

Ibid. תִתְרְמוֹן Vav habet Cholem. Sic cum aliis testibus J.

Ibid. יְשֵׁיזְבִנְכוֹן Nonnulli codices יְשֵׁזְבִנְכוֹן sine Jod medio scribunt.

Ibid. יְדָי Sic H. non pluraliter, sed singulariter, id quod convenit cum יְדָךְ v. 17.

3, 16 חָשְׁחִין Cheth cum Kamez et Metheg in veteribus edd. praeeunte H. aliisque codd.

Ibid. פִּתְגָם Gimel raphatum in codd., auctore Jekuthiele punctatore ad Est. 1, 20.

3, 17 לְשֵׁיזָבוּתַנָא Thav pathachatum. Est unum de פתחין באס"ף.

Ibid. יְשֵׁיזִב cum Jod prioris in R. aliisque codd. Vide v. 28.

3, 5 קָל H. adnotat: כל ספרא קמץ. In edd. post hanc vocem poni solet lineola Pasek, repugnantibus codd.

Ibid. שַׂבְּכָא Sic ubique cum Sin in veteribus edd., etiam Lombrosiana, comprobantibus H. J. aliis.

Ibid. פְּסַנְתֵּרִין Thav cum Zere secundum optimos testes. Moses Kimchi in grammatica *Mahalach* sect. 3 et sequens eum frater ipsius David in *Michlol* 90[b] atque Balmes in *Mikne abram* p. 10 literam Pe dagessant, quamquam vox in vocalem exiens et arcte connexa antecedit, hoc *Psanterîn* exceptionibus adnumerantes, quibus adstipulatur Norzius. Revera jam Ben Naphtali *Pe* dagessandum judicavit, at in conformando textu recepto non valet hujus Masoretae auctoritas. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. סוּמְפֹּנְיָה Nehardeenses h. l. סומפֹּניא scribunt, vocem litera א terminantes, teste Masora in E. Vide 3, 13.

3, 6 וּמָן־ Mem kamezatum in H. et sic omnia מָן Chaldaismi biblici. Favet Masora, quae nonnisi unum מַן pathachatum Ps. 61, 8 agnoscit. Etiam in codice prisco Pentateuchi Curtisiano Masora ad Ex. 16, 15: מָן כלהון קמץ במ"א פתח.

Ibid. שַׁעֲתָא Ajin cum Chateph pathach et Thav raphato ex fide codicum veterumque edd.

Ibid. לְגוֹא Ubicunque haec vox obvia est, litera Aleph terminatur (vide Masoram ad v. 23). At nomen proprium נְגוֹ sine Aleph scribitur excepto uno loco 3, 29.

Ibid. יָקִדְתָּא ubique sine Jod medio et desinens in Aleph.

3. 7 פסנטרין h. l. per Teth scriptum, teste Masora, cf. *Ochla veochla* No. 219.

3, 8 קַרְצֵיהוֹן H. scribit קָרְצֵיהוֹן, R. קַֽרְצֵיהוֹן, quae quidem vocabuli pronuntiatio et targumica et talmudica est (קורצין Targum Lev. 19, 16 קורצי Talm. *Berachoth* 58). At in Peschitta Syriaca haec vox claram vocalem habet, non fuscam; sonat enim ܩܰܪ̈ܨܶܐ plur. ܩܰܪ̈ܨܶܐ. Probabile est igitur, pronuntiationem korse kurse fuisse Aramaismi palaestinensis propriam, quae fuscis vocalibus delectatur, velut גוברא vir, רובא magnus, תורעא janua. Similiter discrepat lectio nominis תרבץ (vestibulum), quod in Aruch et Michlol (187) legitur תַּרְבַּץ, contra in Gemara (*Chullin* 43. 44) תְּרְבֵּץ.

3, 10 שָׂמְתָּ Sin kamezatum. Masora notat לית קמץ i. e. hoc solo loco kamezatum, alias constanter שַׂמְתָּ. Perperam igitur Brix. Ven. 1518 et nonnulli codd. exhibent שַׂמְתְּ.

3, 25 מַהְלְּכִין pariter ac 4, 34. Brixiensis sicut E 1. מְהַלְּכִין scribit. Vide Luzzatti commentarium (משחדל inscriptum) ad Lev. 26, 43.

Ibid. וַחֲבָל Beth kamezatum in Hieros. ut fieri oportet.

3, 26 נְפֻקוּ Pe schurekatum ducibus F. H. Hieros. Cf. Norzi.

3, 27 חָזַיִן לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ Brix. Ven. 1518. 1521 hosce accentus habent: חָזַיִן ׀ לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ.

Ibid. בְּגֶשְׁמְיהוֹן Sic Chethîb cum Jod otioso in H. J. Br. non secus atque in versu sequente.

Ibid. עֲדָת Daleth kamezatum. Masora ait: כל דניאל עֲדָת קמץ, וכל שאר קריאה עֲדַת פתח.

3, 28 וְשֵׁיזִב Sic recte Hieros. Jod. est prima radicalis ideoque post Schin formativum, non post Zajin scribenda.

Ibid. שַׁנִּיו cum Vav consonantis vicem gerente, vide v. 21.

3, 30 בִּמְדִינַת Masora adnotat לית (hoc solo loco), namque accentus est Mercha, quia versus non dimidiatus est per Athnach.

3, 32 עִלָּיא Kerî עִלָּאָה sicut v. 26. Hieros. adnotat בהללי עִלָּאָה קרי, codicem Hillelianum testem faciens.

3, 33 עָלַם Lamed pathachatum in Ven. 1525 et editionibus Athiae Jablonskii Norzii. Sic scribendum esse forma definita עָלְמָא ostendit.

4, 1 בְּבֵיתִי Sic recte in E 2. 3. quemadmodum וּבֵיתָהּ (v. 29) לְבֵיתֵהּ (6, 11) בְּחֵילֵהּ (3, 20).

4, 2 חֵלֶם R. חֶלֶם.

4, 4 אָמַר Hieros. H. J. אָמַר (3 pr. pro participio).

4, 5 אַחֲרָין Resch kamezatum in H. cum nota לית ויתיר יו״ד. Eadem nota exstat in Mas. parva, unde apparet eam et ipsam Resch cum Kamez legere. Si אַחֲרֵין cum Zere legeret, ut vulgo editus, adnotatum illud יתיר inane esset.

Ibid. עַל קָדָמַי דָּנִיֵּאל his cum accentibus in H.

Ibid. כִּשְׁם H. adnotat: (Ezr. 5, 1.) לית וחסר, וחד בְּשֻׁם.

4, 6 אָנֵס Hieros אֲנַס (3 praet. sicut תְּקֵף, קְרֵב, יְכֵל).

Ibid. אָמַר unum de crebris פתחין באס״ף. H. adnotat: ג׳ ופתח. Vide ad 2, 4.

4, 7 הֲוֵית cum Sakeph in libris emendatis.

4, 9 וּמָזוֹן cum Asla in C 2. Hieros. sicut v. 17 idque legitime, cf. *Mischpete hateamim* p. 11.

Ibid. לְכֹלָּא־בֵהּ unus est de undecim locis, in quibus Athnacho antecedit Meajla. Beth dagessatum est secundum regulam

3, 19 אֶשְׁתַּנִּי Aleph recte chirekatum in J., approbante *Michlol* 76. Vide etiam ad 7, 8. 15.

Ibid. חַד cum Munach in H. Aliquot codd. Makkeph interponunt: חַד־. At falsum est חֲדָ־ vulgatarum edd.

Ibid. עַל דִּי Brixiensis עַל־דִּי.

3, 21 בְּסַרְבָּלֵיהוֹן his cum accentibus in H. J. idque recte.

Ibid. פַּטְּישֵׁיהוֹן Kerî פַּטְּשֵׁיהוֹן. Teth dagessatum e fide codd., accentus vocabuli Sakeph magnum.

Ibid. וּלְבוּשֵׁיהוֹן cum Vav medio in edd. veteribus, etiam Athiae. Haec forma derivata verbi לבש praeter Prov. 31, 21 ubique in Hagiographis plene scripta est.

Ibid. וּרְמִיו Vav vocabulum concludens vim consonantis habet, quamobrem aliquod codd. velut R. Scheba adponunt: וּרְמִיוְ, ut prohibeant, ne quis וּרְמִיוּ legat. Similiter codex Prophetarum Reuchlinianus (No. 51) Jos. 14, 8 הִמְסִיוְ scribit, addita hac masoretica vocum consimilium collatione:

ל̈ ל̈ ל̈ ל̈ ל̈

הִמְסִיוְ הַיְתִיוְ וְהַיְתִיוְ רְמִיוְ הֶעְדִּיוְ

דכו׳ דכו׳ דכו׳ דכו׳ דכו׳

Cf. Chajug sub מסה, *Michlol* 134ᵇ.

3, 22 מַחְצְפָה Mas. magna codicis Hier. adnotat: נקוד בהללי בדגש הפ״א Haud scio an הצד״י pro הפ״א scribi debuerit.

Ibid. יַתִּירָה omnia in He desinunt excepto uno 6, 4.

Ibid. קַטִּל Hieros. habet notam לית וחסר. F. H. scribunt קְטַל, et ipsi adnotantes: לית וחסר.

3, 23 תְּלָתֵּהוֹן cum Thav dagessato. In R. adjecta est nota: ג׳ תוין דגש׳ בקמץ h. e. ter reperitur ת dagessatum post Kamez. Hos tres locos recensuit Ben Bilʿam in *Taame hamikra* (Cap. 3. textus curis meis castigati), his verbis: בג׳ מקומות נדגשת התו מכל התוין הנדגשות, והן וישימה תֵּל־עולם (Jos. 8, 28) בָּתָּיו וגנזכיו (1 Chr. 28, 11) וגבריא אלך תלָתֵּהוֹן וכו׳ ויש שמוסיפים עליהם להדגיש בחוזק וּבָתִּים מלאים כל טוב (Deut. 6, 11). In Mas. parva impressa ad 1 Chr. 28, 11 falso legitur: ה׳ תוין דגושין בחוזק; legi oportet ד׳ תוין. Frensdorffius in *Masor. Wörterbuch* p. 386 s. hanc rem explicare conatur, sed sine successu. Sententia haec est, illis quattuor locis Thav dagessatum aeque duriter ac praecedente Pathach pronuntiandum esse. Vide Fuerstii *Orient* anni 1851 No. 1. extr. Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 53 hoc Dagesch nuncupat Dag. forte orthoconsonanticum.

4, 24 עֲנַיִן Plurimae edd. enuntiant עֲנַ֑יִן, Athnach literae *Nun* adsignantes. Sed recte in J. Pluralis est nominis עֲנֵי (= עָנָר, hebr. עָנָר) ad similitudinem nominum דְּרִי, חֲטִי, פְּתִי; st. emphaticus est עֲנַיָא; plur. עֲנַיִין (defective עֲנַיִן). Differt עָנַיִן prt. act. Kal (respondentes), quod Milel est et Pathach in pausa retinet (cf. בָּנַיִן Ezr. 5, 4 apud Silluk). Participium pass. Kal. עֲנַיִן, quod et ipsum Milel, significaret, „responsi,“ non „humiliati, afflicti“; nam Kal verbi עֲנָה ubique in sermone aramaico habet vim respondendi, afflicti nominandi essent participio passivo Pa. מְעַנַּיִן.

Ibid. אַרְכָה Caph raphatum et in fine non Aleph, sed He ex auctoritate codicum veterumque edd. In E 1. Masora praecipit: ארכה, ועד־כה, ואתה, לנסכה, כתיב ה׳.

4, 25 מְטָא h. l. desinens in Aleph; e contrario 7, 13. 22. in He, auctore Masora. Mem cum Hieros. dagessavimus convenienter regulae אתי מרחיק quemadmodum טְּעֵם (3, 10). Vide Ps. 104, 1.

4, 26 הֲוָה Masora ad h. l. et 6, 15 adnotat: ב׳ כתיב ה׳, et ad 5, 19: ג׳ כתיב א׳, scil. primum et duo ultima הֲוָא illius ipsius versus. Sunt septem loci, ubi hoc verbum substantivum litera He terminatur: 4, 26. 5, 19 (quinque media) et 6, 15. Reliquis locis omnibus הֲוָא scribendum.

4, 27 בְּנַיְתַהּ Hanc scripturam Venetae 1525 et Norzii confirmant Hieros. C 2. Br. In H. et J. adeo בְּנֵיְתַהּ cum Zere scriptum. Venetae 1518. 1521. בְּנִיתַהּ cum Scheba scribunt, sed haec scriptura certe non est Ben-Ascheri. Vide חלופי הנקוד.

Ibid. בִּתְקָף Kuf kamezatum. Similiter וְלִיקָר. At in v. 33 a Masora וְלִיקַר pathachatum requiritur.

4, 30 שַׂעְרֵהּ Scheba literae Ajin quiescit.

4, 31 בָּרְכֵת Resch contra regulam habet Scheba simplex quiescens, vide *Dikduke hateamim* §. 53.

4, 32 כְּלָה exiens in He, non Aleph. In E 3. accedit nota: לית וכתיב ה׳. Quam ob causam Gemara (*Joma* 20[b]) hanc voculam non pro particula negante habet, sed ei significationem nominis הַרְגָּא impertit, quo nuncupatur vortex sive columna corpusculorum illorum minimorum, quae sole in aliquem locum infuso sursum deorsum feruntur (*Säule, Wirbel der Sonnenstäubchen*).

4, 33 מַנְדְּעִי Mem pathachatum.

Ibid. הַדְרִי Aliter H. qui הַדְרִ֗י cum Rebia scribit.

דחיק. Heidenheimius in *Mischpete hateamim* p. 12ᵇ non hoc בָּהּ, sed per errorem בָּא libri Ezechielis 7, 25 tanquam dagessatum adducit.

4, 9 ובענפוהי Pe raphatum; contra אנפוהי (2, 46) Pe dagessatum habet.

Ibid. צִפֲּרֵי Pe chatephatum est; itidem וצִפֲּריא, כצִפֲּרין, vide *Dikduke hateamim* §. 46.

4, 12 בדתְאָא cum Aleph status definiti aeque ac v. 20. Masora et ms. et impressa notant: ב׳ וכתיב אלף.

4, 13 יתִיהֵב He cum Zere. Sic F. H. J. aliique idonei testes.

4, 14 וּמֵאמַר Nonnullae edd. habent וּבְמֵאמַר praeeuntibus aliquot codd. Kennicottianis. Etiam editiones Talmudis sic citant in *Pesachim* 33. *Sanhedrin* 38ᵇ. At codex Talmudis Monacensis exhibet וּמֵאמַר, quam lectionem Abenezra quoque ante se habuit et Nachmani in commentario ad Lev. 18, 25 confirmat.

4, 15 פִּשְׁרֵא Aleph cum Mappik in H. uti et וּפִשְׁרֵא v. 16, est enim Chethib, quod פִּשְׁרַהּ legendum. Masora notat: ב׳ כתיבין אלף. Cf. ad 5, 8.

4, 16 לְשָׂנְאָיךְ Sin cum Kamez methegato in H. veteribusque edd.

4, 19 רְבַיִת Kerî רְבַת. Beth hujus vocis pathachandum, sed alterum ejusdem versus postulante Masora scribendum רְבָת. Illud est 2 pr. masc. (magnus factus es), hoc 3 pr. fem. (magna facta est).

4, 20 חֲזַיְתָ finitum litera He sicut 7, 1.

4, 21 מְטָיַת Sic H., hanc scripturam muniens adnotato י׳ לא קרי. Item E 1. cum nota י׳ יתיר et Mas. parva ms. Teth kamezatum in Brix. Ven. 1525. Sic et H. et Norzi.

4, 22 לְהֹוָה h. l. in He exiens, teste Masora.

Ibid. עַד דִּי־תִנְדַּע Hos accentus adponit Brixiensis. Assentiunt Hieros. J. E 1. 2. 3. Similiter v. 29.

Ibid. יִתְּנִנַּהּ Nun pathachatum teste Masora.

4, 23 קַיָּמָה desinens in He. Sic J. atque Ven. 1525 et Norzi, et jure quidem, nam soli Nehardeenses hoc vocabulum litera Aleph finiunt. Vide 3, 13.

4, 24 מִלְכִּי Mem chirekatum (a מִלַּךְ consilium), ut discernatur a crebriore מַלְכִּי (a מֶלֶךְ rex). Masora notat לית.

Ibid. פְּרֻק sine Vav. H. notat לית וחסר.

Ibid. וַעֲוָיָתָךְ Vav kamezatum, itaque Jod non dagessatum. Sic Brix. Ven. 1518. 1521 aliaeque veteres edd., quam lectionem E 1. 2. 3. Hieros. H. J. confirmant et Norzius quoque adprobat.

bulo quinti capitis Occidentales et Orientales, atque illa ipsa Masora ostendit, Orientales h. l. ופשרא scribere et וּפְשְׁרָה legere. At Occidentales h. l. discrimen scriptionis (כתיב) et lectionis (קרי) non agnoscunt. Index differentiarum in Bibliis rabbinicis hac in re corrigatur necesse est.

5, 10 מִשְׁתְּיָא H. notat: לית כתיב א׳.

Ibid. עֲנַת Nun pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521, sicut in E 1. 2. 3. H. J. invenimus.

Ibid. רַעְיוֹנָיךְ Chethîb cum Jod redundante. Sic H. insuper adnotans: יתיר י׳.

5, 11 רוּחַ ׀ cum Pasek postscripto. Sic recte Brixiensis.

Ibid. נַהִירוּ cum Metheg antepenultimae in codd., etenim sonum principalem habet ultima; similiter וְשָׂכְלְתָנוּ.

Ibid. כְּחָכְמַת־ Caph dagessatum, quamquam vox in vocalem desinens et accentu conjunctivo instructa praecedit. In R. adnotatur: י׳ מלין דגש אחר יהו״א בלא מבטל. Cf. *Dikduke hateamim* §. 29.

Ibid. רַב Ven. 1518. 1521 habent רַב ׀ cum Legarmeh, Brixiensis רַב־ makkephatum.

5, 12 דִּי־רוּחַ makkephatum et sine subsequente Pasek in codd. veteribusque edd., ut duce Ben-Ascher scribi oportet. Legitimus lineolae Pasek locus est pone מְפַשַּׁר ׀.

Ibid. וּמְשָׁרֵא Aliter E 1.: וּמְשְׁרֵא.

Ibid. כְּעַן cum Sakeph praeeunte H., quem consulto secuti sumus.

Ibid. יִתְקְרֵי exiens in Jod teste Masora.

Ibid. יְהַחֲוֶה Vav segolatum in H. Vide 2, 4.

5, 13 הֻעַל H. notat לית וחסר. Item ad הֻעַלוּ v. 15.

Ibid. אַנְתְּה cum Munach in codd. Eodem accentu דִּי מִן־בְּנֵי.

Ibid. אַבִי (pater meus) cum accentu penultimae, postulante Masora: לית בטעם לעיל.

5, 14 רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ Sic cum C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. J., non אֱלָהִין קַדִּישִׁין. Vide Norzium.

5, 15 הֻעַלּוּ Lamed dagessatum in codd. veteribusque edd.

5, 16 דִּי תוּכַל פִּשְׁרִין Sic accentus recte sese excipiunt in H.

Ibid. תוּכַל Kerî תִּכּוּל; eadem est ratio alterius in hoc versu. Hieros. ad haec duo adnotat: לית בהללי קרי h. e. codex Hillelianus Kerî et Chethîb non discernit. At Masora discernit, namque adnumerat hanc vocem eis, in quibus ordo literarum inversus est (מוקדם ומאוחר), vide Mas. fin. 27.

4, 33 יִבַּעוֹן Beth pathachatum. Hieros. notat כֵּן.
Ibid. הִתְקְנַת Nun habet Zere in E 1. 3., neque dubium quin recte, est enim 1 praet.; הִתְקְנַת, ut vulgo editur, est 3 fem. praet.
4, 34 קְשֹׁט defective in Ven. 1518. cum Hieros. C 2. J. ut 2, 47. ubi H. notat ב׳ חסר
Ibid. וְאָרְחָתֵהּ Sic Aleph cum Komez chatuph ducibus H. J. edidimus. Item אָרְחָתָךְ 5, 23.
5, 1 לְחֵם Cheth cum Zere (non Segol) in codd. veteribusque edd.
5, 2 בִּירוּשְׁלֵם Lamed cum Zere (non Segol) in codd. omnibusque veteribus edd.
5, 3 דִּי־בֵית Brixiensis et Venetae 1518. 1521 vice versa: דִּי בֵית־.
5, 4 שְׁעַתָה cum He (non Aleph) definiti. H. notat לית כתיב ה׳.
Cf. *Ochla* 180 et Norzi.
Ibid. נָפְקוּ Pe pathachatum in H. Keri נְפַקָה legere jubet.
Ibid. פַּס pathachatum. Sic codd. et edd. postulante Masora, quae hanc vocem cum בַּפַּס 1 Chr. 11, 13 consociat, cf. Mas. fin. 14ᵇ. *Ochla* No. 6. At index Masorae finalis 54ᵃ, qui inscriptus est א״ב מן חד חד מן תרין אתין דלוג קמץ, non caret mendis.
Ibid. כָּתְבָה cum He. Sic Brix. Ven. 1525. Norzi.
5, 6 יִבַהֲלוּנֵּהּ Nun dagessatum, praeeunte Vav. He adnotat: ל׳ית מלא ודגש. Vide Norzium.
Ibid. וְאַרְכֻּבָּתֵהּ Caph raphatum et Beth dagessatum in Brixiensi. Ita C 2. E 1. 2. 3. F. H. J. et Hieros. ubi nota adscripta: כן בלא אזלא.
5, 7 וְהַמְיֻנְכָא Kerî וְהַמְנִיכָא, testibus E 1. H. et Mas. parva ms. Item v. 16. 29. Masora hoc vocabulum eis adnumerat, in quibus ὕστερον πρότερον (מוקדם ומאוחר) reperitur (Mas. fin. p. 27. *Ochla* 91). Edd. falso והמנוכא vel והמונכא cum medio Vav exhibent.
Ibid. בְּמַלְכוּתָא Beth dagessatum in F. Item v. 16. Vide ad Ps. 23, 3.
5, 8 חַכִּימֵי מַלְכָּא Nonnulli codd. velut C 1. et H. habent חכימי בָבֶל, quam lectionem sequitur Levi ben Gerson in commentario. Verum omnes veteres interpretes מַלְכָּא reddunt. In Br. בָבֶל a correctore expunctum et in margine מַלְכָּא substitutum est.
Ibid. וּפִשְׁרֵהּ He mappicatum in E 1. 2. H., non adjecta nota. Edd. exhibent וּפִשְׁרָא cum nota א׳ במקום ה׳, contra Masoram quae nonnisi 4, 15 et 16. פִּשְׁרָא scribendum et פִּשְׁרֵהּ legendum esse praecipit. Verumenimvero differunt in hoc voca-

6, 1 וְדָרְיָוֶשׁ Daleth cum Kamez methegato (*Dār^ejāvesh*). Male Brixiensis cum paucis codd. primam corripit: וְדַרְיוֶשׁ.

Ibid. קֳבֵל F. et H. exhibent קֳבֶל.

6, 2 וַהֲקִים Kuf chirekatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Norz. assentientibus C 2. F. H. J. In Hieros. adnotatur: בהללי הוה צרי ונתקן חירק h. e. in Hilleliano Zere primae manus in Chirek mutatum.

6, 3 טַעְמָא Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1525 ad exemplar codicum.

6, 4 יַתִּירָא cum Aleph finali. Masora adnotat: לית כתיב א׳. Sorani vero hoc quoque loco scribunt יַתִּירָה. Vide ad 3, 13.

Ibid. עֲשִׁית (cogitavit). Hieros. J.: עָשִׁית (cogitans) sicut נָזִק (damnum faciens) 6, 3.

6, 8 בְּעֹה Milra sicut שְׁלֹו (v. 5) זָכוּ (v. 23). Hieros. definite ait: קריאתו מלרע.

6, 9 לְהַשְׁנָיָה Brixiensis cum E 3. לְהַשְׁנָיָה, item v. 16. 7, 25., quod reprobandum. Cf. ad לְהַחֲוָיָה 2, 10.

Ibid. תַּעֲדֵה cum He finali in H. et Hieros. Item in v. 13.

6, 11 הֲוָא ׀ בָּרֵךְ Sic, non הוא Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. Nissel. assentientibus F. H. Cf. Norzi.

Ibid. בָּרֵךְ participium activum Kal. Sic libri emendati cum F. J. Hieros. aliis. Contra בָּרִךְ 2, 19 est 3 praet. Pael, quae nonnisi uno illo loco exstat (Masora: לית וחסר) et בְּרִיךְ 3, 28 participium passivum Kal (ubi Masora itidem: לית). Jacobus ben-Chajim in glossa de 6, 11 earum trium formarum discrepantiam neglexit.

Ibid. בִּרְכוֹהִי Caph raphatum teste Masora.

6, 12 אֱדַיִן H. et J. ante hunc versum memorant: חצי ספר בפסוקים.

6, 13 וְאָמְרִין cum Munach quod protinus a Sarka excipitur, unus de septem locis, qui discedunt a regula, secundum quam duorum servorum Sarka antegredentium alter aut Munach est, si vox accentu Sarka instructa nullum Gaja ante syllabam tonicam continet, aut Mercha, si Gaja continet et Pasek praecedit. Ita Deut. 19, 5. 2 Sam. 4, 8. 5, 11. 2 Chron. 14, 1. Mercha positum est, quamquam neque Pasek neque Gaja subsequitur, atque Jos. 18, 14. Neh. 8, 15 et hoc libri Danielis loco Munach positum est, quamquam Gaja subsequitur, (vide *Dikduke hateamim* §. 21).

Ibid. לְגוֹב H. notat לית מלא. Contra in v. 8 לְגֹב cum nota לית חסר.

5, 16 תַּשְׁלֵט H. notat פתח.

5, 17 וְּנֶבְזְבְּיָתָךְ unum de octo vocibus in quibus Tiphcha ante se habet servum Mercha (vide Masoram ad Lev. 23, 21). Beth plurimis in codd. nec non in veteribus edd. kamezatum est. Attamen Lombrosus et Athias huic plurali Chirek adscribunt: וּנְבִזְבִיתָךְ, congruenter singulari וּנְבִזְבָּה (2, 6), sed repugnante vocis accentuatione.

5, 19 דִּי יְהַב־ Brixiensis: דִּי־יְהַב.

Ibid. דִּי־הֲוָא hoc הוא et duo hujus versus postrema cum Aleph finali, teste Masora. Cf. Norzi et supra ad 4, 26.

Ibid. מַחֵא participium Aph'el verbi חֲיָה (vivificans, vivum servans), non מָחֵא ut nonnullis in codd. et edd. reperitur, quod est participium Kal verbi מְחָא (percutiens). Cf. commentarium Raschii et lexicon Kimchii.

Ibid. מַשְׁפִּל Masora in H.: לית וחסר.

5, 20 רִם Masora in H.: לית וחסר.

Ibid. תְּקִפַּת Kuph chatephatum in H. J. Sic etiam Chajug in ספר הנקוד in sectione de Scheba.

Ibid. כָּרְסֵא desinens in Aleph. H. notat: לית כתיב א'.

Ibid. וִיקָרָה desinens in He, teste Masora.

5, 21 יְטַעֲמֻנֵּהּ Nun dagessatum in H. J. Similiter יְבַהֲלוּנֵּהּ v. 6.

Ibid. עַד דִּי־ Brixiensis: עַד־דִּי.

5, 22 יְדַעְתָּ H. notat לית ופתח.

5, 23 וְעַל מָרֵא ambo munachata et non makkephata ex auctoritate codicum.

5, 26 מְנֵה cum He finali, ut postulat Masora.

5, 27 תְּקִלְתָּא sine Jod medio. H. pronuntiat תְּקַלְתָּא. Cf. Norzi.

Ibid. בְּמֹאזַנְיָא (in lance). Sic Complutensis et Norzi, quam lectionem confirmant C 2. J. Br. Hieros. qui adnotat: כן בפתח הז"ין. Vulgo editur בְּמֹאזַנַיָּא (in lancibus). Exstat etiam targumica forma מֹאזַנְא (מוֹדְנָא) cum plurali מֹאזְנָן sicut לֵילְוָן כָּרְסָוָן אַרְיָוָן.

Ibid. חַסִּר defective in codd. Recte Brixiensis.

5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin. Sic H. cum praecepto masoretico: מכאן עד סופא דספרא כולהון כ"כ. Consentit Mas. magna: סימן, מן ריש ספרא עד בה בליליא קטיל, בלטשאצר בלשאצר כתיב שי"ן קדים לאל"ף, ומן בה בליליא עד סוף ספרא, בלטאשצר בלאשצר כתיב אל"ף קדים לשי"ן.

7, 7 ותקיפא Vide 2, 42.

Ibid. יַתִּירָה H. notat: כתיב ה׳.

Ibid. וּמַדְּקָה Daleth cum Chateph-Segol in H. et edd. veteribus. Item v. 19. et מְמַלְּלָא v. 11. וּתְדֻקְנָה v. 23.

Ibid. מְשַׁנְיָא cum Aleph finali in Brix. H. J. Hieros.

7, 8 סִלְקָת Kuf kamezatum postulante Masora: לית קמץ, וחד (v. 20) פתח סלקת, קרניא עשר. In Mas. fin. 52^b et *Ochla* No. 23 hi duo versus permutati sunt.

Ibid. אִתְעֲקַרָו Aleph chirekatum, Kuf pathachatum in Ven. 1518. 1521. E 1. 2. 3. Hieros. At J. vocem a Segol incipit. Cf. Norzi.

Ibid. מְמַלִּל Lamed chirekatum in Brixiensi cum H. J. Hieros. qui notat כֵן.

7, 9 כִּתְלַג Lamed pathachatum. In Masora parva impressa per errorem לְ pro לַ scriptum est.

Ibid. כָּרְסְיֵהּ H. scribit כּוּרְסְיֵהּ adjecta nota לית ויתיר ו׳, item in Mas. parva ms. Aliter Brix. Ven. 1518. 1521. quae כָּרְסִיֵּהּ exhibent sicut J. et E 1. ubi notatur: לית ויתיר י׳. At Hieros. confirmat vulgatam lectionem, quam nos quoque recepimus.

Ibid. שְׁבִבִין sine Jod medio in Ven. 1525 sicut Hieros.

Ibid. דָּלִק H. notat: לית וחסר.

7, 10 יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ Et Mem et Nun dagessata in codd., quorum nonnulli scribunt יְשַׁמְּשֻׁנֵּהּ.

Ibid. וְרִבּוֹ sine Aleph post Vav sicut Jon. 4, 11. 1 Chr. 29, 7. At Ezr. 2, 64. Neh. 7, 66. 71. רִבּוֹא in Aleph otiosum definit.

Ibid. רִבְוָן Kerî רִבְבָן. Cf. Kimchi sub רבב.

7, 11 חֵיוְתָא Plantinus et Buxtorfius ediderunt חֵיוָתָא et in v. 12 חֵיוָתָא. Editio Norziana haec menda repetiit.

Ibid. לִיקֵדַת sine Jod post Kuf.

7, 12 וְאַרְכָה Caph raphatum et deinde He. In H. notatum: ב׳ וכתיב ה׳. Vide 4, 24.

Ibid. זְמַן pathachatum in Brix. Ven. 1525 aliis cum C 2. H. J. Hieros. Br. Vide 2, 16.

7, 14 וְכֹל Brixiensis וְכָל־.

Ibid. תִתְחַבַּל pertinet ad פתחין באס״ף, quapropter H. adscribit פתח.

7, 15 אִתְכְּרִיַּת Aleph chirekatum in Brixiensi 1518. 1521. Ita recte J. attestante *Michlol* 76. Vide ad 3, 19.

Ibid. בְּגוֹא cum Aleph post Vav postulante Masora. Vide 3, 6.

Ibid. נִדְנֵה Nun cum Zere in J. ad similitudinem nominum מְרֵה, אַרְיֵה. Masora hanc vocem cum eis quae vocali Zere terminantur componit (vide ad 2, 21). Zere non Segol adponen-

6, 15 מְעַלֵּ֑י Sic recte F. duce Masora (ad Lev. 11, 4), quae hanc vocem tribus מְעַלֵּ֑י adnumerat.

6, 16 יְהָקִים Vide ad 2, 21.

6, 17 אֱלָהָ֑יךְ cum Jod plurali in Paris. 1544. Nissel. teste H. qui adnotat יתיר י׳. Ita Masora quoque parva impressa.

6, 18 וֶהֱוֵיתִ֑ית Thav consensu omnium testium pathachatum. Vide ad 3, 13. H. et J. scribunt וֶהֱוֵתִ֑ית.

Ibid. וַחֲתָמַ֑הּ Mem pathachatum praeeuntibus codd.

Ibid. ובעזְקָת Kuf kamezatum (itaque pluralis). Recte Ven. 1525.

6, 19 וְשִׁנְּתֵ֑הּ Nun dagessatum, Thav raphatum in H. J. Etiam Brixiensis Thav raphatum habet, sed per errorem Jod post Schin (וְשִׁינְּתֵ֑הּ).

6, 21 זָעִק H. notat: לית וחסר.

Ibid. אֱלָהָ֑יךְ cum Jod plurali post He in H. sicut v. 17.

6, 23 וְסַגִּ֔ר H. addit ג׳ בטעם. Uberius E 1. in Mas. magna: ג׳ מלין בטעמא, ב׳ ר״פ, וסימנהון, וּזֲהַ֖ב הארץ ההוא טוב (Gen. 2, 12), וּשְׂדֵ֖ה מגרש עריהם (Lev. 25, 34), וְסַגִּ֔ר פם אריותא, תלתיהון מתיגי וחטף פתח. Cf. etiam *En hakore*, Norzi ad Gen. 2, 12 et *Dikduke hateamim* p. 84.

Ibid. חֲבוּלָ֖א exiens in Aleph teste H. Vide ad 2, 21.

6, 25 שַׁלְטֹ֔ן H. notat: לית וחסר.

6, 28 וּמְצַ֔ל H. notat: לית וחסר.

7, 1 כְּתַ֔ב pathachatum apud omnes testes. Masora tria pathachata recenset: h. l., 6, 26 et Ezr. 7, 22. Quod ea de re Mas. magna impressa continet valde depravatum est.

7, 4 לַ֖הּ H. notat: פתח, item ad לַ֔הּ. Haec vox refertur inter פתחין באס״ף. Cf. ad 2, 11.

Ibid. מְּרִ֫יטוּ Hieros. non modo Mem dagessat, quod mirum, sed etiam notat כן בדגש.

7, 5 וְלִשְׂטַ֔ר cum Sin, teste Josepho punctatore in catalogo vocum a ש sinistro ordientium. E 3. adeo scribit וְלִסְטַ֔ר.

Ibid. הֶֽקְמַ֔ת sine Jod et cum Chateph-Segol He formativi, postulante Masora: ל֗. Contra in versu praecedente הֳקִימַ֔ת, ubi Masora notat ל֗.

Ibid. בְּפֻמַּ֔הּ Hieros. tuetur hanc scriptionem notans: כן בדגש במ״ם.

7, 6 בָּתַ֔ר Ita H. idemque in sequente versu בָּאתַ֔ר cum nota יתיר א׳.

Ibid. וְלַ֔הּ Masora: לית פתח.

7, 7 וְאֵימְתָ֫נִי Aleph cum Zere, sequente Jod in H. Cf. Norzi.

8, 7 וְלֹא־הָיָה In H. atque Mas. parva ms. accedit adnotatio: .י׳ פסוקין מן ב׳ מלין קדמא מלעיל תנינא מלרע

Ibid. וַיַּשְׁלִיכֵהוּ cum Jod medio. Masora parva et impressa et ms. notat ג׳ ולית מלא. Itaque in Mas. magna pro קדמא מלא scribi oportet בתרא מלא.

8, 8 וַתַּעֲלֶנָה Nun raphatum, teste Masora: לית וחסר יו״ד.

8, 13 וָאֶשְׁמְעָה Mem cum Chateph Komez in H. adprobante Kimchio in *Michlol* 20 et Lex. sub שמע. Cf. *Dikduke hateamim* §. 14 (quam paragraphum translatam recepit Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.).

Ibid. אֶחָד־ Metheg ad Kamez secundae pertinet, vide regulam *Metheg-Setzung* §. 11.

8, 15 כְּמַרְאֵה־ makkephatum in Brixiensi secundum codd.

8, 21 אֲשֶׁר בֵּין־ his cum accentibus in codd. et optimis edd.

8, 22 מַלְכֻיּוֹת Jod dagessatum. Brixiensis scribit מַלְכִיּוֹת contra *Michlol* 197b.

8, 24 וְעַם cum Mercha in edd. veteribus idque recte esse J. confirmat.

Ibid. קְדוֹשִׁים plene cum Vav in E 1. 2. J. H. adsentiente Mas. magna in F. ad Ex. 29, 31. hisce verbis: קדושים ג׳ מלאין, וס׳ ועם קדושים כאמן, לקדושים אשר בארץ, הקדושים לה׳, ומערבאי מוסיפין והשחית עצומים ועם קדושים. Textus receptus ad normam Occidentalium conformatus est, ergo vox illa h. l. plene scribenda.

8, 27 הַמַּרְאֶה E 3. J. perperam scribunt הַמַּרְאָה. Cf. Mas. magna ad 10, 7.

9, 4 וָאֶתְפַּלְלָה Lamed cum Chateph Pathach in codd. et edd. veteribus, adstipulante Abenezra in comm. ad. Gen. 19, 15.

9, 5 וְסוֹר plene cum Cholem postulante nota in H.: ב׳ דין מלא. Vide v. 11.

Ibid. מִמִּצְוֹתֶךָ sine Jod plurali sicut Ps. 119, 98.

9, 6 הַנְּבִאִים sine Jod medio in E 1. H. addita nota כן כתיב. Mas. quoque parva ms. adnotat: כל כתובים כ״כ במ״א וכל הנביאים מתנבאים (2 Chr. 18, 9). In Masora impressa ad Jer. 26, 16 versus finem נביאים וכתובים mutetur necesse est in נבאים דכתובים.

9, 8 יְהוָה Sic (non אֲדֹנָי ut vulgo editur) Brix. Soncin. Compl. (cum Madrit. 1. 2) Ven. 1518. 1521 ex auctoritate codicum. Hoc nomen divinum non pertinet ad 134 וַדָּאִין (vera h. e. אֲדֹנָי non legendorum, sed revera scriptorum).

dum esse inde quoque adparet, quod catalogus פתחין באס"ק illud נדנה non continet. Ceterum ipsa aramaici sermonis indoles Zere requirit et Segol respuit.

7, 16 קָאֲמַיָּא Hieros. notat: כֵּן באלף.

Ibid. וְיַצִּיבָא אֶבְעֵא־מִנֵּהּ עַל־כָּל־ his cum accentibus in Ven. 1525. ex auctoritate codicum.

Ibid. יְהוֹדְעִנַּנִי Masora in H. לית ופתח.

7, 17 חֵיוָתָא Masora notat ג' h. e. ter cum Vav kamezato (itaque pluralis), scil. h. l., v. 7. et 12; reliqua omnia singulariter חֵיוְתָא legenda.

Ibid. אִנּוּן Kerî אִנּוּן. Sic E 1. 2., assentiente Mas. parva ms.

7, 19 לְיַצָּבָא (inf. Pael) Zade kamezatum in edd. veteribus cum E 1. 2. 3. H. J. Hieros., etiam Norzio. Accentus est Rebia, teste Hier.: כן ברביע. Cf. *Torath emeth* p. 65. ff.

Ibid. שַׁנְיָא Sic Brix. Ven. 1518. 1521. Schin pathachatum et in fine Aleph, assentiente F. J. (part. pass. cf. v. 7). Etiam H. Aleph in fine habet sed in fronte Kamez: שָׁנְיָא, quod part. act. est.

Ibid. מַדֱּקָה H. notat לית, itaque falso J. et Br. ומדקה.

7, 20 בראשׁה Schin pathachatum in codd. Similiter וחזוה, חברתה.

Ibid. מְמַלִּל Brixiensis hic scribit מְמַלֵּל (Lamed cum Zere), item v. 25: ימַלֵּל. At vide v. 8.

7, 21 עָבְדָא J. scribens עבדה (cum He) sequitur Soranos (סוראי). Vide 3, 13.

Ibid. לְהֹן Sic (sine Vav) teste Masora: לית חסר.

7, 23 וּתְדֻשִׁנַּהּ sine Vav in E 1. 2. 3. H. addita nota לית וחסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

7, 24 מַלְכוּתָא cum Aleph in J. Cf. Norzi et supra 2, 44.

7, 25 וְעִדָּנִין H. habet עִדָּנִין absque Vav copul.

7, 26 יִתִּב (Ithpeël pro יִתְיְתִב). Sic Compl. (cum Madrit. 1.) Ven. 1525. Norzi et inter codices C 2. Hieros. J. Br. F. accedente nota לית ודגש וחסר. Vide de variis hujus vocis lectionibus (יְתִיב, יִתַּב, יִתִּיב) Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32 s.

Ibid. יהעדון Vav cum Cholem in codd. et veteribus edd.

7, 27 דִּי signatum distinctivo Jethib, teste Masora.

8, 1 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin in Brixiensi cum C 2. H. Hieros. auctore Masora. Vide 5, 30.

8, 2 אוּבַל (fluvius) Beth pathachatum.

loci novem in Masora codicis Pentateuchi Curtisiani ad Gen. 49, 13. pariter enumerantur ut a Norzio ad Neh. 12, 39.

9, 27 מְשׁוֹמֵם part. Po. plene scriptum in J. H. addita nota ג׳ מלא. Eodem modo Ezr. 9, 3. 4.

10, 1 בֵּלְטְשַׁאצַּר cum Pathach in pausa servato. Masora docet: כלהון פתח. Aleph mediae vocis otiatur. Vide 5, 30.

Ibid. לּוֹ Lamed dagessatum in H., ut postulat regula אתי מרחיק.

10, 7 לֹא cum Mercha in Brixiensi ex auctoritate codicum.

10, 8 כֹּחַ Brixiensis Athnach versus dimidiati voci הַזֹּאת adponens hanc accentuum consecutionem exhibet: ואראה את־ המראה הגדלה הזאת ולא־נשאר בי כח.

10, 9 הָיִיתִי נִרְדָּם his cum accentibus in codd. et optimis edd. Ad נִרְדָּם H. notat ד׳ h. e. quattuor kamezata. Cf. Frensdorff, *Masor. Wörterb.* p. 179.

10, 16 בַּמַּרְאָה Aleph kamezatum in codd. veteribusque edd. sicut Num. 12, 6., postulante Masora.

10, 17 אֲדֹנִי cum accentu penultimae ad regulam נסוג אחור sicut Jud. 1, 6., teste Masora. In H. insuper adnotatur: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ מלין, קדמא לרע תנינא לעיל h. e. „sunt septem versus, in quibus idem verbum ita repetitur, ut primum ultimam, deinde penultimam accentuatam habeat.“ Hi septem versus sunt 2 Sam. 16, 1. Jes. 45, 7. 60, 17. Jer. 27, 7. Ps. 139, 7. Dan. 10, 17. Ezr. 1, 10. Quod *Ochla* No. 225 ea de re habet, vitiosum est, ut jam ad Ps. 139, 7 observavimus. Illic לָתֵת, הָיָה et אַתָּה utpote saepius quam semel obvia (1 Reg. 8, 32. = 2 Chr. 6, 23. Jer. 3, 3. = Ez. 16, 49. Ps. 76, 8. = 1 Sam. 15, 17) expungi eorumque loco וּבוֹרֵא Jes. 45, 7. et אֲדֹנִי libri Danielis, de quo agimus inseri oportet.

Ibid. מֵעַתָּה cum Paschta ultimae et Mem methegato in E 1. H. J. Sic etiam ed. Elioni Genevensis 1618, et recte quidem, quoniam haec vox teste Masora nonnisi in pausa et apud Sakeph accentum in penultima habet.

10, 19 וּכְדַבְּרוֹ cum praepositione כְּ (non בְּ) in libris spectatae fidei. Masora adnotat לית. Hieros. diserte monet: כן בכ״ף.

10, 20 בָּאתִי H[illegible]os. adnotat: כן ברגש.

10, 21 אֶת־הָרָשׁוּם בִּכְתָב Tiphcha et Munach. Sic accentus se excipiunt in codd. veteribusque edd.

11, 1 הַמָּדִי E 1. in textu habet הַמֶּלֶךְ et in margine adnotat, libros variare: ספרים אחרים הַמָּדִי. Masora patrocinatur הַמָּדִי; namque adnotat לית. Etiam veteres interpretes hanc lectionem prae sese habuerunt.

9, 10 בְּתֹרֹתָיו sine Vav et primae et secundae in ed. Maji sicut in E 1. Sic scribendum esse docet Mas. parva ms.: בתרתיו לית כתיב כן. Vox hujus loci non refertur inter tria תּוֹרֹתָיו (Mas. ad Ex. 18, 16).

Ibid. הַנְּבִאִים sine Jod medio ut v. 6.

9, 11 וְסֹר sine Vav in Soncin. Brix. cum E 1. H. ubi adnotatur: ב׳ דין חסר. Idem adnotat Mas. parva ms. Vide v. 5.

Ibid. בְּקֹלֶךָ Hieros. et Mas. parva ms. adnotant: לית חסר בכתובים.

9, 13 וְלֹא חִלִּינוּ cum Kadma veasla. Sic recte Brixiensis.

9, 16 צִדְקֹתֶךָ dupliciter defective in Ven. 1525. Compl. cum H. J. Hieros. Codex de Rossi 413 in margine notat: כן בהללי.

Ibid. הַר cum Munach in edd. veteribus.

9, 18 וּשְׁמָע Vide ad Jes. 37, 17.

Ibid. שֹׁמְמֹתֵינוּ Hieros. adnotat כן בחולם.

9, 19 אֲדֹנָי H. et Mas. parva ms. adnotant: קל״ד ג׳ מנהון בפסוק. Mas. parva impressa haec habet: י״א כתיבין כן בספרא h. e. „undecim in l. Danielis sic scribenda,“ scil. tria 9, 19 et praeterea 1, 2. 9, 3. 4. 7. 9. 15. 16. 17.

Ibid. הַקְשִׁיבָה Kuf cum Chateph Pathach in H. Cf. *Responsiones discipuli Dunasch* (ed. Stern) p. 23.

9, 20 תְּחִנָּתִי Hieros. adnotat: בהללי תחנתי (?).

9, 21 בַּתְּפִלָּה Ven. 1518. 1521. habent בִּתְפִלָּה sicut E 1.

Ibid. כְּעֵת cum praepositione כְּ (non כַּ). H. notat לית, Hieros. כן בכ״ף. Cf. Mas. fin. p. 38. א״ב מן חד חד נסבין כף.

9, 24 חַטָּאוֹת Chethîb cum Vav otioso post Aleph, Kerî: חַטָּאת. Masora et impressa et ms. adnotat יתיר ו׳; eandem notam exhibent H. et Hieros. J. adscribit: חטאת קרי. Codex de Rossi 413: כן בהללי. Falso multae edd. in textu habent חַטָּאוֹת (cum Vav cholemato). Haec pluralis forma, teste Masora, nonnisi ter reperitur: 2 Reg. 12, 17. Iob. 13, 23. Neh. 10, 34., id quod consequitur e catalogo י״ב זוגין מיחדין חד ח וחד וח (Mas. fin. 30b) et e Mas. magna ad 2 Reg. 12, 17.

9, 25 לְהָשִׁיב cum distinctivo Gerschajim in Ven. 1518. 1521 atque E 1. 3.

9, 26 וְעַד Discrepat Brixiensis: וְעַד־.

Ibid. נֶחֱרֶצֶת Cheth cum Scheba simplice in Brixiensi sicut in Hieros., ubi notatur: כן נתקן (sic correctum).

9, 27 וְעַל כְּנַף In H. et Mas. parva ms. accedit nota: ט׳ סבירין עד h. e. „sunt novem loci, ubi עַד pro עַל exspectaveris,“ qui

11, 36 וַיִּתְגַּדֵּל Sic unanimi consensu et codd. et edd. Attamen Kimchi in *Michlol* 78 legit וַיִּתְגַּדַּל (Daleth cum Pathach).

11, 38 וְלֶאֱלֹהַ cum Paschta duplice. Brixiensis cum Aleph quiescente: וְלֵאלֹהַ. Vide ad Iob 12, 4.

Ibid. אֲשֶׁר Brixiensis adponit Legarmeh ׀ אֲשֶׁר.

Ibid. בַּזָּהָב cum Mercha (non Darga). Sic recte Jablonski.

11, 40 בָּאֲרָצוֹת Beth pathachatum et hic et in versu proximo, auctore Masora.

11, 43 וְלֻבִים Beth raphatum in Brix. atque F. H. Recte, ut adparet ex Masora, quae perhibet hanc vocem defective sine Vav scriptam esse (ב׳ חסר), itaque (cf. ad Genesis 18, 6.) sumit Beth non dagessari. At nota ב׳ חסר manca ideoque falsa est; legi oportet ב׳ דין חסר h. e. „bis et hoc quidem loco defective." Plene scriptum exstat Nah. 3, 9.

Ibid. וְכֻשִׁים non plene sicut 2 Chr. 12, 3 sed defective (sine Vav), itaque Schin non dagessatum.

11, 44 בְּחֵמָא in Aleph desinens. Masora notat: לית כתיב אל״ף. Cf. Mas. fin. 1. catalogum: אלין מלין דמשמשין אלף בסוף et *Michlol* 92.

11, 45 אַפַּדְנוֹ Daleth raphatum est in codd. et edd. Simon Duran in operis *Magen aboth* parte I. p. 53 ait, Daleth hujus vocabuli leniter et cum adspiratione pronuntiandum esse instar arabici ط (?). Sed verbum, unde descendit, non est فطن, sed فدن, quod habet vim exstruendi sive exaggerandi. Cf. de translaticia scriptione Dukes קונטרס המסרת p. 7. not.

12, 1 הַשַּׂר Sin pathachatum teste Masora, vide *Michlol* 205[b].

12, 2 מִיְּשֵׁנֵי Jod dagessatum subjecto Scheba. Vide חלופי נקוד.

Ibid. לַחֲרָפוֹת Lamed dagessatum in H. ad regulam אתי מרחיק.

12, 3 וְהַמַּשְׂכִּלִים sine Jod hiphilico sicut v. 10. Nonnisi 11, 35. 2 Chr. 30, 22. haec vox dupliciter plene scripta est.

12, 7 בְּחֵי Cheth cum Zere in codd. et edd. sine lectionis varietate. Solus Lombrosus ad ipsius arbitrium בְּחַי (cum Pathach) edidit, id quod jam Luzzatto in comm. ad Gen. 42, 15 graviter reprehendit.

11, 2 וּבְחִזְקָתוֹ cum praepositione בְּ. Cf. Norzi.

11, 3 גִּבּוֹר Vide Norzium.

Ibid. רָב kamezatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Compl. sicut in E 2. F. H. Haec vox una est de triginta septem kamezatis. In Masora magna impressa ad 2 Chr. 28, 8 versus והֶעֱמִיד המון רב מן הראשון (Dan. 11, 13), qui ibi adducitur, permutandus est cum ומשל ממשל רב קדמא h. e. prius ומשל ממשל רב, namque eadem versa redeunt v. 5. Sic Masora impressa ex ms. corrigatur necesse est.

11, 6 וּבַת ׀ מֶלֶךְ Sic Brixiensis Venetae 1518. 1521. Nissel., licet etiam makkephatio וּבַת־מֶלֶךְ, quam J. exhibet, admitti possit. Complures edd. habent וּבַת׀מֶלֶךְ־, quae scriptio duabus illis deterior.

Ibid. תָּבוֹא plene Vav.

Ibid. וּמְבִיאֶהָ sine Jod plurali in Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. itemque in F. H.

11, 13 יָבוֹא Munach in penultima ad regulam נסג אחור.

11, 14 יִנַּשְּׂאוּ Sic scribendum (Hithpael sicut Num. 24, 7. 2 Chr. 32, 23) cum Ven. 1525 Plantin. Elion. Maj. Reinecc. Opit., sic habent F. H. J. Hieros. Masora notat לית. Cf. Kimchi sub נשא et Ephodi p. 119.

11, 15 מִבְחָרָיו Saadia in comm. perhibet מבחריו esse Chethib et מִבְצָרָיו Kerî. At Masora ea de discrepantia Scripti et Legendi nihil scit.

11, 16 וְיַעֲמֹד בְּאֶרֶץ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.

11, 18 וְיָשֵׁב ׀ cum Kerî וְיָשֵׂם ׀. Subsequitur quemadmodum in versu superiore Pasek in edd. veteribus, etiam Jablonskii et Michaelis. Masora hanc vocem Pasekatis libri Danielis (פסקין דספרא) adnumerat. Etiam accentus Darga Paseki testimonium est.

11, 23 הִתְחַבְּרוּת Vav cum vocali Schurek formae abstractivae, teste *Michlol* 78.

11, 26 פַת־בָּגוֹ Vide 1, 5.

11, 30 קוֹדֶשׁ prius hujus versus plene scribendum, praecipiente Masora: לית מלא. Etiam in catalogo masoretico כ״ו זוגין מלא ו״ו (Mas. fin. 29) hoc קודש adducitur.

11, 33 בִּשְׁבִי Masora notat: לית. Itaque Concordantiae hanc vocem falso tanquam ad caput בַּשְּׁבִי pertinentem recensent.

Ibid. יָמִים Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521 exhibent יָמִים רַבִּים, verum omnes emendati libri hoc רבים quod illae edd. assuunt non agnoscunt. Cf. Norzi.

וּמַלְכוּ רְבִיעָאָה	2, 40 Primo
מַלְכוּ רְבִיעָאָה	7, 23 Secundo
עַל עֲבִידְתָּא דִּי מְדִינַת בָּבֶל	2, 49 Primo
עַל עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל	3, 12 Secundo
אֲקִימֵהּ	3, 1 Primo
הֲקִימֵהּ	5, 11 Secundo
דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃	3, 2 Primo 3, 5 Tertio et 3, 7 Quarto
דִּי הֲקֵים נְבֻכַדְנֶצַּר׃ סוף פסוק	3, 3 Secundo
סַבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹּנְיָה וְכֹל	3, 5 Primo
שַׂבְּכָא פְּסַנְטֵרִין וְכֹל	3, 6 Secundo
שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסוּפֹּנְיָה וְכֹל	3, 10 Tertio
שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסוּמְפֹּנְיָה וְכֹל	3, 15 Quarto
תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצֶלֶם דַּהֲבָא	3, 5 Primo
תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא	3, 15 Secundo
מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם וְשָׁלְטָנֵהּ עִם דָּר וְדָר	3, 33 Primo
שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם וּמַלְכוּתֵהּ עִם דָּר וְדָר	4, 31 Secundo
וַחֲזוֹתֵהּ לְסוֹף כָּל אַרְעָא	4, 8 Primo
וַחֲזוֹתֵהּ לְכָל אַרְעָא	4, 17 Secundo
עָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא	4, 9 Primo
וְעָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא	4, 18 Secundo
תְּחֹתוֹהִי תַּטְלֵל חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יְדוּרָן צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא וּמִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל־בִּשְׂרָא	4, 9 Primo
תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא׃ (ס״פ)	4, 18 Secundo
חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי רֵאשִׁי	4, 10 Primo
חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא	7, 13 Secundo
וְעִם חֵיוְתָא חֲלָקֵהּ	4, 12 Primo
וְעִם חֵיוַת בָּרָא חֲלָקֵהּ	4, 20 Secundo
וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי	4, 13 Primo
עַד דִּי שִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי	4, 20 Secundo

II.

חלופי קריאה בספר דניאל

Libri Danielis inter se et cum libro Ezrae similia.

ויתנו לנו מן הַזֵּרֹעִים	1, 12 Primo
ונתן להם זֵרְעֹנִים	1, 16 Secundo
וַתִּתְפָּעֶם רוחוֹ	2, 1 Primo
וַתִּפָּעֶם רוחִי	2, 3 Secundo
ופשרא נְחַוֵּה	2, 4 Primo
ופשרא נְהַחֲוֵה	2, 7 Secundo
מלתה מני אזדא	2, 5 Primo
אזדא מני מלתא	2, 8 Secundo
להובדא לְכָל חכימי בבל	2, 12 Primo
להובדא לַחכימי בבל	2, 24 Secundo
מְהַחְצפה	2, 15 Primo
מַהְצפה	3, 22 Secundo
בחזוָא דִּי־ליליא	2, 19 Primo
בחזוֵי ליליא	7, 7 / 13 } Secundo et Tertio
רזא גֲּלִי	2, 19 Primo
רזא דְנָה גֱּלִי. וסמן, הֲטוב הֱיותך (Jud. 18, 19).	2, 30 Secundo
חכימין אשפין חרטמין גזרין	2, 27 Primo
חרטמין אשפין כשדאין גזרין	5, 11 Secundo
עַל דברת די	2, 30 Primo
עַד דברת די	4, 14 Secundo
מנהין דִּי פרזל ומנהין דִּי חסף	2, 33 Primo
מנהין פרזל ומנהין חסף	2, 42 Secundo
הִתגזרת אבן	2, 34 Primo
אִתגזרת אבן, וסמן ה״א.	2, 45 Secundo
פרזלא חספא נחשא	2, 35 Primo
פרזלא נחשא חספא	2, 45 Secundo

6, 8 Primo	די כל יבעא בָּעוּ מן
6, 13 Secundo	די כל אֱנָשׁ דִּי יבעא מן
6, 12 Primo	אדין גבריא אלך הרגשו
6, 16 Secundo	בֵּאדין גבריא אלך הרגשו
7, 5 Primo	וארו חֵיוָה אחרי
7, 6 Secundo	וארו אחרי
7, 7 Primo	אכלה וּמדקה
7, 19 Secundo	אכלה מדקה
8, 3 Primo	ואשא עיני וָאֶרְאֶה
10, 5 Secundo	ואשא אֶת עיני וָאֵרֶא
8, 19 Primo	כי לְמועד קץ
11, 27 Secundo	כי עוד קץ לְמועד
11, 35 Tertio	קץ כי עוד לְמועד
9, 6 Primo	אֶל מלכינו· שרינו וַאבתינו
9, 8 Secundo	לְמלכינו לְשרינו וְלַאבתינו
9, 20 Primo	ועוד אני מדבר וּמִתְפַּלֵּל
9, 21 Secundo	ועוד אני מדבר בַּתְּפִלָּה
9, 23 Primo	ובין בַּדבר וְהָבֵן במראה
10, 1 Secundo	ובין אֶת הַדבר וּבִינָה לוֹ במראה
9, 27 Primo	שקוּצִים משומם
11, 31 Secundo	הַשִּׁקּוּץ משומם
11, 17 Primo	וְיָשֵׂם פניו
11, 18 Secundo	וְיָשֵׁב פניו כתיב, וְיָשֵׂם פניו קרי.
11, 19 Tertio	וְיָשֵׁב פניו
12, 11 Primo	ימים אלף
12, 12 Secundo	לְימים אלף
2, 5 Daniel	נְוָלִי
6, 11 Ezra	נְוָלוּ
2, 34 Daniel	הַמּוֹן
4, 10 Ezra	הַמּוֹ
3, 1 Daniel	פתיה אמין שִׁת
6, 3 Ezra	פתיה אמין שִׁתִּין

4, 14 Primo	יְקִים עלה
5, 21 Secundo	יְהָקִים עלה
4, 22 Primo	וְלָךְ טרדין מן אנשא ועם חיות ברא לֶהֱוֵה מדרך וְעִשבא כתורין לך יטעמון וּמִטַּל שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין ושבעה
4, 29 Secundo	וּמן אנשא לך טרדין ועם חיות ברא מדרך עִשבא כתורין לך יטעמון ושבעה
4, 40 Primo	ומן אנשא טריד
5, 21 Secundo	ומן בְּנֵי אנשא טריד
4, 31 Primo	וּמַנדעי עלי יתוב
4, 33 Secundo	מַנדעי יתוב עלי
ibid. Tertio	וְזִיוִי יתוב עלי
5, 2 Primo	לְמאני דהבא
5, 3 Secundo	מאני דהבא
5, 2 Primo	מן היכלא די בירושלם
5, 3 Secundo	מן היכלא דִּי בֵית אֱלָהָא די בירושלם
5, 4 Primo	לֵאלהי דהבא וכספא
5, 23 Secundo	וְלֵאלהי כספא ודהבא
5, 5 Primo	פס ידא
5, 24 Secundo	פַּסָּא דִי ידא
5, 7 Primo	ותלתי במלכותא יִשלט
5, 16 Secundo	ותלתא במלכותא תִּשלט
5, 11 Primo	די רוח אלהין קַדִּישִׁין בֵּהּ
5, 14 Secundo	די רוח אלהין בָּךְ
5, 11 Primo	נהירו ושכלתנו
5, 14 Secundo	וְנהירו ושכלתנו
5, 14 Primo	וְשמעית עליך
5, 16 Secundo	וַאֲנָה שמעית עליך
5, 24 Primo	וּכתבא דנה רשים
5, 25 Secundo	וּדנה כתבא רשים
6, 5 Primo	וכל עִלָּה ושחיתה
ibid. Secundo	וכל שָׁלוּ ושחיתה

IV.

חלופי נקוד של ספר דניאל בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci Danielis a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עֲדַת דְּבוֹרִים Cod. Tschufutkal. No. 13. Vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶׁר֙ אֵ֣ין בָּהֶ֔ם	אֲשֶׁ֣ר אֵין־בָּהֶ֔ם	1, 4.
וּֽלְלַמְּדָ֫ם [1]	וּֽלְלַמְּדָ֑ם	ibid.
וַֽיְדַבְּר֤וּ	וַיְדַבְּר֤וּ	2, 4.
בְּחֶזְוָ֥א דִ֖י לֵֽילְיָ֑א	בְּחֶזְוָ֥א דִֽי־לֵילְיָ֑א	2, 19. *
עַֽל־מִשְׁכְּבָ֖ךְ: [2]	עַֽל־מִשְׁכְּבָ֖ךְ:	2, 29.
וּֽמִן־נִצְבְּתָ֥א	וּמִן־נִצְבְּתָ֥א	2, 41.
וּֽנְבוּכַדְנֶצַּ֣ר	וּנְבוּכַדְנֶצַּ֣ר	3, 2.
גְּדָ֨בְרַיָּ֜א דגש [3]	גְדָ֨בְרַיָּ֜א וחברו גימל רפי	3,2. 3,3. *
פְּסַנְתֵּרִ֙ין֙ דגש [4]	פְסַנְתֵּרִ֙ין֙ וחברו פא רפי	3,5. 3,10. *
לְגֹ֥וא אַתּ֥וּן	לְגֽוֹא־אַתּ֥וּן	3, 6. 11. *
כְּדִ֣י שָׁמְעִ֣ין	כְּדִי־שָׁמְעִ֣ין	3, 7. *

[1] Ben-Ascher Ben-Naphtali ambo literae Vav Metheg subjiciunt, sed apud illum propter sequens Chateph-Pathach Metheg leve est, apud hunc Metheg (Gaja) grave antepenultimae.

[2] Ex F. Similiter 2, 4. 41. 6, 21. Vide 8, 18.

[3] Itaque Masora ad 5, 11 tantummodo דְּתבריא illius versus inter voces contra regulam dagessatas affert, non גדבריא, duce Ben-Ascher. Sic et Ben-Bil'am in טעמי המקרא. Norzi qui Gimel dagessat in errore versatur.

[4] Hic quoque Masora sententiam Ben-Ascheri sequitur. Vide Argumenta.

מִן־קֳדָמַת דְּנָה	6, 11	Daniel
מִקַּדְמַת דְּנָה	5, 11	Ezra

III.

חלופי ספר דניאל

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Danielis inter Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
פַּטְשֵׁיהוֹן כתיב וקרי.	פַּטִּישֵׁיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 21.
בְּגֶשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.	בְּגֶשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 27.
גֶּשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.[1]	גֶּשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו״ד	3, 28.
וּפִשְׁרֵא כתיב א׳ וּפִשְׁרֵהּ קרי ה׳.[2]	וּפִשְׁרֵהּ	5, 8.
בִּשְׁפַר פַּרָא תרין מלין	בִּשְׁפַּרְפָּרָא חדה מלה	6, 20.
קְדֹשִׁים חסר ו״ו[3]	קְדוֹשִׁים מלא ו״ו	8, 24.
כְּהַיּוֹם[4]	כַּיּוֹם	9, 7.
וּלְשָׂרֵינוּ[5]	לְשָׂרֵינוּ	9, 8.
אֶל־מִקְדָּשְׁךָ	עַל־מִקְדָּשְׁךָ	9, 17.
כֹּחַ חסר.	כּוֹחַ מלא	11, 6.

---

[1] In catalogo impresso haec per errorem transposita sunt, deest insuper locus 3, 27. Vide in Argumentis.

[2] Vide in Argumentis.

[3] Teste Masora in F. ad Ex. 29, 31. Vide Argumenta.

[4] Masora (ad Gen. 39, 11) occidentalem recensionem sequitur.

[5] Masora stat a partibus Occidentalium, namque hanc vocem neque in catalogo חד ל וחד ול neque in catalogo יתידאין משמשין ול adducit (Mas. fin. 40^{b}. *Ochla* p. 4).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:
יַד־עַם־קֹדֶשׁ	יַד־עַם־קֹדֶשׁ 12, 7.*
וְיִתְלַבְּנוּ [1]	וְיִתְלַבְּנוּ 12, 10.*

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר דניאל

Loci Danielis vocalem non productam in pausa retinentes.

1, 11.	אל המלצַר
1, 18.	לפני נבכדנצַר
2, 4.	ופשרא נחַוֶּה
2, 7.	ופשרה נהחַוֶה
2, 9.	די פשרה תהחוַנני
2, 17.	לביתה אזַל
ibid.	מלתא הודַע
2, 23.	די מלת מלכא הודעתֶנא
2, 24.	למלכא אהחַוֶה
2, 25.	למלכא יהודַע
2, 26.	די שמה בלטשאצַר
2, 30.	ורעיוני לבבך תנדַע
2, 32.	ודרעוהי די כסַף
2, 33.	ומנהין די חסַף
2, 42.	ומנהין חסַף
3, 3.	די הקים נבכדנצַר
3, 17.	יכיל לשיזבותַנא
4, 2.	חלם חזית וידחלנַני
ibid.	ראשי יבהלנַני
4, 3.	חלמא יהודענַני
4, 6.	ופשרה אמַר
4, 22. 29.	די יצבא יתננַה, וחברו.
4, 26.	לקצת ירחין תרי עשַׂר
4, 29.	מן שמיא נפַל
4, 29. 5, 21.	גשמה יצטבַע, וחברו.
4, 32.	מה עבַדת
5, 1.	לרברבנוהי אלַף
5, 7.	במלכותא ישלַט
5, 10.	לבית משתיא עלַלת
5, 12.	שמה בלטשאצַר
ibid.	ופשרא יהחַוֶה
5, 15.	ופשרה להודעתַני
5, 16.	במלכותא תשלַט
5, 17.	לאחרן הַב
5, 22.	די כל דנה ידַעת

---

esse, quae non habeat sui simile (ואין לה שנית). At ne hoc quidem verum est, etenim consimile est מִיְּרֻשָּׁתְךָ 2 Chr. 20, 11., quod Kimchium in *Michlol* p. 45. non latuit.

[1] Vide ad Gen. 27, 28. et *Dikduke hateamim* §. 13.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לְגֹוא אַתּוּן	לְגֹוא־אַתּוּן	3, 15. *
וְהַדָּבְרֵי [1]	וְהַדָּבְרֵי	3, 27. *
בְּנַיְתַהּ [2]	בֱּנַיְתַהּ	4, 27. *
וְהַמְנִיכָא	וְהַמְנִיכָא וחבריו	5, 7. 16. 29. *
דִּי רוּחַ	דִּי־רוּחַ	5, 12. *
וְכִמְקָרְבַהּ	וּכְמִקְרְבַהּ	6, 21. *
וְתַדְּקִנַּהּ בשוא [3]	וְתַדֱּקִנַּהּ	7, 23. *
וְבְדַבְּרוֹ [4]	וּבְדַבְּרוֹ	8, 18. *
אֶת אֲשֶׁר יִהְיֶה	אֶת אֲשֶׁר־יִהְיֶה	8, 19. *
וְהַנִּשְׁבֶּרֶת [5]	וְהַנִּשְׁבֶּרֶת	8, 22. *
אֶל־מְלָכֵינוּ	אֶל־מְלָכֵינוּ	9, 6. *
עַל־מִקְדָּשְׁךָ	עַל־מִקְדָּשְׁךָ	9, 17. *
וְעַל־עַמֶּךָ	וְעַל־עַמֶּךָ	9, 19. *
וְבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 11. *
וְבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 15. *
וְכְדַבְּרוֹ	וּכְדַבְּרוֹ	10, 19. *
וְנִכְאָה [6]	וְנִכְאָה	11, 30.
מִישְׁנֵי [7]	מִיְּשֵׁנֵי	12, 2.

[1] Ben-Ascher legit *vehaddāb^erê*, Ben-Naphtali *vehaddobrê*.

[2] Hanc differentiam priscus Bibliorum codex confirmat.

[3] Ben-Ascher literae Daleth non Scheba simplex sed Chateph-Segol impertit. Sic et וּמֱדָקָה v. 7. Vide ad h. l.

[4] Eodem modo 10, 11. 15. 19. Ben-Naphtali syllabae primae Gaja grave adponit, Ben-Ascher repugnat quia accentus vocabuli conjunctivus est, non distinctivus. Vide ad Gen. 2, 6.

[5] Ben-Naphtali, qui accentuum in eadem voce duplicationi obnititur Kadma ante Sakeph omittit ejusque vice Gaja syllabae primae adponit. Similiter Lev. 25, 7. 37. 27, 25. Deut. 3, 24. 28, 52. alias.

[6] Ex F. Similiter Exod. 15, 2. Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[7] Hujus differentiae mentionem facit Abenezra in *Zachoth* p. 22 atque ad Lev. 19, 20., ita tamen ut lectionem *mijj^eshênê* Naphtaliticam esse opinetur, contra codd. et edd. In *Moznajim* 35[b] tantummodo ait, Jod dagessatum cum Scheba vocis מִיְּשֵׁנֵי exceptionem

VII.

סדרים בספר דניאל ז׳ וסמנהון:

Sectiones Danielis masoreticae.

בשנת שלוש 1, 1.
דנה חלמא ופשרה נאמר 2, 36.
באדין מלכא הצלח 3, 30.
באדין דניאל העל 5, 13.
ודניאל כדי ידע 6, 11.
ואתפללה ליי אלהי 9, 4.
ואני בשנת אחת לדריוש 11, 1.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
מאום 1, 4. (h. e. מְאוּם)	מוּם
לכשדיא 2, 5. (h. e. לְכַשְׂדָּיֵא)	לְכַשְׂדָּאֵי
הזמנתון 2, 9. (h. e. הִזְמִנְתּוּן, cf. הִזַּכּוּ Jes. 1, 16)	הִזְדַּמִּנְתּוּן
כשדיא 2, 10. 4, 4. 5, 7. (h. e. כַּשְׂדָּיֵא)	כַּשְׂדָּאֵי
ונהירא 2, 22. (h. e. וּנְהִירָא)	וּנְהוֹרָא
אנתה 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 19. 5, 13. 18. 6, 17. 21. (h. e. אַנְתָּה)	אַנְתְּ
מנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. מִנְּהוֹן)	מִנְּהֵין
ומנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. וּמִנְּהוֹן)	וּמִנְּהֵין
דארין 2, 38. 3, 31. 6, 26. (h. e. דָּאֲרִין)	דָּיְרִין
ארעא 2, 39. (h. e. אֲרְעָא)	אֲרַע
תליתיא 2, 39. (h. e. תְּלִיתָיָא)	תְּלִיתָאָה

5, 23. ולא ידעין שבחת
ibid. לא הדרת
5, 26. מלכותך והשלמה
6, 14. אסרא די רשמת
6, 20. לגבא די אריותא אזל
7, 1. ראש מלין אמר
7, 5. בפמה בין שנה
7, 6. די עוף על גבה
7, 8. אתעקרה מן קדמה
7, 14. די לא תתחבל
7, 15. ראשי יבהלנני

7, 16. מליא יהודענני
7, 17. די אנין ארבע
7, 20. רב מן חברתה
7, 23. ותדושנה ותדקנה
9, 19. ועשה אל תאחר
10, 1. שמו בלטאשצר
11, 29. ובא בנגב

וכל בה לה עלה
דכוותה פתח בין
באתנח בין בס"פ׃

VI.

פסקתא בספר דניאל

Loci Danielis lineola Pasek notati.

3, 2. למכנש ׀ לאחשדרפניא
4, 20. נחת ׀ מן שמיא
5, 11. רוח ׀ אלהין, דאתי גבר
5, 12. מפשר ׀ חלמין
5, 23. שמיא ׀ התרוממת
9, 18. אלהי ׀ אזנך
9, 19. אדני ׀ שמעה
ibid. אדני ׀ סלחה
11, 17. וישם ׀ פניו
11, 18. וישם ׀ פניו

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
והמינכא 5, 7. 16. 29. (h. e. וְהַמִּינְכָא)	וְהַמְנִיכָא
עללת 5, 10. (h. e. עֲלָלַת)	עַלַּת
תוכל 5, 16. (h. e. תּוּכַל)	תִּכּוּל
זאעין 5, 19. 6, 27. (h. e. זָאֲעִין)	זָיְעִין
שוי 5, 21. (h. e. שְׁוִי)	שַׁוִּיו
כשדיא 5, 10. (h. e. כַּשְׂדָּיָא)	כַּשְׂדָּאָה
מדיא 6, 1. (h. e. מָדָיָא)	מָדָאָה
פרסיא 6, 29. (h. e. פַּרְסָיָא)	פַּרְסָאָה
גפיה 7, 4. (h. e. גַּפַּיַּהּ)	גַּפַּהּ
שניה 7, 5. 19. (h. e. שִׁנַּיַּהּ)	שִׁנַּהּ
גביה 7, 7. (h. e. גַּבַּיַּהּ)	גַּבַּהּ
ברגליה 7, 7. 19. (h. e. בְּרַגְלַיַּהּ)	בְּרַגְלַהּ
קדמיה 7, 7. 8. 20. (h. e. קֳדָמַיַּהּ)	קֳדָמַהּ
ביניהון 7, 8. (h. e. בֵּינֵיהוֹן)	בֵּינֵיהֵין
אתעקרו ibid. (h. e. אִתְעֲקַרוּ)	אֶתְעֲקַרָה
אלפים 7, 10. (h. e. אֲלָפִים)	אַלְפִין
רבון ibid. (h. e. רִבְּוָן)	רִבְבָן
אנון 7, 17. (h. e. אִנּוּן)	אִנִּין
כלהון 7, 19. (h. e. כָּלְּהוֹן)	כָּלְּהֵין
וטפריה ibid. (h. e. וְטִפְרַיַּהּ)	וְטִפְרַהּ
ונפלו 7, 20. (h. e. וּנְפַלוּ)	וּנְפַלָה
הרים 8, 11. (h. e. הֻרִים)	הֻרַם
והרשענו 9, 5. (h. e. וְהִרְשַׁעְנוּ)	הִרְשַׁעְנוּ
דבריו 9, 12. (h. e. דְּבָרָיו)	דְּבָרוֹ
פקחה 9, 18. (h. e. פְּקָחָה)	פְּקַח
ולחתם 9, 24. (h. e. וְלַחְתֹּם)	וּלְהָתֵם
חטאות ibid. (h. e. חַטָּאוֹת)	חַטָּאת
ובנו 11, 10. (h. e. וּבְנוֹ)	וּבָנָיו
ויתגרו ibid. (h. e. וְיִתְגָּרוּ)	וְיִתְגָּרֶה
מעזה ibid. (h. e. מָעֻזָּהּ cum He suffixo)	מָעֻזּוֹ

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
רביעיא 2, 40. 3, 25. 7, 7. 23. (h. e. רְבִיעָיָא)	רְבִיעָאָה
די 2, 43. (h. e. דִּי)	וְדִי
תפתיא 3, 2. 3. (h. e. תִּפְתָּיֵא)	תִּפְתָּאֵי
וקאמין 3, 3. (h. e. וְקָאֲמִין)	וְקָיְמִין
קיתרס 3, 5. 7. 10. 15. (h. e. קִיתָרֹס)	קַתְרֹס
וסיפניה 3, 10. (h. e. וְסִיפֹּנְיָה)	וְסוּפֹּנְיָה
איתינא 3, 18. (h. e. אִיתַיְנָא)	אִיתָנָא
אשתנו 3, 19. (h. e. אֶשְׁתַּנּוּ)	אֶשְׁתַּנִּי
פטישיהון 3, 21. (h. e. פַּטִּישֵׁיהוֹן)	פַּטְּשֵׁיהוֹן
עליא 3, 26. 32. 4, 14. 21. 22. 29. 5, 18. 21. 7, 25. (h. e. עִלָּיָא)	עִלָּאָה
בגשמיהון 3, 27. (h. e. בְּגֶשְׁמֵיהוֹן)	בְּגֶשְׁמְהוֹן
גשמיהון 3, 28. (h. e. גֶשְׁמֵיהוֹן)	גֶשְׁמְהוֹן
שלה 3, 29. (h. e. שְׁלָה)	שָׁלוּ
עללין 4, 4. 5, 8. (h. e. עָלְּלִין)	עָלִּין
אחרין 4, 5. (h. e. אָחֳרִין)	אָחֳרָן
ידרון 4, 9. (h. e. יְדָרוּן)	יְדוּרָן
אנושא 4, 13. 14. (h. e. אֱנוֹשָׁא)	אֲנָשָׁא
עליה 4, 14. 5, 21. (h. e. עֲלַיַּהּ)	עֲלַהּ
ואנתה 4, 15. 5, 22. 23. (h. e. וְאַנְתְּה)	וְאַנְתְּ
פשרא 4, 15. (h. e. פִּשְׁרָא)	פִּשְׁרֵהּ
ופשרא 4, 16. (h. e. וּפִשְׁרָא)	וּפִשְׁרֵהּ
מראי 4, 16. 21. (h. e. מָרְאִי)	מָרִי
רבית 4, 19. (h. e. רְבֵית)	רְבַת
מטית 4, 21. (h. e. מְטָיַת)	מְטָת
וחטיך 4, 23. (h. e. וַחֲטָיָךְ)	וַחֲטָאָךְ
ולעליא 4, 31. (h. e. וּלְעִלָּיָא)	וּלְעִלָּאָה
דארי 4, 32. (h. e. דָּאֲרֵי)	דָּיְרֵי
ודארי ibid. (h. e. וְדָאֲרֵי)	וְדָיְרֵי
נפקו 5, 5. (h. e. נְפַקוּ)	נְפַקָה

פַּתַח בס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus 2, 17. 33. 4, 6. 22, 29. 5, 7. 16. 21. 26. 6, 20. 7, 1. 4. 6. 7. 14. 20. 23.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph 11, 3. 4, 5. 11. 27.

C. *Clausula masoretica.*

חֲזַק׃ סְכוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר דָּנִיֵּאל
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשִׁבְעָה,
וְסִמָּן נְשִׁבָּה, וְחֶצְיוֹ אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא
אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ׃ וּסְדָרָיו שִׁבְעָה,
וְסִמָּן אָבֵ״ד׃ וּפִסְקוֹתָיו עָשָׂר,
וְסִמָּן בְּדָ״ד׃

Macte esto! Summa versuum libri Danielis est trecenti et quinquaginta et septem, signum est נְשִׁבָּה (נ = 50, ש = 300, ב = 2, ה = 5: 357); medius eorum versus est 6, 12. Sectiones libri sunt septem, signum אָבֵד (א = 1, ב = 2, ד = 4: 7). Loci pasekati ejus sunt decem, signum בָּדָד (ב = 2, ד = 4, ד = 4).

B. Liber Ezra-Nehemia.

II.

Lectionum in Ezra-Nehemia receptarum argumenta et rationes.

[Accedit hic trium Codd. Musei Brittannici ex Arabia allatorum collatio: Orient. 2374. 2375. 2377. aliquando etiam Dessaviani: D. et Hierosolymitani: M.]

1, 2 וְה֗וּא cum Asla, ducibus veteribus edd.

1, 4 יְנַשְּׂא֫וּהוּ absque Vav medio cum codd. veteribusque edd. Codd. adjiciunt notam masoreticam לית חסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

1, 8 לְשֶׁשְׁבַּצַּר et שֶׁשְׁבַּצַּר v. 11. utrumque cum Schin segolato. Sic Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. cum E 1. 2. F. H. R. Vulgo hoc nomen cum Schin et Zere editur, at si haec lectio vera esset, vocali Zere Metheg vel h. l. Munach adjici debebat: לְשֵֽׁשְׁבַּצַּר quemadmodum בֵּֽלְטְשַׁאצַּר Dan. 1, 7.

1, 9 אֲגַרְטְלֵ֥י cum Mercha, non makkephatum, ex auctoritate codd. veterumque edd.

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
ירום 11, 12. (h. e. יָרוּם)	וְרָם
וישב 11, 18. (h. e. וְיָשֵׁב)	וְיָשֵׂם
הכיר 11, 39. (h. e. הִכִּיר)	יַכִּיר

Adnotatio: Voces לֵאלָהָיךְ, רַעְיוֹנָיךְ, לְעַבְדָיךְ earumque similes (cum Jod plurali ante suffixum 2. pers.) non enumeravimus, quoniam ex generali regula hoc Jod plurale ad pronuntiationem nihil adtinet similiter atque in hebraico sermone Jod plurale 3. pers. velut רַגְלָיו, יָדָיו, פָּנָיו. In margine ubique ad ejusmodi voces in *āv* exeuntes infra adnotatum est יתיר יו"ד.

B. *Adnotationes masoreticae.*

א׳ בְּצֵרֵי Aleph cum Zere 1, 13.

א׳ נָחָה Aleph quiescens 1, 4. 3, 12.

ב׳ טְעָמִים duo accentus 4, 9. 18.

ד׳ דָּגוּשׁ Daleth dagessatum 3, 2. 3.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek 11, 19.

חֲצִי הַסֵּפֶר medius versuum libri 6, 12.

יַתִּיר א׳ abundans Aleph 2, 39. 3, 29. 4, 16. 21. 7, 7.

יַתִּיר ה׳ abundans He 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 15. 19. 5, 13. 18. 22. 23. 6, 17. 21. 9, 18.

יַתִּיר ו׳ abundans Vav 4, 13. 14. 9, 2. 5.

יַתִּיר י׳ abundans Jod 2, 4. 26. 29. 3, 5. 7. 10. 12. 15. 18. 21. 27. 28. 4, 5. 14. 16. 19. 21. 22. 24. 29. 5, 10. 14. 16. 21. 23. 6, 14. 17. 21. 23. 7, 4. 5. 6. 7. 8. 19. 20.

יַתִּיר ל׳ abundans Lamed 4, 4. 5, 8. 10.

כ׳ דְּגוּשָׁה Caph dagessatum 5, 11.

פ׳ זְעֵירָא Pe minusculum 6, 20.

פ׳ רַבְּתָא Pe majusculum 6, 20.

פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach 1, 11. 2, 17. 32, 42. 4, 28. 30. 5, 1. 17. 21. 7, 17. 9, 19.

2, 59 אֲבוֹתָם cum Vav plurali in J. sec. Masoram. Non pertinet ad quinque defective scribenda in Prophetis et Hagiographis.

2, 61 חֲבַיָּה his cum vocalibus in Brix. Ven. 1518. 1521 et in codd. H. J. Item Neh. 7, 63. Aliter F. qui חֳבָיָּה (Cheth cum Chateph Kamez) scribit. At testibus destitutae sunt scriptiones חֲבַיָּה et חֳבַיָּה ut h. l. vulgo editur. Cf. *Harikma* p. 58.

2, 62 הַמִּתְיַחְשִׂים Cheth cum Chateph Pathach, item הִתְיַחֲשָׂם, הִתְיַחֲשׂוּ, optimorum testium consensu.

Ibid. נִמְצָאוּ Brixiensis h. l. נִמְצָא habet et vicissim Neh. 7, 64 נִמְצָאוּ. At vide חלופי קריאה.

2, 64 אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת his cum accentibus in codd. veteribusque edd. omnibus.

2, 65 מִלְּבַד Brixiensis: מִלְּבַד (cum Kadma).

2, 69 רִבֹּאות H. adnotat ב' כת־בין כן h. e. bis ita scriptum, scil. h. l. et Dan. 11, 12. Nonnullae edd. רִבֹּאוֹת (cum Aleph otioso) exhibent. Falso, namque haec vox non refertur inter נסבין אל"ף באמצע תיבותא ולא קריין.

3, 3 מְכוֹנֹתָו Kerî: מְכוֹנֹתָיו. Aliquot edd. in ipso textu exhibent מְכוֹנֹתָיו, ita etiam E 1. 3. et H. cum nota לית. Mas. quoque parva ms. libros h. l. fluctuare perhibet: מְכוֹנֹתָיו לית, ס"א מכונתו כת' מכונתיו קרי. Accedit quod catalogus masoreticus quinquaginta sex vocabulorum in ־ָו sine Jod exeuntium (Mas. fin. 34. *Ochla* 128) illud מכונתו praetermittit. Nec tamen defectiva nostrarum edd. scriptio deserenda est, etenim catalogus iste masoreticus emendari oportet. Vocabula בינו Jos. 8, 11. עלו 1 Sam. 2, 10 et השלו Num. 11, 32 non semel sed saepius obvia ibi expungenda sunt, ut eorum locum occupent ואחרו 2 Sam. 23, 9. במעלתו Ez. 40, 3 et מכונתו Ezrae, quod ita scriptum exhibent E 2. F. J.

3, 4 כמשפט pathachatum in Brix. Complut. cum E 1. 2. J. Br. H. ubi adscriptum est ה' (quinquies). Vide Masoram ad Ex. 21, 9.

3, 7 יָם kamezatum, teste *Michlol* 205.

3, 10 אֶת־יְהוָה Soncin. et Brix. לַיהוָה.

3, 11 וּבְהוֹדֹת Masora adnotat: לית וכתיב כן. F. H. quamquam hanc ipsam notam adponentes scribunt וּבְהוֹדוֹת.

Ibid. עַל הוּסַד בֵּית־ Brixiensis: עַל־הוּסַד בֵּית.

4, 2 אֵסַרְחַדֹּן non duo vocabula sicut in tribus Britannicis sed unum cum Sonc. Brix. sicut in E 1. 2. 3. F. H. J. R. itemque unum 2 Reg. 19, 37. Jes. 37, 38. Masora adnotat: לית בטעם,

1, 10 כַּפּוֹרֵי H. addit: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ קדמא מלרע תנינא מלעיל. Vide ad Dan. 10, 17.

2, 1 וִיהוּדָה J. scribit וְלִיהוּדָה. Vide Norzii comm.

2, 2 רְעֵלָיָה Sic tres Britannici aliique testes. Aliter Brix.: רְעֵלָיָה.

Ibid. מָרְדֳּכַי Daleth sicut Mem cum Komez (Chateph Kamez) in codd. et veteribus edd., adstipulante Jekuthiele Punctatore ad Est. 2, 7. Vide etiam *Dikduke hateamim* §. 14.

Ibid. עִם cum Mercha sec. codd. ut Est. 3, 6.

2, 5 אָרַח Resch cum Pathach, quod nec in pausa mutatur Neh. 6, 18.

2, 6 פַּחַת Milra pariter ac פַּחַת 5, 6. פַּחַת 6, 6., cf. *Michlol* 199ᵇ.

2, 9 זַכָּי Abenezra in comm. זַכָּי Kerî et זבי Chethîb esse perhibet, hunc locum per errorem cum Neh. 3, 20 confundens. Vide Mas. fin. 15. *Ochla* 149.

2, 25 וּבְאֵרֹת sine Vav pluralis feminini sicut Neh. 7, 22 et ubique excepto 2 Sam. 4, 2. ubi Hieros. notat לית מלא.

Ibid. וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה cum Vav copulativo, quod abest Neh. 7, 29., teste Mas. fin. 28.

2, 28 בֵּיתאֵל unum vocabulum in edd. veteribus ad fidem codd. Item Neh. 7, 32. 11, 31. Vide ad Gen. 12, 8 et Praefationem Psalterii p. VII.

2, 34 חָדִיד Brixiensis: חֲדִיד.

2, 42 טַלְמֹן ubique sine Vav exceptis Neh. 11, 19. 12, 25.

Ibid. שֹׁבָי quemadmodum Neh. 7, 45. F. H. notant ב׳ וחסר.

2, 43 צִיחָא sicut וְצִיחָא Neh. 11, 21. At Neh. 7, 46 deest Jod, teste Masora.

2, 44 קֵרֹס sine Jod et Vav, at Neh. 7, 47. קֵירֹס cum Jod prioris. In F. haecce Masora adjecta est: קדמא קרס, תנינא קֵירֹס; קדמא צִיחָא, תנינא צִחָא (Neh. 7, 46); קדמא סֹטַי (v. 54), תנינא סוֹטַי (Neh. 7, 57).

2, 46 שַׁמְלַי Kerî: שַׁלְמַי cum ש sinistro. Sic recte Brixiensis praeeuntibus codd.

2, 47 נְקוֹדָא Brixiensis: נְקוּדָא (cum Schurek) sicut E 1. 3.

2, 50 נְפִיסִים Kerî: נְפוּסִים. J. hanc lectionem in ipso textu habet et vicissim paullo ante scribit מְעִינִים Kerî מְעוּנִים, contradicente Mas. fin. 33ᵇ. *Ochla* 80.

2, 59 הָעֹלִים sine Vav in Brix. Ven. 1518. 1521. Norziana ex auctoritate codd. Nusquam nisi Neh. 7, 5. 61 haec forma plene scripta exstat. Differunt in Brixiensi accentus: וְאֵלֶּה הָעֹלִים.

ficat. Sed repugnant et accentus et contextus, qui notionem proventus sive reditus (*Einkommen*) requirit.

4, 13 תְהַנְזִק H. notat: לית וחסר.

4, 14 וְעַרְוַת Hieros. notat: כֵּן (h. e. sic, Ajin cum Pathach).

Ibid. לָא־אַרִיךְ Aleph pathachatum in Bragadina Athiana Jablonskiana Lombrosiana, quam scriptionem confirmant C 2. et Hieros. ubi adscriptum est: כֵּן.

4, 15 בְּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא his cum accentibus in C 2. Hieros., et recte quidem. Brixiensis et Venetae 1518. 1521. exhibent דֻּכרניא (Daleth cum Kibbuz).

Ibid. וּמְדִנָן H. adnotat לית וחסר, assentiente Mas. parva ms.

4, 16 וּשׁוּרַיַּהּ h. l. cum He, postulante Masora.

Ibid. חֲלָק Brixiensis et H.: חֲלַק, Ven. 1518 et E 2. 3.: חֲלַק.

Ibid. נַהֲרָא h. l. in Aleph desinens, teste Masora.

4, 19 וּבַקַּרוּ Kuf pathachatum in codd.

Ibid. מִתְעֲבֵד־ Brixiensis: מִתְעֲבֵד.

4, 20 וּמִנְדָּה Sic F. H. J. D. (non ומדה ut in vulga texta et tribus Brittanicis) convenienter Masorae quae לית adscribit.

4, 21 לְבַטָּלָא cum Aleph in fine. In E 3. addita est Masora: ליצבא לבטלא לחטיא כלהון אלף כת׳.

Ibid. טַעְמָא Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1526 quod comprobatur adsensu codicum J. Hieros. Item 5, 5. Dan. 6, 3.

Ibid. יִתְּשָׂם cum codd. omnibus veteribusque edd. In Ven. 1526 reperitur יְתְּשָׂם, nempe vitium typographicum. Buxtorfius scribit יתְּשֵׂם, quod etiam vitiosius.

4, 23 באדרַע Resch pathachatum in codd.

4, 24 בְּטִלַת Teth chirekatum in H. quemadmodum נְטִילַת Dan. 7, 4. קְטִילַת 7, 11 et similia.

Ibid. וַהֲוָת pathachatum in fine ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בְּטֵלָא Brixiensis: בְּטֵלָא contra codd. (e. c. tres Britannicos).

Ibid. לְמַלְכוּת דריָוֶשׁ מַלְךְ his cum accentibus in Brixiensi aeque ac v. 5.

5, 1 נְבִיָּאֹה itemque 6, 14 cum He abundante, Kerî: נְבִיָּא. H. notat: ה׳ לא קרי (h. e. *He* non pronuntiatur).

Ibid. נְבִיאַיָּא Sic recte attestantibus E 2. J. Brix. Ven. 1615. Aliae edd. exhibent scripturas anomalas נְבִיַּאיָּא et נְבִיָּאיָּא.

Ibid. בִּשְׁם H. notat: לית וחסר. Vide etiam Dan. 4, 5.

5, 2 נְבִיאַיָּא desinens in Aleph sicut v. 1., testibus J. Hieros. aliis.

quia destinctivo Paschta in uno eodemque vocabulo Mehuppach anteit, cujus nullum simile reperitur.

4, 5 וְסָכְרִים H. adnotat: לית לישן אגר כתיב ס' h. e. vi conducendi nonnisi hoc uno loco per Samech scriptum. Cf. Norzi.

4, 7 אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Ita scribendum est cum Brix. Ven. 1518. 1521. ad fidem codicum. Etiam Simson Punctator in catalogo vocabulorum per Sin scribendorum nomen Artaxerxis adducit hisce verbis: ארתחששׂתא שי״ן תנינא במקום סמ״ך. Vide et Norzium. Praeterea hoc uno loco in Aleph in Kamez quiescens exit, alias pronuntiatur *Artaḥšast* (אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא). Vide etiam ad 7, 1.

Ibid. אֲרָמִית E 3. bis אֲרַמִית. Vide Dan. 2, 4.

4, 8 אִגְּרָה חֲדָה utrumque cum exitu in He, praeeuntibus et codd. et veteribus edd. Vide Dan. 2, 9.

Ibid. ירושְׁלֶם cadens in longam (Zere) in codd. et veteribus edd. Vide Dan. 5, 2.

4, 9 וַאֲפָרְסַתְכָיֵא Pe kamezatum et methegatum in H. Similiter אֲפָרְסָיֵא et בָּבְלָיֵא, quae ipsa quoque Kamez et Metheg habent.

Ibid. אַרְכְּוָי Keri: ארכויא. J. scribit אַרְכְוָי cum Caph raphato. H. in ipso textu habet אַרְכָּוָיֵא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. דֶּהָוֵא Keri: דֶּהָיֵא (cum Jod). De Zere sub Daleth omnes libri emendati consentiunt.

4, 10 אָסְנַפַּר Aleph kamezatum et methegatum in emendatis libris, itaque *Asnapar*, quod ut, Friderico Delitzschio quidem videtur (*Paradies* p. 329), compendium est nominis *Asurbanipal.*

Ibid. וְיַקִּירָא cum Aleph, contra Dan. 2, 11. cum He.

4, 12 עֲלֵינָא Lamed cum Zere in codd. Item 4, 18. 5, 17.

Ibid. וּבָאִישְׁתָּא Sic Ven. 1518. 1521. Norzi assentientibus C 1. 2. E 1. 3. J. H. Hieros. Aleph otiatur similiter atque in הִבְאִישׁ Jes. 30, 5. H. adnotat: א' לא קרי. Recentiores falso וּבְאוּשְׁתָּא edere solent.

Ibid. יַחִיטוּ Jod pathachatum.

4, 13 וְאַפְּתֹס cum Samech in fine in Compl. (secundum Madrit. 1) Ven. 1518. 1521. F. H. J. Br. Sic etiam Kimchi in codice Lexici, quem possideo. Madrit. 2 exhibet וְאַפְּתוֹס. Delitzschius, *Complutensische Varianten* p. 33 vulgatam lectionem וְאַפְּתֹם, quae hoc vocabulum litera Mem finit, praeferendam esse censet, comparato prisco persico *afdum*, quod postremo, denique signi-

discernatur a perfecto 3. m. sing. (deduxit) et imperfecto 1. sing. (deducam).

5, 16 אֲתָא h. l. in Aleph exiens.

Ibid. שְׁלָם sine Jod in C 2. J. Hieros.

5, 17 דִּי מִן, דִּי מַלְכָּא utrumque cum Munach, non Makeph ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בְּבָבֶל Beth dagessatum.

Ibid. דָּךְ בִּירוּשְׁלֶם Aliter Soncin. Brix. Complut.: דָּךְ דִּי בִּירוּשְׁלֶם. Sic J. et aliquot codd. Etiam Raschi, ut videtur, hanc lectionem prae se habuit. Tres Britannici illud דִּי non agnoscunt.

6, 2 בִּבִירְתָא Mercha ante Tebir in uno eodemque vocabulo. Sic J. et H. cum nota לית בטעם, comprobante Ben-Bilʿam in *Taame hamikra.* Cf. Heidenheimii *Mischpete hateamim* 26[b]. De Thav dagessato vide Dan. 2, 20.

Ibid. דִּכְרוֹנָה He pro Aleph, itaque raphatum. Cf. Norzi.

6, 3 וְאֻשּׁוֹהִי sine Vav in codd. veteribusque edd.

6, 4 תְּלָתָא Masora: לית כתיב אל״ף.

Ibid. חֲדַת unum de פתחין באס״ף.

Ibid. וְנִפְקְתָא H.: ונֶפקתא itemque v. 8. נֶפקתא (cum Nun segolato). Vide ad Dan. 7, 8.

Ibid. תִּתְיְהִב Brixiensis: תתיהֵב (cum Zere). Ita et H.

6, 5 וִיהָךְ He kamezatum in Ven. 1526. comprobantibus C. 2. Hieros.

Ibid. וְתַחֵת E 3. notat: לית וחסר.

6, 6 רְחִיקִין Resch cum Scheba in Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. aliisque veteribus edd., quam scriptionem confirmant E 1. 2. 3. Ven. 1526 non aeque bene scribit רַחִיקִין (Resch cum Pathach). J. et H. habent רָחִיקִין (cum Kamez), quod certo falsum.

6, 7 בֵּית־אֱלָהָא דָּךְ יִבְנוֹן his cum accentibus recte Brixiensis.

6, 8 לְמָא Masora: לית כתיב א׳. Vide catalogum מלין דמשמשין א׳ in Mas. fin. 1.

Ibid. תַּעַבְדוּן Ajin et hic et 7, 18 claudit syllabam primam et Beth cum Scheba mobili incipit alteram. Sic H. et Ven. 1518. 1521, postulante Masora, quae formam molliorem cum Pathach auxiliari nonnisi Exod. 3, 12 (תַּעַבְדוּן) agnoscit ibique לית ומלא adnotat. Cf. Mas. fin. 46: א״ב נון ארוכה בסוף et Mas. magna ad Iob 32, 17. Inter Britannicos Orient. 2374. 2377 תַּעְבְּדוּן exhibent, Orient. 2375 תַּעַבְדוּן.

5, 2 מְסַעֲדִין Hieros.: מְסָעדין.

5, 3 תִּתְּנֵ֫י cum Telischa magno pariter ac 6, 6. Masora: ב' בטעם.

Ibid. לְבְּנֵא Beth dagessatum et hic et v. 13. in F. H. J. C 2. E 2. Hier. M. et edd. veteribus (i. q. לְהִתְבְּנֵא). Vide Delitzch, *Complutensische Varianten* p. 33.

5, 6 אִגַּרְתָּא desinens in Aleph sicut 4, 11. Recte Athias et Jablonski praeeuntibus codd.

Ibid. אֲפַרְסְכָיֵא Beth kamezatum ac munachatum tum h. l. tum 6, 6. Sic inter alios H. Vide 4, 9.

5, 8 דִּי אֱזַלְנָא Munach et Geresch in codd. veteribusque edd.

Ibid. בְּכַתְלַיָּא H.: בְּכֳתְלַיָּא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. וַעֲבִידְתָּא Milra ut codd. veteresque edd. testantur. Aliter אָסְפַּרְנָא quod Mil'el.

5, 9 לְמִבְנְיָה He raphatum, teste Masora in H.: לית וכתיב ה"א.

5, 10 שְׁמָהָתְהֹם He kamezatum et methegatum in F. H. omnibusque emendatis libris.

Ibid. דִּי נִכְתֻּב שֻׁם his cum accentibus in Brixiensi. Imperfectum נִכְתּוּב cum Vav per Schurek scriptum in E 1. 2. H. addita Masora: לית ומלא. Sic et Mas. parva ms.

Ibid. בְּרָאשֵׁיהֹם cum Jod plurali in C. 2. J. H.

5, 11 לְמֵמַר sine Aleph primae radicalis, auctore Masora.

Ibid. אֲנַחְנָא In E 3. exstat adnotatio: סוראי מוסיפין לכתוב בה"י הדין אנחנה המר. Etiam ad 4, 16 ad אנחנה adnotatum est: סוראי מוסיפין אנחנה המר לשוריא. Itaque Sorani pronomen primae personae plur. hoc quoque loco litera ה terminant contra Masoram quae eam scribendi modum nonnisi 4, 16 agnoscit. Masora parva et impressa et ms. ad 4, 16 notat: לית כתיב ה'. In E 1. Mas. magna sic se habet: כל אֲנַחְנָא, דִינָא, כלהון כתיבין אל"ף בר מן ב', וסימנהון, מהודעין אנחנה דינה להוא מתעבד מנה (Ezr. 4, 16) (7, 26).

Ibid. שַׁגִּיאָן, F.: סַגִּיאָן, H.: סַגִּיאִין.

5, 12 כַּסְדָּיָא Hieros. adnotat: לית כתיב סמ"ך.

Ibid. וּבַיְתָה et hic et 6, 15 cum He in fine.

Ibid. וְעַמָּה He raphatum (i. q. וְעַמָּא). Masora: לית כתיב ה'.

5, 14 מָאנַיָּא דִּי Sic accentuandum cum J.

Ibid. דַהֲבָה desinens in He sicut 6, 5. 7, 18., auctore Masora.

Ibid. שְׁמַהּ H. adscribit לית.

5, 15 אֱזֶל־ H.: אֱזֶל.

Ibid. אֲחֵת Aleph cum Chateph Pathach, ut imperativus (deduc)

(etiam trium Britannicorum) inscitiae librariorum debetur, qui id quod 4, 19. 8, 11. reperitur etiam hoc loco reponendum esse opinabantur. Similes errores ex ignorantia legum accentuationis orti saepius occurrunt, e. c. Jud. 20, 18. Iob 1, 8.

7, 13 עַמָּא Ven. 1526 cum Hieros. habet עַמָּה in He exiens.

7, 14 יָעֲטֹהִי Hieros. pungit recte itemque v. 15. וְיָעֲטוֹהִי Jod cum Kamez.

7, 15 וּדְהַב He pathachatum, refertur enim ad פתחין באס"ף.

7, 17 תּוֹרִין | דִּכְרִין cum interjecto Pasek. Unus est de septem locis sic interpunctis teste Masora ad Deut. 8, 15. cf. Heidenheimii *Meor enajim* ad Ex. 30, 14. In catalogo impresso locorum pasekatorum hic Ezrae locus praetermissus est.

Ibid. מַדְבְּחָא cum Aleph in edd. veteribus, etiam apud Athiam et Norzium. Adstipulantur F. H.

7, 18 תַּעַבְדוּן Ita Brixiensis. Vide 6, 8.

7, 19 לְפָלְחָן Pe cum Kamez chatuph et Cheth cum Kāmez (ad similitudinem formae שָׁלְטָן Dan. 4, 31). H. exhibet לְפָלְחָן, quae punctatio Naphtalitica est. Bonae edd. punctationem Ben-Ascheri reddunt.

7, 20 דִּי־יִפֶּל־ Ita Brix. Ven. 1518. 1521. cum J. Aliae edd. habent דִּי יִפֶּל־.

Ibid. לְמִנְתַּן H. notat: לית ופתח.

7, 21 גִּזַּבְרַיָּא cum H. Orient. 2377, at Orient. 2374. 2375 hunc pluralem nominis גִּזְבַר (1, 11., neopers. *genǵwer*) scribunt גִזְבְרַיָּא sicut גְדָבְרַיָּא (Dan. 3, 3).

Ibid. יִתְעֲבֵד Beth chirekatum in H. et Hieros. sicut 6, 12.

7, 22 כִּכְּרִין Caph chirekatum in Brix. Athiana Jablonskiana cum H. J. At tres Britannici in Caph pathachato consentiunt, Orient. 2375 scribit כַּכְּרִין.

Ibid. כְּתָב Vide Dan. 7, 1.

7, 23 עַל־מַלְכוּת מַלְכָּא Mercha Tiphcha in H. J. idque recte.

7, 24 זַמָּרַיָּא unum de sex vocabulis in quibus Kadma et Mehuppach concurrunt. Cf. Dan. 3, 2.

7, 25 וְאַנְתְּה Chethîb cum He in E 1. Ven. 1518. 1521. Sic hoc pronomen ubique in textu scribi oportet. Dissident Nehardeenses qui h. l. וְאַנְתְּ sine He scribunt, teste Masora in E 3. ad Ex. 10, 3.

Ibid. מַנִּי Masora ל̇ = לית סגול ומלעיל. Mem segolatum est, ut imperativus discerneretur a perfecto מַנִּי (Dan. 2, 24). Vide

6, 8 דִּי cum distinctivo Jethib, auctore Masora.

6, 9 כָּהֲנַיָּא Caph kamezatum in C 2. Hieros. Eodem modo כָּהֲנַיָּא 7, 12. 21.

Ibid. יוֹם׀ בְּיוֹם cum Pasek intermedio aeque ac Neh. 8, 18., ut expresse praecipit catalogus locorum pasekatorum in codice Aleppino. Cf. 1 Sam. 18, 10. 2 Chr. 24, 11. 30, 21.

6, 12 לְהַשְׁנָיָה desinens in He et hic et omnibus reliquis locis. Recte H. et Brixiensis. Vide Dan. 6, 9.

Ibid. אֲנָה desinens in He. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. יִתְעֲבִד Beth chirekatum uti et 7, 21. Recte H. cum nota: ב׳ וחסר.

6, 14 עִדּוֹ non עִדּוֹא, namque haec forma teste Masora nonnisi 5, 1. et Sach. 1, 7. reperitur.

6, 15 עַד Brixiensis: עַד־.

6, 17 וּצְפִירֵי עִזִּין cum Kadma veasla in codd. veteribusque edd.

Ibid. לְחַטָּיָא Kerî: לְחַטָּאָה. E 3 notat: לית והוא דגש. Ergo non recte Venetae 1518. 1521 לְחַטָּיָא exhibent, cf. Mas. fin. 40ᵇ. *Ochla* No. 10.

Ibid. לְמִנְיָן Jod kamezatum. Recte J.

6, 20 הִטַּהֲרוּ Teth radicis pathachatum in H. J. Hieros. et duo He cum Gaja, teste Masora, quae hanc vocem consociat cum וְהִטַּהֲרוּ (sic) Gen. 35, 2. Vide Mas. fin. 21ᵇ. *Ochla* p. 2. cf. Koenig, *Lehrgebäude* p. 271.

6, 21 וּלְכֹל cum Cholem et accentu Rebia in codd. Sic etiam Norzi.

Ibid. גּוֹיֵ־ cum solo uno Jod in C 2. Hieros. ubi adscriptum est: כן בהללי. Masora formae גּוֹיֵי cum duplice Jod tantummodo Jer. 33, 9. Sach. 12, 3. 2 Chron. 32, 17. et in Pentateucho testimonium perhibet.

6, 22 יְדֵיהֶם Brixiensis hujus vocis loco habet: עֲלֵיהֶם.

7, 1 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא Inde ab hoc loco usque ad finem libri nomen Artaxerxis per Samech, non Sin scribitur.

7, 5 בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן Tiphcha Mercha in edd. veteribus.

7, 10 וְלַעֲשֹׂת sine Vav in Compl. sicut in E 1. J., idque recte, etenim unum est de tredecim, ut Masora praecipit, ita scribendis.

7, 12 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא cum Sakeph magno.

7, 13 מִנִּי שִׂים טְעֵם Tiphcha Munach Athnach. Sic accentus se excipiunt in J. Falso editur מִנִּי שִׂים טְעֵם, namque Sarka non ponitur nisi subsequente Athnach. Hic error codicum

8, 25 הַנִּמְצָאִים Mas. parva ms. adnotat: ס"א הַנִּמְצָאִים, quam lectionem E 3. exhibet.

8, 30 מִשְׁקָל Kuf kamezatum, testibus *Dikduke hateamim* §. 38. *Harikma* p. 198. Parchone in Lex. p. 8. et Kimchio in *Michlol* 184.

8, 31 וַנִּסְּעָה Kimchi in Lex. Samech dagessat contra codd. omnesque edd. et adversante Masora, quae hanc vocem cum נִסְעָה Gen. 33, 12. componit (Mas. fin. 46).

8, 33 עַל יַד Sic in E 3. J. H. At E 1. 2. Brixiensis cum עַל־יַד scribit.

9, 1 כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם sine Vav primae, cum Vav secundae.

9, 4 כֹּל cum Jethib distinctivo, postulante Masora.

9, 6 רֹּאשׁ Resch dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק. Testimonio est Masora parva ms. Vide ad Habac. 3, 13.

9, 7 מְלָכֵינוּ כֹּהֲנֵינוּ Masora in H. adnotat לית i. e. haec duo vocabula sic consociata nonnisi h. l. exstant. Falso igitur J. מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ.

9, 8 וְלָתֶת לָנוּ Mercha Tebir praeeunte H.

9, 11 הַנְּבִאִים Vide ad Dan. 9, 6.

9, 13 מֵעֲוֹנֵינוּ cum Jod plurali in codd. omnibusque veteribus edd. quemadmodum Dan. 9, 13.

9, 15 בְּאַשְׁמָתֵינוּ cum Jod plurali, teste Masora לית מלא.

Ibid. אֵין cum Mercha. Hieros. adnotat: בהללי אֵין. Vide *Dikduke hateamim* §. 19.

10, 1 בֹּכֶה Simson Punctator in חבור הקונים scribit בֹּכֵה (Beth cum Zere). At Parchon sub קצה et Kimchi sub בכה duplex Segol confirmant.

10, 2 יֵשׁ־ Jod cum Zere in Brixiensi itemque in H., et recte quidem, vide *Dikduke hateamim* §. 40.

10, 5 הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם H. ad hunc locum itemque ad Neh. 10, 29. 35. 11, 20. adnotat י"ג h. e. tredecies haec duo vocabula sine Vav copulativo conjuncta exstant, vide Curtisii *Levitical priests* (Edinburgi 1877) p. 190.

10, 7 בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלִַם H. adnotat לית. Itaque falsum est וּבִירוּשָׁלִַם quod in aliquot codd. velut J. reperitur.

10, 12 כֵּן כִּדְבָרְךָ עָלֵינוּ his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521 aliisque veteribus edd.

10, 14 בֶּעָרֵינוּ Beth segolatum in omnibus veteribus edd. ex auctoritate codicum, in quibus adjecta est nota masoretica

supra 5, 15. Accentuatio penultimae, in qua codices (inter hos Britannici) consentiunt, pronuntiationem vocalis Segol munire et praecavere vult, ne tanquam Scheba negligentius efferatur.

7, 25 יְדַ֫ע Aliter Ven. 1518. 1521. Basil. 1536: יְדַע adsentiente E 1.

Ibid. לְכָל־עַמָּא cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 65.

7, 26 דִּינָה cum He teste Masora.

8, 1 אֲבוֹתֵיהֶם cum Vav in H. adjecta nota: כל ספרא מלא. Novem *aboth* Hagiographorum defective scribenda omnia insunt in libro Chronicorum.

Ibid. וְהִתְיַחְשָׂם Cheth chatephatum in Brixiensi atque in H. Ad He praeformativum adponi oportet Gaja. Vide 2, 62.

8, 11 בֵּבָ֑י Beth pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521 adsentiente J., et jure quidem, nam solummodo bis hoc nomen Sakeph et Kamez semipausale habet, scil. 2, 11 et Neh. 7, 16.

8, 13 יְעִיאֵל cum Jod sine discrepantia Scripti et Legendi in codd. omnibusque veteribus edd. Non pertinet ad quattuor יעואל scripta et יעיאל legenda (Masora ad 1 Chr. 9, 35).

8, 14 וְעִמּוֹ (non וְעִמָּהֶם ut vulgo editur) in Soncin. Brix. Pisana Ven. 1518. 1521. Compl. aliisque veteribus edd. Sic E 1. 2. 3. C 1. 2. J. Hieros. et plerique codd., inter hos tres Britannici.

8, 15 וָאֶקְבְּצֵם H. notat 'ב. Vide Neh. 13, 11.

Ibid. וַנַּחֲנֶה־שָּׁם Sic cum Makkeph et Schin ad regulam דחיק dagessato in codd. et veteribus edd.

8, 17 בְּפִיהֶם Beth dagessatum ne duae labiales adspiratae concurrant. Ita etiam Mi. 6, 12. Jes. 59, 21.

8, 18 וַיָּבִיאּוּ Aleph dagessatum auctore Masora.

Ibid. וְשֵׁרֵֽבְיָה cum Metheg alterius Zere. Item לְשֵׁרֵֽבְיָה v. 24. et alias in J. H. Aliquot codd. et edd. scribunt וְשֵֽׁרֵבְיָה vel (sicut E 2. 3.) וְשֵׁרֵבְיָה.

8, 21 רְכוּשֵׁנוּ sine Jod in codd. omnibusque veteribus edd. In Buxtorfii Bibliis rabbinicis רכוּשֵׁינוּ editum est, quod editor textus commentario *Minchath schai* additi repetiit.

8, 25 וָאֶשְׁקֳלָה Kerî vocalem *o* per Vav productam in *o* correptum mutat. Masora hanc vocem recenset inter יתירין ו"ו וחסרין קמצין (Mas. fin. 28). Vide *Dikduke hateamim* §. 14 (Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.). In versu subsequente Kuf habet Chatephpathach sicut Jer. 32, 9, attestante Kimchio sub שקל. Cf. Norzi.

1, 6 אָזְנֶךָ cum Munach (non makkephatum) in omnibus edd. veteribus ex fide codicum. Hic locus unus est trium illorum, in quibus Karne phara ante se habet quattuor servos (h. l. et 2 Sam. 4, 2. Jer. 13, 13), vide Ben-Bilʿam in *Taame hamikra.*

1, 9 והביאתים in Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. sicut in E 2. 3. H. sine כתיב et קרי, postulante Masora ad Jer. 25, 9., quae in H. hisce verbis finitur: דישעיה ודיחזקאל מלא דמלא, דירמיה והבאתים חסר דחסר, דעזרא והביאתים מלא יו"ד וחסר ו"ו, unde Masora impressa corrigatur necesse est. Cf. etiam Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 30.

1, 11 תְּהִי־נָא אָזְנְךָ his cum accentibus in codd. et veteribus edd. quemadmodum v. 6.

Ibid. וְהַצְלִיחָה cum Kadma penultimae, non makkephatum. Ita H. cum nota ב' דין לעיל. Masora quoque parva impressa adnotat: לית מלעיל וחד מלרע. Vide Ps. 118, 25.

2, 2 כִּי־אִם makkephatum pariter ac Gen. 15, 4. Num. 35, 33. Vox memorialis masoretica est נפק דמא בישא.

2, 6 וְהַשֵּׁגָל ׀ Gimel kamezatum, attestante *Michlol* 164.

2, 8 אֶת־שַׁעֲרֵי הַבִּירָה אֲשֶׁר־ his cum accentibus in Brix. et Norziana, assentientibus H. J.

2, 9 שָׂרֵי Masora adnotat: לית בטעם h. e. cum Mercha prioris (utpote נסג אחור) hoc uno loco.

2, 10 סַנְבַלַּט cum Beth dagessato. Sic recte Madrit. 1. 2. (Complut.) J. Hieros. M. Orient. 2377. In E 1. 2. 3. Orient. 2375 Beth raphatum est. Brixiensis postremam syllabam ubique kamezatam (סנבלָּט) exhibet.

2, 12 לְאָדָם מָה Brix. Ven. 1518. 1521. interpungunt לְאָדָם מָה.

2, 13 שֹׂבֵר cum Sin uti v. 15. Masora: ב' וחסר. Cf. Norzi.

Ibid. הַמְפֹרוּצִים unum vocabulum scriptum (כתיב), duo ׀ הֵם פְּרוּצִים legenda (קרי). Unum est de quindecim vocabulis, quae teste Masora unum in textu sunt, sed legendo in duo disjungi oportet (Masora ad 1 Chr. 27, 12).

2, 16 עֹשֶׂה Sunt codd. et edd. perperam exhibentes עֹשֵׂי. Haec vox non est in numero sedecim per Jod scribendorum (Masora ad Ex. 34, 35).

3, 4 מְשֵׁיזַבְאֵל, J. ut h. l. sic etiam 10, 22 et 11, 24. מֵישֵׁזַבְאֵל scribit (Jod ante Schin).

3, 5 צַוָּרָם teste Masora absque Aleph post Vav. Pertinet ad quinquaginta octo vocabula inusitate absque Aleph scribenda.

לִית; Hieros. idem significans notat כֵּן. Libri grammatici *Harikma* p. 244 et *Michlol* 48 et ipsi Segol illud testimonio suo confirmant.

10, 16 לְדַרְיָוֶשׁ Daleth pathachatum (*Moznajim* 16. *Michlol* 16[b]).

10, 22 נְתַנְאֵל Brixiensis: וּנְתנאל (cum Vav copulativo).

10, 23 וְקֵלָיָה Aliter H.: וּקְלָיָה.

10, 25 וְיִזִּיָּה Aliquot codd. (Madrit. 1. 2. E 1. 3. F. J.) et edd. pronuntiant וְיִזְּיָה. Vide חלופי נקוד.

Ibid. וּמִיָּמִן Brixiensis: מִיָּמִן (sine Vav copulativo).

10, 27 אֶלְיוֹעֵנַי hoc solum sine Jod post Ajin. Masora.

10, 28 זַבַּי cum Beth (non Caph).

10, 29 וִישָׁאָל H. in textu habet: וִישָׁאָל (Keri וּשְׁאָל). Vide in appendice Differentias Orientalium et Occidentalium.

10, 30 עַדְנָה cum He in E 1. 3. F. H. accedente nota: ב' כתיב ה'. Idem adnotat Mas. parva ms. Etiam 2 Chron. 17, 14 F. et H. adnotant: ג' חד כתיב א'. Is locus, in quo עַדְנָא in Aleph terminatur, est Neh. 12, 15.

10, 34 מַעֲדַי Ajin cum Scheba quiescente in Brixiensi. Sic et H.

10, 37 וְיַעֲשִׂיאֵל Hic versus et Ex. 1, 3. duo et soli sunt e tribus nominibus propriis constantes, quorum tertium habet Vav copulativum. E contrario versus sequens unus solus est, in quo nominum propriorum tertium Vav copulativo caret et duo quae praecedunt Vav copulativo instructa sunt. Hoc adnotatum reperitur in codice Pentateuchi Curtisiani ad Exod. 1, 3.

10, 40 מִכְּנַדְבַי Daleth dagessatum in Brix. Ven. 1518. 1521. assentientibus F. H.

10, 44 וַיֵּשְׁבוּ cum Zere in Brix. Ven. 1518. 1521 sicut in J. H. Vide v. 2.

Nehemia.

1, 1 דִּבְרֵי In codd. omnibus nec non in priscis edd. Nehemia et Ezra unum librum efficiunt quod inscribitur ספר עזרא. Ultimum caput Ezrae illico excipitur primo Nehemiae, nisi quod spatium Pethuchae intermissum est. In Talmude de libro Nehemiae nusquam sermo est; liber Ezrae (*Baba bathra* 14. *Sanhedrin* 93) Nehemiam comprehendit. Divisio in duos libros traditioni contraria est.

Ibid. וַיְהִי בְחֹדֶשׁ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.

1, 3 וַיֹּאמְרוּ cum accentu ultimae teste Masora.

4, 8 וְהִלָּחֲמוּ He cum Gaja in H. J., item 2 Reg. 10, 4 et recte quidem.

4, 11 עֹמְשִׂים Masora adnotat: לית וכתיב ש. Vide ad 13, 15.

5, 13 יְנַעֵר H. et J.: יְנָעֵר (Nun kamezatum).

Ibid. וַיְהַלְלוּ Lamed prius chatephatum in codd. convenienter regulae, vide Praefationem ad Genesin p. VII.

5, 14 אָכַלְתִּי Caph pathachatum. Etenim haec vox pertinet ad פתחין דספרא, id quod confirmat *Michlol* 7. Cf. Heidenheimii *Som sechel* et *Meor enajim* ad Gen. 31, 38.

5, 15 הָרִאשֹׁנִים sine Vav in J. Solummodo 2 Chr. 16, 11. haec vox per Vav scripta est, auctore Masora.

Ibid. אַחַר Abenezra in comm. legit אַחַד (cum Daleth).

5, 18 שֵׁשׁ cum Munach in Brixiensi sicut in E 1. 2.

Ibid. ועם־זֶה Brixiensis: ועם־זֶה.

5, 19 זָכְרָה־לִּי Sajin cum Kamez chatuph, itaque Lamed raphatum. Vide ad Ps. 45, 5. Job. 32, 10.

Ibid. עַל־הָעָם H. in margine adnotat: ס״א לָעָם.

6, 1 וְלֹא־נוֹתַר cum accentu ultimae in edd. veteribus. Accedunt E 1. 2. H. Solummodo 2 Sam. 17, 12. accentus harum binarum vocum in penultimam retrocessit, teste Masora.

6, 2 בַּכְּפִירִים dupliciter plene in edd. veteribus cum E 3. J. H. ubi recte adnotatur לית. Masora hunc pluralem tantummodo Jer. 2, 15. 51, 38. Ez. 12, 2. Nah. 2, 12 כְּפִרִים scribendum perhibet. Cf. חלופי קריאה.

6, 11 הַאִישׁ He pathachatum utpote interrogativum omnibus in codd. emendatisque libris, ut praecipiunt Masora et Menachem ben-Saruk in Lex. sub אדם. Van der Hooght falso edidit הָאִישׁ.

6, 13 לְמַעַן אִירָא his cum accentibus in edd. veteribus.

6, 14 הַנְּבִאִים sine Jod penultimae. Vide ad Daniel 9, 6.

6, 16 וַיִּרְאוּ Jod methegatum (a v. ירא). Masora praecipit: ד׳ חסר וכל שמואל דכו׳ במ״א. Vide Mas. fin. 36ᵇ.

6, 17 אִגְּרוֹתֵיהֶם dupliciter plene in codd. et veteribus edd.

7, 3 הֵם cum Mercha, quod confirmat F.

7, 10 אָרַח H. adnotat: פתח. Vide ad Ezr. 2, 5.

7, 31 וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם H. adscribit לית. Etiam in Mas. fin. 28. hic locus inter ס״ה זוגין יחידאין recensetur, id quod Norzi praetermisit.

3, 6 וּמְנַעְלֶיךָ h. l. cum Vav copulativo, teste Mas. fin. 28.

3, 8 חַרְחִיָּה cum Cheth in et prioris et posterioris syllabae initio, praeeuntibus E 1. 2. 3. H. J. M. et plerorumque codd. Assentiunt Pisaurensis et Lombrosiana. Alterum ח etiam LXX tuetur, Ἀραχίου transscribens. Aliae edd. חַרְהֲיָה sive הַרְהֲיָה exhibent, Brixiensis adeo הַרְהָיָה cum duplice He.

3, 10 חרוּמַף Brixiensis cum H: הרוּמָף (kamezatum).

Ibid. וְנֶגְדּ Brixiensis: נֶגֶד (absque Vav).

3, 13 בְּנוּהוּ J.: בְּנָהוּ defective.

Ibid. הָשְׁפוֹת He kamezatum, teste Abenezra in comm. et Kimchio in lex. In H. addita est nota: לית וחסר אל״ף. Cf. Masora ad 2 Reg. 16, 7. *Ochla* 199. Falso Brixiensis sicut Madrit. 1. 2. F. J. M. הַשְּׁפוֹת. De scriptione hujus vocis mire fluctuante vide Delitzschium l. l. p. 34.

3, 17 לִפְלָכוֹ Caph dagessatum testibus Raschi ad h. l. et *Tosaphoth* ad *Sebachim* 117.

3, 20 הַמִּקְצוֹעַ cum Vav sicut v. 24. in edd. veteribus, quibus accedunt F. H. J. sine nota masoretica. Contra in versu antecedente haec vox sine Vav scribenda; ibi in F. H. adscriptum est ג׳ חסר. Ita scriptionem differre Masora magna ad Ez. 46, 21 confirmat. In Bibliis rabbinicis nota ג׳ חסר loco suo mota est; pertinet enim ad v. 19. Accentus vocabuli Rebia est ex auctoritate codicum veterumque edd.

3, 36 בארץ שְׁבִיָּה Masora adnotat לית, significans hanc vocum copulationem nusquam alias reperiri. Itaque falso nonnullae edd. receperunt שְׁבָיִם.

3, 37 וְאַל־תִּכַּס Nehardeenses: אַל־. Vide חלופי קריאה.

4, 1 סַנְבַלַּט cum Paser in codd. et veteribus edd.

Ibid. לְחוֹמֹת cum Vav prioris, posterior sine Vav. Recte Ven. 1518. 1521. cum H. aliisque testibus.

4, 7 בַּצְּחִחִיים Keri unum duorum Jod ad Chirek prioris Cheth assumere jubet (בַּצְּחִיחִים). Unum est de sexaginta duobus vocabulis, quorum literae transpositae sunt, vide Mas. fin. 27. *Ochla* 91.

Ibid. וקַשְּׁתֹתֵיהם Schin dagessatum, Thav raphatum in Compl. ad exemplum codicum. Vide Jes. 5, 28.

4, 8 זְכֹרוּ Cod. Babyl. ad Jes. 2, 9. hanc vocem in catalogo alphabetico vocabulorum defective sine Vav scribendorum his ipsis adnumerat.

כאן וטועים כי אין שייך כי אם ביחס הראשון ולא בשני וכן הוא בכל ספרים מדויקים. Cf. de simili additamento Jos. 21, 36. Delitzsch l. l. p. 7.

7, 69 וּמִקְצָת Masora adnotat: כלהון קמצין. Vide Dan. 1, 2.

7, 70 דַּרְכְּמוֹנִים cum Vav in edd. veteribus. In H. adnotatur: ב׳ מלאין; adsentit Masora parva ms.

7, 72 וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים Munach et Telischa magnum. Sic recte Brixiensis.

8, 4 וּמִישָׁאֵל Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. מִישָׁאֵל sine copula exhibent.

8, 9 הַיּוֹם קָדֹשׁ Asla et Mercha. Sic omnes veteres edd.

8, 10 מַמְתַקִּים Thav raphatum in omnibus emendatis libris. Item Cant. 5, 16 et similiter מַרְבַדִּים Prov. 7, 16. 31, 22. Syllabae primae recte Gaja adjicitur in J.

Ibid. תֵּעָצֵבוּ H. adnotat ב׳ ובענין h. e. bis et in hac quidem pericopa (v. 10. 11). Falso igitur aliquot edd. תֵּעָצְבוּ.

8, 11 וְאַל cum Tiphcha. Sic veteres edd. praeeuntibus codd.

8, 15 וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ Munach et Telischa magnum in J. Recte, quoniam Masora hunc versum septem illis locis adnumerat, ubi ducem Sarka antegreditur servus inusitatus, qui ante se habet Telischa aut Teres (*Dikduke hateamim* §. 21). Id ipsum indicat in H. nota: ז׳ פסוקין בטעם. Itaque ואשר ישמיעו (cum Rebia), ut vulgo editur, Masorae contrarium est atque insuper etiam contextui. Telischa ponendum est sicut in J., quamquam etiam Kadma veasla: ואשר ישמיעו uti in Brixiensi admitti potest.

Ibid. עֲבוֹת cum Vav in omnibus edd. veteribus sicut in E 2. 3. Defective scribitur solummodo Lev. 23, 40. Mas. parva ibi impressa ab hoc loco aliena refertur ad עֲבֹת cum Scheba (Ex. 28, 15), quod bis plene scriptum reperitur: Jes. 5, 18. Ps. 129, 4.

8, 17 בִּן־נוּן Nun dagessatum in omnibus emendatis libris, vide Leges dagessationis §. 8. in nostra Proverbiorum editione atque Heidenheimium in *Ên hakore* ad Deut. 32, 44.

9, 2 אֲבוֹתֵיהֶם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1.

9, 3 רְבִעִית, וּרְבִעִית, sine Jod medio in codd. et edd. veteribus praecipiente Masora. In H. adnotatur: כל כתובים כתיב כן.

9, 4 בָּנִי H. mire: בְּנִי.

9, 5 וִמְרוֹמָם Mem kamezatum in codd. omnibusque veteribus

7, 32 בֵּית־אֵל non makkephandum cum tribus Britannicis. Codices ii qui hoc nomen compositum in unum contrahunt Masoram sequuntur. Vide de hujus nominis scriptione ad Gen. 12, 8. Amos 3, 14. et Praefationem Psalterii p. VII.

7, 33 אַחֵר, F. et H. exhibent אֶחָד. Brixiensis in versu subsequente habet אֶחָד pro אַחֵר. Utrumque socordiae librariorum debetur.

7, 37 בְּנֵי־לֹד makkephatum in codd. sicut Esra 2, 33.

7, 43 לְהוֹדְוָה Kerî: לְהוֹדְיָה (cum Jod). F. J. itemque Britannici לְהוֹדְוָה exhibent sine adnotata Scripti et Legendi diversitate. Cf. Norzi.

7, 48 לְבָנָה cum He sicut Ezr. 2, 45 in codd. omnibusque veteribus edd.

Ibid. שַׂלְמַי cum Sin.

7, 54 בַּצְלִית Sic cum Vav in H. addita nota: בצלית קרי. Idem adnotat Masora parva ms. Contra Britannici בצלית in ipso textu habent. Ne offendat te quod in Masora fin. 34. haec vox desideratur in catalogo vocum per Vav scriptorum et per Jod legendorum; ibi enim aliae quoque ejusmodi voces negligenter omissae sunt veluti להודוָה, צלול, אצודך, אחולה.

7, 59 הַצְּבָיִם cum solo uno Jod sicut Ezr. 2, 57. 2 Sam. 2, 18. Masora his locis nullum scriptionis discrimen agnoscit.

7, 62 וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם utrumque cum Vav copulativo in Complut. sicut E 1. 2. 3. F. H. J. addita nota לית. Masora hunc locum refert ad sexaginta quinque זוגין (Mas. fin. 28) h. e. vocabulorum paria per ו copulata et nonnisi semel obvia, vide Delitzschium l. l. p. 35.

7, 68 גְּמַלִּים Ante hunc versum editiones (exceptis Neapolitana 1487 et Bibliis rabbinicis ai. 1526) haecce habent: סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם (וְ)אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃. At hic versus deest in D. E 2. J. M. P. R. et omnino plerisque codd. (50 Kennicot. 29 de Rossi), etiam tribus Britannicis, inter quos manus recentior in Orient. 2375 eum in margine adscripsit. Etiam Masora hunc versum ignorat, ut e computatione versuum libri (quorum numerus 685) consequitur. Additamentum est librariorum, qui hunc locum tanquam mancum ex Ezr. 2, 65 supplendum esse arbitrati sunt. Caute Punctator codicis F. hunc versum non interpunxit et uncinis inclusit, in margine adnotans: הרבה שוגים וכותבים זה פסוק

10, 29 הַשֹּׁוערים Brixiensis et Ven. 1518. 1521. וְהַשֹּׁערים cum Vav copul. exhibent.

Ibid. נשיהם בְּניהם Sic h. l., at Jer. 14, 11: נשיהם וּבְניהם, teste Mas. fin. 28.

10, 32 הַמִּקְחוֹת Mem chirekatum teste Kimchio in Lexico.

Ibid. וּמַשָּׁא cum Schin ut Raschi et Kimchi sub נשה perhibent.

10, 34 וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית his cum punctis in omnibus veteribus edd.

10, 35 וְהַגּוֹרָלוֹת dupliciter plene in libris emendatis itemque גּוֹרָלוֹת 11, 1. Haec duo non referuntur ad quattuor defective scribenda, vide Masoram ad Lev. 16, 8.

10, 37 וְצֹאנֵנוּ sine Jod plurali in omnibus edd. veteribus cum E 2. 3. H. ubi accedit nota: לית כתיב כן.

10, 38 הַלְוִיִּם cum Sakeph in Brixiensi ex fide codicum.

Ibid. הַמְעַשְּׂרִים Sin dagessatum, Mem raphatum praeeunte Gaja ad exemplum codicum. Cf. *Dikduke hateamim* §. 34. *Metheg-Setzung* §. 20.

10, 39 הַכֹּהֵן H. adnotat: לית שום בר נש. Hoccine sibi vult, הַכֹּהֵן hoc uno loco nomen proprium esse?

Ibid. בַּעְשֵׂר Ajin cum Scheba quiescente secundum Masoram et *Michlol* 72[b].

Ibid. מַעֲשֵׂר hoc solum cum Ajin chatephato. H. notat: לית רפה. Cf. Norzi ad h. l. et *Meor enajim* ad Lev. 27, 30.

11, 7 בֶּן־קוֹלָיָה cum Asla et Darga quemadmodum וְאַדֹנִיָּהוּ 2 Chr. 17, 8. Vide ad Jes. 32, 15.

11, 12 עֹשֵׂה in He desinens, itaque singularis. Sic recte Compl. cum E 1. 2. 3. J. Vide 2, 16.

11, 13 אַחְזַי Brixiensis: אֲחָזַי.

11, 17 וְעַבְדָּא in Aleph desinens sicut 1 Reg. 4, 6.

11, 28 וּבְצִקְלַג Zade methegatum, Lamed pathachatum in codd. Solummodo 2 Sam. 1, 1. Lamed extra pausam kamezatum est.

11, 31 מִכְמָשׂ cum Sin et Kamez alterius syllabae in J. Vide ad Jes. 10, 28.

Ibid. וְעַיָּה cum He in Ven. 1518. 1521. Compl. adstipulantibus E 1. 2. 3. F. H. J. quoque parva ms. notat: וְעַיָּה לית וחד (1 Chr. 7, 28) עַיָּה. Cf. Mas. fin. 48[b].

11, 36 וּמִן־הַלְוִיִּם Brixiensis hic Athnach ponit: וּמִן־הַלְוִיִּם uti et E 2.

12, 4 עִדּוֹ Vide Ezr. 6, 14.

edd. attestante Abenezra in *Moznajim* 47 b. *Zachoth* 46 b. Accentus est Tiphcha.

9, 7 כַּשְׂדִּים Aliter interpungunt Ven. 1518. 1521: אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים

9, 12 הִנְחִיתָם sine Jod medio in E 1. J. H. addita nota: לית וחסר. Idem notat Mas. parva ms.

Ibid. אֲשֶׁר יֵלְכוּ־ Brix. h. l. itemque v. 19: אֲשֶׁר־יֵלְכוּ.

9, 14 וּמִצְוֹות וְחֻקִּים וְתוֹרָה his cum accentibus bene E 1. 2.

9, 15 נָתַתָּ E 1. 2. H. et Mas. parva ms. adnotant כ"ט חסר. Cf. Masora ad Ex. 25, 21.

9, 17 בְּמִרְיָם E 1. hic versum claudit, hosce accentus ponens: וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם׃

9, 18 מִמִּצְרָיִם, Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. Paris. 1544. Nissel. habent מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם sicut E. aliique pauci codd. Major codicum pars, inter hos E 2. 3. F. H. J. M. R. quemadmodum pleraeque edd. atque etiam Concordantiae tuentur lectionem מִמִּצְרים.

9, 20 וּמַנְךָ J. et Brix. habent וּמָנְךָ kamezatum. Cf. *Michlol* 201b.

9, 23 לַאֲבוֹתֵיהֶם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1. Lamed dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק, eadem de causa לַּאבתינו v. 36.

9, 27 וּכְרַחֲמֶיךָ cum praepositione כְּ auctore Masora. E contrario v. 31 וּבְרַחֲמֶיךָ cum praepos. בְּ.

Ibid. מוֹשִׁיעִים Vide ad Ob. 21.

9, 29 לְמִצְוֹתֶיךָ In Ven. 1526. editor adscripsit: ס"א אל מצותיך. At H. adnotat ב׳, scil. hic et Ps. 119, 31., ubi eadem nota exstat.

Ibid. סֹרֶרֶת sine Vav in H. cum nota ל׳ i. e. hoc uno loco segolatum. Vide ad Prov. 7, 11.

9, 32 וּלְכֹהֲנֵינוּ Masora testatur, hunc versum continere sex vocabula sese excipientia, quae ab eadem litera incipiunt, ita quidem ut duo prima Vav copulativo careant, quattuor reliqua per Vav annectantur (Mas. fin. 62b. *Ochla* p. 150). Errant igitur E 2. et nonnullae edd. לְכהנינו (sine Vav copul.) scribentes.

10, 10 יֵשׁוּעַ Sic sine copula in E 1. 2. 3. F. H. Br. aeque ac 12, 8

10, 20 נֵיבָי Nun chirekatum in codd.

10, 25 פִּלְחָה cum He in H. Pertinet ad voces solitarias in ה desinentes, teste Mas. fin. 30b.

12, 47 כְּתָנִים cum Tebir in Brixiensi sicut in J. H. et recte quidem.

13, 1 עַמֹּנִי sine Vav in libris emendatis. Non est in numero quinque plene scribendorum.

13, 2 אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה Sic recte in Complut. cum Madrit. 1. 2. E 3. F. H. J., non אֶת־הַקְּלָלָה, quod ex Deut. 23, 6 (cf. Norzi) irrepsit.

13, 5 וּמַעְשַׂר Ajin cum Scheba quiescente, item v. 12.

13, 9 וְהַלְּבֹנָה sine Vav, at 1 Chr. 9, 29 plene. Recte Brixiensis. Cf. Norzi.

13, 11 נֶעֱזַב 3 pr. Ni. desinens in Pathach, teste Masora.

Ibid. וָאֶקְבְּצֵם Kal (non Pi.) in Br. E 2. 3. F. H. J. sicut Ezr. 8, 15. Cf. Norzi. Vide etiam ad Prov. 28, 8.

13, 15 וְעֹמְסִים In Mas. parva ms. notatur: לית וכתיב סמ"ך ופלוגתא. Itaque hujus vocis scriptio controversa erat inter Occidentales et Orientales. Masora, quae textui occidentali inniti solet, tantummodo עֹמְשִׂים 4, 11 per Sin scribendum docet, reliquae formae hujus verbi habent Samech. Adstipulatur Kimchi in Lexico sub עמס.

13, 16 וּבִירוּשָׁלָ͏ִם Masora notat: כ"א h. e. semel et vicies obvium (vide Mas. fin. 36b). Falso igitur Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. cum nonnullis codd. בִּירוּשָׁלַם. Cf. et Norzi.

13, 22 וּבָאִים cum Paschta in libris emendatis.

13, 24 וְכִלְשׁוֹן Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. atque Lombrosus habent וּבִלְשׁוֹן, quod in E 1. quoque prima manu scriptum deinde in וְכִלְשׁוֹן mutatum est, quae quidem lectio ab omnibus antiquis interpretibus confirmatur.

13, 25 וָאַשְׁבִּעֵם sine Jod. H. itemque Masora parva ms. adnotant: ד' חסר בלישנא i. e. hoc ipsum Hiphil quater defective scriptum exstat.

13, 28 וָאַבְרִחֵהוּ sine Jod in E 1. 2. H. cum nota: לית וחסר, quam Mas. quoque parva ms. exhibet.

13, 30 וְטִהַרְתִּים cum Mem minusculo, vide Mas. fin. 1. *Ochla* No. 84. *Dikduke hateamim* §. 61. Mas. parva ms. notat לית מ"ם זעירא.

12, 8 הַיְּדוֹת Jod dagessatum teste *Michlol* 137[b].

12, 10 וְאֶלְיָשִׁיב אֶת־ Sic, non interjecto הוֹלִיד, Neap. Brix. Pisaur. cum E 2. F. H. J. In Mas. parva ms. adnotatur: ואלישיב את יוידע לא נסיב הוליד, ס"א הוליד ולא כן. Cf. Norzi.

12, 14 לִמְלוּכִי Kerî: לִמְלִיכוּ (Jod pro Vav et Vav pro Jod), itaque Chetîb triplex, ita ut haec vox et numerari possit inter יו"ד בסוף תיבותא et inter ו"ו במצעות תיבותא וקריין יו"ד itemque inter מוקדם ומאוחר וקריין ו"ו. Vide Masoram fin. 33[b]. 34[a]. 27[a].

12, 15 לְחָרִים plene cum Jod, quod deest 1 Chr. 24, 8. Recte H. qui ad locum Chronicorum adnotat: לית חסר.

Ibid. חֶלְקָי Brixiensis חִלְקָי sicut E 1.

12, 30 וַיִּטַּהֲרוּ Teth pathachatum in J. H. cum nota לית. Vide Ezr. 6, 20.

12, 32 הוֹשַׁעְיָה Ajin chatephatum in H. Item Jer. 32,1. 43,2. ubi cod. Moguntinus omnesque veteres edd. habent Chateph pathach.

12, 36 מִלֲלַי גִּלֲלַי Vide *Dikduke hateamim* §. 33. *Michlol* 79[b].

Ibid. מָעַי In R. margo continet notam: ס"א מָעַי.

12, 41 אֶלְיוֹעֵינַי cum Jod penultimae in H. J. Sic Brixiensis convenienter Masorae. Vide ad Ezr. 10, 27.

12, 43 יְרוּשָׁלַםִ מֵרָחוֹק Sic legitur in Br. E 1. 2. H. J. et plerisque codd. Cf. Norzi.

12, 44 לָאוֹצָרוֹת ׀ unum trium earum vocum, quae accentus Asla et Mercha consociatos continent, teste Masora ad Lev. 10, 12. cf. *Dikduke hateamim* §. 21. H. adnotat: ב' ופסק.

Ibid. וְלַמְּעַשְּׂרוֹת his cum punctis in H. ad similitudinem formae הַמַּעְבְּרוֹת Jos. 2, 7. Vide *Michlol* 185.

12, 45 וּשְׁלֹמֹה cum Vav. copul. in D. J. et 24 codd. Kennicott. et de Rossi, idque jure Neapolitana recepit. Multi codices (inter hos Britannici tres) שְׁלֹמֹה (sine Vav) exhibent sicuti vulgo editur. At si hoc asyndeton genuina lectio esset, Masora diserte id diceret. Ex ejus silentio apparet, hic sicut alias וּשְׁלֹמֹה traditum esse. Neque enim discrimen facit inter Neh. 12, 45 et 2 Chr. 11, 17.; accedit quod locum Nehemiae non commemorat inter ב' מלין לא נסבין ו"ו (Mas. fin. 27. 28. *Ochla* 30. 252). In F. Masora parva ad 2 Reg. 5, 25 adscribit ח' i. e. octies וּשְׁלֹמֹה exstat: 2 Sam. 5, 14. 1 Reg. 2, 12. 5, 1. 25. 1 Chr. 3, 5. 14, 4. 2 Chr. 11, 17 et eo Nehemiae loco, de quo agimus.

אדניקם שש מאות ששים וְשִׁשָּׁה	Ezr. 2, 13	Primo
אדניקם שש מאות ששים וְשִׁבְעָה	Neh. 7, 18	Secundo
בגוי אלפים חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה	Ezr. 2, 14	Primo
בגוי אלפים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה	Neh. 7, 19	Secundo
עדין אַרְבַּע מאות חמשים וְאַרְבָּעָה	Ezr. 2, 15	Primo
עדין שֵׁשׁ מאות חמשים וַחֲמִשָּׁה	Neh. 7, 20	Secundo
בני אטר לִיחִזקיה	Ezr. 2, 16	Primo
בני אטר לְחִזקיה	Neh. 7, 21	Secundo
מאה וּשְׁנים עשר	Ezr. 2, 18	Primo
מאה שְׁנים עשר	Neh. 7, 24	Secundo
בני גִבָּר תשעים וחמשה	Ezr. 2, 20	Primo
בני גִבְעוֹן תשעים וחמשה	Neh. 7, 25	Secundo
בְּנֵי עזמות	Ezr. 2, 24	Primo
אַנְשֵׁי בֵית עזמות	Neh. 7, 28	Secundo
בְּנֵי קרית עָרים	Ezr. 2, 25	Primo
אַנְשֵׁי קרית יְעָרים	Neh. 7, 29	Secundo
שבע מאות וְאַרבעים ושלשה	Ezr. 2, 25	Primo
שבע מאות אַרבעים ושלשה	Neh. 7, 29	Secundo
בְּנֵי הרמה	Ezr. 2, 26	Primo
אַנְשֵׁי הרמה	Neh. 7, 30	Secundo
מאה עשרים ושנים	Ezr. 2, 27	Primo
מאה וְעשרים ושנים	Neh. 7, 31	Secundo
מָאתַיִם עשרים ושלשה	Ezr. 2, 28	Primo
מֵאָה עשרים ושלשה	Neh. 7, 32	Secundo
בְּנֵי נבו	Ezr. 2, 29	Primo
אַנְשֵׁי נבו אַחֵר	Neh. 7, 33	Secundo
ואונו שבע מאות עֶשְׂרים וַחֲמִשָּׁה	Ezr. 2, 33	Primo
ואונו שבע מאות וְעֶשְׂרים וְאֶחָד	Neh. 7, 37	Secundo
שלשת אלפים וְשֵׁשׁ מאות ושלשים	Ezr. 2, 35	Primo
שלשת אלפים תְּשַׁע מאות ושלשים	Neh. 7, 38	Secundo
בני חרם אלף וְשִׁבעה עשר	Ezr. 2, 39	Primo
בני חרם אלף שִׁבעה עשר	Neh. 7, 42	Secundo

II.

חלופי קריאה בספר עזרא

Loci libri Ezra consimiles qui facile confunduntur.

וְאֵלֶּה בני המדינה Ezr. 2, 1 Primo
אֵלֶּה בני המדינה Neh. 7, 6 Secundo
אשר הגלה (תביר) Ezr. 2, 1 Primo
אשר הגלה (זקף) Neh. 7, 6 Secundo
וישובו לירושלם וִיהודה Ezr. 2, 1 Primo
וישובו לירושלם וְלִיהודה Neh. 7, 6 Secundo
אֲשֶׁר בָּאוּ עם זרובבל Ezr. 2, 2 Primo
הַבָּאִים עם זרובבל Neh. 7, 7 Secundo
ישוע נחמיה שְׂרָיָה רְעֵלָיָה מרדכי Ezr. 2, 2 Primo
ישוע נחמיה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מרדכי Neh. 7, 7 Secundo
מספָּר בגוי רְחוּם Ezr. 2, 2 Primo
מספֶּרֶת בגוי נְחוּם Neh. 7, 7 Secundo
מאה שבעים ושנים Ezr. 2, 3 Primo
מאה וְשבעים ושנים Neh. 7, 8 Secundo
לבני ישוע יואב Ezr. 2, 6 Primo
לבני ישוע וְיואב Neh. 7, 11 Secundo
אלפים שמנה מאות וּשְׁנֵים עשר Ezr. 2, 6 Primo
אלפים ושמנה מאות שְׁמֹנָה עשר Neh. 7, 11 Secundo
תְּשַׁע מאות וְארבעים וחמשה Ezr. 2, 8 Primo
שְׁמֹנֶה מאות ארבעים וחמשה Neh. 7, 13 Secundo
בני בָּנִי שש מאות ארבעים וּשְׁנָיִם Ezr. 2, 10 Primo
בני בִּנּוּי שש מאות ארבעים וּשְׁמֹנָה Neh. 7, 15 Secundo
שש מאות עשרים וּשְׁלֹשָׁה Ezr. 2, 11 Primo
שש מאות עשרים וּשְׁמֹנָה Neh. 7, 16 Secundo
עזגד אֶלֶף מָאתַיִם עשרים ושנים Ezr. 2, 12 Primo
עזגד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עשרים ושנים Neh. 7, 17 Secundo

Ezr. 2, 65 Primo	מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתָיִם׃ סוף פסוק
Neh. 7, 67 Secundo	מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃
Ezr. 2, 67 Primo	גְּמַלֵּיהֶם אַרְבַּע
Neh. 7, 68 Secundo	גְּמַלִּים אַרְבַּע
Ezr. 2, 70 Primo	וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם, תלשא.
Neh. 7, 72 Secundo	וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם, פזר.
Ezr. 2, 70 Primo et 3, 1	וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃ (סוף פסוק) וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּעָרִים (אתנח).
Neh. 7, 12 Secundo	וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם (אתנחתא) וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃ (סוף פסוק).
Ezr. 3, 1 Primo	וַיֵּאָסְפוּ הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל יְרוּשָׁלָם
Neh. 8, 1 Secundo	וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל הָרְחוֹב
Ezr. 4, 8 Primo	רְחוּם בְּעֵל טְעֵם
„ 4, 9 Secundo	אֱדַיִן רְחוּם בְּעֵל טְעֵם
„ 4, 10 Primo et 11 Secundo	עֲבַר נַהֲרָה וּכְעֶנֶת
„ 4, 17 Tertio	עֲבַר נַהֲרָה שְׁלָם וּכְעֶת
„ 4, 13 Primo et 7, 24 Tertio	מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ
„ 4, 20 Secundo	וּמִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ
„ 5, 2 Primo	לְמִבְנֵא בֵּית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם
„ 5, 17 Secundo	לְמִבְנֵא בֵּית אֱלָהָא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם
„ 6, 8 Tertio	לְמִבְנֵא בֵּית אֱלָהָא דֵךְ
„ 5, 3 Primo	פַּחַת עֲבַר נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 6 Secundo	פַּחַת עֲבַר נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ
„ 6, 6 Tertio et 6, 13 Quarto	פַּחַת עֲבַר נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 3 Primo	בַּיְתָא דְנָה לִבְּנֵא
„ 5, 9 Secundo	בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיָה

Ezr. 2, 40 Primo הלוים בני ישוע וְקדמיאל לבני הוֹדַוְיָה

Neh. 7, 43 Secundo הלוים בני ישוע לְקדמיאל לבני לְהוֹדְיָה

Ezr. 2, 41 Primo אסף מאה עֶשְׂרים ושמנה

Neh. 7, 44 Secundo אסף מאה אַרְבָּעים ושמנה

Ezr. 2, 42 Primo בְּנֵי השערים בני

Neh. 7, 45 Secondo השערים בני

Ezr. 2, 42 Primo שבי הַכֹּל מאה שלשים וְתִשְׁעָה

Neh. 7, 45 Secundo שבי מאה שלשים וּשְׁמֹנָה

Ezr. 2, 44 Primo בני קרס בני סִיעֲהָא

Neh. 7, 47 Secundo בני קירס בני סִיעָא

Ezr. 2, 45 Primo בני חגבה בני עַקּוּב׃ (ס״פ)

Neh. 7, 48 Secundo בני חגבה בני שַׂלְמָי׃ (ס״פ)

Ezr. 2, 50 Primo בני נְפוּסִים

Neh. 7, 52 Secundo בני נְפִישְׁסִים

Ezr. 2, 51 Primo בני בצלות

Neh. 7, 54 Secundo בני בצלית. וסמן לו עמי שמע לי (Ps. 81, 14.):

Ezr. 2, 54 Primo בני הַסֹּפרת בני פרודא

Neh. 7, 57 Secundo בני ספרת בני פרִידא

Ezr. 2, 57 Primo בני אָמִי

Neh. 7, 59 Secundo בני אָמוֹן

Ezr. 2, 59 Primo כרוב אַדָּן אִמֵּר

Neh. 7, 61 Secundo כרוב אדּוֹן וְאִמֵּר

Ezr. 2, 60 Primo שש מאות חֲמִשִּׁים ושנים

Neh. 7, 62 Secundo שש מאות אַרְבָּעים ושנים

Ezr. 2, 61 Primo וּמִבְּנֵי הכהנים בני

Neh. 7, 63 Secundo וּמִן הכהנים בני

Ezr. 2, 62 Primo ולא נמצָאוּ ויגאלו

Neh. 7, 64 Secundo ולא נמצָא ויגאלו

Ezr. 2, 63 Primo עד עמד כהן לאורים וּלְתמים

Neh. 7, 65 Secundo עד עמד הַכֹּהן לאורים וְתמים

Ezr. 2, 64 Primo אלפים שלש מֵאות ששים

Neh. 7, 66 Secundo אלפים שלש מאות וְששים

וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים	Neh. 10, 29	Primo
וּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים	„ 11, 20	Secundo
אֶת הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה	„ 13, 5	Primo
אֶת הַמִּנְחָה וְהַלְּבֹנָה	„ 13, 9	Secundo
וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר	„ 13, 5	Primo
מַעְשַׂר הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר	„ 13, 12	Secundo

---

III.

חלופי ספר עזרא

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Ezrae inter scholas Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בַּעצת כתיב כַּעֲצַת קרי [1]	בַּעֲצַת	Ezr. 10, 3.
מִמֵּנוֹ, רפי [2]	מִמֶּנּוּ, דגש	„ 10, 14.
יִשְׁאָל כתיב וּשְׁאָל קרי [3]	וּשְׁאָל	„ 10, 29.
אֶל עונם [4]	עַל עונם	Neh. 3, 37.
בכפירים כתיב בכפָרים קרי [5]	בַּכְּפִירִים כתיב וקרי	„ 6, 2.
והֶעֱמֵד חסר יו״ד	והֶעֱמִיד מלא י״וד	„ 7, 3.

---

[1] Sic eos differre recte perhibet F.

[2] Vide ad Iob 21, 14.

[3] Ex P. ubi Mas. magna ait: למערב׳ ישוב ושאל כת׳ וכן קרי, למדנח׳ ישוב ישאל כת׳ ושאל קרי.

[4] Sic recte Cod. Sappir, ubi Masora sic se habet: למע׳ ואל תכס על, למד׳ אל עונם item in F. Quae Mas. magna ad h. l. exhibet a librario mutilata sunt atque ita restitui oportet: סמן, מערבא׳ עַל עונם, למדנחאי אֶל עונם; ונהרדעי אמרי אַל תכס על עונם, וסוראי אמרי וְאַל תכס על עונם.

[5] Sic in A. F. S. Orientales hoc vocabulum legunt sicut Cant. 7, 12 tanquam pluralem nominis כֹּפֶר vel, uti ex arabico *kaphr*, assyriaco *kapr* concluseris, כֶּפֶר. Cf. Delitzschii *Complutensische Varianten* p. 34.

ואף מאנַיָּא דִּי בית אלהא	Ezr. 5, 14 Primo
ואף מאנֵי בית אלהא	„ 6, 5 Secundo
וְדִכרין וְאִמרין	„ 6, 9 Primo
דִּכרין אִמרין	„ 7, 17 Secundo
כִּי הִטהרו הכהנים והלוים	„ 6, 20 Primo
וַיִּטהרו הכהנים והלוים	Neh. 12, 30 Secundo
מן טעם אלה יִשְׂרָאֵל	Ezr. 6, 14 Primo
מן טעם אלה שְׁמַיָּא	„ 7, 23 Secundo
וָאֵשְׁבָה משומם	„ 9, 3 Primo
וַאֲנִי יֹשֵׁב משומם	„ 9, 4 Secundo
יתנו לי עַל פחות עבר הנהר	Neh. 2, 7 Primo
ואבוא אֶל פחות עבר הנהר	„ 2, 9 Secundo
המה קִדְּשׁוּהוּ	„ 3, 1 Primo
המה קֵרוּהוּ	„ {3, 3 Secundo 3, 6 et Tertio
המה בָנוּהוּ	„ 3, 13 Quarto
ויהי כאשר שמעו אויבינו	„ 4, 9 Primo
ויהי כאשר שמעו כָּל־אויבינו	„ 6, 16 Secundo
וחצים מחזיקים וְהָרְמָחים	„ 4, 10 Primo
וחצים מחזיקים בָּרְמָחים	„ 4, 15 Secundo
חנן פלאיה	„ 8, 7 Primo
פלאיה חנן	„ 10, 11 Secundo
והלוים מְבִינים את העם	„ 8, 7 Primo
והלוים הַמְּבִינים את העם	„ 8, 9 Secundo
ישוע ובָני קַדמיאל	„ 9, 4 Primo
ישוע וְקַדמיאל בָּנִי	„ 9, 5 Secundo
אש לילה	„ 9, 12 Primo
הָאש בְּלילה	„ 9, 19 Secundo
אֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 12 Primo
וְאֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 19 Secundo
וּכְרחמיך הרבים תתן (כ״ף)	„ 9, 27 Primo
וּבְרחמיך הרבים לא עשיתם (בי״ת)	„ 9, 31 Secundo

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַֽמַּעֲלֵ֣ה	הַמַּעֲלֵ֣ה	Ezr. 4, 2.
וּֽמְבַהֲלִ֥ים	וּמְבַהֲלִ֥ים	„ 4, 4.
לְפָלְחָ֣ן [1]	לְפָלְחָ֣ן	„ 7, 19.
יִֽשְׁאֲלֶנְכ֖וֹן	יִשְׁאֲלֶנְכ֖וֹן	„ 7, 21.
לְכָ֥ל יָדְעֵ֖י	לְכָל־יָדְעֵ֖י	„ 7, 25.
הִטָּה־חֶ֔סֶד [2]	הִֽטָּה־חֶ֔סֶד	„ 7, 28.
וְי֣וֹעֲצָ֗יו געיא	וְי֣וֹעֲצָ֗יו בשופר	*ibid.*
שֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת	שֵֽׁשׁ־מֵא֔וֹת	„ 8, 26.
כָּֽל־הַמִּשְׁקָ֑ל	כָּל־הַמִּשְׁקָ֑ל	„ 8, 34.
כִּ֥י עֲוֺנֹתֵ֣ינוּ [3]	כִּֽי־עֲוֺנֹתֵ֣ינוּ	„ 9, 6.
וַיֵּ֥ט עָלֵ֖ינוּ	וַיֵּֽט־עָלֵ֖ינוּ	„ 9, 8.
וּֽמִן־הַמְשֹׁרְרִ֑ים [4]	וּמִן־הַֽמְשֹׁרְרִ֑ים	„ 10, 24.
וּֽמִיִּשְׂרָאֵ֑ל	וּמִֽיִּשְׂרָאֵ֑ל	„ 10, 25.
וְיִזִּיָּ֖ה [5]	וְיִזִּיָּ֖ה	*ibid.*
אֲשֶׁר־נִשְׁאֲר֣וּ	אֲשֶׁר־נִשְׁאֲר֣וּ	Neh. 4, 2.
וָאֱהִ֥י צָ֖ם	וָאֱהִֽי־צָ֖ם	„ 1, 4.
מַהֲלָכְךָ֙	מַֽהֲלָכְךָ֙	„ 2, 6.
וִיטַלְּלֶ֔נּוּ [6]	וִי֣טַלְּלֶ֔נּוּ	„ 3, 15.
וְנִוָּעֲדָה֩	וְנִוָּֽעֲדָה֩	„ 6, 2.
וַיִּקְרְא֖וּ	וַֽיִּקְרְא֖וּ	„ 8, 8.
וַיַּעֲשׂ֖וּ	וַֽיַּעֲשׂ֖וּ	„ 8, 17.
מִן־הַשְּׁבִ֣י ׀	מִֽן־הַשְּׁבִ֣י ׀	„ 8, 17.

[1] Vide Argumenta.

[2] Etiam in Cod. S. hujus differentiae mentio fit.

[3] J. recte sic interpungit ut Ben-Ascher praecipit. Editiones accentuationem Naphtaliticam recipientes a via aberrunt.

[4] Sic ubique in hoc vocabulo discedunt veluti 7, 1. 44. 72. 10, 29. Ezr. 2, 70. al. Vide supra Ezr. 2, 65. Ben-Naphtali Mem participiale dagessat, id quod cognoscitur e variis lectionibus Ex. 6, 27. Jos. 6, 23. 2 Chr. 5, 13. Vide etiam ad Ps. 69, 21.

[5] Item 12, 12. 34. 42. Vide ad Gen. 27, 28.

[6] Similiter discordant in וִיתְהַלְלוּ Ps. 64, 11. יְהַלְלוּהוּ 69, 35. Vide ibi.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בנוי כתיב, בָּנִי קרי[1]	בִּנּוּי כתיב וקרי	Neh. 7, 15.
וישתחו כתיב, וישתחוו קרי[2]	וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ	„ 8, 6.
נָתַתָּה מלא ה״י[3]	נָתַתָּ	„ 9, 15.
נָתַתָּה מלא ה״י	נָתַתָּ	„ 9, 20.
מיכיה כתיב, מִיכָה קרי	מִיכָיָה	„ 12, 35.
נתנה כתיב, נִתָּנוּ קרי	נִתָּנָה	„ 13, 10.
וְעֹמְשִׂים בסי״ן[4]	וְעֹמְסִים בס״מד	„ 13, 15.

IV.

חלופי נקוד של ספר עזרא בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci libri Ezrae Ben-Ascher et Ben-Naphtali diversae punctis signati[5].

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת[6]	מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרֲרוֹת	Ezr. 2, 65.
וּמִן־הָעָם	וּמִן־הָעָם	„ 2, 70.

[1] Ex F. Itaque Orientales hoc quoque loco בָּנִי legunt sicut Ezr. 2, 10. Masora stat a partibus Occidentalium (Mas. fin. 17[b]).

[2] Masora hanc vocem non refert inter octodecim litera Vav in fine carentes (Mas. fin. 27. *Ochla* 119), hic quoque textui occidentali innixa.

[3] Teste Mas. magna ad Ex. 40, 7.

[4] Vide Argumenta.

[5] Differentias hoc in indice relatas omnes excerpsimus e libro masoretico et grammatico eoque inedito *Adath dibburim*, de quo agit Praefatio ad Psalmos p. VI. Index in Bibliis rabbinicis editus adeo imperfectus est, ut ex Ezra nullam, e Nehemia solam unam lectionis varietatem 12, 44 adducat.

[6] Ita etiam Neh. 7, 67. Ben-Naphtali Scheba simplex ponit, non Chateph-Pathach. Vide Ps. 34, 4.

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר עזרא

Loci libri Ezrae vocalem non productam in pausa retinentes.

Ezr. 4,10. עבר נהרה וכעֶ֑נֶת
„ 4,11. וחברו
„ 4,15. קריתא דך החרבַ֑ת
„ 4,17. שלם וכעֶ֑ת
„ 4,19. מתעבד בַּ֑הּ
„ 5,4. די דנה בנינא בנַ֑יִן
„ 5,11. התיבונא למ֑מר
„ 6,4. די אע חֲדַ֑ת
„ 6,13. אספרנא עבַ֑דו
„ 7,12. גמיר וכעֶ֑נֶת
„ 7,15. ולהיבלה כסף ודהַ֑ב
„ 7,18. ודהבה למעבַ֑ד

Ezr. 7,20. די יפל לך למנתַ֑ן
„ 7,22. ומלח די לא כתַ֑ב
„ 10,1. בכו העם הרבה בֶ֑כֶה
„ 10,23. יהודה ואליעֶ֑זֶר
Neh. 2,16. עד כן לא הגַּ֑דְתִּי
„ 5,14. לחם הפחה לא אכַ֑לְתִּי
„ 6,3. ולא אוכל לרֶ֑דֶת
„ 6,18. לשכניה בן אָ֑רַח
„ 13,16. דאג וכל מֶ֑כֶר

VI.

פסקתא בספר עזרא י"ז, וסמנהון:

Loci libri Ezrae lineola Pasek notati.

Ezr. 6,9. ואמרין ׀ לעלון ׀ לאלה, ב' בו
ibid. יום ׀ ביום
„ 7,17. תורין ׀ דכרין
„ 10,9. ובנימן ׀ ירושלם
Neh. 2,12. ואנשים ׀ מעט
„ 2,13. הם ׀ פרוצים
„ 8,6. אמן ׀ אמן
„ 8,7. ושרביה ׀ ימין

Neh. 8,7. שבתי ׀ הודיה
„ 8,9. הכהן ׀ הספר
„ 8,17. השבי ׀ סכות
„ 8,18. יום ׀ ביום
„ 11,33. חצור ׀ רמה
„ 12,44. לאוצרות ׀ לתרומות
„ 13,15. ביהודה ׀ דרכים
ibid. גתות ׀ בשבת

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַכְּנַעֲנִי	הַכְּנַעֲנִי	Neh. 9, 8.
מְלֵאִים־כָּל־טוּב [1]	מְלֵאִים־כָּל־טוּב	„ 9, 25.
וּכְרַחֲמֶיךָ	וּכְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 27.
וַיִּתְּנוּ	וַיִּתְּנוּ	„ 9, 29.
וּבְרַחֲמֶיךָ	וּבְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 31.
וְכָל־הַנִּבְדָּל	וְכָל־הַנִּבְדָּל	„ 10, 29.
לְמוֹעֲדִים [2]	לְמוֹעֲדִים	„ 10, 34.
הַמְשָׁרְתִים [3]	הַמְשָׁרְתִים	„ 10, 37.
וַיְבָרְכוּ [4]	וַיְבָרְכוּ	„ 11, 2.
בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל [5]	בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל	„ 11, 24.
לְיִרְמְיָה	לְיִרְמְיָה	„ 12, 12.
הוֹשַׁעְיָה [6]	הוֹשַׁעְיָה	„ 12, 32.
וְיִרְמְיָה	וְיִרְמְיָה	„ 12, 34.
וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה [7]	וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה	„ 12, 36.
וְיִזְרַחְיָה	וְיִזְרַחְיָה	„ 12, 42.
לָאוֹצָרוֹת [8]	לָאוֹצָרוֹת ׀	„ 12, 44.
בִּיהוּדָה [9]	בִּיהוּדָה ׀	„ 13, 15.
וָאֲקַלְלֵם [10]	וָאֲקַלְלֵם	„ 13 45.
אִם־תִּתְּנוּ	אִם־תִּתְּנוּ	„ 13, 25.
וַיִּתְּנֵהוּ	וַיִּתְּנֵהוּ	„ 13, 26.

[1] Vide ad Gen. 45, 15.

[2] Cf. *Metheg-Setzung* §. 26.

[3] Vide ad Ezr. 10, 24.

[4] Similiter Jos. 14, 13. 22, 7. 2 Sam. 13, 25. Vide ad Ps. 34, 1.

[5] Praeterea haec lectionis diversitas reperitur: (25,11) וביקבצאל רפי, וחצריה דגש, unde concluseris, Ben-Naphtali וּבִיקַבְצְאֵל (sicut אַרְבֵאל, יִזְרְעֶאל) cum Aleph quiescente legisse.

[6] Vide Argumenta.

[7] Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[8] Ben-Naphtali neque duos accentus neque Pasek, sed solum Munach ponit. Vide *Dikduke hateamim* §. 21. Cf. Argumenta et Masoram ad Lev. 10, 12.

[9] Ben-Naphtali Pasek repudiat.

[10] Vide ad 3, 15.

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 4, 4. ומבלהים (h. e. וּמְבַלְּהִים, cf. בַּלָּהָה Jes. 17, 14)	וּמְבַהֲלִים
„ 4, 7. כנותו (h. e. כְּנָוָתוֹ)	כְּנָוָתֵיהּ
„ 4, 9. דהוא (h. e. דֶּהֱוָא)	דֶּהָיֵא
„ 4, 12. ובאישתא (h. e. וּבְאִישְׁתָּא)	וּבִישְׁתָּא
„ *ibid.* ושורי אשכללו (h. e. וְשׁוּרֵי אַשְׁכְּלִלוּ)	וְשׁוּרַיָּא שַׁכְלִלוּ
„ 5, 1. 6. 14. נביאה (h. e. נְבִיאָה)	נְבִיָּא
„ 5, 12. כסדיא (h. e. כַּסְדָּיָא)	כַּסְדָּאָה
„ 5, 15. אלה (h. e. אֵלֶּה)	אֵל
„ 6, 16. 18. / „ 7, 13. 24. } ולויא (h. e. וְלֵוָיֵא)	וְלֵוָאֵי
„ 6, 17. לחטיא (h. e. לְחַטָּיָא)	לְחַטָּאָה
„ 7, 25. ואנתה (h. e. וְאַנְתָּה)	וְאַנְתְּ
„ *ibid.* דאנין (h. e. דְּאָנִין)	דָּיְנִין
„ 7, 26. לשרשו (h. e. לִשְׁרֹשׁוּ)	לִשְׁרֹשִׁי
„ 8, 14. וזבוד (h. e. וְזָבוּד, cf. 1 Reg. 4, 5)	וְזַכּוּר
„ 8, 17. ואוצאה (h. e. וְאוֹצְאָה)	וָאֲצַוֶּה
„ *ibid.* הנתונים (h. e. הַנְּתוּנִים)	הַנְּתִינִים
„ 8, 25. ואשקולה (h. e. וָאֶשְׁקוֹלָה)	וָאֶשְׁקֳלָה
„ 10, 2. עולם (h. e. עוֹלָם)	עֵילָם
„ 10, 12. כדבריך (h. e. כִּדְבָרֶיךָ)	כִּדְבָרְךָ
„ 10, 29. ירמות (h. e. יְרָמוֹת)	וְרָמוֹת
„ 10, 35. כלוהי (h. e. כְּלוּהִי)	כְּלוּהוּ
„ 10, 36. ויעשו (h. e. וְיַעֲשׂוֹ)	וְיַעֲשָׂי
„ 10, 43. ידו (h. e. יַדּוֹ)	יַדַּי
„ 10, 44. נשאי (h. e. נֹשְׂאֵי)	נָשְׂאוּ
Neh. 2, 13. המפרוצים (h. e. הַמְפֹּרוֹצִים ?)	הֵם פְּרוּצִים
„ 3, 15. ויעמידו (h. e. וַיַּעֲמִידוּ)	וַיַּעֲמִיד
„ 3, 20. זבי (h. e. זַבַּי, cf. Ezr. 10, 28)	זַכַּי
„ 3, 30. 31. אחרי (h. e. אַחֲרַי)	אַחֲרָיו
„ 4, 7. בצחחיים (h. e. בַּצְּחָחִיִּים)	בַּצְּחִיחִים

VII.

סדרים בספר עזרא י׳ וסמניהון:

Sectiones libri Ezrae masoreticae.

ובשנת אחת לכורש	Ezr.	1, 1.
וישמעו צרי יהודה	„	4, 1.
ויעשו בני הגולה את הפסח	„	6, 19.
הבאים מהשבי בני הגולה	„	8, 35.
ויהי בחדש ניסן שנת	Neh.	2, 1.
ויהי כאשר שמע סנבלט	„	4, 1.
ויהי כאשר שמעו כל אויבינו	„	6, 16.
ויאמר להם לכו אכלו	„	8, 10.
ובכל זאת אנחנו כרתים	„	10, 1.
ובחנכת חומת ירושלם	„	12, 27.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 2, 1. נבוכדנצור (h. e. נְבוּכַדְנֶצּוּר *)	נְבוּכַדְנֶצַּר
„ 2, 46. שמלי (h. e. שַׁמְלַי)	שַׁלְמַי
„ 2, 50. נפיסים (h. e. נְפִיסִים)	נְפוּסִים
„ 3, 30. מכונתו (h. e. מְכוֹנָתוֹ)	מְכוֹנֹתָיו
„ *ibid.* ויעל (h. e. וַיַּעַל)	וַיַּעֲלוּ
„ 4, 2. וְלֹא (cum Aleph)	וְלוֹ cum Vav

---

* Forma principalis est *Nabu-kudurri-uṣur*, vide de significatione quae Fridericus Delitzsch observavit in Muerdterii *Kurzgefasste Geschichte Babyloniens und Assyriens* (1882) p. 279.

חֲצִי הַסֵּפֶר Medius versuum libri. Neh. 3, 32.

יַתִּיר א' Abundans Aleph. Ezr. 6, 15. Neh. 5, 7. 12, 38.

יַתִּיר ה' Abundans He. Ezr. 5, 1. 15. 6, 14. 7, 25.

יַתִּיר ו' Abundans Vav. Ezr. 2, 1. 8, 25. Neh. 4, 9. 9, 17. 13, 23.

יַתִּיר י' Abundans Jod. Ezr. 4, 11. 7, 18. 10, 12. Neh. 5, 9. 7, 3.

ל' בְּצֵרֵי Lamed cum Zere. Neh. 13, 21.

ם' זְעֵירָא Mem finale minusculum. Neh. 13, 30.

מִלְּרַע cum tono in ultima. Ezr. 6, 9.

סֶגוֹל בְּאֶתְנַחְתָּא Segol apud Athnach. Neh. 13, 16.

סֶגוֹל בְּלָא מַקֵּף Segol sine Makkeph. Neh. 6, 18.

פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach. Ezr. 5, 11. 6, 4. 13. 7, 15. 18. 20. Neh. 6, 18.

פַּתַח בס"פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus Ezr. 4, 19. 5, 4. 7, 22. Neh. 2, 16. 5, 14.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. Ezr. 1, 9. 2, 21. 26. 28. Neh. 1, 3. 6, 11. 7, 30. 32. 9, 26. 27.

קָמֵץ בְּטִפְחָא Kamez (pausale) apud Tiphcha. Neh. 13, 20.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez (pausale) apud Paschta. Ezr. 10, 13.

ר' דְּגוּשָׁה Resch dagessatum. Ezr. 9, 6.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Ezrae (et Nehemiae) est sexcenti et octoginta et quinque, signum תְּרֶפָּה (ת = 400, ר = 200, פ = 80, ה = 5); medius versuum est Neh. 3, 32. Sectiones libri sunt decem, signum גָּבֹהַּ (ג = 3, ב = 2, ה = 5). Loci pasekati ejus sunt septendecim, signum טוֹב (ט = 9, ו = 6, ב = 2). Anni libri a primo anno Cyri regis Persarum ad annum tricesimum secundum Artaxerxis regis quinquaginta unusque anni.

חֲזָק. סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־סֵפֶר עֶזְרָא שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה, וְסִמָּן תְּרֶפָּה, וְחֶצְיוֹ וּבִין עֲלִיַּת הַפִּנָּה: וּסְדָרָיו עֲשָׂרָה, וְסִמָּן גָּבֹהַּ: וּפִסְקוֹתָיו שְׁבַע עֶשְׂרֵה, וְסִמָּן טוֹב: שְׁנוֹת הַסֵּפֶר, מִן שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתָּא הַמֶּלֶךְ חֲמִשִּׁים וְאַחַת שָׁנָה:

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Neh. 4, 9.	ונשוב (h. e. וַנָּשׁוּב)	וַנָּשָׁב
„ 5, 7.	נשאים (h. e. נְשְׂאִים)	נְשִׁים
„ 5, 9.	ויאמר (h. e. וַיֹּאמַר)	וָאֹמַר
„ 6, 8.	בודאם (h. e. בּוֹדְאָם)	בּוֹדָם
„ 7, 3.	ויאמר (h. e. וַיֹּאמֶר)	וָאֹמַר
„ 7, 43.	להודוה (h. e. לְהוֹדְוָה)	לְהוֹדְיָה
„ 7, 52.	נפושסים (h. e. נְפוּשְׁסִים)	נְפִישְׁסִים
„ 7, 54.	בצלות (h. e. בַּצְלוּת, cf. Ezr. 2, 52.)	בַּצְלִית
„ 9, 6.	את (h. e. אַתָּ, sine He)	אַתָּה
„ 9, 17.	וחסד (h. e. וְחָסֶד?)	חֶסֶד
„ 10, 20.	נובי (h. e. נוּבָי)	נֵיבָי
„ 11, 17.	ידיתון (h. e. יְדִיתוּן, cf. 1 Chr. 16, 38.)	יְדוּתוּן
„ 12, 9.	וענו (h. e. וְעֻנּוֹ)	וְעֻנִּי
„ 12, 14.	למלוכי (h. e. לִמְלוּכִי)	לִמְלִיכוּ
„ 12, 16.	לעדיא (h. e. לַעֲדָיָא, cf. 11, 15.)	לְעִדּוֹ
„ 12. 38.	למואל (h. e. לְמוּאֵל)	לְמוֹל
„ 12, 46.	ראש (h. e. רֹאשׁ)	רָאשֵׁי
„ 13, 23.	אשדודיות (h. e. אַשְׁדּוֹדִיּוֹת)	אַשְׁדֳּדִיּוֹת
„ *ibid.*	עמוניות (h. e. עַמּוֹנִיּוֹת)	עַמֳּנִיּוֹת

B. *Notae masoreticae.*

א' דְּגוּשָׁה Aleph dagessatum. Ezr. 8, 18.

א' נָחָה Aleph quiescens. Neh. 6, 8. 13, 16.

א' נֶעְלָם Aleph occultum (non legendum). Ezr. 4, 12.

ב' טְעָמִים duo accentus. Ezr. 4, 2. Neh. 12, 44.

בְּמִקְצָת סְפָרִים יֶשׁ־פֹּה עוֹד הַפָּסוּק ···· וּבְכָל סְפָרִים מְדֻיָּקִים אֵינֶנּוּ In nonnullis libris hoc loco additus est versus ···· sed in omnibus libris emendatis abest. Neh. 7, 68.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek. Neh. 11, 15.

חָסֵר א' Deficiens Aleph. Neh. 3, 5.

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC DANIELIS ET EZRAE EDITIO CONTINET.

Summa versuum omnium Hagiographorum octo milia et sexaginta et quattuor, signum חָסֵד (ח = 8, ס = 60, ד = 4). Medius versuum Hagiographorum Ps. 130, 3. Quadrans primus Hagiographorum Ps. 20, 10. quadrans ultimus Prov. 25, 13.

Summa omnium versuum totius Scripturae viginti tres milia et ducenti et tres, medius eorum Jer. 6, 7.

Summa sectionum omnium Hagiographorum octoginta et novem, signum יַעֲזֹב (י = 10, ע = 70, ז = 7, ב = 2). Et summa sectionum totius Scripturae quadringenti quadraginta et sex, signum תַּמּוּ (ת = 400, מ = 40, ו = 6).

סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־כְּתוּבִים שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן חָסֵד׃ חֲצִי הַכְּתוּבִים אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ. רְבִיעִית רִאשׁוֹנָה שֶׁל־כְּתוּבִים יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ. רְבִיעִית אַחֲרוֹנָה כְּצִנַּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קָצִיר׃

סְכוּם כָּל־הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וְהֶצְיָן כְּהָקִיר בַּיִר מֵימֶיהָ׃

סְכוּם הַסְּדָרִים שֶׁל־כָּל־הַכְּתוּבִים תִּשְׁעָה וּשְׁמֹנִים, וְסִמָּן יַעֲזֹב. וְשֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁשָּׁה, וְסִמָּן תַּמּוּ׃

כתובים.

דניאל עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS EZRAE ET NEHEMIAE

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME EXPRESSIT
E FONTIBUS MASORAE CODICUMQUE VARIE ILLUSTRAVIT
ADUMBRATIONEM CHALDAISMI BIBLICI ADJECIT

S. BAER.

CUM PRAEFATIONE FRANCISCI DELITZSCH
ET GLOSSIS BABYLONICIS FRIDERICI DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1882.

